

Leto XXXV.
Št. 10

Murska Sobota
10. marec 1983

CENA 10 DIN

VESTNIK

ZA
MLADIMI
KURIRJI
ŽE
DOBRŠEN
DEL
POTI

Pionirji kurirji, ki te dni
prenašajo Kurirčkovo po-
što po Pomurju, so medtem
že obkrožili lendavsko ob-
čino in tudi večji del so-
boške občine. Pot jih mar-
šuje vodi po tistih stezah,
koder so med narodno-
osvobodilno borbo hodili
borci in aktivisti. Usta-
vljajo se v spomin pri
pomurjskih borbah, kjer se vsi
proslave in kurirski
mitingi. Ta množična ak-
cija pionirov hkrati
poudarja tudi usposabljanje
in vzgojo pionirjev za
splošni ljudski odpor in
družbeno samoraznoco in
obnovo evropske oblike
občinskega ter razvijanja
različnih izročil.

Tito ni več med nami,
Tito je v nas — s temi be-
sedami, ki so zapisane v
skupnem pismu slovenskih
pionirjev naslovljeno pred-
sedstvu Socialistične fede-
rativne republike Jugosla-
vije, mladi izražajo obil-
je, da bodo še naprej hodili
po Titovi poti in da bodo
zvesti njegovim idejam, to
je boji za mir, bratstvo,
priateljstvo ... vseh nara-
dov sveta.

Doslej so pripravili slo-
vesne sprejeme Kurirčkove
pošte v Nedelci, odkoder
so jo prvi ponesli na pot
pionirji OS Turnišče, v
Dobrovniku, Kobilju,
Gentovcih, Lendavi, Ve-
liki Polani, Črnočevcih, na
Bistrici, v Odrancih, Bel-
koveh, Dokletojcih, Ba-
koveh, Murski Soboti,
Pucovcih, Bogojini, Fo-
koveh, Prosenjakovcih,
Slovcih, Petrovcih, pri
Črni in danes še v Kuzmi,
Kovačevcih ter na Canko-
vi. Jutri bodo pionirji so-
boške občine kurirčkovo
torbo predali vrstnikom iz
radgonske občine.

J. G.

BOGOVI
POD
NIMALAJO

stran 10

DELA V VINOGRADIH — Medtem ko je zima onemogočila dela na poljih, pa je bilo v vinogradih povsem drugače: čez zimo so mnogi izruvali staro trto, vinograde prekopal in pripravili zemljo za bližnje sajenje žlahtne trte. Ponekod so se lotili že spomladanske rezi trte. V Pomurju smo sploh na področju vinogradništva naredili mnogo, saj so le še tu in tam »krpice« starih vinogradov, vsi ostali pa se ponašajo z dobrimi trsnimi nasadi in v ustrezni medtrsnici oziroma medvrstni razdalji. Pridelek je zaradi sodobne tehnologije obdelovanja dokaj visok. Vinogradnike naj spomnimo, da tisti, ki žele biti vpisani v register proizvajalcev vina oziroma grozdja, ne smejo imeti posej nobenega hibridnega trsa (samorodnice)

Foto: Š. S.

ZDRAVSTVO

OZS Murska Sobota in Ljutomer brez izgube

Pomurske občinske zdravstvene skupnosti so zaključile lanske letošnje poslovanje uspešneje, kot je bilo pričakovati, saj sta izgubo izkazali le občinski zdravstveni skupnosti Lendava v višini 6.367.000 dinarjev in Gornja Radgona v znesku 2.927.000 dinarjev. Ostali občinski zdravstveni skupnosti Murska Sobota in Ljutomer pa sta uspeli pokriti dejanske odhodke. Ta finančni rezultat pa ni primerljiv, če ne prikažemo nekaterih obračunskih pokazateljev, ki so jih posamezne občinske zdravstvene skupnosti različno obračunale. Gre za obveznosti, ki so bile sprejete v samoupravnih sporazumi in se nanašajo na splošno ljudsko obrambo in informacijski sistem. Tako je občinska zdravstvena skupnost Lendava obračunala prispevek za SLO v višini 3.969.000 dinarjev, občinska zdravstvena skupnost Ljutomer pa delno v višini 1.248.000 dinarjev. Nasprotno pa soboška in radgonska občinska zdravstvena skupnost prispevka za SLO nista obračunali, sicer bi bil finančni rezultat povsem drugačen.

Vzrok za negativni finančni rezultat v lendavski in radgonski občinski zdravstveni skupnosti so višji odhodki za zdravstveno varstvo od planiranih, ki znašajo v OZS

Lendava za 5, v OZS Gornja Radgona pa za 3,6 odstotka, zaradi povečanega fizičnega obsega zdravstvenega varstva. Poleg tega pa so se povečali tudi nekateri drugi odhodki, kot je izterjava prispevkov (v lanskem letu je bila izterjava izvedena le za pol leta). Pozitivna gibanja pa so bila zabeležena pri denarnih dajatvah na račun znižanja bolniškega staleža v lendavski za 0,42 in v radgonski za 0,04 odstotka. Na takšen finančni rezultat pa je vplival tudi dotok sredstev, zlasti prispevkov iz dohodka, ki so v OZS Lendava realizirani z indeksom 103, v OZD Gornja Radgona pa z 99,6 odstotka.

Občinska zdravstvena skupnost Murska Sobota, ki je ob devetmesečnem poslovanju za lansko leto izkazovala izgubo v višini 29.440.000 dinarjev, jo je uspela do konca leta sanirati na račun višjega pritoka prispevkov v mesecu decembru, ki so bili nenormalno visoki v vseh občinskih zdravstvenih skupnostih. Poleg tega pa je v občinski zdravstveni skupnosti Murska Sobota na ugoden finančni rezultat vplivalo tudi racionalnejše trošenje vseh oblik zdravstvenega varstva, saj znaša porabi v primerjavi z letom poprej le za 23,8 odstotka. Ugoden rezultat je bil zabeležen tudi pri izplačilu denarnih dajatev, saj so re-

alizirane le za 92,1 odstotka napram planiranim, kar pomeni, da je bil bolniški stalež nižji za 0,29 odstotka. Občinska zdravstvena skupnost Ljutomer je zaključila lanske letošnje poslovanje brez izgube predvsem zaradi dotoka višjih prispevkov za 2 odstotka, kot so bili planirani, in pa z odhodki, ki so bili realizirani v predvideni višini. Pri denarnih dajatvah pa znaša porast v višini 1,5 odstotka napram planu, na kar je vplival za 0,18 odstotka višji bolniški stalež.

Obe občinski zdravstveni skupnosti, ki sta izkazali izgubo za lansko leto, že imata predvideni sanacijski program. Tako nameravajo v OZS Lendava sanirati izgubo z dotokom letošnjih prispevkov, v OZS Gornja Radgona pa z razpoložljivimi sredstvi ostalih samoupravnih interesnih skupnosti.

Lanske letošnje poslovanje pomurskih občinskih zdravstvenih skupnosti je bilo torej ugodno, saj so znašale izgube v letu 1981 50.917.000 dinarjev, lanske leto pa le 9.294.000 dinarjev. Ob tem pa je potrebno povedati, da pa so si v TOZD PZC ob zaključnem računu za lansko leto le v nekaterih TOZD formirali sklade skupne porabe.

Feri Maučec

S ŠESTE SEJE CK ZKS

Samoupravljanju več samoupravljanja!

Smo v odločilnem obdobju, ko moramo voditi politiko opiranja na lastne sile, se izklopavati iz restriktivnih, administrativnih ukrepov in okrepiti pobude samoupravno združenega dela. Ne smemo dovoliti, da bi nam kdo metal pesek v oči, nas zapeljal na stranski tir in zapregel v voz dnevnih ali parcialnih interesov, pragmatično, lokalistično ali nacionalistično obarvane politike. Zveza komunistov se mora tudi jasneje distancirati od neposredne operative, ki ne upošteva temeljnih ciljev gospodarske stabilizacije in socialističnih samoupravnih odnosov.

Tako je v uvodnem poročilu na ponedeljkovi šesti seji Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Ljubljani naglasil uvodničar, član predsedstva CK ZKS Geza Bačič. Najučinkovitejši odgovor na brezplodno razpravo o usodi samoupravljanja je: predvsem več resničnega samoupravljanja, kar je tudi osnova za boljše gospodarjenje. Spricho zaostrenih razmer je neizbežno sproti presojati, kdo razvija in kdo »blokira« samoupravljanje in se na tej podlagi dokopati do diferenciacije.

»Z novim deviznim zakonom ne bo kar avtomatično tudi več deviz, samo z ukrepi zveznega izvršnega sveta ne bodo poravnani vsi dolгови in z boni ne bo urejena naša preskrba ... Posamezniki poskušajo valiti vsi krivdo na sedanje gospodarske razmere, na politiko zveze komunistov, na posamezne funkcionarje. Naenkrat se skuša blati in kritizirati vse pridobitve skupnega dela, ustvarjalnih naporov in odrekanih delovnih ljudi. Pod pretvezo boja proti stalinizmu se napada vse, še posebej tisto, kar je povezano z vlogo in delovanjem zveze komunistov. Potvarja se celo zgodovinska dejstva, izkrivlja se resnica o delavskem gibanju, marksizmu, Leninu, oktobrski revoluciji, poskuša se razvrednotiti preteklost,« je opozoril Geza Bačič.

Dobršen del svojega poročila je uvodničar namenil spoznanjem in napotilom, ki izhajajo iz več kot dvomesečne javne razprave o, za to sejo CK ZKS posebej pripravljenih, gradivih. Pod drobnogled je dal moralni lik komunista: »Zavedati se moramo, da je bilo v vseh najtežjih obdobjih za uspeh naše revolucije, to je v času predvojne ilegale, ljudske vstaje in povojne obnove odločilno, da so bili komunisti zgled požrtvovalnosti in samoodrekanja. Te vrednote so zavestno sprejemali tudi delavci v predvojnih bitkah, partizani med osvobodilnim bojem in delavski razred, kmetje in inteligenca v povojni graditvi.«

Stanje v članstvu zveze komunistov in njegova usposobljenost, metode in načini dela, kakor tudi vrzeli, do katerih prihaja, so bila nadaljnja vprašanja, ki jih je dal pod drobnogled Geza Bačič. Posebej je naglasil nujno po akcijskem povezovanju v krajevnih skupnostih, mestih in občinah rekoč: »Z različnimi oblikami akcijskega povezovanja moramo bolj poenotiti aktivnost komunistov in spodbujati tako uresničevanje funkcij hišne samouprave kot celotnega delegatskega sistema. V večjih mestnih krajevnih skupnostih kaže za pomembnejše akcije občanov ustanavljati in uveljavljati hišne in ulične aktivne komunistov. V krajevnih skupnostih, kjer ni dovolj komunistov ali pa to zahtevajo zapletene družbene razmere, si lahko pomagamo tudi s prevezavami komunistov iz upravnih organov ali iz delovnih skupnosti. Hkrati pa je potrebno ob zavzetosti občinskih komitejev in osnovnih organizacij uveljaviti vlogo svetov in zborov komunistov v krajevnih skupnostih.«

Rezerv je skratka ničkoliko, na kar so tako ali drugače opozarjali vsi razpravljalci — zvrstilo se jih je kar 25 — gre pa za to, da bo po šesti seji CK ZKS se več pripravljenosti za spreminjanje razmer, delovanja komunistov med ljudmi znotraj političnega sistema, dialoga, prepričevanja z močjo argumentov in boja mnenj.

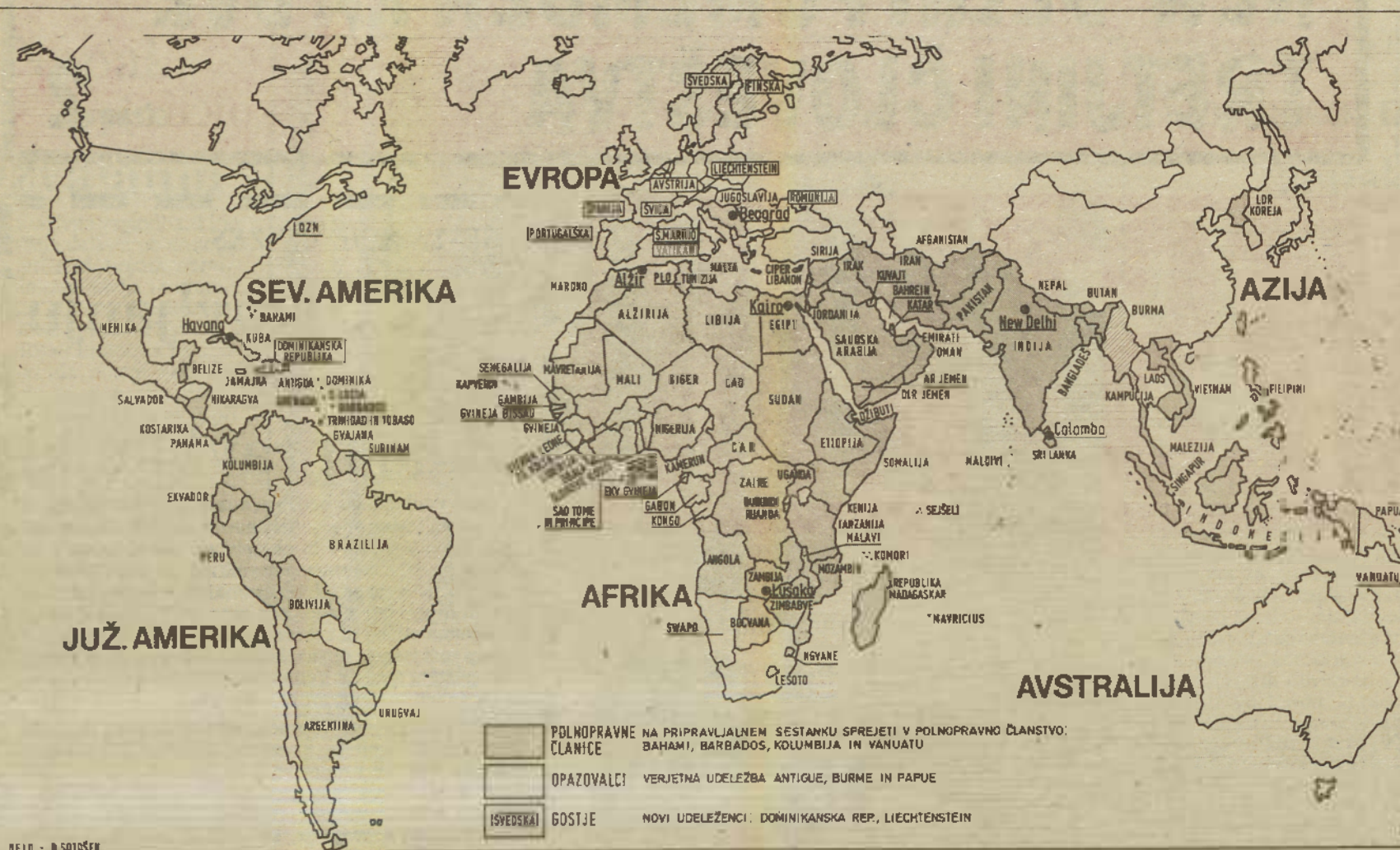
Branko ŽUNEC

Zgodnje odkrivanje
raka —
uspešno zdravljenje

stran 9

DELAVCI OBRAČAJO,
PARAGRAFI
OBRNEJO

stran 6

NEW DELHI POMEMBEN ZA DVE TRETJINI VSEGA ČLOVEŠTVA

V Indijskem glavnem mestu, kjer se jutri končuje sedmi vrh gibanja nevrščenih se je poleg predstavnikov dveh tretjin vsega človeštva zbralo tudi nešteto odprtih vprašanj. Izbrali smo jih nekaj: Latinska Amerika, Afrika, posebej še afriški jug, območje Indijskega oceana.

Latinska Amerika je velik in še ne dovolj izkoriščen rezervoar za okrepitev gibanja in politike nevrščenosti, je pa tudi predmet hudih konfrontacij, katerih nosilci so na eni strani ZDA, na drugi pa Kuba, Nikaragva in Grenada. Že na nedavni ministrski konferenci v nikaragovskem glavnem mestu se je pokazalo, da omenjene države vse preveč vztrajajo na tem, da je edino zlo v srednjeamerškem in širšem latinskoamerškem prostoru sedanja politika ZDA. Vrsti bolj zmernih latinskoameriških držav je mnenja, da takšne ocene peljejo samo k zaostrovanju odnosov. Mehika, Brazilija in še mnoge druge države

niso pripravljene pristati na aktivnejšo vlogo v gibanju vse do tlej, dokler preveč radikalne članice gibanja ne bodo prestale z neprehtnimi obsodbami in kritikami Washingtona.

Afrika je edina celina, ki se je v celoti opredelila za nevrščenost. Vendar so predstavniki njenih držav prišli v New Delhi, ne da bi se pred tem sestala Organizacija afriške enotnosti (OAE). Spor med Afričani je nastal lani, ko so na ministrski konferenci v Adis Abebi sprejeli Saharskoarabsko demokratično republiko kot 51. polnopravno članico OAE. Najbolj se je temu upiral Maroko.

Afrika od New Delhija predvsem pričakuje, da ji bo dal vso podporo pri urejanju čedalje nevarnejših razmer na afriškem jugu, na območju, ki zavoljo velike koncentracije naravnih bogastev že doživlja kopičenje sodobne vojaške tehnike in privablja velike sile.

Črna celina doživlja ta čas svojo najhujšo krizo, odkar je pred dvema desetletjema stopila na pot neodvisnosti. Gospodarski razvoj je marsikje nazadoval, upadla je proizvodnja hrane, skrčile so se devizne rezerve, porasla je zadolženost v tujini. Prav zaradi teh problemov je Afrika že od nekdaj največji zagovornik boja za novo, pravičnejšo ekonomsko ureditev na svetu.

Ob obalah Indijskega oceana živi tretjina človeštva. Dežele v tem predelu sveta so sicer neodvisne, toda območje Indijskega oceana postaja vse bolj

kržišče različnih interesov zaradi bogatih nahajališč redkih kovin in nafte. Pa tudi sicer je to območje strateškega pomena za obe velesili.

Bivši ameriški predsednik Carter je ob neki priložnosti dejal, »da bi vsak poskus prevzema kontrole nad Perzijskim zalivom nasprotoval življenjskim interesom ZDA, in bi te nanj odgovorile s silo.« Tudi Zaliv spada v strateško območje Indijskega oceana, saj je ob njem na primer 54 odst. vseh svetovnih zalog nafte.

V Washingtonu pred konferenco v New Delhiju niso skrivali zadovoljstva, da se nevrščeno gibanje »sli« iz kubanske Havane na povsem drugi konec sveta. Ameriški predsednik Reagan je pred pričetkom zasedanja poslal indijski ministrski predsednici Indiri Gandhi posebno pismo, v katerem poudarja, da so ZDA »privržene na-

čelom, na katerih temelji gibanje nevrščenosti.« Resnica pa je ta, da republikanska vlada v Washingtonu nikoli ni imela dodelanega stališča do gibanja nevrščenih.

V Moskvi so koncem decembra 1979, ko so sovjetski tanki prestopili afganistansko mejo, izgubili iz rok vse najpomembnejše adute, so katerimi so dve desetletji igrali proti Ameriki in njeni imperialistični politiki. V Moskvi še vedno prevladuje koncept sveta, ki strogo ločuje med tistimi, ki so lahko sovjetski zavezniki, in tistimi, ki so lahko njihovi nasprotniki. Čeprav je bilo pred New Delhijem nekajkrat z najvišjega mesta javno rečeno, da naj bi uradna Moskva visoko cenila gibanje nevrščenosti, sovjetsko časopisje ni moglo zatajiti, da gledajo na nevrščene kot na nekakšne »rezervne zaveznike« v igri dveh velesil.

GOSTITELJICA INDIRA GANDHI

Sedmi vrh nevrščenih v New Delhiju je te dni v središču svetovne javnosti. Preko sto voditeljev držav, predsednikov vlad in zunanjih ministrov se je zbralo v glavnem mestu Indije, kjer so v ponedeljek pričeli s posvetovanjem, največjim v dosednji zgodovini človeštva. Pomembno vlogo pri tem srečanju predstavnikov nevrščenih je odigrala gostiteljica Indija in predsednica njene vlade Indira Gandhi.

V tem sestavku bomo poskušali prikazati življenjski utrip predsednice druge največje države na svetu.

Ko je leta 1977 Indira Gandhi izgubila na parlamentarnih volitvah in ko je bila potem tri leta predmet hudih kritik, so mnogi menili, da je to njeno dokončno slovo od politike, čeprav tega ne bi mogli trditi po množici ljudi, ki se je vsak dan zbirala pred njenim domom v New Delhiju.

Morda je v zasedanju predstavnikov nevrščenih v New Delhiju nekaj simboličnega. V svetovnem časopisju, ki je izšlo dan po pričetku srečanja, 8. marca je bila na prvih straneh slika Indire Gandhi — gostiteljice sre-

čanja. Simbolika je v Indiri in osmem marcu — dnevu žena.

Nekateri trdijo, da je Indira Gandhi azijska Roza Luksemburg, drugi jo primerjajo s Klaro Zetkin. Pa ne zato, ker se je borila za večje pravice žena, temveč zato, ker je s svojim nastopom v indijski in mednarodni sceni rušila predsodke o tem, da žena ni sposobna biti politik in podobno. Čeprav je v Indiji ženska še vedno bolj znotraj zidov domačega dvorišča in riževga polja, je Indira Gandhi uspela, da je ta Indijka tudi na najodgovornejših položajih v državi.

Ko je prišlo pred nedavnim do spopadov med sta-

rim in novopriseljenim prebivalstvom v zvezni državi Asam, je Indira s svojo odločnostjo posegla vmes in predlagala pomirjujoče rešitve. Toda to ni bilo prvič. Indira Gandhi se je morala v preteklih letih šestokrat spopadati z okoljem, ki je živelo na ravni nekaj stoletij nazaj. Sever in jug države sta sprta zaradi nekaterih jezikovnih problemov, zaradi socialnih razlik. Indira je s svojim prepričljivim nastopom podirala mite predsodkov in zastarelosti. Podobno kot je to delal tudi njen predhodnik (in ne sorodnik) Mahatma Gandhi, ki je prepešal vso velikansko deželo, da bi prišel v stik z ljudmi in prav tako kot je to delal tudi njen oče, prvi predsednik vlade novonastale Indije, Jawaharlal Nehru, potujoč z džipom ali z vlakom. Tudi Indira prebije veliko časa v letalu ali v helikopterju in to z enim samim namenom: priti v stik z najširšimi množicami indijskega prebivalstva.

Takšen je tudi Indirin

Indira Gandhi

vsakdan. Že od jutra je okoli njene hiše, v eni od največjih ulic New Delhija, množica ljudi, ki bi radi prišli do predsednice. Tako ali drugače jim po protokolu to ne uspe, toda o njihovem problemu mora slišati tudi Indira.

Indira Gandhi ima danes 66 let in za njo je pol stoletja političnega delovanja. Kot edina hčerka Jawaharlala Gandhija (ki si je želel sina)

je že kot otrok spremljala svojega očeta v britanski zapor.

Ko si je leta 1947 Indija priborila neodvisnost, je nekdanja učenka nobelovca Rabindranatha Tagoreja in odlična študentka oksfordske univerze Indira Gandhi bila v prvih vrstah tistih, ki jim je bila naloga socialna politika in prosvetljevanje. Po nenadni smrti drugega indijskega premiera Shastrija, v katerega kabinetu je bila Indira Gandhi minister za informacije, je Indira kandidirala za predsednico.

V zgodovini Indije bo zapisano, da so za časa predsednikovanja Indire Gandhi pregnali iz dežele umiranje od lakote, da se je dežela otepla neodvisnosti uvoza hrane in da se je uvrstila med deset najmočnejših industrijskih sil na svetu. Za zgodovinsko nerazvitost je to izredno veliko, vendar še premalo, če računamo narodni dohodek na prebivalca ali pa če upoštevamo izredne neizkoriščene gospodarske potenciale Indije.

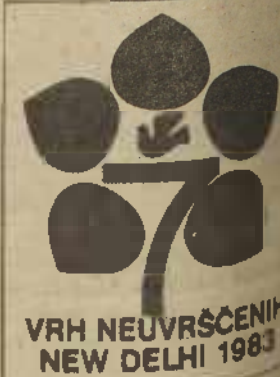
1 do 7

Prva konferenca vrha bila oktobra 1961 v Beogradu. Prisotni so bili predstavniki držav. Poleg ostalega so s konference poslali posebno pismo predsedniku ZDA Kennedyju in sovjetskemu voditelju Hruščovu.

Druga konferenca vrha in vlad nevrščenih je bila oktobra 1964 v Kairu. Prisotni so bili predstavniki 47 polnopravnih članov gibanja in deset opazovalcev. Sprejeli so tri pomembnejše dokumente, drugim Program za mednarodno sodelovanje.

V Lusaki je bila septembra 1970 tretja konferenca voditeljev nevrščenih držav. Prisotni so bili predstavniki 54 polnopravnih članov gibanja in deset opazovalcev. Sprejeli so 17 dokumentov, med njimi je najpomembnejša Deklaracija o miru, neodvisnosti, sodelovanju in demokratični mednarodni odnosu.

Četrta konferenca vrha držav in vlad nevrščenih je bila v Alžiru septembra 1973. Konferenci je prisostvovalo 52 voditeljev držav in vlad, 12 polnopravnih članov, devet opazovalcev, prisotni pa so bili tudi predstavniki 12 ostalih držav. Konferenca je sprejela 25 dokumentov, med katerimi sta najpomembnejša

Politična deklaracija in spodarska deklaracija. Tu so ustanovili tudi tako imenovano koordinacijsko biro, katerega naloga je, da usmerja delovanje nevrščenih med drugimi zasedanjima na vrhu.

V Kolombu je bila peti konferenca nevrščenih. Tu je sodelovalo 86 polnopravnih članov gibanja ter Belize s posebnim statusom, devet opazovalcev ter 12 mednarodnih organizacij in osvojenih držav. Med pomembnejšimi dokumenti konferenca v Kolombu spada Politična deklaracija, Akcijski program gospodarskega sodelovanja. Na tej konferenci so povečali število članov koordinacijskega biroja od 17 na 25.

Gostitelj šestih konferenc vrhov držav in vlad nevrščenih je bila septembra 1979 v Havani. Tu je sodelovalo 103 polnopravnih članov gibanja, devet opazovalcev, 12 mednarodnih organizacij in osvojenih držav. Enajst držav je prisostvovalo s posebnim statusom, posebej je bilo na konferenci povabljenih devet držav. V Havani so sprejeli posebno deklaracijo o svojih stališčih na pogledih na politične in spodarske probleme sveta. Havani so sprejeli posebno deklaracijo o svojih stališčih na pogledih na politične in spodarske probleme sveta. Havani so sprejeli posebno deklaracijo o svojih stališčih na pogledih na politične in spodarske probleme sveta.

Oktober 1982 je bil na zasedanju zunanjih ministrov vrhov držav in vlad nevrščenih držav, da naj bo sprejet predlog, da naj bo vrh konferenca voditeljev držav in vlad v New Delhiju leta 1983. V Bagdadu, kot je bilo to prvotno predvideno, se je strinja, najprej predvideni gostitelji sedmega vrha.

TUJI RECEPTI ZA NAS

OGLEDALO TEDNA

OGLEDALO TEDNA

Veliko je slišati nasvetov o tem, kakšne poti ubrati, da bo gospodarjenje boljše in uspešnejše. Nekaj takšnih receptov je bilo slišati tudi na nedavnem mednarodnem posvetovanju o ključnih nalogah jugoslovanske razvojne politike. Predstavniki uglednih tujih raziskovalnih inštitutov in domači strokovnjaki so tri dni pojasnjevali svoje poglede na doseganje gospodarski in družbeni razvoj Jugoslavije. Nekaj takih ugotovitev.

Jugoslovanska podjetja se niti ne zavedajo vselej, da bodo lahko izvažala le, če bodo izdelki konkurenčni in če bodo upoštevala mednarodne standarde za posamezne izdelke. Jugoslavija je vzdrževala visoke cene industrijskih izdelkov in nizke pri kmetijskih pridelkih. Vlagala je v industrijske panoge, za katere ni imela temeljnih pogojev, na primer v jeklarstvo in industrijo, čeprav ni imela kvalitetnega premoga in železa. S 30 ali 40-odstotno inflacijo ni mogla biti konkurenčna na svetovnem trgu. Nekateri so menili, da bi morali biti do inflacije bolj ostri z ukrepi.

Jugoslavija bi se morala specializirati, kot se je na primer Japonska za elektroniko. Izkoristiti mora domačo naravno bogastvo. Kratkovidno je vlagati v industrijo, ki zahleva drago opremo. V svetu so na primer tekstilne industrije, ki delajo z izredno drago opremo, in take, ki se bolj opirajo na delovno silo. Obe konkurenčni na svetovnem trgu.

Ni najbolj pomembno, kot pogosto menijo v Jugoslaviji, da je pomanjkanje kapitala največja ovira za tehnološki

namesto da bi se bolj konkretno ukvarjali z najbolj pomembnimi težavami svojega gospodarstva.

Cepav so razpravljali ocenjevali Jugoslavijo s stališča svetovalnih razmer in morda tu in z nekoliko nepopolno sliko našir razmer, bi vendarle smeli pritrditi nekaterim njihovim mnenjem. Recimo temu, da mora Jugoslavija najprej temeljito izkoristiti obstoječe delovne, proizvodne in naravne zmogljivosti, šele nato pa razmišljati o velikih denarjih, ki naj bi jih potrebovala za postavitev povsem nove sestave svojega gospodarstva. Tudi o uvozu opreme so bili mnenja, da nihče na svetu ne prodaja tisto, kar je najboljše. To prihrani zase, da je lahko konkurenčen.

BREZDELNO ZAPOSLOVANJE

Prejšnji mesec smo na beograjski televiziji gledali reportažo o zaposlovanju v nekem srbskem mestu, kamor se je iz Nemčije vrnil zobozdravnik s popolno opremo za zobno ambulanto, primerno za manjšo delovno organizacijo. Taga je bila pripravljena sprejeti za opravljanje del in nalog z opremo vred, pa iz vsega skupaj ni bilo nič, ker je pristojna samoupravna interesna skupnost zavzela stališče, da imajo prednost pri zaposlovanju tisti zobozdravniki, ki čakajo na delo prek skupnosti za zaposlovanje, čeprav nimajo niti izkušenj niti opreme za vključitev v združeno delo.

Gledalcem te televizijske oddaje, je vzelo sapa, ker gre tak način mišljenja o zaposlovanju očitno na roko brezdelnemu zaposlovanju. Medtem ko je zdomcem ostal brez zaposlitve in leži zobozdravniška aparatura neizkoriščena v njegovem stanovanju, si tudi zobozdravniki, ki čakajo na delo prek skupnosti za zaposlovanje, ne morejo pomagati, ker jim nihče ne more v teh stabilizacijskih časih kupiti opreme za zobozdravniško am-

PISMO IZ BEOGRADA

bulanto. Zdomčeva oprema in njegovo delo pa bi lahko zaposlilo še kakšnega zobozdravnika, tehnika ali asistenta in bi bilo z enim udarcem ubitih več muh, delavcem pa tudi ne bi bilo treba čakati na zdravljenje zob ali pa bi jim vsaj znatno skrajšali čakanje na vrsto pri zobozdravnikih, ki zdaj vsega dela ne zmorejo.

Pri tem je zanimivo, da imajo odklonilen odnos do zaposlovanja zdomcev na tem področju tudi zdravniki, ki odločajo v silih in so tako naredili medvedjo uslugo zdravstvenemu stanju tamkajšnjega prebivalstva in tamkajšnjim nezaposlenim.

Na to zgodbo me je spomnila razprava na zadnji seji predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije, kjer so govorili ob vprašanjih socialne politike in življenjskega standarda tudi o tem, kako premalo mislimo na nezaposlene in njihov socialni položaj ter zaščito njihovega življenjskega standarda. Naravno je pač, da nezaposleni pričakujejo od zaposlenih, da bodo ti omogočili zaposlitev vsem, ki so za delo usposobljeni in da pri tem niso proti nobenemu načinu združevanja dela, ker je logično, da jih vključevanje v delo izenačuje z ostalimi samoupravljalci, medtem ko jih nezaposlenost izključuje. Vsakdo bi pač rad prispeval tudi svoja delovna in denarna sredstva za združevanje dela z združenimi delavci, ker je vsaka pot do dela boljša, kot biti brez njega.

Navedeni primer nezaposlovanja tistih, ki se ponujajo, da bi združevali delo s svojimi sredstvi, a z »načelnim« stališčem, da so ti manj ogroženi kot tisti, ki nimajo nič, razen svoje delovne sile, je naravnost grozljiv primer ravnanja napačnega socialnega reševanja položaja delavcev. Logično je, da se na podlagi takšnega ravnanja širijo povsem zmotne teorije solidarnosti delavcev, ki jih nasploh politično označujemo kot lažno solidarnost, ima pa za posledico siromašenje socializma — z izključevanjem delavcev iz ustvarjanja večjih vrednosti.

Ko so o tem govorili v predsedstvu sveta ZSJ, sicer ne na temo zaposlovanja, so nekateri dejali, da ravnamo z nezaposlenimi, kot da nimamo politike zaposlovanja oziroma združevanja dela. Pripomba se zanesljivo nanaša na delovanje sindikalnih organizacij, ki ob takšnih primerih ne nastopajo v interesu delavskega razreda, temveč dovoljujejo sivojskim in drugim krogom ravnanje, ki ni v skladu z ničimer, ne samo s politiko razvoja družbe oziroma samoupravljanja. Najbolj drastično pa se je tako obnašanje, pokazalo v primeru pomanjkanja življenjskih potrebščin, ki so v nekaterih sindikalnih organizacijah prevzeli vlogo preskrbovalcev z manjkajočim blagom, namesto da bi se zoperstavili načinu reševanja preskrbe, ki ne temelji na večanju proizvodnje in vključevanju delavcev v produktivnejše delo.

Ker se kaj takega pri nas ne dogaja, ker nezaposlenosti praktično sploh ni, se morda komu zdi to pisanje o zaposlovanju odveč, saj se dogaja daleč od nas. Toda dobro je, če nam ostane za vselej v spominu, da neresenost teh in drugih problemov kjerkoli že, škoduje vsem nam, saj je hitrejši razvoj povsod pogoj tudi za naš hitrejši napredek.

Viktor Širec

Madžarščino postopno vgraditi tudi v programe visokih šol

Izobraževanje kadrov za delo na dvojezičnem območju in za potrebe nadaljnjega uveljavljanja madžarske narodnosti kot subjekta se mora postopoma vgrajevati tudi v visokošolski izobraževalni sistem. Nosilec tega naj bi bila mariborska univerza, kjer so prvi koraki z ustanovitvijo in uspešnim delovanjem katedre za madžarski jezik na pedagoški akademiji že narejeni. To pa je za potrebe narodnosti in funkcionalne dvojezičnosti premalo, zato bi kazalo postopoma, kot se to v šolskem letu 1976/77 z madžarščino pričeli na nivoju srednjega šolstva, uvajati tudi na nekaterih drugih mariborskih višjih in visokih šolah.

Prav za takšno postopnost pa pri mariborski univerzi doslej ni bilo pravega razumevanja. Potrditev za to je primer petih študentov na Visoki ekonomski komercialni šoli, ki so se v času postopnega uvajanja dvojezičnosti na pomurskih srednjih šolah kot tuji jezik učili madžarščino, iz katere so imeli ob maturi pravico opravljati zaključni izpit iz materinščine. Ker se drugega tujega jezika v srednji šoli niso učili, madžarščine pa ni v programu mariborske VEKS, bi morali zdaj opravljati izpit iz enega izmed tujih jezikov iz programa. Za študente bi to bila precejšnja dodatna obremenitev, združeno delo na narodnostno mešanem območju v Pomurju in ob meji z Madžarsko pa ne bi bilo potrebnih ustreznih usposobljenih kadrov.

Problem je zdaj star že dobro leto, predstavniki mariborske univerze in VEKS pa so tudi na razgovoru preteklo sredo v Lendavi, katerega so se udeležili predstavniki republiške konference socialistične zveze, republiškega komiteja za izobraževanje, pomurskih občin in pripadnikov madžarske narodnosti, vztrajali pri svojem. Šele po daljši razpravi in argumentu, da je nastal problem posledica postopnega uvajanja dvojezičnosti v srednjih šolah in bo z uvedbo usmerjenega izobraževanja in dvojezične srednje šole v Lendavi, odpravljen, so soglašali, da predlagajo svetu šole ustrezno rešitev. Studentom naj bi torej dovolili opravljanje izpita iz madžarščine, ki bi se priznaval kot opravljeni izpit iz tujega jezika. Za odobritev te izjeme ima svet šole nedvomno dovolj prepričljivih argumentov.

Za naprej pa VEKS kot možno rešitev ponuja že v prihodnjem študijskem letu možnost študija madžarščine kot enega izmed dveh tujih jezikov na dveh usmeritvah, in sicer turistični in mednarodni menjavi. Kompleksno in dolgoročno pa bi morali izobraževanje pripadnikov narodnosti in za potrebe dvojezičnosti vgraditi v programe visokošolskih ustanov,

konkretno v okviru mariborske univerze, tako, da bi zadovoljili kadrovske potrebe pripadnikov narodnosti, usposobili kadre za nadaljnje dograjevanje dvojezičnosti, zadostili kadrovskim potrebam tukajšnjega združenega dela, ki ob drugem izhajajo tudi iz gospodarskega sodelovanja s sosednjo Madžarsko.

I. Benko

MURSKA SOBOTA

Dvojezično poslovanje

Pred kratkim so delegati skupščine samoupravne interesne skupnosti za prosveto in kulturo pripadnikov madžarske narodnosti v občini Murska Sobota analizirali dvojezično poslovanje in med drugim sprejeli oceno, da na tem področju v zadnjem obdobju ni bilo napredka in da je v nekaterih primerih dvojezično poslovanje celo nazadovalo, čeprav je večina organov in tistih ustanov v soboški občini (občinska uprava, sodišče, PTT, banka, kmetijska zemljiška skupnost idr.), kjer so dolžni posloovati dvojezično, sprejela posebne programe, kako dvojezičnost uresničevati v praksi.

Ob tej dokaj kritični oceni, na katero so imeli sicer nekateri pomislek, so sprejeli tudi stališče, da je potrebno pripraviti podrobnejšo analizo, ki naj bi na konkretnih primerih pokazala, kje to stanje ni zadovoljivo rešeno. Med drugim so se zavzeli, naj bi, kadar se določena problematika posebej nanaša na dvojezično območje, delegatsko gradivo izdali tudi v madžarskem jeziku kot prilogo v tedniku Népújság.

Že zdaj pa je tudi jasno, da se državni organi in organizacije posebnega družbenega pomena srečujejo pri dvojezičnem poslovanju s kadrovskimi in drugimi težavami, zato je potrebno še povečati skrb za jezikovno izpopolnjevanje kadrov za dvojezično poslovanje.

Delegati so na omenjeni skupščini sprejeli tudi oceno, da je bil prejšnji koncept televizijske oddaje Hidak — Mostovi boljši, kot je zdaj in da je tudi čas madžarskih oddaj na Radiu Murska Sobota, ki so po novem na sporedu med tednom ob 16.30, manj primeren, kot je bil doslej (14.30). Ali je temu res tako, je vsekakor potrebno temeljito preučiti.

J. G.

VEČ DENARJA

Občinski sklad za intervencije in pospeševanje kmetijstva je bil doslej dokaj šibak, saj se je vanj stekalo le 0,30 odstotkov od posebnega občinskega danka iz osebnih dohodkov. Zahteva po čedalje večji proizvodnji hrane je oarekovala, da se dosednji davek poveča na 0,50 odstotkov, tako kot znaša v drugih občinah. Za enoten program intervencij in pospeševanja kmetijstva v lendavski občini bi letos rabili okoli 10 milijonov dinarjev, ta sredstva pa bi porabili za premiranj privedenja telet za pisanje, premiranj povečanja stalaža krav in premiranj proizvodnje mleka. Občinski sklad za intervencije združuje tudi 1,5 milijonov dinarjev v republiški sklad. Celotni program intervencijskih ukrepov v občini na osnovi republiškega dogovora in enotnih ukrepov za pospeševanje proizvodnje hrane bi letos znašal 7,31 milijonov dinarjev, to pa je skoraj za polovico več kot v lanskem letu.

Jani D.

Vsebinske priprave na aprilske volitve

V mestu Murska Sobota so pred kratkim končali še z zadnjimi seji svetov in skupščin krajevnih skupnosti ter predsedstev krajevnih konferenc socialistične zveze. Na njih so obravnavali vrsto nadvse pomembnih vprašanj, zlasti še uresničevanje referendumskega programa v preteklih dveh letih tekočega srednjoročnega obdobja, priprave na letošnje aprilske volitve in pretresali akcijske programe. Že ta mesec pa bodo v pomurskem središču tudi zbori občanov, s katerimi bodo v bistvu končali sedanje, dokaj razgibano družbenopolitično življenje v vseh šestih mestnih krajevnih skupnostih.

Znano je, da bodo zaradi reorganizacije krajevnih samouprav v mestu Murska Sobota bližnje volitve opravljene nekoliko pozneje kot drugje. Zato so toliko večjo pozornost namenili predvsem vsebinskemu pristopu, kar pomeni, da v praksi ne gre zgolj za formalna vprašanja. Kot nam je povedal tajnik krajevnih skupnosti v mestu Murska Sobota Ludvik Filo, je osnovna ocena, da pomeni sedanja organiziranost vendarle določen korak naprej, čeprav so se pojavile tudi nekatere pomanjkljivosti v samem delovanju. »Zato mislimo ob vsebinskih spremembah zlasti na to, da delegatsko bazo približamo vsem ljudem, v krajevnih skupnostih pa jasno definiramo, iz katerih organizacij združenega dela so posamezni delegati, upoštevajoč se delovne organizacije in število zaposlenih. Jasno mora biti, kateri delegati so izvoljeni iz stalnih območij, in tisti, ki jih volimo na zborih občanov v samih krajevnih skupnostih. Prav tako gre za delegate družbenopolitičnih orga-

nizacij ter družbenih organizacij in društev, ki jih doslej nismo imeli zastopane. Na tej osnovi povečujemo število delegatov od 30 do 60, ponekod celo do 70 odstotkov, kar pomeni novo kvaliteto.

Vzporedno s temi volitvami pa želijo v Murski Soboti rešiti še nekaj drugih zadev. Tako si prizadevajo v čim večji meri ustanoviti t. im. ulične odbore, ki bi naj skrbeli v teh zaokroženih celotah za uresničevanje velikega števila potreb in interesov delovnih ljudi in občanov. Samo z združenimi pristopom, kar se je pokazalo tudi ob nedavnem čiščenju snega, bi lahko vrsto problemov odpravili. Prav iz uličnih odborov in sosesk pa bodo lahko dalje usklajevali svoja stališča in interese v skupščinah krajevnih skupnosti po delegatskem principu. K temu bi naj pripomogli tudi koordinacijski odbori sindikata v krajevnih skupnostih, ki za zdaj še niso začeli.

Ni manjši pomen pa ne pripisujejo tudi svetom stanovalcem, ki jih po zakonskih določilih morajo ustanoviti v na novo porajajočih blokovskih kompleksih. Ne gre pa prezreti še enega principa, in sicer boljšega izkoristka vseh potencialov v mestnih krajevnih skupnostih. Umskega potenciala očitno ne manjka, zato kaže pozdraviti številne pobude za lepši zunanji videz mesta in podobno.

V vseh šestih krajevnih skupnostih mesta Murska Sobota pa so ob tej priložnosti obravnavali tudi poročila o uresničevanju referendumskega programa v prvih dveh letih tekočega srednjoročnega obdobja. Osnovna ugotovitev je, da ni bojazni za izpolnitev programa izgradnje drobnih ko-

munalnih objektov, asfaltiranje ulic, izgradnjo vodovodnih in kanalizacijskih omrežij, ki so ga sprejeli v posameznih krajevnih skupnostih. Drugo pa je, da se ta program počasneje uresničuje.

Sedanje predvidevanja, ki izhajajo iz ocen znotraj samoupravnih interesnih skupnosti in izvajanja skupnega referendumskega programa, kažejo, da bodo nekatere investicije morali prenesti v naslednje srednjoročno obdobje. V ta sklop sodijo zlasti izgradnja otroškega vrta za 150 otrok na lokaciji Lendavska ulica-sever, osnovne šole Prekmurske brigade in večnamenske dvorane za potrebe tretje in četrte osemletke, krajevnih skupnosti in tekmovalnega športa, kakor tudi nadaljevanje obnove športno-rekreacijskih objektov v parkovnem gozdu Fazancrja. Na organih KS so že sprejeli odločitev, da je treba priprave urbanističnih dokumentov in projektov izdelati še v tem srednjoročnem obdobju. V pripravi je tudi ureditev vodovodnega zavežja in močne razbremenitve kanalizacije, kar bi naj uresničili z izgradnjo severnega kolektorja.

Zbrani samoprispevek v letih 1981 in 1982, ki znaša skupno več kot 22 milijonov dinarjev, vendarle obeta, da bodo do konca leta 1985 z vodo oskrbljena skoraj vsa gospodinjstva v mestu Murska Sobota, hkrati pa priključena na mestno kanalizacijo, pa tudi asfaltnih prevlek ne bo manjkalo. Več optimizma vpliva namreč tudi novospet akcijski program vsake od šestih krajevnih skupnosti v Murski Soboti, s čigar povzetkom nameravajo seznaniti vsa gospodinjstva v pomurskem središču.

Milan Jerše

UGO-DNEJŠE UVOZNE PRAVICE

Najnovejša odločitev zveznega izvršnega sveta o razširitvi uvoznih pravic bo mnoge kmetovalce in obrtnike rešila skrb v zvezi z nabavo reprodukcijskega materiala. Kmetijcem je omogočeno, da vsako leto uvozijo za 150 tisoč dinarjev materiala, ki je nujen za opravljanje njihove dejavnosti. Enake pravice so dobili tudi obrtniki, ki so lahko doslej v tujini kupovali repromaterial, katerega vrednost ni bila večja od 100 tisoč dinarjev oziroma 50 tisoč dinarjev, če je bil namenjen storitveni dejavnosti.

Po novem naj bi obrtniki smeli uvoziti repromaterial za vrednost do 300 tisoč dinarjev, kar bo nedvomno dalo malemu gospodarstvu večjo spodbudo.

Naši državljani, ki se vračajo v domovino, lahko za svojo obrtno delavnico ali kmetijsko gospodarstvo v prihodnje uvozijo osnovna sredstva, katerih vrednost ne presega 800 tisoč dinarjev za kos.

LENDAVA — Izvršni svet občinske skupščine je razpravljal o poročilu o izvajanju zakona o zagotavljanju in usmerjevanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v minulem letu ter izvajanju zakona o zagotavljanju in usmerjevanju sredstev za usposabljanje zemljišč za družbeno organizirano kmetijsko proizvodnjo v lanskem letu. Na seji so pregledali še realizacijo programa dela INDOK centra za lansko leto in sprejeli osnutek programa dela in finančni načrt za letos.

LENDAVA — Na skupščini samoupravne interesne skupnosti za varstvo pred požarom so razpravljali o realizaciji programa dela in finančnega načrta za lansko leto in o predlogu programa za letošnje leto. Ugotovili so, da imajo vsa aktivna gasilska društva zadovoljivo opremo, vendar bo to potrebo v letošnjem letu še izpopolnjevati in posodobiti. Posebej so poudarili uspešnost dela občinske gasilske zveze, ki je svoj program v celoti uresničila. V letošnjem letu bo interesna skupnost namenila posebno pozornost izobraževanju, ki ga bo organizirala skupaj z delavsko univerzo. V to bodo vključili vse delovne ljudi in občane.

LENDAVA — Na seji sveta potrošnikov krajevnih skupnosti so razpravljali o preskrbi potrošnikov s prehrabeni in drugimi artikli. Seje so se udeležili predstavniki trgovskega podjetja Univerzal, predstavniki inšpekcijskih služb, sveta krajevnih skupnosti, pekarn in predstavniki predsedstva krajevnih konferenc SZDL. V takšnem sestavu se sicer zmeraj sestaja svet potrošnikov, ki je najbolj aktiven v občini. Na seji so ugotovili, da se preskrba občanov počasi izboljšuje, saj pred trgovinami ni več vrst, niso pa uvedli niti bonov.

LENDAVA — Na seji občinskega sveta zveze sindikatov so razpravljali o realizaciji finančnih načrtov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in o porabi v letošnjem letu. Ugotovili so, da je bila lanska poraba v mejah dogovora zahvaljujoč interesnim skupnostim, ki so s sredstvi dobro gospodarile. Ustvarjenih je bilo nekaj nad 2 milijona dinarjev presežkov, ki bodo poračunani v letošnjih programih. Letos bi bilo potrebno za SIS družbenih dejavnosti združiti 343 milijonov dinarjev. Predvidevajo, da bo s 1. aprilom prispevna stopnja iz osebnih dohodkov nižja za 0,47 odstotkov. Omejevanje sredstev skupne družbene porabe bo še ostrejša, zato sindikat poziva vse interesne skupnosti, da tudi letos varčno gospodarijo.

GORNJA RADGONA — Tudi v lanskem letu so se člani počitniške skupnosti v občini Gornja Radgona ubadali s številnimi odprtimi vprašanji. Še posebej na področju lastne organiziranosti, v poslovanju njihovega počitniškega doma v Lovrečici ter v pritegovanju članic za vlaganja v postopno izenačevanje bivalnega standarda v okviru obstoječih možnosti. Največ sredstev in del je bilo vloženih v že omenjenem počitniškem naselju ob Jadranskem morju. Kot so ugotavljali na letni seji skupščine pa za uspešno delo počitniške skupnosti v prihodnje pričakujejo vso pomoč vseh članic.

MORAVCI — Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje in Radenska sta v ponedeljek organizirali posvet o možnostih izkoriščanja termalnih voda za energetske namene in kmetijstvo. Poleg znanih mineralnih voda ima namreč Pomurje tudi bogata nahajališča termalne vode. Na osnovi tega naravnega bogastva so se že razvili turizem in zdraviliško ter živilsko dejavnost, kar pa zajema del energije in surovin, ki so v globinah pomurske zemlje. Ponedeljkov razgovor, ki so se ga udeležili tudi predstavniki INA Naftaplina iz Zagreba in ljubljanskega Geološkega zavoda, je na nek način začetek organiziranega pristopa k iskanju možnosti za koriščenje termalnih voda kot energetskega vira. Nadaljnje raziskovalno delo bo potrebno graditi na dosedanjih ugotovitvah. Dokumenti o tem so spravljani pri različnih institucijah, zato bi jih morali zbrati in sistematično urediti. Pri nadaljnjem raziskovalnem delu bo nujno sodelovanje vseh strokovnih institucij, ki so že doslej opravljale raziskave. Predlagajo so tudi ustanoviti strokovnega telesa, ki bi se kontinuirano ukvarjalo s to problematiko.

LJUTOMER — Predsedstvo občinskega komiteja ZKS Ljutomer je na redni seji obravnavalo nekatere aktualne probleme ljutomerskega gospodarstva. Strinjali so se, da je gospodarska situacija pri nas dokaj kritična, kljub temu pa ne gre vsega, predvsem pa izgub v TOZD, valiti na to, pač pa bo potrebno vzroke iskati tudi znotraj kolektivov. Pričeti bo potrebno tudi z razmišljanjem ali pa že kar s konkretnim pristopom k prestrukturiranju ljutomerskega gospodarstva (več vloženega domačega dela in pameti ter manj reprodukcijskih materialov). Na tej seji so tudi sprejeli akcijski program občinskega komiteja ZK za letošnje leto.

do tedna

Možnosti za nove klube OZN in OZD

Klubi OZN so nedvomno nadvse pomemben dejavnik v procesu podružbljanja mednarodnih odnosov, pri čemer je njihova poglobljena naloga, da spremljajo aktualna dogajanja v svetu in pri nas, delovanje svetovne organizacije in njenih specializiranih agencij, kar vključujejo v svoje letne programe. Tja sodijo tudi obeleževanja vseh pomemb-

nih datumov OZN in solidarnostne akcije, ki jih je največ v tem mesecu. Poleg tega pa načrtujejo tudi razna predavanja, ogleda filmov, ki jih dobijo od centra klubov OZN pri republiški konferenci Zveze socialistične mladine Slovenije, pripravljajo številne razstave, referate, svoje člane pa stalno obveščajo o pomembnih dogodkih prek oglasnih desk.

Tako je bilo tudi v pripravah na 7. vrh neuvrščenih držav v glavnem mestu Indije New Delhiju. Klubi OZN pa se redno vključujejo tudi v natečaje in kvize, ki jih razpiše center klubov OZN pri RK ZSMS ali center klubov OZN pri OK ZSMS.

V minulem obdobju pa je bil nadvse aktiven center klubov OZN pri občinski konferenci zveze socialistične mladine v Murski Soboti, ki združuje že 14 takšnih klubov; eden od njih je tudi v delovni organizaciji Mura. Ta organiziranost se je pokazala za zelo koristno pri načrtovanju različnih akcij klubovcev v murskosoboški občini. Zato si zveza socialistične mladine vseskozi prizadeva ustanavljati klube OZN povsod tam, kjer so mladi in so zainteresirani za mednarodna dogajanja, torej v osnovnih in srednjih šolah, krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in še marsikje drugje.

O možnostih za ustanavljanje novih klubov OZN v organizacijah združenega dela murskosoboške občine je nedavno razpravljalo tudi predsedstvo konferenc mladih delavcev pri občinski konferenci zveze socialistične mladine, ki je ugotovilo, da obstajajo pogoji za njihovo ustanavljanje. Dosedanje uspešno delo kluba OZN v tovarni oblačil in perila Mura v Murski Soboti pa je lahko močna spodbuda za ustanovitev klubov OZN, kar je potrebno sporočiti na občinsko konferenco zveze socialistične mladine, kjer je možno dobiti podrobnejša navodila o načinu ustanavljanja in delovanju klubov OZN v konkretnih okoliščinah.

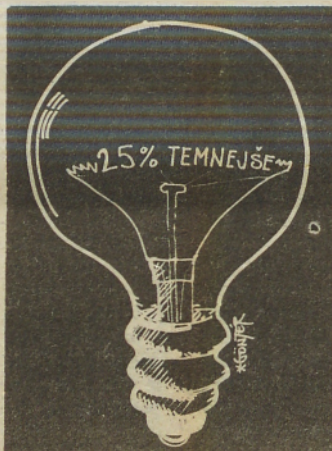
Milan Jerše

Izgube manjše za 14 odstotkov

Čeprav je bila tokratna skupščina medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje pravzaprav volilnega značaja, pa je bilo v razpravi zlasti veliko govora o osnovnih značilnostih regijskega gospodarjenja v lanskem letu in o možnostih za letos. Predsednik Slavko Polanič je v uvodu delegatov posredoval nekatere najnovejše podatke, ki jih je na osnovi predhodnih poročil večjih pomurskih delovnih organizacij zbrala služba družbenega knjigovodstva. Zaostreni pogoji gospodarjenja, ko so se organizacije združenega dela morale kljub združevanju deviz soočiti s pomankanjem surovin in reprodukcijskega materiala, so v mnogočem vplivali na lanske letošnje poslovne rezultate. Med drugim se je višina kratkoročnih kreditov v primerjavi z letom poprej povečala kar za 40 odstotkov, krčenje investicij pa so najbolj občutili v gradbeništvu, elektroindustriji in drugje, kjer so imeli težave s prodajo svojih izdelkov na domačem trgu.

Mnogo razveseljivejši pa je nedvomno podatek, po katerem se je izvoz povečal za 32 odstotkov in znaša njegov delež v skupnem prihodu že 8 odstotkov. Pri tem prednjačijo lendavske in soboške občine, medtem ko v ostalih dveh pomurskih občinah zaostajajo za načrtovanimi. Prav tako se povečuje interes za obmejno sodelovanje, čeprav še vedno pogrešajo večje število organizacij združenega dela. Na volilni skupščini medobčinske gospodarske zbornice so tudi povedali, da so se izgube regijskega gospodarstva znižale za 14 odstotkov in znašajo 251,5 milijona dinarjev.

V letošnjem letu pa mora biti osnovna naloga pomurskega gospodarstva, kot so poudarili v razpravi, nadaljnje povečevanje

izvoza na konvertibilno območje, k čemur mora svoj delež prispevati tudi otipljivejša prestrukturiranje gospodarstva. Prednostna panoga ostaja kmetijstvo in proizvodnja hrane, več pozornosti pa bo potrebno nameniti tudi drobnejemu gospodarstvu in zaposlovanju, ki predstavlja enega od najbolj perečih problemov. Zato so na skupščini znova opozorili na nujnost ustanovitve razvojne službe v regiji, da bi vsaj do leta 1985 resneje uresničevali razvojne načrte, ki bodo omogočili hitrejši

razvoj pomurskega gospodarstva. V tej zvezi so se zavzeli tudi za večje angažiranje posameznih zborničnih odborov pri povsem konkretnih nalogah.

V nadaljevanju skupščine so za novega podpredsednika medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje izvolili Ernesta Fišingerja, zaposlenega v ljutomerskem Tehnostroju, potrdili člane izvršnega odbora ter posameznih odborov in komisij.

Milan Jerše

O PROBLEMATIKI NEZAPOŠLENOSTI KONKRETNEJE

O realizaciji plana zaposlovanja v letu 1982 in načrtu zaposlovanja za letošnje leto so na skupni seji razpravljali člani predsedstev občinskih konferenc socialistične zveze in zveze socialistične mladine ter občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti. Izpostavljeno je bilo, da se je treba problema zaposlovanja v sedanji situaciji lotiti bolj načrtno in konkretno. Opozorili so, da imamo deklaracij in sklepov že dovolj, zato je nujen jasen akcijski program, s katerim bi naj vsaj omilili problem nezaposlenosti v murskosoboški občini. Posebej zato, ker je določen razkorak med opredeljeno občinsko resolucijo in podatki o potrebah združenega dela očitni. Slednje namreč v letošnjem letu načrtujejo le 203 nove zaposlitve oziroma 1,1-odstotno stopnjo rasti, nekatere analize pa kažejo, da je v drugi polovici letošnjega leta možno pričakovati že 1300 do 1500 iskalcev zaposlitve v občini.

Čeprav so temu problemu namenili precej pozornosti tudi v družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah, smo lahko slišali v razpravi, pa vendarle na tem občutljivem področju ni opaziti bistvenih premikov. Kljub številnim stališčem organizacij združenega dela še vedno zaposlovanje upokojuje, pa tudi nadurnega in dopolnilnega dela je preveč. Pojavlja pa se tudi določen mačehovski odnos združenega dela do kadrovskih štipendistov, ki jih nočejo zaposliti, več skrb pa bo potrebno v prihodnje nameniti tudi štipendiranju kadrov, ki jih primanjkuje. Kot so omenili v razpravi, bodo morale svoje prispevati tudi ustreznejša kadrovska politika, poklicno usmerjanje in ne nazadnje še sama razvojna politika, brez katere si ni moč zamisliti večjega zaposlovanja.

Na skupni seji pa je bilo tudi jasno povedano, da problema nezaposlenih ni sposobna rešiti murskosoboška občina sama, ampak bo potrebna tudi pomoč širše družbene skupnosti v regiji in zunaj nje. Ker gre za eno najbolj tujjih vprašanj, so se v razpravi zavzeli za odločnejšo in konkretno akcijo družbenopolitičnih organizacij. Sklenjeno je bilo, da bo ob koncu meseca skupna konferenca vodstev socialistične zveze, sindikatov in mladinske organizacije, na kateri bodo opredelili konkretne naloge. Na seji pa so spregovorili še o poročilu o jesenski setvi in pripravah na spomladansko setev ter se dogovorili za javno razpravo o osnutku zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Milan Jerše

V RADGONSKI OBČINI V JANUARJU IZPLAČALI VIŠJE OSEBNE DOHODKE

20 TOZD in delovnih skupnosti

Kot so ugotavljali na podlagi rezultatov, ki jih je v posameznih TOZD in delovnih skupnostih zbral komite za družbenoekonomski razvoj in načrtovanje, člani izvršnega sveta skupščine občine na zadnji seji, so v mesecu januarju v gospodarstvu in negospodarstvu radgonske občine izplačali višje osebne dohodke od dovoljenih v 20 primerih.

Čeprav je bilo v večini izmed teh posledica ravnanja po sprejetih notranjih merilih za oblikovanje osebnega dohodka, nekaj pa izplačanih nadur za

izvozno usmerjeno proizvodnjo, so opazne tudi preokrajitve. V nekaterih okoliščinah so se sprejeli ukrepi — kjer ob izplačilu niso upoštevali povprečnih splošnih stopenj za sise — o poročilu januarja o osebnih dohodkih. Kljub temu pa, kot menijo člani izvršnega sveta, morajo povsod, kjer so izplačali preokrajitve, opraviti temeljito analizo vzrokov, seboj še zato, da to ne bi vplivalo na preložen družbeni dogovor ob trimesečju.

RAKIČAN

TRI VPRAŠANJA ZA ENEGA PREDSEDNIKA

Krajevna skupnost Rakičan ima za sabo vrsto uspehov, uspehov, ki so plod skupnega dela in združevanja sredstev. Že na začetku lanskega leta so se dogovarjali o novem krajevnem samoprispevku, glasovali naj bi v decembru, vendar so si premislili. Zakaj? Na tri vprašanja odgovarja predsednik skupščine krajevnih skupnosti — Franc Kuzmič:

● Vsako odlašanje pomeni podražitev. Zakaj ste se odločili za to?

● Koliko denarja bo treba odšteti in v kakšnem času?

● Vodovod, kaj pa ostalo?

— Referendum smo preložili, predvsem zato, ker smo pred visoko investicijo. Nujno rabi- mo sodoben vodovod, saj imamo v nekaterih predelih vasi, kjer so zdaj zasebna zajetja, izredno nekvalitetno vodo. To so pokazale analize. Priključiti se hočemo na vodovod, ki ima zajetje v Črnjskih mejah. Voda je kvalitetna, ob tem pa imamo še eno prednost: glavne cevi so že položene do začetka vasi, ob tam naprej pa se bomo morali potruditi sami. Kaže, da se bodo za priključitev na vaški vodovod odločili tudi mnogi, ki so do zdaj preskebo z vodo reševali vsak zase. Za kvaliteto gre!

Priprave trajajo že več kot leto, naročili smo načrte in iz krajevnega samoprispevka plačali 750 tisoč dinarjev, zato včasih vidijo, da gre zares. Največ nalog zdaj čaka svet krajevnih skupnosti, ki bo moral poiskati najcenejšega, vendar dobrega izvajalca. Pa še posamezni in skupni dogovori bodo potrebni.

Tako smo menili na zadnji seji skupščine krajevnih skupnosti. Interesentov bo očitno dovolj,

ŠTEVILNE PROSLAVE OB DNEVU ŽENA

Podobno kot drugje, so se tudi v murskosoboški občini ob koncu prejšnjega in v začetku tega tedna zvrstile številne proslave ob dnevu žena. Tako je bilo tudi v delovnih organizacijah, kjer pripravili skromne slovesnosti v počastitev praznika. Ženam pa so rovali nageljčke. Med drugim so svoje delavke organizirali zakusko v okviru TOZD ABC Pomurka v vseh njegovih organizacijah za ženo, slovesno pa je bilo tudi v ostalih kolektivih. V največji delovni organizaciji — tovarni oblačil in perila Mura so ob 8. marcu organizirali proslave v vseh tovarnih Murski Soboti in v obratu v njih Petrovcih. Zlasti se se potrudili v Murski Soboti, kjer so bogat kulturni program izvajali učni osnovne šole Edvarda Kardelja mladina posameznih tozardov. TOZD Zenska oblačila pa so ustavili tudi učenci v bakovski osnovni šoli. Ob tej priložnosti tudi odprli razstavo ročnih poslenih žensk in pripravili sebo radijsko oddajo.

Na praznovanje 8. marca dobro pripravili tudi v krajevnih skupnostih. V KS Lendava, smo imeli proslavo že v popoldne v prostorih prve oške. Nastopili so učenci in članice na ogled pa je bila tudi razstava ročnih del žena te krajevnosti. V soboto pa je bila v Murski Soboti, kjer so žene izvalile nekaj sladice. V Lendavski, ki so imele osrednje srečanje v telovadnici družboslovno-ekonomske skupnosti Murski Soboti. Za kratek kulturni program so poskrbeli oktet. Pri neženju, učenci prve osemletnice malčki vzgojno-varstvenega programa so poskrbeli za pripravljenost delavk Galenskega boratorija, ki so izdelale skromne darila.

Milan Jerše

Razpisna komisija Vodnogospodarskega podjetja Maribor, n. sol. o., TOZD Vodnogospodarske enote Murska Sobotica, b. o.

razpisuje

prosta dela in naloge individualnega poslovnega organa

DIREKTORJA TOZD

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo izobrazbo gradbene smeri in 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj na delih oziroma nalogah s posebnimi pooblastili oziroma odgovornostmi;
2. opravljen strokovni izpit s pooblastilom;
3. da je moralno politično neoporečen in družbeno aktiven.

Prijave pošljite razpisni komisiji v 15 dneh po objavi.

Zbor delovne skupnosti Glasbene šole Lendava razpisuje prosta dela in naloge

ravnatelja TOZD

(za dobo 4 let)

POGOJI:

- predpisana strokovna izobrazba po zakonu o glasbenih šolah
- 5 let delovnih izkušenj
- organizacijske in strokovne sposobnosti
- moralnopolitične kvalitete.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev je potrebno poslati v 15 dneh od objave razpisa na naslov Glasbena šola Lendava, Partizanska 64. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po roku za prijave.

L. Kovač

PLAN BODO URESNIČILI

Pomemben pa je gotovo sklep, ki so ga sprejeli v zvezi z oziromi na kulturnimi. Spet gre seveda za zasebni kmetijski sektor. Te rezultate pa bodo člani odbora sprti spremljali na osnovi posebaj pripravljene programa. Takšen, kakovostnejši način dela, bo gotovo doprinesel, da bodo v občini odkupili najmanj planiranih 1.100 ton pšenice, kar bi pomenilo okrog 30-odstotno tržnino, ki so jo radgonski kmetje dosleži že lani.

Pri oskrbi z rezervnimi deli več-
jih težav ne bi smelo biti, za bolj-
šo oskrbo pa se morajo zavzeti
zlasti v trgovskih organizacijah,
ki so za to zadolžene. Na razgo-
vorih o pripravi na spomladan-

Za 1,99 znižane prispevne stopnje

Na seji murskosoboškega izvršnega sveta pa so potrdili tudi predlog za znižanje prispevnih stopenj za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti v murskosoboški občini. V razpravi so ugotovili, da se planirana masa osebnih dohodkov za leto 1983 glede na doseženo realizacijo lanskega leta povečuje za 14,7 odstotka, kar pomeni

— LENDAVA

200 milijonov za naložbe v šolstvu

V lendavski občini se je pred nedavnim končala javna razprava o mreži šol in posegih v osnovnošolski prostor vse tja do leta 1990. Studio je izdelal inštitut za geografijo univerze Edvarda Kardaža v Ljubljani. Občinska skupščina je po razpravi sprejela prioriteten red naložb, ta pa je naslednji: dozidava pri osnovnih šolah v Odrancih, Turmšću, Lendavi, Črenšovcih, Dobrovniku, Genterovcih, Kobliju in na Bistrici. Gre za dozidavo učilnic, telovadnic, večnamenskih prostorov in shramb. Šele po teh naložbah je lahko računati na izgradnjo celodnevne centralne osnovne šole za višje razrede za šolske okolice Črenšovci, Bistrica in Odranci. Za vse te naložbe bi potrebovali kakih 200 milijonov dinarjev. Kako zagotoviti ta sredstva? Iz občinskega referendumskega programa naj bi zagotovili 129 milijonov dinarjev, iz krajevnih samoprispevkov 37 milijonov, 17 milijonov naj bi prispeval republiški proračun, 8 milijonov pa bi zbrale šole iz amortizacijskih sredstev. Krajanj naj bi s svojimi samoprispevkii prispevali 15 odstotkov predračunske vrednosti investicije v svojem kraju, na kar so menda pripravljeni. Vse naložbe naj bi uresničili do leta 1990. Gre torej za dolgažnja sredstva, vendar pa je te naložbe po mnenju strokovnjakov lahko uresniti, saj gre za prvi dolgoročni načrt v občini, za katerega se občani že sedaj odločajo. Javna razprava je dala podporo tem naložbam, to pa je tudi porok, da se bodo uresničile.

Jani D.

Ni več v stari formi. 8. marec ga je tako obdelal, da že dva dni ne pride k sebi.

B. Zinner

Različne želje pomurskih ligašev

Medtem ko so kegljaci že začeli spomladanski del tekmovalja v republiški ligi, se rokometasi in nogometaši vneto pripravljajo na skorajšnji start. Kako so se pripravili za nadaljevanje tekmovalja v republiških ligah, od kakšnih sprememb je prišlo v zimskem odmoru in kaj si obetajo od tekmovalja, to so bila vprašanja, ki smo jih zastavili strokovnim delavcem pri kegljaškem klubu Carda-Radenska, rokometnih klubih Polana in Radgona ter nogometnih klubih Mura in Nafta. Tekmovalje v slovenski nogometni in rokometni ligi se namreč začneja še ta mesec.

VLADO ROŠKAR — trener

RK Polana: „S pripravi mi za spomladanski del tekmovanja so začeli sredi meseca januarja v telovadnici osnovne šole v Veliki Polani. Priprave potekajo po predvidevanjih. Do pričetka tekmovanja bomo odigrali še nekaj tekem za trening in upam, da bomo startali dovolj pripravljeni.

V ekipi je prišlo do nekaterih sprememb. Odločili smo se, da ne bo več nastopala najučinkovitejša strelka Anica Hozjan, ker je bila premalo disciplinirana, vendar upam, da se bodo ostale igralkе toliko potrudile, da se njena odsotnost ne bo bistveno poznala. Naša želja je, da bi obdržali peto mesto, ki smo ga osvojili jeseni, kajti to nam zagotavlja obstanek v republiški ligi v primeru, da bo prišlo do reorganizacije lige."

ZORAN CIRKVENČIĆ —

trener NK Mura: „Tokrat smo s pripravami začeli šele v začetku meseca februarja. Treniramo štirikrat tedensko in smo doslej v glavnem skrbeli za fizično pripravljenost. Zaradi slabih vremenskih razmer nismo v celoti realizirali načrtovanega dela in odigrali vseh tekem. Zaradi tega

ROBERT DRVARIČ — KK

Čarda-Radenska: „Naša moška ekipa kot vice republiški prvak že drugo leto direktno sodeluje v prvi republiški ligi. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev nismo imeli osebnih priprav na novo sezono. Kar lahko storimo, je to, da igralci minimalno trenirajo. Težave pa imamo tudi zaradi

ANTON PEVEC — trener RK

Radgona: „Ženska rokometna ekipa Radgone je po jesenskem delu tekmovanja na desetem mestu, kar pomeni, da nas čaka velika borba za obstanek v ligi. Prav zaradi tega nismo prekinili s treninji v zimskem odmoru in trenirali ves čas enkrat na teden. Od meseca februarja pa vadimo dva-

krat na teden v dvorani osnovne šole v Radgoni. To sicer ni dovolj, vendar pa zaradi prezasedenosti dvorane nimamo večjih možnosti. Težave imajo z obiskom treningov, saj zaradi obveznosti do šole nikoli nimamo na treningih vseh igralrk, kar se bo vsekakor poznalo na igri ekipe. V naše vrste se je ponovno vrnila Petkova, ki v prvem delu ni nastopala. Mislimo, da smo z njenim prihodom veliko pridobili, zato upamo, na uspešen konec letošnjega prvenstva."

FRANC HORVAT — trener

NK Nafta: „Na nadaljevanje prvenstva se že dalj časa zelo intenzivno pripravljamo, saj se zavedamo, da bo naša borba za obstanek v ligi zelo težka. Trenutno smo v tretji fazi priprav, ko namenimo posebno skrb uigravanju moštva in izbiranju enajstih igralcev, ki bodo sposobni upra-

vičiti naša pričakovanja. V zimskem času je prišlo do nekaterih sprememb v strokovnem vodstvu. Dosedanji trener prvega moštva Matičič je prevzel mladinsko moštvo, Željčič pionirsko, medtem ko je bilo delo prvega moštva naloženo meni. V igralskem kadru ni bilo bistvenih sprememb. Iz vojske sta se vrnila Marton in Gašpar, računajo pa tudi na perspektivne mladince Tratnjeka, Hajdinjaka, Sijanca in Molnara. Naša največja želja je, da se obdržimo v slovenski ligi."

Feri Maučec

DELAVCI OBRAČAJO, PARAGRAFI OBRNEJO!

Sprva, v pripravi na Vestnikovo okroglo mizo, smo si zadali, da v okviru pravnega varstva zaposlenih zajamemo hkrati z družbenoekonomskim položajem delavca v združenem delu še tako imenovano „črno“ (kvazil) sporazumevanje in dogovarjanje in raznovrstna izsiljevanja pri dobavljanju surovin, reprodukcijskih materialov in energije. Kasnejši razmisleki in posveti s predvidenimi sogovorniki so nas opomnili, da bi nam vse omenjeno v dobri meri zabrisalo rdečo nit pogovora, zato smo se opredelili za četvero področij: stanovanjska problematika, analitične ocene del in nalog, delitev osebnih dohodkov in nagrajevanje po delu in rezultatih delu ter razporejanje (premeščanje) delavcev iz tozda v tozda (ali iz delovne skupnosti skupnih služb v proizvodni tozdi) zaradi izvoznih obveznosti ali pomanjkanja repromaterialov. Povabila k sodelovanju so se odzvali. Franc Kolarič, družbeni pravobranilec samoupravljanja iz Murske Sobotice, Emil Vučkik, sodnik sodišča združenega dela v Murski Soboti, Bogdan Vunjak, vodja službe za organizacijo dela in nagrajevanje v delovni organizaciji Radenska, Silva Čenar, vodja splošno-kadrovske službe v delovni organizaciji Mesna industrija, Jože Kuronja, vodja delovne skupnosti skupnih služb v delovni organizaciji Gorenje-Varstvo in Marjan Neuvirt, direktor splošnega sektorja delovne skupnosti skupnih služb v delovni organizaciji Avtoradgona. Iz uredništva Vestnika sta sodelovala direktor in glavni urednik Štefan Dravec in novinar Branko Žunec, ki je okroglo mizo vodil in pripravil za objavo.

NAJPREJ RAZČISTITI DOMA

Sodelujoče smo najprej izvali s Stanovanjskim labirintom iz Avtoradgona (članek s tem naslovom je bil objavljen decembra lani v Vestniku — op. pis.) in nekaj spoznanj glede nove stanovanjske zakonodaje iz Svetovalca Gospodarskega vestnika od lanskega oktobra.

„Članek je v naši delovni organizaciji dvignil precej prahu, saj smo zadeve vedno poskušali razrešiti na tak način, da smo se o njih temeljito pogovorili doma. Če pa že pride do spornega primera, gremo še enkrat v preverjanje. Stanovanjske akte smo usklajali z novo stanovanjsko zakonodajo, problem je le v tem, da v praksi naletimo na številne odprte probleme, ki jih kasneje razreši šele sodna praksa. Premalo je skratka otipljivih stališč, kar denimo pri določanju vrstnega reda za stanovanja oziroma stanovanjska posojila vodi do arbitriranja,“ je na izziv odgovoril Marjan Neuvirt iz Avtoradgona. „Sicer pa se oži krog tistih, ki bodo v prihodnje dobili stanovanja, to pa iz preproste razloga, ker se po novem zbirajo sredstva za stanovanjsko gradnjo iz čistega dohodka in ne kot poprej iz bruto osebnih dohodkov po tistih znanih šest odstotkih odvajanja. To pomeni, da imajo danes delovne organizacije na razpolago manj stanovanj in pri nas se vrste čakajočih daljšajo. Verjetno bo treba računati s tem, da recimo eno leto izdvojimo sredstva za družbeno usmerjeno gradnjo, prihodnje leto za individualno gradnjo in tako naprej,“ je še dodal.

Jože Kuronja iz Gorenje-Varstva je ob spoznanju, da v tem lendavskem kolektivu nimajo večjih težav pri dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih kreditov, zanimalo, kaj storiti v primeru, če se sredstva glede na prioriteto listo že podelijo pa pride do pritožbe. Pritožba postopke zavleče in tako kar nekaj mesecev ni mogoče dodeliti stanovanjskega dinarja oziroma stanovanj. Mar ne bi kazalo že prej, v okviru celotne mase sredstev izdvojiti dela teh sredstev za morebitne kasnejše pritožbe?

Odgovor družbenega pravobranilca samoupravljanja je bil: „Mi smo organizacije združene dela že vrsto let opozarjali in jih navajali k temu, da bi razpisne postopke za dodelitev prostih družbenih stanovanj ali stanovanjskih posojil začele pravčasno, načrtno in že toliko časa poprej, da bi lahko bili vsi postopki za varstvo pravic dotle že končani. Zdaj — po novelirani zakonodaji se razmere obračajo na slabše, saj zakon določa, da tudi predlog pri sodišču združenega dela zadrži izvršitev sklepa ali odločbe. Dosedaj

verno, da je bila odločba dokončna, ko je bila izčrpana pravna pot v okviru delovne organizacije, v prihodnje pa bo sleherni predlog pri sodišču blokiral vso zadevo in bo treba počakati toliko časa, da bo postopek končan. Sprito tega je prioritarna lista nujno potrebna, saj je tako organizaciji vedno jasno, kdo je na posameznem mestu na prioriteten listi in lahko v tej zvezi uveljavi vsa pravna sredstva.“

V soboški Mesni industriji ne premorejo kaj prida denarja za nakup družbenih stanovanj in podobno je s krediti. Običajno se delavci znajdejo, kakor kdo more, dobršen del pa jih prostovoljno in po lastni presoji nalaga sredstva od mesečnega osebnega dohodka na hranilno-kreditni službi kmetijske zadruge Panonika. „Pri 1200 zaposlenih ima Mesna industrija v upravljanju le 23 stanovanj, kar je, če bi hoteli dobiti kakovostne kadre, ki nam jih na nekaterih ključnih mestih manjka. Letos smo sicer nekaj sredstev izločili za stanovanjsko gradnjo, saj je izguba skopnela, vendar gre za simboličen znesek.“ Silva Čenar se je nato vprašala: „Kakorkoli imamo samoupravni sporazum in pravilnike, v redu in prav je vse dotlej, dokler se ne začnemo odločati po določenih subjektivno ocenjevanjih, denimo glede vlažnosti stanovanj? Zdi se mi, da kaj takega enostavno ni mogoče predvideti niti v samoupravnih splošnih aktih.“

„Problemato je treba jemati celovito, po sprejetih osnovah in merilih,“ je menil Bogdan Vunjak iz Radenske. Po njegovem je bistvenega pomena prednostna lista. Ker se ta iz leta v leto spreminja, prihaja do zapletov in se recimo tisti, ki je bil eno leto nekje na sredni zna v prihodnjem letu znajti pri dnu liste. „Neizogibno in več se moramo posluževati samouprave (delegacije in skupščine), posebej v okviru hišnih svetov in skupnosti stanovalcev, resneje obravnavati problematiko praznih stanovanj in nasilnih vselitev, spodbujati ljudi k sodelovanju v stanovanjskih zadrugah, pri kadrovskih stanovanjih pa še posebej doreči in dodelati osnove in merila za dodeljevanje.“

Pravobranilec je k temu pribil, da takega pravilnika, ki bi z le-karniško tehtno odtehtal stanovanjske razmere posameznih prosilcev, preprosto ni mogoče sestaviti. „Sploh pa,“ je zaokrožil prvi sklop vprašanj, „stanje na tem področju se je v zadnjih letih bistveno popravilo, tako po samoupravnih kot normativni plati in denimo ni primerov odtujevanja stanovanjskih sredstev od delavcev v tozdih.“

BREZ ŽIVČNIH BORB IN PRESTIŽA

„Najprej bi rad spomnil na lani izdane nekatere strokovne

podlage, ki izhajajo iz družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, ki so za področje delitve dohodkov in nagrajevanje dobro izhodišče, vendar nepopolne in ne dovolj praktično uporabne.“ nas je vpeljal v problematiko Bogdan Vunjak. „V Radenski smo že leta 1978 pripravili v ta namen skupno metodologijo, ki vsebuje 16 točk ali elementov za ocenitev, ki pa jo bomo morali še dopolnjevati. Radi bi se namreč kar najbolj ognili subjektivnim ocenam, čeprav se jim povsem ne da.“ S tem se je strinjal tudi Marjan Neuvirt rekoč: „Smo hitro razvijajoča se organizacija in vedno smo se držali dogovora in resolucijskih okvirov. Prihaja pa do živčne borbe med tozdi — vsaj občasno — kateremu bo prej uspelo dvigniti analitične ocene.“

Če se to zgodi, potem pride do plazja negodovanj in resnih motenj znotraj delovne organizacije. Pri nas je v pripravi nov razvid del in nalog, zato smo

— Franc Kolarič: »Morda bi bilo dobro tudi pri nas kje uvesti akcijo imaš hišo — vrni stanovanje. Imamo namreč primere, da si kdo zgradi hišo, družbeno stanovanje pa sicer izprazni, vendar ga prepušči svojim otrokom, kar zakon omogoča. Ni pa to družbenopolitično najbolj primerno, sploh če gre za kakšnega funkcionarja.«

— Emil Vučkik: »Opažamo, da je v zadnjem obdobju precej zadržev, ki se nanašajo na osnove in merila za delitev osebnih dohodkov. Gre za to, da delavci iščejo sodno varstvo, ko niso zadovoljni z ocenitvijo po posameznih kriterijih in to po tistih, kjer ni objektivnih meril. Tu gre do konca in iščejo ponekod tudi dlako v jajcu in zato pogosto ne uspejo.«

— Bogdan Vunjak: »Iz razvida del in nalog smo po nepotrebnem naredili znanost in ga zakomplikirali. Poleg tega nam ostali instrumenti ne delajo. Tu mislim na odgovornost, razporeditev delavcev, dnevno izpolnjevanje nalog in ukrepe, ki iz tega izhajajo. Sicer pa sam razvid del in nalog tega ne bo rešil.«

ustavili vse postopke glede sprejembe analitičnih ocen. Svobodna menjava dela je v tem okviru poglavje zase. Prej je nismo imeli urejene, zdaj pa smo se usklajali s 95. členom zakona o združenem delu in k temu pritegnili vse samoupravne organe in družbenopolitične organizacije. Sploh se največji problemi javljajo ravno pri spreminjanju analitične ocene. Ko se denimo nekomu poveča obseg dela tudi za 40 odstotkov, a tega ni mogoče uveljaviti prek samoupravnih organov, ker gre pač enostavno za primerjave delavcev enega z drugim, potej to zmanjšuje pripravljenost delavcev, da bi opravljali povečan obseg del in nalog.“ Sicer pa je razmerje med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom v Avtoradgoni 1:3,8, čemur bi — po mnenju Neuvirta — že lahko rekli uravnilovka.

V lendavskem Gorenje-Varstvu so že malone pozabili na kolektivni spor glede delitve osebnih dohodkov pred dvema letoma, čeprav se prihaja do ugovorov in zahtevkov za varstvo pravic med zaposlenimi. „Letos poteka akcija, da bi vse članice sozda Gorenje dobiše osnovna izhodišča za ocenjevanje in jih prilagodile z izdelavo metodologije in analitične ocene. Kar zadeva svobodno menjavo dela med delovno skupnostjo in proizvodnimi tozdi ugotavljamo, da je vpliv delovne skupnosti na dohodek tozdov prešibak, zato mislim, da bi morali več storiti glede uveljavljanja oziroma oblikovanja osebnih dohodkov po branžah. Sicer pa so bili v tej zvezi že pred leti sprejeti samoupravni sporazumi.“ je dejal Kuronja.

„Da imamo glede delitve osebnih dohodkov in nagrajevanja solidno izdelane samoupravne splošne akte, nam samo po sebi kaj prida ne pomaga, saj je Mesna industrija kot zgubar pod neposredno družbeno kontrolo. Sodimo sicer med tiste izjeme, ki jim lahko občinski izvršni svet dovolji izplačilo osebnih dohodkov glede na dosežene gospodarske rezultate v skladu z internimi samoupravnimi akti, a imamo kljub temu sorazmerno nizke osebne dohodke. Tako je znašalo poprečje za leto 1981 9272,00 dinarjev in za lani 11.813 dinarjev, vendar na račun nadur, ki so bile opravljene sprito izvoznih obveznosti in storitvenega klanja, kar smo opravljali lani, ko so rekonstruirali Košake. Glede branžnih sporazumov pa sodim, da so bili ustreznejši, takrat, ko je bilo naše gospodarstvo bolj branžno organizirano. Zdaj, v času velikih sistemov — Gorenje, Emona, Tima — ko se več branž znajde v enem sodzu, se dokaj, da branžni sporazumi začno rušiti tisto, kar je sozd leta in leta gradil,“ ni okolišala Silva Čenar.

KDAJ KORAK NAPREJ PRI NAGRAJEVANJU?

Kongresno smo ustoličili dvoje načel: bolj stimulirati ustvarjalno delo in delo v neposredni proizvodnji ter za približno enako delo približno enako plačilo. Toda: ali nam je jasno, kaj je eno in kaj drugo? Znamo oboje ločevati od suhoparnega in okostenelega administriranja? Tako bi lahko na kratko povzeli Bogdana Vunjaka, ki je dal pojasnila glede branžnih sporazumov, ki niso odigrali vloge usklajevalca osebnih dohodkov in smo zato dobili letne, tekoče dogovore o razporejanju dohodka in sredstev za osebne dohodek, spomnil na pomen razvida del in nalog, višino minimalnega osebnega dohodka — ta znaša letos 7390,00 dinarjev — in rezerve (boljše izkoriščanje zmogljivosti, surovin in več dela), ki jih je še precej. Obenem je opozoril, da se meril za

nagrajevanje po dogovoru čisto pomenostavi ne da. „Lani smo v Pomurju zaostajali pri izplačilih poprečnega mesečnega osebnega dohodka v gospodarstvu za republiko v nekaterih večjih organizacijah združenega dela tudi za 2550,00 dinarjev. Poprečje v republici je namreč znašalo 14.040,00 dinarjev. Zaskrbiljuje dejstvo, da je ta razlika v zaostanku še večja kot je bila recimo v letu 1981,“ je postregel sicer relativnimi številkami Bogdan Vunjak. Zastran vrednotenja minulega dela se je vprašal: kako vrednotiti prispevek posameznega delavca k ustvarjanju akumulacije glede nalaganja te akumulacije v investicije, v razširjeno reprodukcijo oziroma koliko naj bo delavec pri tem soudeležen? Kako in koliko plačati tiste, ki opravljajo dela skupnega pomena v skupni masi in iz tega izhajajo oblikovati osebne dohodke za delavce delovne skupnosti skupnih služb? To so — po sodbi Vunjaka — problemi, s katerimi se bo veljalo resneje in zavzeteje spopasti.

— Silva Čenar: »Problem je tudi v tem, da je okoli tri odstotke delavcev od 1200 zaposlenih v Mesni industriji takih, ki bodo letos na meji minimalnega osebnega dohodka ob polnem delovnem času. Če upoštevamo časopisne vesti o lanskem poprečnem osebnem dohodku v slovenskem gospodarstvu, potem so prej omenjeni že pod eksistenčnim minimumom.«

— Jože Kuronja: »Prerazporejanje delavcev iz tozda v tozdi je zelo zapleteno vprašanje. Kako recimo ravnati, če delavec — kljub odločbi komisije za delovna razmerja — noče iti na delo v drug tozdi? Disciplinski postopek, ki bo temu sledil, se bo zavlekel dva meseca, v tem času pa lahko potreba po prejšnjem delu neha. Kaj storiti?«

— Marjan Neuvirt: »Še pred dvema letoma je bila Avtoradgona med tistimi delovnimi organizacijami, ki so imele najvišje osebne dohodke v Pomurju. Zdaj je bistveno drugače. Ker smo se ravnali po vseh dogovorih in resolucijah, nas je to udarilo — s nadcem realnega dohodka.«

Foto: A. Albert

„Mi se včasih preveč ustavljamo pri analitični oceni. Izhajati bi morali iz tega, da gre vendarle za osebni dohodek kot celoto, ne pa ga deliti na osnovo in na gibljivi del. Dokler ne bodo po goji gospodarjenja kolikor toliko izenačeni, dokler ne bomo razrešili problema formiranja cen, odpravili prevelikega administriranja in s tem povezanega sprejemanja administrativnih ukrepov, toliko časa verjetno ne bomo napravili bistvenega premika na področju nagrajevanja po delu. Sicer pa smo ta čas uspeli v samoupravnih splošnih aktih prečistiti in izločiti nekatere neustrezna merila za delitev osebnih dohodkov. Naj omenim vrednotenje šolske izobrazbe, strokovni izpit, dodatek za stalnost in povečevanje osebnih dohodkov delavcem, ki so tik pred upokojitvijo. Veliko dela pa nas še čaka pri oblikovanju in uveljavljanju ustreznih meril za nagrajevanje po kvaliteti in kvantiteti dela. Mislim tudi, da ni proizvodne organizacije združenega dela, kjer ne bi imeli sprejetega sistema norm in normativov in tovrstni spori so že za nami. Pričakovati pa jih je pri iskanju dohodkovnih možnosti za urejanje nagrajevanja, saj bodo nujno določene prerazporeditve. Svobodni menjavi dela nam je uspelo odpraviti goli proračunski sistem financiranja skupnih služb.“

Prej smo sicer razpravljali zgolj o ključu razdelitve stroškov po posameznih tozdi, manj ali sploh ne pa o programih, kvaliteti in pravočasnosti opravljenega dela delavcev skupnih služb in njihovem vplivu na dohodek tozda. Svobodna menjava bo skrajka prišla do veljave takrat, ko bodo — v najširšem smislu delavci tozdov in skupnih služb delili skupno usodo,“ je ob koncu komentiral drugi in tretji sklop vprašanj družbeni pravobranilec samoupravljanja Franc Kolarič.

ZOPER LAŽNO SOLIDARNOST

V sklepnem delu Vestnikove okrogle mize o pravni varnosti zaposlenih v Pomurju, smo se bolj bežno dotaknili nujne pravne pomoči in prerazporejanja delavcev iz tozda v tozdi, iz delovne skupnosti skupnih služb v tozdi. Emil Vučkik, sodnik sodišča združenega dela v Murski Soboti, ki pomoč nudi — vsaj tork od 16. do 18. ure — ugledno, da je lani število delavcev, ki so iskali pravno pomoč, upadlo, da pa se jih je zato kar 650 obrnilo na sodišče združenega dela. Da je temu tako je na, iz kriva prešibka obveščenost in dejstvo, da je v Murski Soboti hkrati tudi sedež sodišča za delovna dela in se raje delavci nujne neposredno obračajo. V Gornji Radgoni je ravno narobe: Sicer imajo pravne pomoči naravnost pri čemer prednjačijo — vendar iščejo zaposlitev, so v postopku suspenza ali imajo — tu ure starejše — probleme s pokojniškim-invalidskim zavarovanjem, kjer se tudi sicer postopki zavlečejo.

Glede prerazporejanja delavcev, ki je v zadnjem času že vse bolj aktualno je bilo rečeno, da bo treba kar najhitreje dopolniti samoupravne splošne akte in jih uglasti z novelacijo zakona o delovnih razmerjih. Nova in konkretna namreč jasno govori o občasnem razporejanju delavcev na druga dela in nalog, ki roma v drugi tozdi v primeru, ko so navedeni (izvozne obveznosti, pomanjkanje surovin, energije, repromaterialov), vendar se mu zato ne smejo bistveno poslabšati pogoji, zlasti tja v kraj prerazporeditev iz kraja v kraj. (Pravobranilec je ob tem omenil primer iz Puconec in tamkajšnje opekarni) Če delavce odklonijo prerazporeditev oziroma delavci, obravnava disciplinska komisija, ki mora biti toliko pravična, da ne oškodovata delavca ali se za lažne solidarnosti, marveč skupaj z njim razrešila nastali problem.

PREJELI SMO:

Pomurci v Slovenski književnosti

Čankarjeva založba v Ljubljani je pred kratkim poslala na slovensko knjižno tržnico v svoji zbirki leksikonov »SLOVENSKO KNJIŽEVNOST«. Izdajatelj že v uvodni besedi pravi, da je »leksikon slovenske književnosti« abecedno urejen leksikon slovenskih književnikov, s tem pa prvo delo te vrste na Slovenskem. Ustredi želji veliki potrebi po takšnem leksikonu in nujnim zahtevam, ki jih postavlja njegova uporaba, predvsem seveda tej, da bi bilo v njem pregledno, izčrpno in s sodobnih stališč predstavljenih čimveč avtorjev, ki so skozi stoletja ustvarjali in še ustvarjajo našo književnost.

Šestnajst avtorjev, strokovnjakov za književno proučanje preteklosti in sedanjosti, je ob sodelovanju štirih pomočnikov pripravilo 1100 gesel in seznam kratice in okrajšav, časopisov in ustanov, popis almanahov, literarnih časopisov, mladinskih literarnih časopisov, leposlovnih glasil za otroke, literarnozgodovinskih in kritičnih časopisov in zbornikov, zbornikov o posameznih pisateljih literarnih zgodovinah, enciklopedij in leksikonov, antologij in Prešernovih nagradnih del za literaturo in od leta 1962 tudi nagradencev Prešernovega sklada.

Kljub skrbni pripravi in zahtevnemu delu pa se izdajatelj v naprej opravičuje za morebitne napake in pomanjkljivosti, ko poudarja: »Leksikon SLOVENSKA KNJIŽEVNOST je nedvomno delo, kakršno smo že dolgo potrebovali, hkrati pa tudi pionirski poskus na tem leksikalnem področju. Zato prav gotovo ni brez pomena živosti. O teh bodo najbolj govorili bralci, uredništvo pa jim bo hvaležno za vse pripombe, ki mu jih bodo sporočili in mu tako pomagali pri nadaljnjem delu.«

V pričujočem informativnem zapisu se ne moremo spuščati v strokovne ocene leksikona, za to so poklicani slavisti in literarni zgozinarji, ki jih bodo objavili na straneh strokovnih časopisov in revij ali pa jih poslali direktno uredništvu leksikona. Vseeno pa je toplo pri srcu vsakemu našemu človeku, ko ob listanju leksikona ugotovi, da so prekmurci avtorji prispevali v slovensko književnost in splošno kulturno zakladnico sorazmerno velik delež, kljub zgodovinski, kulturni in politični okoliščinam preteklosti, ki temu niso bile najbolj naklonjene.

Književni leksikon na nek način potrjuje besede predsednika skupščine kulturne skupnosti občine Murska Sobota Ivana Obala, ki jih je predaval ob slovenskem kulturnem prazniku v galeriji soboškega kulturnega centra: »... prav zaradi tega vedno s ponosom praznujemo ta dan, ko se hkrati ob spominu na velika našega naroda moramo obrniti tudi pripremo naših prekmurških rojakov, ki so pisano besedo obogatili duh slovenstva in narodne pripadnosti v preteklih stoletjih. Na temeljih namreč gradimo naše slovenstvo.«

Na straneh književnega leksikona najdemo iz prejšnjih stoletj Mihaela Bakoša, Mihaela Barla, Mikloša in Stefana Kuzmicha, Davida Novaka, Avgusta Pavla, Mihaela Severja, Stefana Sijarta, Franca Terplana, Aleksandra Terplana. Med gesli naletimo na Agendo Vanda Terplanova pesmarico, petočko pesmarico, seniško pesmarico in književniki Stefan Barbarič, Evald Flisar, Ferdo Golina, Drago Grah, Karolina Klemenčič, Miško Kranjec, Vilko Novak, Jože Olaj, Jože Petek, Jože Smoj in Branko Šimen. Omenjeni niso najmlajši prekmurški pisci, ki se prebujajo v slovenski kulturni prostor; njihove tedaje so novejšega datuma, redakeja leksikona pa je bila končana 31. decembra 1981. Če bi se prebrali le po krajih prek Mure, po vseh tistih, ki jih pokriva Vestnik, bi bil navedeni seznam občutno daljši.

Nazhke navidezni popolni izčrpnosti pa moramo ugotoviti, da v leksikonu manjkajo nekatere osebnosti iz naše domače literarne zgodovine, ki bi vanj gotovo sodile, n. pr. Janoš Karloš, Jožef Košič, Imre Agustič in mnogi drugi. Med današnjimi se živimi bi svoje mesto v leksikonu lahko našli tudi Lojze Kozar, Ivan Škafar, Ivan Zelko, predvsem pa Anton Trstenjak. Ne bomo pa posebej opozarjali na dejstvo, da bi lahko bili nekateri naši književni predniki biografsko in bibliografsko obravnavani obdelani. Zelo čudi tudi izpustitev izbora prekmurškega slovstva, Ljubljana, 1976, dr. Vilka Novaka, v seznamu literarnih zgodovnin na koncu knjige, čeprav je v mnogih geslih lepo naveden.

Prejeli smo, da bo navzlic visoki nakladi 20.000 izvodov in ceni 490,00 din kmalu potreben ponatis KNJIŽEVNEGA LEKSIKONA in bodo v njem sedanje pomanjkljivosti odpravljene. Kljub sedanjim pa moramo pripravljalcem, uredništvu in tudi založbi izreči pristržno zahvalo za izdano publikacijo.

MIHAEL KUZMIČ

Pregled dela KUD Beltinci

Prejšnji teden so se zbrali na letošnji skupni člani Kulturno-umetniškega društva Beltinci. Udeležili so se tudi društveno-politični državi domačega kraja in predvsem glavni organizaciji M. Sobota.

Pregledali so uspešnost posameznih sektorjev v preteklem letu in prišli do zadovoljivih rezultatov.

Folkloristi so imeli čez 30 nastopov doma in v tujini, niso manjši uspehi pa niso bili pevci, ki pod taktirko Jožeta Grieca nadzorirajo pevsko tradicijo kraja. Tamburisti pa se ukvarjajo s kakovostno odpravo, katero pa bodo v bodoče odpravili, tako vsaj trdijo, večina organizatorstva.

Člani društva tudi stalnica, ki se po obisku in obsegu knjig najuspešnejše daleč

Zivahna razprava je tekla, ko je bil govor o naslednjem 13 folklornem festivalu, ki se vsekakor mora odvijati naprej, saj se ta prireditve po obisku uvršča med najuspešnejše republiške folklorne prireditve. Organizacijo festivala tare predvsem finančni problem, ki predstavlja za društvo pretežno breme. Upajo pa, da bodo s pomočjo širše družbene skupnosti in poštvalnih domačinov tudi to premostili.

Društvo praznuje letos 45-letnico delovanja in ob tej priliki nameravajo izdati jubilejno značko.

Navzoči so tudi ugotovili, da za uspešnost društva gre največ za uslug dolgotrajni in spet ponovno izvoljeni predsednici društva Milici Sadl.

Pn

UMETNIKOVA PODOBA SVETA

»Umetnost je vedno izraz nekega koncepta sveta. In pri umetniku s tako bogato intelektualno podobo, kot je Ciuha, si ne moremo kaj, da ne bi čutili njegovega koncepta kot zavestnega. Po dolgotrajnih potovanjih, ki so ga vodila v najrazličnejše, našim umetnikom običajno nedostopne predele sveta, in po uspešnem ukvarjanju z najrazličnejšimi likovnimi tehnikami, posebno še z močno izrazno risbo, kakor da se je za trenutek ustavil — s čopičem in oljno barvo, v senci bogate preteklosti zlatenkastih bizantinskih ikon. Te je obogatil s specifičnim kolorističnim zvenom daljnega orientala. Začel je oblikovati svoj umetni-

Jože Ciuha, Jože Šmit in predstavniki KUD Ivan Kavčič na petkovi otvoritvi likovne razstave.

PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE

MARIJA DUKARIČ

učiteljica glasbenega pouka na OŠ Jože Kerenčič v Gornji Radgoni, je ena izmed treh letošnjih dobitnikov Kerenčičeve nagrade, ki jih podeljuje za dosežke na kulturnem področju, posebej še ljubiteljskem, radgonska občinska kulturna skupnost.

Kdor je le malce doma v sedanjih pa tudi preteklih kulturnih tokovih v tej pomurski občini, temu Marije Dukarič ni treba posebej predstavljati. Pa tudi potrdil bo, da je šla pohvala za dolgoletno delo na glasbenem pod-

ročju v prave roke. Marija Dukarič že 11 let uspešno vodi šolski mladinski pevski zbor. Ta prav po njenih zaslugi že leta dosega zavidljive uspehe, med drugim so osvojili tudi srebrno plaketo na zveznem tekmovanju. V delo in uspeh zbora so vtikani njena osebnost, njena ljubezen do petja in odgovornosti, da prenaša svoje bogate izkušnje in lepa nagnjenja na mlajše rodove. Kdo ve, koliko se jih je zvrstilo v vseh teh letih...

Zaradi kvalitete mladinskega zbora, ki ga vodi, gostujejo v mestu ob Muri na meji s sosednjo Avstrijo tudi tuji mladinski pevski zbori. Trenutno vadi dva pevska zbora v občini, pa tudi enega v Lenartu, koder je poglaval prve kulturne korenine. Mladinski pevski zbor je stalen udeleženec vseh šolskih proslav, mnogokrat pa gostujejo tudi v radgonskih organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih in na občinskih in medobčinskih srečanjih.

Iz bogatega in plodnega ustvarjalnega dela Marije Dukarič le tele drobtinice: kot sama pravi, ji glasba mnogo pomeni že od zgodnjih osnovnošolskih let, ki jih je preživela v Lenartu. Kasneje je končala v Mariboru srednjo glasbeno šolo in ta oddelek na akademiji, ob tem pa še pridno študirala solo petje, kar ji kolpevovodil veliko pomaga. Na radgonski osnovni šoli je prevzela mladinski zbor, brž, ko se je tukaj zaposlila.

Najlepše pa njeno poslanstvo in delo izpričujejo njene besede in prepričanje, saj pravi:

»Glasba je neprecenljiva pomena za medsebojno sporazumevanje. Ne pozna meja!«

vp

ški svet, kakršnega zaznavamo tudi v prisotnih grafikah, polnih hieratične forme, smisla za vse, kar je hkrati čustveno izraženo in asketsko, dematerializirano in polno globoke zemске prevzetnosti, priča o svetu, ki je še poznal bistvo in cilj. Od tod zapletena, »intelektualizirana« pa vendarle zmagoslavna čustvenost Ciuhovih stvaritev in njegova trda oblikovna forma, ki najde v sebi prav toliko in več smisla in eksistence, kot v zunanji »literarni« upravičenosti svojega obstoja.

Bolj kritične in realne ocene, kot jo je podal Zoran Kržišnik, ne bi mogli najti nikjer drugje. V bistvu je Ciuha vse to, v bistvu je njegov opus, kije razstavljen v ljutomerski galeriji Ante Trstenjaka prav to. Otvoritev Ciuhove razstave je bila v petek in je istočasno tudi »darilo« KUD Ivan Kavčič ljutomerskim ženam. Glasbeno-literarno-likovno voščilnica je še enkrat pokazala sposobnost ljutomerskih kulturnikov prikazati in se enačiti s podobnimi kulturnimi prireditvami tudi v »večjih centrih« kulture. V programu se

je predstavil pesnik Jože Šmit z izborom iz svojih pesniških zbirk iz vojne cikla in ljubezensko — liričnega cikla. V programu so sodelovale skupine z glasbene šole Slavko Osterc in moški komorni zbor društva. Kot posledica pa smo lahko prisluhnili še delčku iz Ciuhovega literarnega opusa. Avtor je najprej predstavil svojo razstavo v jeziku, kije bil razumljiv vsem in tako približal svojo umetnost tistim, ki so prisostvovali otvoritvi razstave. Jože Ciuha je dokazal tudi, da se njegov literarni ciklus — izdal je namreč tudi več knjig-potopisov, navezuje in povezuje z njegovim likovnim ustvarjanjem. Slika dopolnjuje besedo in obratno.

Petkova prireditve v galeriji Ante Trstenjaka v Ljutomeru je bila zelo dobro pripravljena. Vsekakor je res, da se prireditve na takšnem nivoju dajo organizirati. To je še en dokaz, da s sposobno organizacijsko ekipo in relativno majhnimi sredstvi (financijski) kvalitativna kultura lahko zaide v naše kraje.

Dušan Loparnik

„PETŐFI SÁNDOR“ ZBORUJE

Madžarsko kulturno društvo Petőfi Sándor, ki deluje v slovenskem središču, je imelo pred kratkim občni zbor, katerega sta se udeležila tudi István Szabo, svetnik madžarske ambasade v Beogradu in predstavnik zveze kulturnih organizacij mesta Ljubljane. Ob tej priliki so razpravljali o problemih, ki pestijo društvo in načrtih za v bodoče, med katerimi so posebni poudarek namenili svoji vlogi mostov v povezovanju narodnostne skupnosti in večinskega naroda. Želja članov društva pa je tudi pritegniti v svoje vrste predvsem mlade madžarsko govoreče med prekmurškimi študenti in ostale. Za predsednika društva so v novem vodstvu izvolili dolgoletnega člana Ódona Toplaka.

— IZŠEL JE —

MLADI BRALEC

V nakladi sto izvodov je po enoletnem premoru spet izšlo glasilo pionirskega oddelka knjižnice pri Kulturnem centru v Murski Soboti. V osmi številki, za katere likovno opremo so poskrbeli učenci osnovne šole Edvarda Kardelja, je poudarek na knjigi in članstvu mladih bralcev v pionirski knjižnici, izvirnih sestavkih, predstavljenih novitetah iz mladinskega tiska, med katerimi izstopajo številna dela v zadnjem času pisatelja Slavka Preglja; informativne po novosti iz knjižnih polic po starostnih stopnjah, za popestritev publikacije pa služi ugankarski kotiček Brez preglavice za bistre glave.

Uvod v Mladega bralca, ki sta ga uredili Bernarda Recek in Mija Šavel označujejo statistični podatki o obisku in

izposoji knjig. Mladih bralcev beležijo v pionirski knjižnici 891. izposodili pa so si kar 21.884 knjig, kar glede na knjižno zalogo pomeni, da je bila vsaka knjiga dvakrat v izposoji. Knjižnica je imela tudi nekaj informativnih obiskov, skupni obisk pionirske knjižnice v letu 1982 pa je 20.553 otrok, kar potrjuje, da je knjiga pomembno dopolnilo prostega časa in knjižni prostor najmlajšim blizu.

O tem pričajo tudi ure pravljic, ki jih je bilo v omenjenem času trideset, pripravljene pa so bile tudi štiri komentirane razstave, in razstava v galeriji, kjer sta knjižnični delavki predstavili mladim obiskovalcem knjižne novosti za vse starostne stopnje z namenom, da tiste, ki niso v neposrednem stiku s knjigo seznanijo z enoletno knjižno boro za mlade v Sloveniji. bb

Kulturni koledar

PETEK, 11. MARCA

MURSKA SOBOTA — Ob 12. uri bo v prostorih Likovnega razstavišča ljubljanske — Pomurske banke na Trgu zmage 5 otvoritev razstave stripov in risb znanega animatorja — akademskega kiparja Nikolaja (Mikija) Mustra. Avtorja, ki izvira iz Murske Sobotine in se ga ni po naključju prijel nadimek »slovenski Disney« bo predstavil Ciril Gale, ki je na zloženko zapisal, da je Miki Muster vzornika (Walta Disneya) v marsičem tudi presekel. Njegova serija o pustolovščinah Zvitorepca, Trdonje in Lakotnika, ki jo sestavlja prek štirideset zaključenih zgodb, sodi v klasiko evropskega karikaturnega stripa.

LENDAVA — V galeriji Lendava bo ob 18. uri otvoritev razstave del — tapiserij akademske slikarke, rojakinje Marike Danč — Roth.

SOBOTA, 12. MARCA

DOBROVNIK — V novem domu kulture bo ob 19. uri osrednja prireditev v počastitev madžarskega kulturnega praznika. V dvojezičnem recitalu bodo nastopili učenci in šolarji, zapeli pa domači mešani pevski zbor, pevski zbor s Hodoša in oktet iz Prosenjakovec, zaigrali citraši iz Genterovec in nastopila mladinska folklorna skupina iz Lendave. Proslava sodi v okvir Tedna kulture, ki se bo iztekel v sredo, 16. marca.

LENDAVA — V lendavski občini gostuje konec tedna Gledališče pod kozolcem. S predstavo Županova Micka se bodo ljubitelji gledališča iz Smartnega ob Paki predstavili v Lendavi, Turnišču in Crenšovcih. Predstave bodo v soboto ob 19. uri in v nedeljo popoldne pa ob 14. in 18. uri.

razstave

V galeriji Anteje Trstenjaka v Ljutomeru bo do 24. marca na ogled razstava del akademskega slikarja Jožeta Ciuhe iz Ljubljane. Na sliki zgoraj njegova IKONA X.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bodo do 15. marca na ogled makrameji Katarine Vervege iz Murske Sobotne, gobelini Terezije Ojnik iz Borčeve in intarzije Edvarda Ketiša iz Kobilščaka.

Od 14. do 19. marca bodo v okviru Radenskih dni v hotelu Dubrovnik razstavljena dela petih pomurskih likovnih ljubiteljev (Beznec, Borko, Bencak, Sagadin in Vidonja).

MURSKA SOBOTA — V pionirskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice v gradu je na ogled razstava ob 70-letnici rojstva pesnika, pisatelja, dramatika, esejista in kritika Mateja Bora.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajni Dobra knjiga v Murski Soboti so: Heinz G. Konsalik ČAROBNI CVET NAMIBIJE (Založba Lipa), Josip Vidmar MRTVAŠKI PLES (Državna založba Slovenije) in slovenske ljudska pravljica JANČEK JEZEK (Mladinska knjiga).

Kinematograf

KINO PARK v Murski Soboti bo v petek, 11. marca ob 17.30 in v nedeljo, 13. marca ob 17. uri predvajal lani z Oscarjem nagrajeni film REDS (RDEČI) z Warrenom Beattyjem kot režiserjem in glavnim igralcem.

Za postopno preusmeritev sredstev

Tako kot drugod, je tudi v Pomurju težnja po postopni usmeritvi finančnih sredstev denarnih pomoči (tako imenovani otroški dodatki) v funkcionalno obliko pomoči, kar pomeni za subvencijo — doplačilo k stroškom prehrane in varstva v vzgojno-varstvenih organizacijah. Podobno pa je tudi na področju štipendiranja, kjer bi naj sredstva šla neposredno za prehrano, oskrbnino v dijaških domovih in za učila ter tako bila po družbenem dogovoru zares družbena pomoč pri šolanju. Torej v bodoče naj več ne bi bilo izplačil na roko, ampak bi bila namenska nakazila za vzgojo in izobraževanje tako za najmlajše kot doraščajoče otroke in mladino, predvsem študente.

Kako je s prehodom na funkcionalno obliko pomoči (denarnimi pomočmi in štipendiranjem) smo zbrali (skupaj z dopisniki) podatke za vse štiri pomurske občine.

MURSKA SOBOTA

V soboški občini je v primerjavi z lani za 30 odstotkov manj upravičencev med prejemniki otroških dodatkov, ki bi se naj v obratnem sorazmerju višali, predvsem pa sčasoma povsem prešli na že omenjeno obliko funkcionalne pomoči. Korak k temu je neposredno nakazovanje otroškega dodatka za upravičence — varovance v vrtcih. Tam kjer otroci iz socialno ogroženih družin niso v vzgojnem varstvu, pa starši zaenkrat denar še prejemajo, čeprav je namen prenakazanih sredstev prav ta, da bi starše motivirali za vpis svojih malčkov v vzgojno varstveno organizacijo. Pri tem pa se še vedno porajajo med višino otroških dodatkov in oskrbnino vprašanja, kako z razliko, pa tudi kako v primerih, ko je sprejem v vrtec omejen. Ena omejitev je prostorska, druga pa socialni faktor v času padca življenjskega standarda in ogroženih družinskih proračunov, predvsem tistih dru-

GORNJA RADGONA

V gornjeradgonski občini je lani občinska skupnost otroškega varstva na podlagi sklepa o višini denarnih pravic in dohodkovnih pogojih izplačala za otroke dodatke mesečno čez milijon in 927 tisoč dinarjev oziroma letno več kot 23 milijonov dinarjev. Tudi v tej občini imajo otroške dodatke namenjene delavskim in upokojenskim družinam po dohodku na družinskega člana razdeljene na tri skupine, za katere se otroški dodatek na posameznega otroka giblje od 1200 do 450 dinarjev, posebne denarne pomoči pa so namenjene za samohranilstvo, to je 200 dinarjev in 450 dinarjev za telesno ali duševno prizadete otroke. Otroški dodatek pa prejemajo tudi kmečki otroci, če skupni katastrski dohodek ne presega 9.000 oziroma 2.800 dinarjev na družinskega člana letno. Tako je skupno ob koncu lanskega leta sprejemalo denarne pomoči iz delavskih in upokojenskih družin 2087 otrok, 202 pa sta bila med

čisti, katerih osebni dohodek na družinskega člana ne presega 2.200 dinarjev. V drugi kategoriji (povprečni osebni dohodek na družinskega člana od 2.200 do 3.700 dinarjev) je 556 otrok, ki prejemajo denarno pomoč v višini 850 dinarjev, iz tretje kategorije, za katero je pogoj osebni dohodek na družinskega člana v višini od 3.700 do 4.200 dinarjev, pa prejema denarno pomoč v višini 450 dinarjev 433 otrok.

Iz kmečkih in ostalih družin je 84 upravičencev s 172 otroki, prav tako pa otroški dodatek prejema 94 samohranilk s 145 otroki, poleg posebnega dodatka za prizadete — teh je 32 upravičencev s 34 otroki.

S spremembo, ki se pripravlja v zvezi s preusmeritvijo denarnih pomoči neposredno za vzgojno varstvo in prehrano predšolskih otrok, sicer v Ljutomeru soglašajo, tako kot drugod, pa je umešten pomislek, kako izplačati otroški dodatek tistim otrokom, ki ne obiskujejo vrta in so v domačem varstvu. Ali pa na primer kako ravnati v primeru, ko delavci združujejo delo v Ljutomeri občini, stanujejo pa na sosednjem Hrvaškem in podobno.

LENDAVA

Podobno kot v ostalih treh pomurskih občinah tudi v lendarški pripravljajo spremembo. Po podatkih centra za socialno delo je prejemnikov otroških dodatkov 1995, od višine mesečnih prejemkov na družinskega člana pa je odvisno, kje so v razponu med 450 do 1200 dinarji, kolikor znašata spodnja in gornja meja denarnih pomoči. Te prejemajo tudi kmečki in otroci iz socialno šibkih ter romskih družin, višina otroškega dodatka pa bo korigirana predvidoma pred iztekom prve polovice tekočega leta, ko bi naj v skladu s sprejetimi usmeritvami v obratnem sorazmerju število upravičencev padlo.

Med štipendisti beležijo v lendarški občini 295 kadrovskih ter 368 štipendistov iz združenih sredstev. Ugotavljajo, da je v zadnjem času kadrovskih štipendij premalo, daj so jih v letošnjem šolskem letu od 98 podelili le 54. Upoštevati pa je potrebno tudi, da je v lendarški občini kar 166 takih štipendistov, ki prejemajo razliko med kadrovsko in solidarnostno štipendijo. Višina štipendij iz združenih sredstev znaša od 483 do 6.654 dinarjev, višina kadrovskih štipendij pa je v razponu od 3.192 do 5.746 dinarjev. Seveda je pri tem razlika, ali gre za učence ali študente, odločilen pa je tudi uspeh. Dodatek za prav dober učni uspeh znaša pri štipendistih iz združenih sredstev 605 dinarjev, za odlični uspeh pa 1210 dinarjev. V lanskem letu pa so tudi uvedli dodatek za deficitarne poklice, vendar velike spodbude delovnih organizacij, z izjemo gradbenega podjetja, pri tem ni.

Ob vsem kaže ob koncu še zapisati, da je preusmeritev sredstev v dejansko korist otrok, tistih v vrtcih pa tudi ostalih predšolskih malčkov, ki bodo deležni vzgojnega programa pred vstopom v šolo, kakor tudi za učence in študente, ki so sicer prerasli šolske klopi, umestna. Prav vsi naštetih potrebujejo poleg ustreznih vzgoje pravilno prehrano in oskrbo, vprašanje časa in možnosti (tudi pripravljenosti) pa je, kako bo preusmeritev potekala in kdaj bo funkcionalna oblika denarnih pomoči v celoti zaživel.

Brigita Bavčar

LJUTOMER

V ljutomerski občini prejema štipendijo iz združenih sredstev 352 učencev in dijakov ter študentov. Tistih, ki uveljavljajo razliko, pa je 124. Povprečna štipendija iz združenih sredstev znaša 3.555 dinarjev.

Čeprav se v zvezi s štipendiranjem pripravljajo določene spremembe v občini, uradnih pobud zanje še ni, čeprav obstaja interes, da bi se štipendija funkcionalno spremenila in naj v bodoče ne bi bila v celoti izplačana prejemnikom, pač pa bi šel del sredstev neposredno za regreiranje prehrane, ki bi jo učenci in študentje dobivali med šolanjem — se pravi za tople obroke: malice in kosila ter oskrbnino v domovih. Razprave o omenjenih spremembah bodo glede na zanimanje prav gotovo živahne, ko bodo v kratkem stekle.

Za otroške dodatke pa velja naslednje: prejemnikov je v ljutomerski občini v prvi kategoriji 743, višina dodatka 1.200 dinarjev, prejemajo pa denarne pomo-

KAKŠEN POKLIC IN KJE ŠTIPENDIJA

Učenci, ki končujejo v tem šolskem letu osnovno šolo, so se v teh dneh znašli pred domala usodnimi odločitvami: Čez kateri prag dalje, kakšen poklic si torej izbrati, kako si zagotoviti sredstva za nadaljnje izobraževanje ...?

Razpis kadrovskih štipendij in razpis za vpis v 1. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja sta bila objavljena že prejšnji mesec. In kakšne možnosti se obetajo mladim v Pomurju?

Pomursko združeno delo je v primerjavi z lanskim letom letos razpisalo manj kadrovskih štipendij, kar pomeni na eni strani manjše možnosti za nadaljevanje šolanja, oziroma da se bo povečal pritisk na štipendije iz združenih sredstev (solidarnostne), čeprav že nekaj let poudarjamo, da bi morale prevladovati kadrovške štipendije, kajti le-te so tudi odraz potreb združenega dela. Zakaj je manjši razpis, ni mogoče enostavno odgovoriti. Dejstvo pa je, da so se v zaostrenih gospodarskih razmerah zmanjšale možnosti za zaposlovanje mladih in zaradi tega je najbrž manjša »ponudba« kadrovskih štipendij. Večkrat sicer slišimo, da je to kratkovidno gledanje.

Če pogledamo podatke podrobneje, lahko ugotovimo, da so v soboški občini razpisali 247 kadrovskih štipendij, od tega največ za poklice, kot so gradbenec, strugar, orodjar, strojni ključavničar, industrijski klepar in mesar-predelovalec. V občini

Gornja Radgona so razpisali 108 kadrovskih štipendij za različne poklice, med katerimi ni izrazito prevladujočih, še največ pa jih je za kovinsko industrijo. V ljutomerski občini, kjer je najmanjše znižanje števila razpisanih štipendij v primerjavi z letom poprej, so jih tokrat namenili največ za poklice v kovinski industriji in gradbeništvu, sicer pa je vseh skupaj 103. V lendarški občini, kjer je padec najobčutnejši, kar za 71 štipendij, pa so sicer od 98 razpisanih za srednje, višje in visoke šole namenili največ štipendij za poklice v gradbeništvu (zidar, lesar, železnokrivec ipd.). Kot zanimivost oziroma redkost na tem področju pa velja omeniti obrtniško delavnico Modelarstvo-mizarstvo Jožeta Pala iz Gaberje, ki ponuja učencem kar 10 kadrovskih štipendij.

Če primerjamo razpise štipendij s prostumi (razpisanimi) mesti v pomurskih srednjih šo-

lah, lahko med drugim ugotovimo, da je najmanjše razhajanje med potrebami v združenega dela (kadrovške štipendije) in izobraževalni programi v primeru kovinsko-predelovalne usmeritve. Od 1.340 razpisanih mest jih je kar 390 za omenjeno usmeritev in približno toliko je na voljo osmošolcem tudi kadrovskih štipendij v ta namen. Sicer pa je za ostale programe precej več prostih mest v šolskih klopih, kot je zanje razpisanih

narstvo in strojništvo, 120 v srednji program tekstilec-konfekcionar, 60 v program učitelj in prav toliko v srednji program naravoslovna-matematična tehnologija. Razen tega pa bo na tej šoli lahko nadaljevalo izobraževanje 60 učencev v programu elektroenergetik in 30 v srednjem programu gradbenec, vendar se bomo morali učenci vpisati v matičnih šolah za tadva programa v Mariboru.

Srednja družboslovna-ekonomska šola v Murški Soboti je razpisala 60 mest za program trgovinska dejavnost in prav toliko za poslovno-finančno dejavnost.

Srednja šola družboslovne usmeritve v Ljutomeru pa je razpisala tako kot lani 60 mest za družboslovno-jezikovni program.

Srednja šola za gostinstvo in

Šola že, šola. Kaj pa po končani šoli ...

štipendij in kot so tudi potrebe po zaposlovanju. Nelogično?! Po eni strani je tako, vendar mnogi, ki se ukvarjajo s temi vprašanji, poudarjajo, da je mladim kljub vsemu potrebno omogočiti nadaljnje izobraževanje po končani osnovni šoli. Marsikdo pa se bo moral sprijazniti tudi z zaposlitvijo izven Pomurja, kjer bodo pač večje možnosti.

Kam torej v šolo? Na srednji kmetijski šoli v Rakičanu bodo vpisali 30 učencev v skrajšan program kmetovanje in 90 učencev v srednji program kmetijec, 30 mest pa je razpisanih (pri matični šoli v Mariboru) še za dislocirani program živilce.

Na srednješolskem centru za tehniško-pedagoške usmeritve v Murški Soboti se bo letos lahko vpisalo 60 učencev v skrajšan program obdelava kovin in upravljalce strojev, 210 osmošolcev v srednji program kovi-

turizem v Radencih bo sprejel 60 učencev, ki se bodo lahko usposabljali za poklic kuhar, prav toliko za natakarja.

Na srednji šoli kovinske, pedagoške in ekonomske usmeritve v Lendavi pa se bo v novem šolskem letu lahko vpisalo učencev v skrajšan program obdelava kovin in upravljanje strojev, 90 učencev v srednji program kovinarstvo in strojništvo, 20 v dvojezični program učitelj in prav toliko v dvojezični program poslovno-finančna dejavnost.

Omeniti velja še 210 razpisanih mest za izobraževanje odraslih, in sicer po 30 v tekstilno-konfekcijski program, ugostiteljski poslovođa (nadaljevalni) kuhar, natakar, obdelovalce kovin ter kovinarstvo in strojništvo. Tu gre torej za izobraževanje ob delu, ki je še kako potrebno in koristno.

JOŽE GRAJ

ZDRAVSTVO

Dogovorjena delitev dela

Leta 1980 je bil v Sloveniji sprejet samoupravni sporazum o delitvi dela na področju zdravstva z namenom, da se izboljša zdravstveno varstvo, zagotovita skladnejši razvoj in boljše strokovno povezava ter uveljavijo učinkovitejše in racionalnejše oblike zdravstvenega varstva, hkrati pa tudi odpravi večkratnost v razvoju zdravstvene dejavnosti. Na osnovi tega republiškega sporazuma so PZC in občinske zdravstvene skupnosti Pomurja podpisale samoupravni sporazum s podravsko regijo o delitvi dela. V mesecu aprilu naj bi se sestali strokovni kolegiji DO Splošna bolnišnica Maribor in DO Pomurski zdravstveni center Murška Soba ter ugotovili rezultate dogovorjene delitve dela po samoupravnem sporazumu. Tako strokovni kolegiji pa naj bi v prihodnje bili stalna oblika sodelovanja pri reševanju skupne zdravstvene problematike. Dejstvo je namreč, da osnovna zdravstvena služba zaradi premajhnega števila kadrov in velikih obremenitev ni bila sposobna zagotoviti uporabnih zdravstvenega varstva niti vrste niti obsega storitev, ki bi jih sicer morala. Zato je njene naloge prevzemala specialistično ambulantna dejavnost. Zaradi tega se je upravičeno postavljala zahteva po razvoju takšne zdravstvene dejavnosti in zmogljivosti, ki bo usklajena z interesi združenega dela in njenimi dohodkovnimi možnostmi. To pa naj bi dosegli s takšno

delitvijo dela, ki bi zagotovila večjo strokovno povezanost in sodelovanje, racionalnejšo izrabo zmogljivosti, s tem pa tudi večjo uspešnost in učinkovitost. Pomurski zdravstveni center Murška Soba je zato pripravil osnutek samoupravnega sporazuma o delitvi dela med TOZD v okviru delovne organizacije PZC, o katerem tečejo razprave po TOZD, ki imajo možnost amandmajev, dokončno pa ga bo sprejel centralni delavski svet PZC. V samoupravnem sporazumu o delitvi dela so upoštevane usmeritve republiškega samoupravnega sporazuma. Poseben poudarek v samoupravnem sporazumu je dan osnovnemu zdravstvenemu varstvu, stopnjevitosti diagnostiki, obveznostih zdravstvenih delavcev pri izvajanju medicinskih storitev itd.

Izvajanje samoupravnega sporazuma bodo spremljali kolegiji v Pomurju in delavski svet. Namreč, samoupravni sporazumi, ki imajo za disciplinski predmet samoupravnem sporazumu, namreč podrobneje zapisano, ki so ga dolžni opravljati v okviru meznih TOZD, kar doslej niso upoštevali. Prav tako je samoupravnem sporazumu priloženo, kakšne storitve opravljajo posameznih oddelkih zdravstvene službe. Če bodo šli delavci določene izvajati usmeritve osnovnega sporazuma o delitvi dela, je seveda potrebno ustrezno strokovno usposobljenost strokovnih delavcev. Samoupravni sporazum bo predložen strojništvi v mesecu aprilu, takoj zatem pa bodo tudi začeli izvajati. Feri Marko

PRAZNOVALI BODO DEVETDESETLETNICO

Splošna bolnišnica Murška Soba letos praznuje 90-letnico obstoja. Ta visok jubilej bodo praznovali s strokovnim srečanjem, ki bo predvidoma v mesecu novembru, bkrati pa bodo širši javnosti predstavili njen razvoj in dejavnost. Precej gradiva o zgodovini splošne bolnišnice je že doslej zbral Jože Janež. Zbrano gradivo so pri Pomurskem zdravstvenem centru Murška Soba zelo upoštevati, saj jim bo veliko koristilo pri nadaljnjem zbiranju podatkov o razvoju zdravstva v Pomurju.

dopisniki so zabeležili

— PREDLOG

Ukinitev obdavčitve brezalkoholnih pijač

Minuli ponedeljek sta se na skupni seji sešla koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu pri občinski konferenci SZDL in svet za vprašanja delovnih pogojev pri občinskem svetu zveze sindikatov v Murski Soboti ter po obširni razpravi predlagata, da se naj ukine obdavčitev prodaje brezalkoholnih pijač, kajti razkorak v cenah med alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami gre še vedno v škodo stečajnih.

S tem v zvezi je bilo namreč veliko razprave o pojavih alkoholiziranosti med mladim rodом, ki se prav zaradi cene (primerjaj ceno 0,5 l piva in 2,5 dl soka) velikokrat raje odloča za pitje alkoholnih pijač. Pa tudi trenutno prelivanje sredstev za štipendiranje mladih v učencev žep, od koder velikokrat družbena sredstva ne najdejo poti za stimuliranje učnega uspeha v šoli, ampak za razsipništvo.

Ker alkohol pogosto botruje izostankom z dela, je koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu s svetom za vprašanja delovnih pogojev sprejel sklep, da se prenese pobuda v združeno deio, kjer naj bi ob delu potekal osnovni boj za stabilizacijo in varčevanje ob enem z bojem proti alkoholizmu na delovnem mestu.

Ob razgovoru o vse večjem številu zabavnih prireditev in veselju v občini, kjer je v zadnjem času motov prireditelj samo v zaslužkarstvu, bo koordinacijski odbor sprožil pobudo o vsebinski umislitvi teh prireditev v prihodnje, svetu za prelivanje in vzgojo v cestnem prometu pa bo predlagal, da se kršitve v prometu pod vplivom alkohola v prihodnje strožje kaznuje, tudi z odvzemi voznškega dovoljenja ali z napotitvijo na ponovno opravljanje voznškega izpita.

Filip MATKO

— GORENJE-ELRAD

Z inovacijami do prihrankov

V delovni organizaciji Gorenje-Elrad že vrsto let posvečajo posebno skrb množičnosti na področju inovacij. V ta namen so pred leti, prvi v Pomurju, zagnali referentno za inovacije, ki skrbi za čimhitrejše sprejemanje prijavljenih predlogov s področja inovacij.

Kot je povedala referentka za inovacije, ing. Tatjana Škof, je bilo v preteklem letu danih 38 predlogov. V letu 1982 je bilo v Gorenju-Elradu prijavljenih 14 inovacij, pri katerih je bila zadržana gospodarska korist. Prihranki iz naslova inovacij znašajo za preteklo leto 12.685.541,25 dinarjev, od tega v tozdu Antene in kablji 9.929.279,15 dinarjev, v tozdu Elektronike in elektromehanike pa 2.756.262,30 dinarjev. Za naslova iz odškodnine inovatorjem je bilo izplačano 392.249,90 dinarjev.

V preteklem letu je komisija za inovacije in tehnične izboljšave razpisala natečaj za oblikovanje nove antene. Odzvalo se je več predlagateljev s 13 modeli. Predlagateljem so za prispele predloge izplačali 67.000,00 dinarjev. Inovatorji iz Elrada so se predstavili tudi na razstavi inovacij RAST YU 82 na Reki, kjer so prejeli srebrno in bronasto plaketo. Ob občinskem prazniku občine Gornja Radgona so prejeli inovatorji podelili posebna priznanja; te so prejeli Maks Jančar, Stanko Štumpf in Gabriel Gornjak.

Ker v zadnjem času zanimanje za dajanje predlogov upada, bodo v Elradu skušali spodbuditi inovatorje k večji množičnosti s področja tehničnih izboljšav, saj smatrajo, da je to nalozba, ki se bogato obrestuje.

Ludvik Kramberger

MAJHNO OPOZORILO

Odsek ceste Gornjevci — Turnišče je takrat zdel, da bo kmalu nekdo moral poskrbeti za njeno. Ljudje se niso čisto zgovorili, da bo zaradi take nevarnosti tudi z avtobusnimi prevozi kaj narobe.

Miholič

— VELIKA POLANA

USPEŠNO DELO

V krajevni skupnosti Polana že nekaj let uspešno deluje krajevni odbor rdečega križa, ki posveča največ pozornosti krvodajalstvu, obiskuje ostarle in osamele ter žene in invalide v krajevni skupnosti. V organizacijo Brezovice. Na osnovni šoli so pripravili slovesen sprejem pionirjev med podmladkari rdečega križa. Krajevni odbor pa je organiziral tudi tečaj o negi bolnika na domu. Med nalogami za letošnji omenimo stalno skrb za bolne, ostarle in invalide v krajevni skupnosti, čaka njih srečanje z ostarlimi komiteja za splošni ljudski odpor in družbeno samostojnost v krajevni skupnosti. Podmladkari rdečega križa na osnovni šoli pa bodo v svoje vrste vključili čimveč mladih.

J. Žerdin

— MURSKA SOBOTA

GOBARJI PRED NOVO SEZONO

Člani gobarske družine Murska Sobotica so se ob koncu julija zbrali na rednem letnem občnem zboru. Udeležil se ga je tudi priznani slovenski mikolog dr. Dušan Vrščaj, ki je prisotne pozdravil

v imenu Zveze gobarskih družin Slovenije in nazkazal številne koristne napotke za nadaljnje delo družine.

Predsednica soboške družine, prof. Seršenova, je v obširnem poročilu podala pregled dela v lanskem letu. Med najpomembnejšimi akcijami je bila osrednja razstava gob v Murski Soboti, ki si jo je ogledalo veliko število delovnih ljudi, občanov in šolske mladine.

Gobarji so tudi razpravljali o letošnjem delu in sprejeli program dela. Sklenili so, da bodo tudi letos v največji gobji sezoni nadaljevali s ponedeljkovimi določevalnimi večeri na bivši ekonomski šoli, da bodo organizirali razen osrednje razstave v Murski Soboti še manjšo razstavo, s katero bodo sodelovali na sejmu v Gornji Radgoni.

Občni zbor so prijetno in koristno zaključili s predvajanjem čudovitih barvnih diapozitivov slovenskih gob.

Za uspešno delo gobarske družine Murska Sobotica gre največja zahvala predsednici Jozi Seršenovi, ki nesebično razdaja svoje znanje.

Simona Kralj

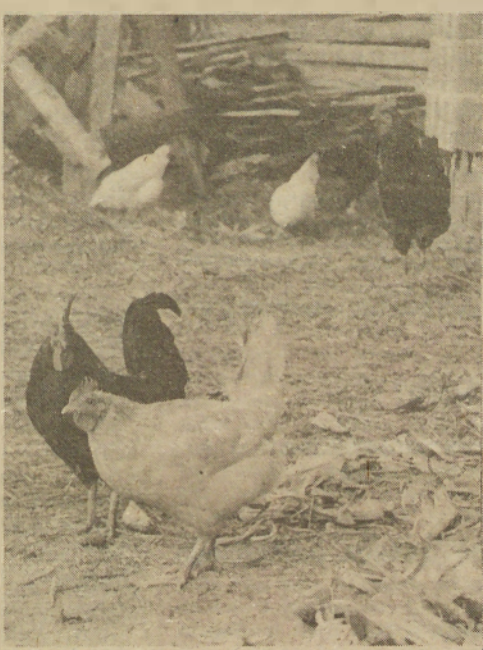
— SPODNJA ŠČAVNICA

Občni zbor pred obletnico društva

Gasilci v Spodnji Ščavnici so na občnem zboru predvsem obravnavali delo društva v preteklem letu. Ugotovili so, da je bilo delo dobro organizirano predvsem na operativnem področju. V veliki meri so tu mišljene tekmovalne discipline, saj ima gasilsko društvo tri desetine: moško, žensko in mladinsko. Vse tri so aktivno delovale in velikokrat posegle po najvišjih mestih.

Letos imajo gasilci tudi jubilej. Petinštirideset let mineva od ustanovitve gasilskega društva, vendar pa lahko z zadovoljnim obrazom pogledajo v preteklost. Poveljnik OGZ Janko Trstenjak je opozoril, da premalo pozornosti posvečajo mlajšemu kadru — pionirjem in pionirkam.

Irma Pintarč

Popoldanska s kmečkega dvorišča ...

SD „Strelec“ iz Andrejec

Po preteku enoletnega delovanja je Strelsko društvo „Strelec“ iz Andrejec na občnem zboru pregledalo svoje delovanje in si zadalo nove naloge za tekoče leto. SD šteje 45 članov. V preteklem letu so dosegli 1. mesto v III. Občinski ligi. Pripravili so tudi tekmovalno s malokalibersko puško in zračno puško, katerim so se odzvala tudi druga SD. Bilo pa je tudi več tekmovalcev za člane, kot so za „Zlato puščico“ in podobno.

Letos bodo redno izpolnjevali naloge po občinskem koledarju Strelske zveze. Pripravili pa bodo podobna tekmovalna leta lanskega leta. Dogovorili so se tudi za treninge, ki bodo vsak petek. Vključevali bodo nove člane izven vasi ter pionirje.

Marta Gomboc

— MURSKA SOBOTA

Mladi pri UNZ spet aktivni

Preveliko število mladih in prevelika oddaljenost od pomurskega središča je vodilo mlade pri UNZ Murska Sobotica k temu, da so ustanovili pet osnovnih organizacij, in sicer na UNZ v Murski Soboti ter na postajah milice v Murski Soboti, Lendavi, Ljutomeru in Gornji Radgoni. Koordinator dela bo konferenca ZSMS.

Prva akcija, ki so se je lotili po reorganizaciji, je bila proslava ob slovenskem kulturnem prazniku. Ob prazniku žena so pripravili razstavo ročnih del in kulturni program. Ena pomembnih nalog v prihodnje pa bo prav gotovo idejnopolitično usposabljanje. V programu imajo več pohodov k spominskim obeležjem, vključevanje mladih v MDA in organizacijo športnih tekmovalcev.

T. Horvat

— KAPCA

OBSEŽNE NALOGE

Člani gasilskega društva Kaoca so na letni konferenci pregledali realizirane naloge ter si zadali obsežen program dela za letošnje leto. Lotili se bodo izkopa dveh protipožarnih vodnjakov, uredili orodjarno in ustanovili pionirsko gasilsko deseterino. Vzdrževali bodo obstoječe vodnjake in pregledali dimne naprave v vasi.

J. Žerdin

Ob tednu boja proti raku

Zgodnje odkrivanje raka — uspešno zdravljenje

Pri PZC v Murski Soboti so ob letošnjem Tednu boja proti raku pripravili tiskovno konferenco, na kateri so novinarje seznanili z najpogostejšimi oblikami raka — te kronične nenalezljive bolezni, o prizadevanjih za ustanovitev onkološkega dispanzerja v Pomurju in o dejavnosti Pomurskega društva za boj proti raku. Na tiskovni konferenci so sodelovali: dr. Jože Šumak, mag. dr. Štefan Gruškovič, dr. Štefan Vučak, dr. Kurt Sonnenschein, dr. Janos Palancsai, Marija Gobec in Anica Benkovič.

NAJPOGOSTEJŠE OBLIKE RAKA

Pri ženskah je najpogostejša oblika raka na dojki, rodilih in plodilih, ki pa ga tako kot druge oblike raka lahko uspešno zdravimo. Če ga pravočasno odkrijemo. Rak na dojki se lahko pojavlja že pri mladi ženski, stari okrog 30 let, pa vse do pozne starosti. Pametna ženska si lahko sama enkrat mesečno, po perilu, če ga ima, stoji ali leže temeljito otipa obe dojki in pazdušni jami ter skuša ugotoviti spremembe, kot bezgavke, zatrdline v dojkah, vidne vdolbinice in izboklinice na površini dojke, morebitni izcedek iz bradavice, zlasti če je ta krvavkast ali rjavkast. Ob vsakem sumu ali nejasnosti ženska ne sme čakati, temveč mora takoj na pregled k zdravniku. To je lahko samo koristno za njeno zdravje in za srečo družine. Posebej to velja za tiste ženske, katerih sorodnice so imele raka na dojki, čez čas pa se lahko pojavi tudi pri ženski, ki je že imela raka na eni dojki tudi na drugi, pri ženskah, ki niso rodile ali so malo dojile, pri debelih ženskah in sladkornih bolnicah. Tudi težje poškodbe dojke imajo lahko za posledico nastanek raka na dojki. Na rodilih in plodilih pa se rak najpogostejše pojavlja ob zunanjem materničnem ustju, manj na maternični sluznici in jajčniku, redkeje pa na zunanjem spolovilu, nožnici ali jajcevodu. Najbolj dosegljiv in ugotovljiv je rak ob zunanjem materničnem ustju, saj je viden s prostim očesom ali pa s kolposkopom. V rizično skupino žensk, ki zbolijo za rakom ob materničnem ustju, sodijo predvsem tiste, ki so mlade začele s spolnim obnevanjem, često menjale partnerje, predvsem pa tiste, ki imajo partnerje z zoženo kožico na glaviču spolnega uda. Znaki take obolenosti, ki se pojavlja v poznejših letih, so med ostalimi nepravilna in izvenciklična krvavitve, močnejše in daljše perilo. Pri zgodnjem odkrivanju raka lahko ženske same veliko storijo. Glede na zdravstveno prosvetljenost poznamo tri vrste žensk. Ena tretjina je takih, ki redno enkrat na leto prihaja na pregled, druga tretjina obišče zdravnika občasno, tretja tretjina žensk pa je slepa in gluha za vse dobre nasvete zdravnikov.

Na prebavilih se rak najčesče razrašča na želodcu, širokem črevu in požiralniku. Rak na želodcu je daleč najčesče. Edino uspešno zdravljenje je operativna odstranitev rakave bule. Uspešnost zdravljenja raka na prebavilih v današnji sodobni kirurgiji ne bi smela biti vprašljiva. Kljub temu pa so uspehi zelo skromni in

preživetje kratko. Tako ni samq pri nas, temveč širom razvite Evrope z nekaterimi izjemami. Izgledi za uspešno zdravljenje pa so tem večji, čim zgodnejši je začetek zdravljenja. Ugotavljanje rakave rašče je v zgodnjem stadiju možno s fiberendoskopi, ki omogočajo ogledovanje notranjosti votle prebavne cevi in odvzemke tkiva za mikroskopske preiskave. Ker se rak na prebavilih pojavlja med populacijo v srednji in starejši dobi, zdravstvena služba predvsem pregleduje to starostno skupino prebivalstva. Tipičnega zgodnjega bolezenskega znaka za rak na prebavilih ni. Vsak mesec ali več traja joča težava v omenjenem življenjskem obdobju je sumljiva, dokler se ne dokaže nasprotno. Neprosvetljenost rodi odlašanje, le-to pa pozno prihajanje k zdravniku.

V zadnjih petdesetih letih pa je najpogostejše oblika raka pri moških — rak na pljučih. Vsak četrti moški v Sloveniji, ki zboli za rakom, ima raka na pljučih. Podobna ugotovitev velja tudi za Pomurje. Ker pa se naglo povečuje število kadilcev cigaret, je pričakovati, da se bo število obolelih za rakom na pljučih v prihodnje še povečalo. Danes ni več nobenega dvoma, da je kajenje tobaka, zlasti cigaret, pomemben vzročni faktor pri nastajanju pljučnega raka. Prav tako pa kajenje vpliva tudi pri nastajanju raka na jeziku in grlu. Raziskavec so pokazali, da obstaja vzročna zveza med kajenjem cigaret in pljučnim rakom. Približno 90 odstotkov ugotovljenih pljučnih rakov so kadilci. Seveda pa je to odvisno od načina kajenja in količine cigaret. Več kot 20 pokajenih cigaret dnevno povečuje nevarnost obolenja za 10 do 15-krat v primerjavi z nekadilci. Uspešnost zdravljenje je tako kot pri ostalih oblikah raka v veliki meri odvisna od zgodnjega odkritja. Veliko bolnikov s to boleznijo pa se oglašajo pri zdravniku šele takrat, ko je že prepozno. Pri preprečevanju raka na dihalih, lahko veliko storimo, če se odpovemo kajenju, kar pa kadilci neradi slišijo, kaj šele, da bi se po tem ravnali.

Pri hitrejšem in učinkovitejšem zdravljenju rakastih bolnikov ima pomembno vlogo nega bolnika na domu, kar je tudi cenejša oblika zdravstvenega varstva. Pomoh bolniku na domu je lahko strokovna, ki jo opravljajo zdravstveni delavci, in pa nestrokovna, ki je v do-

meni svojcev ali raznih humanitarnih organizacij. V soboški občini, kjer poteka zdravstvena nega na domu v okviru patronažne dejavnosti, so medicinske sestre v lanskem letu oskrbovale z zdravstvenimi storitvami kar 656 bolnikov, opravile 10.553 obiskov in nudile 16.000 zdravstvenih storitev. Med njimi je bilo 10 odstotkov bolnikov z rakastimi obolenji. Za opravljeno delo so patronažne sestre porabile blizu 19.000 delovnih ur. V prihodnje pa bi pri tem opravilu morali bolj aktivirati tudi ostale izvajalce.

ONKOLOŠKI DISPANZER TUDI V POMURJU

V Pomurju ugotavljamo, da število rakastih obolenj narašča, za kar so različni vzroki. Nekaj teh je zaradi spremenjenih pogojev življenja, večjega števila starostnikov, vse boljše diagnostike itd. Vse to pa terja bolj organizirano skrb za izpostavljene skupine prebivalstva in tudi za bolnike. Zato si pri PZC v Murski Soboti prizadevajo, da bi ustanovili onkološki dispanzer v Pomurju, ki bi spremljal in proučeval zdravstveno stanje izpostavljenih skupin prebivalstva, rakavih bolnikov ter njihovih socialnih in higienskih razmer. Onkološki dispanzer bi povezoval bolnišnično in specialistično zdravljenje in zdravljenje na domu. To pa bo lahko dosegel z zgodnjim odkrivanjem rakavih obolenj v organiziranju in sodelovanju z drugimi službami, s periodičnimi pregledi, z zdravljenjem in nego na domu, z zdravstveno vzgojo in prosvetljanjem, s skrbjo za psihofizično počutje bolnikov in vodenjem evidence. Dispanzer se bo tudi povezoval z onkološkim inštitutom oziroma se povezoval z njim prek konziliarne onkološke dejavnosti. S to dejavnostjo bi pomagali pri organiziranem zgodnjem odkrivanju teh obolenj, skrbeli za zdravljenje, čimprejšnjo okrevanje in vračanje v normalno življenje. Onkološki dispanzer naj bi začel delovati v Pomurju še letos.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU

V Pomurju že več let uspešno deluje Pomursko društvo za boj proti raku, ki odigra pomembno vlogo na področju zdravstvene vzgoje in izobraževanja delovnih ljudi in občanov. V zdravstveno vzgojo in izobraževanje so poleg nekaterih krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela vključene tudi osnovne in srednje šole. Pomursko društvo za boj proti raku je v zadnjih petih letih organiziralo v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih 66 predavanj, katera je poslušalo 5.643 občanov, zlasti žensk. V osnovnih in srednjih šolah pa je bilo 120 zdravstveno-vzgojnih predavanj in razgovorov z mladino.

Pripravil: Feri Maučec

BOGOVI POD HIMALAJO

»Ne ubijaj, ne kradi, ne prešuštvuj, ne laži, ne opijaj se,« je pet prepovedi, ki vodijo k »nirvani« — k osvoboditvi od bolečin. Tako pravi stari verski nauk iz Indije. V dveh nadaljevanjih bomo poskušali nekoliko približati ta daljnji svet in njegovo versko filozofijo.

»Čednosten je, ker je uresničil nauk, čednosten, ker je uresničil mir, čednosten, ker je uresničil osnove zveličanja, čednosten, ker je delal za spravo, čednosten, ker ni poznal mržnje, čednosten, ker je sočustvoval z drugimi bitji.« Tako so slavili nekega puščavnika obrbite glave in oblečenega v tradicionalno rumeno obleko, ki je prekrival pot mlademu 29-letnemu knezu Siddharti Gautamu.

Zgodilo se je leta 531 pred n. š. na rodovitnem področju, ki se širi od podnožja Himalaje prav do bregov Gangesa in od Delhija in kotline Jumma prav do Benaresa. Siddarta, ki je svojo mladost preživel v najbolj rafiniranih krogih, se je zavedel nezadostnosti odgovorov, ki jih je dajala prevladujoča vera tistega časa — bramanizem s svojim osrednjim obredom, krvavo daritvijo in svojo strogo teologijo. Prav tako ga niso zadovoljile rešitve, ki jih je nudila meditacija joge, uče-

INDIJA IN BUDIZEM

nje šol, izkušnje potujočih menihov. V puščavskem življenju je iskal razsvetljenja. »In v meni se je rodila ta misel. Ni močnejših občutkov, kot so tisti ostri, boleči, kruti in strašni, ki jih preizkušajo nekdanji, sedanji in prihodnji asketi in bramini. Vendar pa s to strašno preizkušnjo bolečine nisem dosegel resnično plemenitega izrednega spoznanja ali višjega videnja človeških resnic. Ali je torej še kaka druga pot, da bi prišli do jasne spoznanja?«

Nezadovoljen s tradicionalno askezo se je umaknil v Gayo, na kraj, kjer so kasneje zgradili Tempelj velikega razsvetljenja, sedel in zavzel položaj joga za meditacijo, prej pa se je zaobljubil, da se ne bo premaknil od tam, dokler ne bo dosegel zaželenega razsvetljenja.

Ko je dosegel svoj namen, je spremenil ime v Buda, to je Razsvetljeni, odšel v Benares in tam govoril svojo najslavnejšo pridigo, imenovano »Zakon postav«. V tej pridigi je razložil osnove svojega nauka, ki ga bo dalje širil s svojim gorečim misijonarskim delovanjem še 44 let do smrti. Umrli je star 80 let leta 480 pr. n. š.

Budistični nauk ali Dharma hoče biti odgovor na osrednje vprašanje hindujske vernosti: ali se je mogoče izogniti Karmanu, zakonu, ki vsako bitje trpinči, ne da bi se moglo otresti bolečin rojstva, bolezni, starosti in smrti. Za Budo poteka prva stopnja osvoboditve od »karmana« preko zavračanja navezanosti na življenje in na užitek. Zato tudi pet osnovnih zapovedi, ki smo jih navedli v uvodu. Če se hočeš otresti trpinčenja, potem moraš vaditi jogo, t. j. nadzorovanje dihanja in položaja telesa. Ni lahko vse to razumeti z našo evropsko miselnostjo.

Po Budovi smrti se je razširilo gibanje, ki ga je sam izzval. Šele sredi tretjega stoletja pr. n. š. se je na pobudo hindujskega vladarja Asoke budizem spremenil v reformistično ločeno hinduizma. In ta se je iz Gangesove doline razširila po vsej indijski podcelini in tudi zunaj njenih meja.

Misijonarji so potem budistično gibanje ponesli daleč naokrog — prišli so celo do Makedonije. V južni in vzhodni Aziji se je razcepilo v dve struji, ki obstajata še danes.

Hinayana (ali Mali voz), južni budizem, je razširjena v Indoneziji, Indokini, Tajski in Burmi, uči pa strogo osebno odpovedovanje. Mahayana (Veliki voz) je razširjena na Kitajskem in Japonskem in je širša misel o verskem odrešenju. Mahayana uči, da lahko postane vsak vernik Buda, če pazljivo sprejme njegov nauk. Hinayanski budizem je v jugovzhodni Aziji opravil pomembno civilizacijsko vlogo: spremljal je socialni in kulturni razvoj dežel na tem območju in pospeševal združevanje plemen različnega izvora. Pomislimo pri tem na Burmo, narod, katerega kulturna raven je ena največjih na svetu po zaslugi delovanja samostanov, ki so zlasti na podeželju sprejemali vse Burmance in jih učili brati budistične tekste. Že od nekdaj je moral vsak mladenič, ne glede, ali si bo izbral meniški ali laični stan, preživeti tri mesece v samostanu.

V sedanjem času so to versko dolžnost, nekaj pod zahodnim vplivom nekaj zaradi spremenjenih življenjskih razmer, počasi zmanjšali na mesec dni, na teden in končno na en dan.

/Prihodnjič: OBRED. KI PELJE V BLAZNOST/

RED MORA BITI

- Koliko kokoši imate v tej vaši farmi?
- Tisoč, nič manj in nič več.
- So vse redno nesnice?
- Ne. Samo 999 jih je.
- Zanimivo. Kaj pa dela tista tisoč?
- Ja, nekoga pa ob tistih jati moramo imeti v administraciji ...

Ta nenadomestljivi bambus

V soparnih pragozdovih otoka Bornea prenašajo lovci na človeške lobanje vodo v posodah iz bambusa. V gostiščih v Pekingju bambus razrežejo, pečejo in jedo. V mestih Kioto in Bangkok delajo spretni umetniki iz njega paljke in flaute. V Angliji kaznujejo nespodobne učence z bambusovo palico. V ZDA krasijo arhitekti za notranjo opremo elegantna stanovanja z bambusom. Bambus je najbolj mnogostransko uporabna trava na svetu.

Za določen del človeštva je bambus tako potreben kot zrak in voda. »Vsako jutro,« poroča Than-om Sivchai, neki vaški starešina na Tajskem, »se zbudim v svoji bambusovi hiši, ki je pokrita z bambusovimi listi. Vstanem z bambusove postelje, pijem čaj iz bambusove čaše in jem pečeno bambusovo brstičje z rižem. Medtem ko moja žena pometa z bambusovo metlo, škropim jaz svoja riževa polja z bambusovo brizgalko in bambusovimi cevmi.

Luis Lualhati, kmet s Filipinov, pripoveduje: »Če grem na trg, peljem tja svoje blago na bambusovem vozu, ki ima bambusovo os, in moj bivol nosi jarem iz bambusovine. Pri ribolovu nastavljam bambusove pasti in uporabljam palico iz bambusa. Na lovu nosim bambusovo sulico in streljam s puščico in lokom iz bambusa. Opoldne zakurim ogenj iz bambusovih odpadkov, kuham v posodi iz bambusa in pijem bambusov sok.«

Bambus stane malo in ga je v izobilju. Njegov les je trd, lep, votel, gladek in sijoč. Na vodi plava, je prožen, oster in zelo trpežen. Kakorkoli ga primerjamo — noben les ni tako mnogostransko uporaben.

Bambus raste hitreje kot vsaka druga rastlina. V enem samem dnevu zraste za več kot 120 centimetrov in pri bambusu velja trditev, da »vidimo kako rase«. Iz majhne, komaj 7,5 cm visoke vejice zraste do 60 metrov visoko drevo.

Poznamo 1250 vrst bambusa in vsi potrebujejo tro-

pično podnebje. Najbolj je bambus razširjen na Daljnem vzhodu. Kot les je bambus nedosegljiv. Nesporno daje več dobička kot vse druge vrste lesa. Dobro gojena bambusova hosta se razširi letno za 20 odstotkov. Najbolj divji tajfun ga ne more uničiti. Bambus je prazen celo atomsko bombo iz Hirošime: pozneje so našli njegove pogankje prav v žrelu bombe ne eksplozije.

S POLŽI NAD POLŽE

V Kaliforniji, vrtu Amerike, so končno morali priznati, da niso kos nadlogi, ki se stopnjuje že nekaj let. Vrtni polži, ki so v to ameriško zvezno državo prišli iz Afrike, so se namreč tako namnožili, da resno ogrožajo pridelek, farmerji pa jim niso kos nobenimi poznanimi uničevalci, ker najmočnejših zaradi kvalitete površnin in sadja ne morejo uporabiti.

Rešitev so našli biologi. Ugotovili so namreč, da imajo vrtni polži hudega sovražnika v progastem afriškem polžu, ki ga priljubljena hrana je prav navadni afriški rojak. Predlagali so, da bi iz Afrike uvozili 2.500 polžijev »legionarjev«, ki naj bi Kalifornijo rešili sluzaste nadloge.

Seveda bitka ne bo dobljena v enem dnevu. Strokovnjaki menijo, da bo progasti afriški polž opravil svoje delo v nekaj letih in zatril vrtnega polža do neškodljivega števila. Kaj pa potem? Ali ne bo progasti »legionar« zamenjal svojega rojaka pri škodljivci po jedi? Biologi odgovarjajo, da te varnosti ni. Kadar progasti polž nima na jedi niku svojega sorojaka, zadovolji z gnilim listjem in odpadlim sadjem.

REŽISER V ZADREGI

— Marholt, v drugem dejanju odigraj svoje doživeto. Izstrelji cel rafal.

— Zakaj? Na generaliki ste rekli, da samo dva naboja.

— Zato, da gledalci ne bi zaspali.

PRI ZDRAVNIKU

— Srce vam bije neredno. A pijete, kadite?

— Da. Redno.

Ta mucka si je resnično zaslužila, da pride v časopis. Prva tri kilometrov je prepotovala v eni meseci je rabila za to, da bi spet v starem stanovanju. Lastniki so se namreč na francoskega mesteca Fourgoux selili v St. Gely. Kako ji je uspelo brez zemljevida in map, je njena skrivnost.

Chundia Vidal, kuharica iz francoskega Bordeauxa, po napornem delu najraje tako preživi trenutke oddiha.

Z ODLOČANJEM PROTI BOLEZNIM

Tri leta so švedski in ameriški raziskovalci proučevali povezavo med odgovornostjo pri delu in zdravstvenim stanjem. Študija je zajela preko 4.000 ljudi v obseh državah. Ugotovitve so bile malce presenetljive, saj so pokazale, da ni najbolj ogrožen tisti delavec, ki mora v svojem poslu sprejemati veliko odločitev. Doslej je bil namreč pripadnik »belih ovratnikov«, kot popularno pravijo delavcem zunaj proizvodnje in poslovnosti, po mnenju mnogih bolj podvržen predvsem

srčnim boleznim, delavci »modrih ovratnikov« pa naj bi zaradi skoraj nikakršne udeležbe v odločanju ne bili tako ogroženi.

Analiza triletna študije je pokazala, da so delavci zdravstveno toliko bolj ogroženi, kolikor manjši je njihov delež pri poslovnem odločanju, seveda če so pri tem postavljeni pritiskom, da delo opravijo. Preobremenjenost z delom, na katero delavec nima nobenega vpliva, sproža hormonalne motnje, ki na koncu pripeljejo do srčnih obolenj.

NESPORAZUM

- Miha, se res ne boš poročil?
- Ne! Živim s sestrami.
- Ja, sestri ti ne moreta zamenjati žene.
- Kdo pa je rekel, da sta moji sestri ...

TEHTEN POGOVOR

- Fantje, kaj je predmet vašega nocojšnjega pogovora?
- Zganje.
- Se pogovor dobro razvija?
- Večina članov je že napolnjena s predmetom pogovora.

Japonci trgujejo z vodo

Japonci so domiselni ljudje, in kljub temu da jim gre v današnjih slabih svetovnih razmerah v primerjavi z drugimi kar dobro, iščejo, kje bi še lahko kaj koristnega prihranili. Tako so se v družbi Nippon Kokan domislili, da bi lahko Arabcem, od katerih kupujejo drago surovo nafto, prodajali vodo. In že se je začela velika vodna kupčija — mizu shobai, kot pravijo Japonci.

Velikanski tankerji, ki vozijo surovo nafto za japonske rafinerije, morajo ob vrnitvi prazne tanke zapolniti z balastom, to je običajno morská voda. Odveč je skoraj povedati, da obtežitveno vodo spustijo v Sredozemsko morje, preden hranilnike na tankerjih napolnijo z novo nafto, pa tudi odveč je pripomniti, da je to zelo onesnažena voda.

Po zamisli strokovnjakov Nippona Kokana bi ubili dve muhi na en mah, če bi namesto morske vode v prazne hranilnike stočili čisto pitno vodo, katere je na Japonskem dovolj. Pitno vodo bi tankali na otoku Yaku Shima, ki leži na tankerski poti in ima neobičajno veliko padavin. To vodo bi potem prečrpali v arabskih deželah, jo očistili in uporabili za namakanje puščave. Seveda ne zastonj. Japonci računajo, da bodo vodo prodajali Arabcem po 2 dolarja tona, kar bi v skupni naftni kupčiji pomenilo 40 milijonov dolarjev prihranka.

Za vodno kupčijo so se začele zanimati že tudi druge dežele, katerih tankerji prav tako zdaj vozijo obtežitveno morskó vodo, doma pa imajo dovolj pitne vode, ki je arabskim deželam manjka.

NI USPELO

- Direktor hotela pokliče portirja:
- Se niste odnesli računa gostu v sobo 123?
- Sem. Že pred dvema urama.
- Čuden tič, nenavaden, še vedno poje in bobna po mizi.

POMOTA V TEMI

- Zlata duša si, Jože.
- Jaz nisem Jože!
- A nisi? Jaz sem pa mislila, da je danes sobota ...

KDAJ V POSTELJO?

Kdaj naj gre otrok spat? To vprašanje si zastavljajo že od nekdaj, v današnjem času pa še zlasti pogosto. Mnogi sociologi so sedanjosti čas imenovali čas televizije. Naš otrok je zanj posebej dovzeten; gleda vsepovprek — od tistega, kar mu je res namenjeno, pa do najbolj neprimernih reklamnih prijemov, ki so tako in tako vedno usmerjeni k otrokom. Če pa so za odrasle, pa se nanje obračajo prek otrok.

To je vzrok, da se v večini družin pojavlja stara pesem, da zvečer otroka ne morejo za nobeno ceno

spraviti v posteljo, zjutraj pa prihaja do težav, ker otrok ne more vstati, odraslim pa se mudi na delo. Zato je edini pravilni odgovor na vprašanje, kdaj naj bo otrok zvečer v postelji, tisti, ki pravi, da je to takrat, ko se bo otrok zjutraj sam pravočasno zbudil in ga ne bo treba na silo spravljati iz postelje.

Kako to doseči, je drugo vprašanje. Pri sodobnem načinu življenja (televizija, radio, obiski itd.) je zelo težko pripraviti otroka, da bi šel spat ob primerni uri. Če pa ga že pripravimo, je malo verjetno, da bo resnično zaspal. Tem vprašanjem mora mlada družina pri vzgoji posvetiti še posebno pozornost, če hoče, da se bo otrok normalno telesno in druževno razvijal. To pa želimo otrokom vsi starši.

naše stanovanje

Zmanjšanje sobne višine

Starejše sobe so imele višino 3 metre ali tudi več. Radi bi zmanjšali višino sobe za 50 centimetrov, tako da bo visoko 2,50 metra, kot je višina današnjih stanovanjskih prostorov. Za zmanjšanje sobne višine moramo vzeti lahke, suhe montažne materiale. Na obstoječe stropnike privijemo lesene letvice 3/5 centimetra v osni razdalji 80 centimetrov. Na spodnji strani letvice privijemo tramiče 5/8 centimetra. Ti tramiči so nosilna konstrukcija obešenega dekorativnega stropa. Pri starih hišah nimamo toplotne izolacije in zaradi tega položimo pri zmanjšanju sobne višine toplotno izolacijo iz lahkega lepilnega E-III (teža kubičnega metra je 35 kilogramov) debeline vsaj 5 centimetrov. Boljša izolacija je 2 krat 5 centimetrov, to je 10 centimetrov. Na tramiče, ki jih predhodno prepojimo z zaščitnim sredstvom, privijemo na spodnji strani suhe smrekove deske na pero in utor (ladijska tla). Debelina pooblašanih desk je 22 milimetra. Tudi te deske prepojimo z zaščitnim sredstvom in prelakiramo s prozornim lakom, tako da je vidna struktura lesa. Deske naj bodo čim ožje. Običajna širina je od 6 do 8 centimetrov. Ob stenah zaključimo viseči opaz z dekorativno profilno letvico, ki je navažno temnejše barve (rdeči bor ali macesen).

Cenejša stropna izvedba je iz kningips plošč debeline 9,5 milimetra. Dimenzija plošč je 120 krat 260 centimetrov. Privite morajo biti na vsakih 60 centimetrov z nerjavimi aluminijevimi ali pocinkanimi vijaki s kapico, ki jo poglobimo v ploščo, da ne ovira lepjenja stenskih tapet. Plošče prelepimo z grobo vlaknatimi tapetami, ki jih nato svetlo obarvamo. Na isti način znižujemo tudi prostore z masivnimi stropi. Pri armirano-betonskih stropovih privarimo na armaturo kovinske distančnike, ki nosijo tramiče. Pri opečnih obokih pa zabetoniramo distančnike iz kovine.

nasvet, ki ni odveč

NIKOLI BREZ JUHE

Juha je tako stara kot prvi začetki kuharske umetnosti. Nemara so jo naši davni predniki prvič skuhal takrat, ko so na odprtem ognju začeli kuhati meso. Sčasoma so opazili, da je juha veliko okusnejša, če ji dodajo kakšno travo; le-ta je bila prednica današnjih dišavnih in jušne zelenjave. Potomka teh primitivnih juh je nedvomno tudi francoska juha »pot au feu«, ki stalno vre v loncu na majhnem ognju in v katero mečejo vse, kar imajo pri roki: razno zelenjavo, meso, kosti.

Včasih so imeli juho za zdravilo, tako na primer znamenito francosko juho »restaurant« (od restaurer, kar pomeni okrepiti), ki je v XVI. stoletju slovela v Franciji. Lastnik neke tedanje krčme je nad vrata svojega lokala obesil napis »Restaurant«, ki je mimoidočim oznanjal, da se pri njem dobi ta okrepčilna juha. Tako je beseda »restaurant« postala sčasoma sinonim za lokal, v katerem strežejo z raznimi jedmi.

Skoraj vsak narod ima kako svojo mesno ali zelenjavno juho ali pa juho od kakšnega žita ali moke. Juho po vsem svetu radi jedo in jo dajejo na mizo kot prvo ali glavno jed, ki ji namenjajo največjo pozornost.

Danes ima juha dvojni pomen: prvič spodbuja tek, drugič pa daje organizmu potrebne hranilne snovi. Zato moramo juho vedno prilagoditi jedem, ki jih bomo servirali po juhi: če bodo naslednje jedi obeda zelo izdatne in nasitne, bomo postregli s čisto, nemastno juho, ki gostov ne bo nasitila, ampak jim bo s svojim vonjem in okusom le vzbujala tek za naslednje jedi; za bolj skromen obed pa bomo skuhal močno, bolj nasitno juho.

Okus in redilnost juhe lahko izboljšamo, če ji dodamo mleko, smetano, surovo maslo, jajca, dišavnice, jušno zelenjavo, povrtnino in svež ali suh kvas. Svež kvas moramo poprej prepražiti na kavi masčobi (olju, margarinu, surovem maslu, rastlinski ali svinjski masti), suh kvas pa samo razpustiti v pripravljeni jedi. Juhe so torej zelo raznovrstne in se ne ločijo med seboj samo po tem, iz katerega živila je katera skuhana, ampak tudi po tem, kaj smo v katero zakuhali in s čim smo jo začimili.

Ko sestavljamo jedilnik, moramo paziti na to, da se juha razlikuje od drugih jedi, in to ne samo po moči, ampak tudi po okusu in barvi. Tako na primer ne bomo dali na mizo bele kremaste juhe takrat, ko smo za naslednjo jed pripravili piščančjo omako, pa tudi prežganko ne bomo servirali pred gotažem. Paradničnikove juhe in paprikaše ne serviramo skupaj, ker sta si podobna po barvi. Iz istega razloga se tudi grahova juha ne ujema s špinačo, krompirjeva juha pa ne s krompirjevo musako. V juho tudi ne bomo zakuhali testenin, če smo za naslednjo jed pripravili rezance ali makarone.

Juhe delimo na čiste in goste juhe. Čiste juhe kuhamo iz raznega mesa (govejega, telečjega, perutnine) iz rečnih ali morskih rib in iz zelenjave.

Okus in moč mesne juhe je odvisna od količine mesa. Goste juhe lahko skuhamo iz mesa in zelenjave, pa tudi samo iz mesa in samo iz zelenjave. Pripravlamo jih z belim ali rumenim prežganjem in jih nato začimimo, lahko pa jih naredimo samo s prežganjem brez začimb ali pa jih tudi samo začimimo. Osnova za vse goste juhe je čista juha, ki jo lahko nadomestimo z mesnim koncentratom. Vse te juhe zgostimo z moko, škrobno moko, ješprenjem, pšenom, ovsenimi kosmiči, krompirjem in podobnimi sestavinami.

Po gostoti in barvi prežganja delimo goste juhe na bele kremaste juhe in na navadne juhe s prežganjem. Nekaterim gostim juham dodamo lahko tudi nekaj alkohola: vina ali piva.

VSE OB PRAVEM ČASU

Hčerka se odpravlja na večerni sprehod. Oče ji reče:
— Milka, kdaj mora biti pridna hčerka v postelji?
— Ob osmih ...
— Tako je!
... da se potem lahko okrog desetih vrne.

ČASI SE SPREMINJAJO

— Veš, spomnim se, da včasih ob petkih nismo imeli nobenega mesnega obroka.
— To ni slabo. Sprememba v prehrani.
— Že, samo zdaj smo brez mesnega obroka pogosto ob ponedeljkih, torkih, sredah, da o petkih ne govorim ...

SESTAVIL MARKO NAPAST	OBRTNIK KOVINSKE STROKE	ČLOVEK, KI TREZNO GLEDA NA ŽIVLJENJE	POŠKODBA DEFECTI	NEMSKI PISATELJ (BUDEN-BROOKOV)	DRŽAVNI TOŽILEC V CARSKI RUSIJI	ČASOPISNI OGLAS. ANONSA	OTOK V ALFUTH
VAŽNA POLAŠČINA							
APOTEKA							
JAVNO ŽIVLJENJE, DELOVANJE							
ULANSKE SUKNJE							VODNA PREGHADA IZ KOLOV
ENJOJNA BULA TVOR				ČASOVNE ENOTE			
STARO-ZIDOVSKI KRALJ				ETHIOPSKI PLEMIČ			
				ISRAELCI PHILIP			
VENO TAUFER				POPEVKAR IZ NGR			
				FRANCOSKA LUKA			
AVTOMOBILSKA OZNAKA NORVEŠKE	BRKATI OREL	ALKOHOLNA PIJAČA				AMPER	
						MOČNA KARTA PRI TAROKU	
TRSKA						ŠANOVSKI KLUB	
						BIBLIJSKI OČAK	
OSNOVNO-SOLSKO BERILO							
KOVINSKI TILAKOMER							
GRSKA ČRKA				SRBSKO ŽENSKO IME			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: kongres, oborina, negator, Kraš, JM, VO, čaka, intimat, S, INA, tovariš, Abo, Osp, Dali, to, Olivier, Ra, obrt.

IZ DŽOUŽIJOVGA DNEVNIKA

Zdaj, ko se je smejlj raztopilo, se je spoučilo tu, ko ne več o materi ne o nji, di, se je držona mefa med stropja pa izgubljajo. Tokaj je smejlj bisi, se je na moushi prejšljure v razgorn, ta granica, jako dobro mofila, čia av dupikon krap je bio smejlj v pločnikof na moushi lipou doj spucam na maron krap pa nez. Zdaj pa mar konic nati organ me njejo, stero polonico mousita bi o prarf kiarof potonit, ka bi se granice dala lipou mofila.

pravni nasvet

Postopek za sklenitev zakonske zveze mladoletnih oseb

Kot je bilo napisano v prejšnji številki Vestnika, je za sklenitev zakonske zveze mladoletnih oseb potrebno izvesti poseben postopek. Sklenitev zakonske zveze mladoletnih oseb davoli svet za varstvo družine in otrok pri Občinski skupnosti socialnega skrbovanja.

V postopku morata osebi, ki želita skleniti zakonsko zvezo, in starši mladoletnika dati izjave, v katerih so poleg osebnih podatkov in lastnosti, zajete tudi okoliščine, v katerih sta živel do sedaj in v kakšnih predvidevata živeti v bodoče. To je pomembno zaradi tega, ker bo svet na osnovi tega lahko prišel do zaključka ali bi sklenitev zakonske zveze pomenila za bodočo zakonca in eventualno ob rojstvu otroka tudi družine, za njiju oz. družino boljše življenske pogoje. Osnova za to je podana v zakonu s tem, da so starši do otrokove polnoletnosti tisti, ki ga zastopajo in upravljajo z njegovim premoženjem, seveda v njegovo korist, za kar obstaja več utemeljenih in smiselnih razlogov. Nadalje pa zakon govori o tem, da s sklenitvijo zakonske zveze mladoletnika preneha roditeljska pravica staršev, mladoletnik pa pridobi popolno poslovno sposobnost.

Po zbranih podatkih se svet za varstvo družine in otrok pri odločanju opira predvsem na naslednje: osebnostna zrelost obeh, ki želita skleniti zakonsko zvezo, starost mladoletnika, ugotovljene lastnosti, ki so pomembne za zakonsko življenje, materialna pripravljenost, rešitev stanovanjskega problema.

Pogosto ljudje sprašujejo, zakaj je potrebna omejitev oz. takšen postopek. Poleg samih zakonskih določil je še drug izkustven vidik. Našave kažejo, da starost oseb, ki sklenejo zakonsko zvezo, bistveno vpliva na stanovitost te, in sploh na kasnejšo zakonsko in družinsko življenje. Družba in posamezniki pa moramo biti zainteresirani, da si zagotovimo zdravo in zadovoljno življenje.

CENTER ZA SOCIALNO DELO
MURSKA SOBOTA

JE DARILNA POGODBA VELJAVNA?

M. V., Črna. Oče mi je z darilno pogodbo podaril zemljišče veliko 50 arov. Pozneje si je premislil in izjavil, da ta medsebojna pogodba ne velja. Oče je sedaj umrl, posestvo je zaščiteno, zemlja se ne deli. Ali lahko sedaj na podlagi darilne pogodbe pri zapuščinskem postopku zahtevam, da mi prevzemnik izplača vrednost tega zemljišča v denarju. Oče je zapustil polovico posestva, ni ga izročil nikomur in ni napravil oporoke.

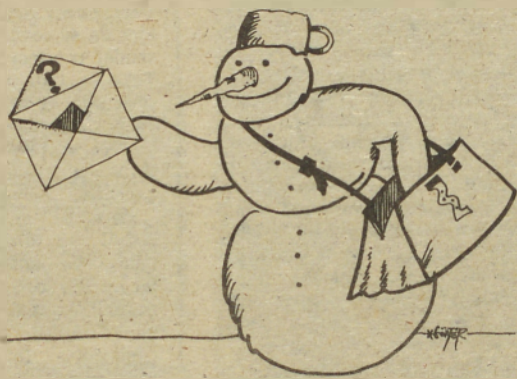
ODGOVOR: Če vaš oče oporoke ni napravil, nastopi dedovanje po zakonu. Vsi otroci so dediči po enakih delih, lahko pa se na zapuščinski obravnavi dogovorijo drugače. Če pa zapuščina spada med zaščitene kmetije, lahko tako zapuščino deduje le en dedič, ki je kmet, ostale dediče pa mora izplačati, ker ostalim dedičem pripadajo le denarni dedni deleži, vendar pa le do polovice vrednosti rednega dednega deleža (Primer: pri treh dedičih izplačilo toži znaša 1/6 vrednosti zapuščine za vsakega).

Kar zadeva darilno pogodbo, ki sta jo vidva z očetom sklenila, pa je predvsem treba ugotoviti, če je ta pogodba veljavna. Če je pogodba veljavna, podarjena zemljišče v zapuščino sploh ne spada in lahko kadarkoli predlagate prepis tega zemljišča v zemljiški knjigi nase in tudi zapustimo. Če pa darilna pogodba ni veljavna, ali pa je bila veljavna, pa je bila na pravičen način razveljavljena, pa to zemljišče seveda spada v zapuščino. V tem primeru vi ne morete zahtevati izplačila cele vrednosti tega zemljišča, ampak prav tako le dedni delež v denarju kot od ostale zapuščine.

Ker pogodbe nismo videli, ne moremo povedati, ali je veljavna ali ne, vendar pa po 29. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih kmetje, ki so lastniki zaščitene kmetije, ne morejo zemljišča podariti občanom, ki niso kmetje in tudi ne svojim otrokom — nekmetom.

J. C.

VAŠ PRIPIS ŠT. 7

Ja, zmeraj je tako! Začne se s pismom, nadaljuje pa s paketi! (J. Š., M. Sobota)

Poglej sneženega moža! Nese nam bone za sneg! (J. K., Petanjci)

Premoga in drv več ne potrebujete. Prinesel pa sem vam račun za elektriko. (Š. L., Bučkovci)

ZGODNJE OCE-NJEVANJE

* — Jaz sem star šest let, kolikopa ti?
— Ne vem.
— Čakaj, bova takoj ugotovila. Kadiš?
— Ne.
— Te zanimajo ženske?
— Ne.
— Potem pa še štiri nimaš.

V GOSTILNI

— Natakar, v tej telečji omaki je muha.
— Nemogoče.
— Ja kaj pa je potem to? Ni muha?
— Muha je, samo opravičujem se. Namesto telečje omake sem vam prinesel kislo juho.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Podpise pod današnjo karikaturu moramo prejeti najpozneje do četnika, 17. marca, na našo VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom Naša risba — vaš pripis št. 7.

Dobjavljene odgovore honoriramo, zato ne pozabite pripisati naslova!

BLIZU — PA VENDAR DALEČ

Markišavci so tako blizu občinskega središča, da skoraj bolj blizu ne morejo biti, tudi do sedeža krajevnih skupnosti v Puconcih ni daleč. V obe smeri je po dva kilometra občinske ceste, vendar neasfaltirane in v tem je največji problem. Rudolf Mörec je bil dva mandata predsednik vaškega odbora, Pavel Šiftar pa naj bi kandidiral že drugič. Kdo bo predsednik, o tem se še niso dogovorili. Bo to še naprej Šiftar, bo moral za vaju spet prijeti Mörec, ali pa Tibor Hašaj. Pri kadrovanju očitno niso bili dosledni, saj se funkcij, kjer je potrebna odgovornost, vsi po malem izogibajo. Če je kaj narobe, mora biti predsednik vaškega odbora strpen poslušalec in dober organizator, če ne, je deležen mnogih očitkov.

Asfaltiranje obeh odsekov občinske ceste bo še naprej kamen spotike, če ne zaradi drugega, potem zato ker so v minulih desetih letih s svojimi sredstvi položili 1600 metrov asfalta in pozneje še prevleko. Cesta skozi vas je asfaltirana, to pa ni edini večji uspeh, ki so ga dosegli, zato zdaj ne sme biti časa za madolušje. Za primer omenimo, da so vaški vodovod napeljali v 42 od šestdesetih domov. Vsak je prispeval svoj delež in ni jim žal za to naložbo, predlani so namestili ulično razsvetljavo,

med pomembnejšimi naložbami pa moramo posebej omeniti izgradnjo mrliške veže. Polovico denarja so zbrali s krajevnim samoprišpevkom, ob prostovoljnem delu pa je vsaka domačija prispevala še precejšnje zneske denarja. Tu je še novi transformator, med pomembnejše pridobitve pa sodi tudi novo gasilsko vozilo, ki so ga kupili letos. Še bi lahko naštevali. Poljske ceste redno vzdržujejo, čedalje pogostejše pa se pogovarjajo o napeljavi telefonov. Samo tri imajo interese, pa je kar 37. Neučakani so, ker se nekje zatika. Bo že kako, pravijo, le da se ne bi med čakanjem vse preveč podražilo.

Melioracije in komasacije

Med pomembnejše naloge za prihodnje obdobje uvrščajo melioracije in komasacije. Kaže, da pri komasacijah ne bo večjih problemov, če se bodo dela lotili na pravem koncu in za to se zavzemajo — z melioracijami morajo poskrbeti, da bo zemlja čimprej enakovredna. Manj zapletov bo, če se bodo dela lotili tako. Usmerjenih kmetij imajo malo, komaj pet, dodati pa je

treba, da so zemljišča skrbno obdelana, čeprav je v vasi samo 160 prebivalcev, pa še od teh je skoraj tretjina zaposlenih v različnih delovnih organizacijah, posebno v Murski Soboti. Polj ne zanemarijajo, novih gradenj pa bo čedalje manj, čeprav zanimanje za parcele iz dneva v dan narašča. No, gradili in dograjevali, pa tudi obnavljali še bodo, le novih parcel več ni.

Še to so dodali

Medtem, ko smo mi govorili o uspehih in načrtih, je Ema

Z vaško kapelico v Markišavcih bodo morali čimprej kaj narediti. Škoda bi bila, če bi še naprej zapadala, saj je bila zgrajena leta 1870.

Lazar pridno tkala gobeline, s katerimi je začela že na Švedskem, Tibor Hašaj se je zapodil s traktorjem nekam med njive, mladi rod pa je prav na koncu vasi s smučmi in drsalkami užival na tistem, kar mu je ponudila skopuška zima.

Oče so tam za hrbti skrbno poslušali vse kar smo govorili, vedno so nekaj negodovali in dodajali, kot da mlajša generacija nima vsega prav. Tudi to so rekli, da je vaška kapela za kraj prava sramota. Obnoviti jo je treba, ali podreti. Tudi okolica ni urejena. No, to imajo v programu. Rušenje ne pride v poštev, v delovni program pa so uvrstili temeljito obnovo z združenimi sredstvi.

Še ena mlada ušesa smo imeli za hrbtom. Ni jim ušlo tisto okrog nedelavnosti mladine. Takoj smo dobili svoje. »Kaj pa dve gasilski desetini — fantovska in dekliška —, pa namizni tenis, občasna srečanja, a to ni nič?« Dobro je, če kdo kaj doda in po možnosti ob pravem času. Mladi pa bodo morali priznati, da je že skrajni čas za ustanovitev samostojne mladinske organizacije in bolj usklajeno delo.

Janko Stožnik

Hriba v bližini ni, zato se mladi rod na smučkah in drsalkah zadovolji tudi na ravnem terenu. Važno je, da imajo sneg in led.

Pavel Šiftar kolegu Branku ni zanikal, da s predlaganjem predsednika vaškega odbora ni šlo vse tako kot bi moralo. Bo prevzel še en mandat? Vse kaže, da bo tako.

OBISK PRI VAS DOMA

VZTRAJNA POT MALEGA ČLOVEKA

Življenjska pot Jožeta Žabčiča se je začela nekje na dolgem koncu Velike Polane, torej v predelu naselja, ki mu resnično lahko rečemo „svet v močvirju“. 1907. leta je prikuhal na svet v leseni hišici, v kateri sta stanovala njegova starša mati Katarina in oče Janez. Bila sta revna kot cerkvena miš; prebivala sta v najeti hišici. Pa ne dolgo na enem mestu! Na spomlad, okrog Jurjevega, ko je postajalo že toplo, je gospodar lahko enostransko pretrgal najemno pogodbo in človeka postavil na plan. V skrajnem primeru bi pač moral stanovati pod milim nebom. K sreči sta starša še ob pravem času našla hišico na gornjem koncu vasi. Preselili so se torej tja.

„Težko je bilo življenje mojih staršev. Trudila pa sta se pošteno; hodila sta delat bogatejšim kmetom, zahajala sta na razna sezonska dela. S privarčevanim denarjem sta najprej kupila eno kravico, pozneje še drugo. Kupila sta star kmečki voz, plug, brano... Poslej smo lahko sami orali, sejali...“ je povedal Jože Žabčič. Starša bi se prav gotovo lažje prebela iz revščine, če bi jima bilo dano, da bi breme daljši čas nosila oba. Toda oče Janez je 1917. leta umrl in navsezgodaj je moral stopiti na njegovo mesto najstarejši otrok — naš pripovedovalec Jože. Z desetimi leti je že vodil plug, kar se zdaj sliši sicer povsem normalno, pred petdesetimi in več leti pa je bilo to nekaj izrednega, nevsakdanjega. Starejši ljudje namreč niso hoteli prepustiti pluga sinovom, a kaj šele zetom.

„Ja, to je bilo za časa Avstro-Ogrske. Prekmurje je tedaj bilo pod Madžarsko. V šoli je potekal pouk seveda v madžarskem jeziku. Učitelji so strogo kaznovali vsakogar, ki si je drznil govoriti po slovensko. Nam so pravzaprav rekli, da smo Vendi.“

Jože, ki mu ni šlo v glavo, kako je mogoče, da ga v šoli uče v drugem jeziku, kakor ga doma govorijo, je nekajkrat ponagajal. Nekoč, ko je bil po pouku in je v razredu ostal za trenutek sam, je na drugo stran table narisal grdo učiteljico. K sreči drzneža niso odkrili. Ni si mogel tudi kaj, da ne bi izvedel zamisli nekega polanskega oporečneža, ki mu je naročil, naj pred nekimi poslanci, ki so s kočijami prihajali v vas, zavpije: žive lajudska stranaka. Za to je dobil v šoli s palico po prstih.

V Polani ljudje nikoli niso imeli veliko zemlje. Očeta je večkrat vprašal: „Le zakaj imamo mi tako malo zemlje?“ Oče je odvrnil: „Našo zemljo imata beltiška grofica Zicy in lendavski grof Esterhazy.“

Šele v času agrarne reforme, ko so delili grofovsko zemljo, je doumel, da je oče govoril resnico. Tedaj so tudi oni dobili tri orale zemlje.“

Dasiravno je imela zdaj Žabčičeva družina nekaj več zemlje, je bilo še vedno premalo, da bi preživljala vse družinske člane. Zaradi malih površin je bilo delo na polju hitro opravljeno in Jože je šel delat v gozd, da bi si prislužil nekaj drv in krme.

„To je bilo garaško delo. Za kake štiri kmečke vozove drv sem moral odslužiti 80 dnevnic. Tudi tedaj, ko sem hodil naokrog s cepmi mlatiti slamo za ritovine, nisem kaj prida zaslužil. Za 16-urno dnevno vihtenje cepi sem dobil 15 kilogramov ržnja. Nekaj pa je le bilo, kajti delo je potekalo kake tri ali štiri tedne.“

Jože Žabčič je hotel oditi 1929. leta v Ameriko — deželo, kjer da se cedita med in mleko, vendar ni uspel dobiti garancije. Tako se tudi ni mogel izogniti služenju vojaškega roka. Imel pa je srečo, če se temu lahko tako reče, da je kot hranilec neprekrbljene družine služil le 9 mesecev.

Zaposlil se je na takratni občini kot kurir. Tudi v času madžarske okupacije je opravljal selsko službo na tedanjem notariatu. Tako mu vsaj ni bilo treba iti v vojsko. Imel je namreč „felmentes“ (neke vrste potrdilo). Kot kurir je seveda marsikaj vedel, česar ne bi smel, vendar je bil tiho. Ni bilo namreč redko, da je prišel h kaki hiši in naletel na skrivajočega se sovaščana, ki je pobegnil z madžarske fronte ali pa sploh ni šel v vojsko. Je pa tudi polanski „notarius“ bil še kar v redu, saj se menda ni preveč vtičal v politiko.

Jože Žabčič sicer ni ustanovni član Osvobodilne fronte v zna-

nem Prševem mlinu v Mali Polani, je pa vedel, kdaj se bodo aktivisti tam sestali. V tem mlinu je delal kot „mastnak“ (ta grof pri izdelavi olja iz bučnega semena).

„Kako pa ste v Polani sprejeli Ruse?“ sem ga vprašal.

„Ja, to pa je bilo tako. Cepim so bili v bližini še Nemci, mi pa aktivisti OF prinesel list, z razglasom, ki je veleval, da naj se pripravijo na prijem osvoboditeljev. Okrmovali okna, zberejo naj se pred hišo. In res, šel sem po vasi z hišnim, se ustavil na določenih mestih, zaropotal in oddrčal vsako no razglaš. To je bilo pravo prav pogumno dejanje, saj mi v bližini še pokale puške in tudi madžarski notarius je še bil v krajevnem uradu.“

Jože Žabčič se še prav dobro spominja, da je v vas najprej prihajal na belem konju pihatelj in partizan Ferdo Godina, za njim pa drugi partizani in rdečearmejci. V vasi je bilo nepopisno veselje, govorili so: „Kako pa je bilo v prvih letih osvoboditve?“

„Tudi tedaj ni bilo lahko. Začeli smo graditi zadržno dom. Z lopatami smo prekopali zemljo in jo pripravljali za izdelavo opeke. Opeko smo delali ročno, tudi zadržni dom smo zgradili s prostovoljnimi delci. Pa to je šele začetek! Hudo je bilo tudi v času obvezne oddaje kmetijskih pridelkov pa v času Informbiroja... Ljudje so vendarle verjeli, da bo prišli ali slej težav konec in bodo lažje zadihali. 1948. leta smo se končno lahko vselili v danjšo hišo.“

Jože Žabčič je bil kurir na občinskem uradu v Polani do 1955. leta. Tedaj pa se je povsem posvetil zemlji. Zdal je imel nekaj več, saj je skoraj vsako leto kupil po 25 arov njive in travnikov. Lahko rečem, da bo prišel kmetoval. Redno je obiskoval predavanja o kmetijstvu, živinorejstvu... Bil je prvi, ki je sadil tedaj zelo rodovitne krmne merkur, pšenico U-1, krmilni ohrovt... pač kulture, ki so jih tedaj (podobno kot zdaj) šteli za no peso) posebej priporočali.

Dolga je Jožetova življenjska zgodba. Nič je ni pripovedoval prizadeto, saj je s svojim delom dokazal, da je človek zmagovallec, le delo mu ne sme smetati. Zdal, v 76. letu življenja, je pravzaprav neke vrste mladostnik, dasiravno nima takega odličja. Brez diplom in priznanj pa seveda tudi ni. Se največ svojih nanaša na poljedelstvo dosežke.

Živel je za časa grofov in grofic, v obdobju Avstro-Ogrske, občutil izkoriščanje delavcev, potujčevanje... Med njimi je spoznal, da vdnjanje ni vse, ne vodi, zato je bil vse do osvoboditve v neke vrste opazil, da bi ob pravem času še bolj prijel za delo, ki mu je navsezgodaj prineslo to, da lahko svojo starost preživlja v miru in zadovoljstvu.

STEFAN SOBČAN

NA OBISKU PRI NAJSTAREJŠEM SODARJU V RADGONSKI OBČINI

„Pintarija“ še ne bo izumrla

Desetletja že upogiba Franček Štefanec iz Črešnjec 12 hrbet, pari les, ga zvija in povezuje z obročnjaki. Ta 70-letni se vedno klen možakar je eden zadnjih sodarjev, prav gotovo pa najstarejši, ki še streže tej stari obrti v radgonski občini. Tudi ob našem obisku je žaga pela in spet je pod njegovimi rokami nastajal eden izmed številnih sodov.

Franček Štefanec — „Brez dela ne morem...“

„Sodarstva sem se izučil pri očetu, ki je bil priznan mojster „pintarije“, se spominja Franček Štefanec časov, ko se je zapisal popravilu in izdelovanju sodov. „Takrat sva delala vse še ročno; uporabljali smo upognjene obročnjake, nepogrešljivo orodje pa je bil obliči. No, jaz še skoraj v celoti vztrajam pri ročnem delu, le žage danes ni več mogoče pogrešati. Obroče na sod še dajem ročno.“

Precej otožnosti je bilo moč čuti v glasu, čeprav se prav dobro zaveda, da čas tudi v njegovi stroki hiti neusmiljeno naprej. Vendar mu zaradi tega dela nikdar ne zmanjka.

„Pred desetimi leti sem se upokojil, vendar ne morem živeti brez dela. Pa tudi ljudje me potrebujejo. Pred leti sem nekaj časa le „šušmaril“, zdaj pa imam pavšalno obrt. Pa vam povem, in prepričan sem, da je res; v naši stroki je še vedno boljše, če se dela ročno. Seveda se na tak način naredi manj, vendar veliko bolj

drži. Povem pa, da je seveda prijetneje izdelovati nove sode, kakor popravljati stare. Težko bi se spomnil, koliko sem jih naredil v teh desetletjih. Še sedaj, ko mi počasi že pešajo moči, jih nastane letno najmanj deset.“

Franček Štefanec se rad pogovarja o svojem delu, o rokodelstvu, ki je med ljudmi še danes veliko bolj znano pod imenom „pintarija“. In kaj meni o tem?

„Mi, stari sodarji smo za ljudi še danes pintarji. Sam se na novi izraz ne morem privaditi, zdi se mi nekako bolj gospodski.“

hovo izdelavo uporabljajo žagan les. Od lesa pa je po njegovem mnenju za izdelovanje sodov najboljši hrastov. Vsem pa priporoča, da jih čuvajo (najvažnejša je čistoča), saj bo tako tudi za njega manj dela. Prepričan pa je, da kljub vse večjemu številu plastičnih sodov, sodarstvo še ne bo kmalu izumrlo. Kakšno pa je za to stroko zanimanje mladih?

„Mladi si želijo, tako je vsaj v naši vasi in okoliških zasekih, da bi še dolgo delali. Vendar sem se že precej utrudil in ne bom več dolgo držal. Toda sodarstvo bo ostalo; brez njega v naših krajih, prepolnih vinogradov, še dolgo ne bo šlo...“

V. Paveo

LEDAVA

ZA CESTE BO MANJ DENARJA

Komunalna skupnost v lendavski občini je v lanskem letu uspela opraviti nekaj pomembnih akcij. Enota za komunalno dejavnost je bila najbolj aktivna, saj je dogradila vodni zbirnik v lendavskih gorah in uredila hudournik v Lendavi, pomagala pa je tudi pri urejanju komunalnih problemov v večjih naseljih občine. Enota je naročila tudi dokumentacijo za gradnjo komunalnih objektov. Z urejanjem in opremljanjem stavbnih zemljišč se ukvarja posebna enota skupnosti, ta pa je zgradila komunalne objekte v delu nove stanovanjske cone v Lendavi ter uredila zemljišča in komunalne objekte v individualni stanovanjski coni v Lendavi. Enota za cestno dejavnost je modernizirala občinsko cesto Velika Polana—Gomilke, dolgo 3 kilometre. Letos bo s sredstvi bolj slabo, če posebej za modernizacijo cest. Za že zgrajene in modernizirane pa bo potrebno odplačevati kredite, pa tudi za urejanje večjih komunalnih objektov ne bo dovolj denarja. Komunalna skupnost bo svoj program morala prilagoditi razpoložljivim sredstvom in izpeljati predvsem tiste akcije in dela, ki so najbolj nujne in potrebne.

Jank D.

POMURSKA BANKA pomemben dejavnik v razvoju pomurskega gospodarstva

Pomurska banka, ki so jo ustanovile temeljne org. združenega dela štirih pomurskih občin je v letu 1982 delovala v zaostrenih gospodarskih razmerah in si prizadevala za uresničevanje stabilizacijskih prizadevanj. Zaostrene razmere pri povečanju plasmajev kreditov in izpolnjevanju likvidnosti banke in omejevanju investicijskih naložb so organom banke narekovali, da usmerjajo kredite čim bolj preudarno, saj je bila možnost povečanja kreditov glede na lansko leto le za 13,3 odstotka. Znotraj sistema Ljubljanske banke-združene banke je sicer Pomurski banki ta limit uspelo nekoliko preseči in na tak način gospodarstvu in občanom zadovoljiti njihove potrebe. Moč Pomurske banke nenehno narašča, kar dokazuje tudi pregled, ki ga je izdala Ekonomska politika. Od 165 temeljni bank, ki poslujejo v Jugoslaviji, je bila Pomurska banka v letu 1981 že na 48. mestu, v lanskem letu pa se je zanesljivo povzpela za nekaj mest višje.

KAKO SE FORMIRAJO SREDSTVA S KATERIMI RAZPOLAGA BANKA

	1981	str.	1982	str.	Ind.
Sredstva gospodarstva in negospodarstva	2.794	25	3.667	25	131
Sredstva članic v skladih banke	265	2	324	2	122
Sredstva gospodarstva za stan. kom. izgr.	1.025	9	1.228	8	120
Sredstva prebivalstva	3.482	32	4.852	33	139
Sredstva drugih bank	1.374	12	1.849	13	135
Sredstva LB-združene banke	1.678	15	2.172	15	129
Druge sredstva	421	4	587	4	139
SKUPAJ	11.640	100	14.680	100	133

Iz tabele je razvidna tudi struktura sredstev oziroma delež posameznih postavk v bilančni vsoti, ki znaša 14.680 mio din. Ena od pomembnejših ugotovitev iz te tabele je tudi ta, da so sredstva občanov (dinarska in devizna) v strukturi sredstev izredno močno zastopana in predstavljajo eno tretjino vseh sredstev banke, kar zgovorno priča, da je ena od vrst pomurskega človeka tudi varčevanje. Iz tabele je razvidno tudi, da je banka uspela pridobiti dokajšnja sredstva tudi iz drugih območij, ki so šla namensko za razvoj pomurskega gospodarstva.

	1981	str.	1982	str.	Ind.
Občinski krediti gospodarstvu	3.585	22	4.288	29	120
Kreditirani krediti gospodarstvu	2.653	24	3.601	25	136
Stanovanjsko komunalna izgradnja	1.133	10	1.268	9	112
Kredit prebivalstva	1.276	12	1.582	11	124
Kredit drugim bankam	823	7	1.534	10	186
Multilateralni odnosi v okviru LB-zb	541	5	511	3	94
Stanovanjske naložbe	649	6	1.157	8	178
Druge naložbe	380	3	738	5	194
SKUPAJ	11.640	100	14.680	100	133

Iz tabele je razvidna usmeritev sredstev v posamezne vrste naložb, kjer prevladujejo dolgoročne naložbe, kar pomeni, da se tudi z bančnimi sredstvi podpira razvoj regije.

DOLGOROČNE NALOŽBE

V letu 1982 je bilo odobrenih 26 investicijskih kreditov skupni predračunski vrednosti 826 milijonov din. Banka je pri teh investicijah sodelovala s 37-odstotno udeležbo oziroma s 310 milijoni din. Z ozirom na zaostrene pogoje investiranja so bili odobreni krediti le za primarno kmetijsko proizvodnjo in v programe, ki povečujejo izvoz.

Več kot polovica dolgoročnih naložb je bila namenjena kreditiranju kmetijstva — 171 milijonov ali 55 odstotkov. Od tega zneska je šel dobičen del za kreditiranje zasebnega kmetijstva prek hranilno-kreditne službe. V zasebno kmetijstvo je bilo vloženo 89 milijonov dinarjev. Ta sredstva so se porabila za razširitev proizvodnje v govedoreji, prašičerji, za nakup plemenskih svinj in druge živine.

Sredstva za kreditiranje kmetijstva v družbenem sektorju pa so bila namenjena predvsem za nakup zemljišč, melioracije in nabavo mehanizacije. Z melioracijami je bilo pridobljenih 1043 hektarov novih kmetijskih površin.

V industrijo, trgovino in gostinstvo je bilo plasiranih 139 mio din. Na osnovi teh vlaganj se bo predvidoma povečal celotni prihodek za 722 mio din, izvoz za 170 mio din, na novo se bo pa lahko zaposlilo 139 delavcev. V lanskem letu so bile končane tudi naslednje večje investicije: hotel Termal v Moravskih Toplicah, objekt za proizvodnjo montažnih betonskih izdelkov SGP Konstruktor — Pomurje v Lipovcih, Lek Lendava in hotel Lipa v Lendavi.

DOHODEK BANKE

Dohodek banke se ustvarja na podlagi razlike med aktivno in pasivno obrestno mero. Dohodek banke, ki ga je v letu 1982 ustvarila banka, znaša 52 milijona dinarjev. Ta dohodek iz poslovanja banke razdeli po zaključnem računu med članice (ustanoviteljce) banke.

KRA TKOROČNE NALOŽBE V GOSPODARSTVO

V te naložbe spadajo sredstva, ki so bila odobrena članicam za normalno tekoče poslovanje in za pokrivanje

obratnih sredstev. V sklopu tega kreditiranja je banka namenila posebno skrb kreditiranju tekoče proizvodnje, kjer je podpirala prizadevanja pri pripravi in proizvodnji blaga za izvoz ter proizvodnjo kmetijskih in prehrabnih izdelkov.

Tukaj opazimo močno povečanje kreditiranja zalog in proizvodnje kmetijskih pridelkov. Povečane naložbe so zahtevale predvsem povečane zmogljivosti pitališč, novo pridobljene kmetijske površine in nakup zemljišč.

Ugoden odmev ima tudi povečanje kreditov za pospeševanje izvoza, posledica česar je bil povečan izvoz na konvertibilno tržišče. Na povečanje tovrstnih vlaganj so vplivali tudi nekateri novi izvozniki, ki se doslej na tujih tržiščih v večji meri niso pojavljali.

Banka je pri svoji poslovni politiki podpirala interese članic, saj je s pomočjo tovrstnih kreditov omogočala konkurenčnost na trgu. Tu so mišljeni predvsem krediti za prodajo serijske opreme kakor tudi blagovni krediti za izvajanje določenih investicijskih del in prodaja potrošnih izdelkov (potrošniški krediti).

Z odobravanjem kreditov za selektivne namene je banka v lanskem letu spremljala pitanje povprečno 14.800 kosov govedi ter povprečno 52.100 kosov prašičev. S krediti za proizvodnjo kmetijskih pridelkov je banka omogočila proizvodnjo pšenice na 8.400 ha, proizvodnjo koruze na 8.800 ha, ter proizvodnjo sladkorne pese na 2.370 ha. Banka je poleg tega s krediti za nakup oziroma zaloge koruze in pšenice omogočila delovnim organizacijam nakup 41.756 ton koruze ter 13.516 ton pšenice, prav tako pa kreditirala proizvodnjo in zalogo 3.450 hl vina.

Z odobravanjem kreditov za izvoz in pripravo blaga za izvoz je banka v lanskem letu omogočila izvoz blaga v vrednosti okoli 2.600 milijonov dinarjev.

S to vrsto kreditov je v lanskem letu banka odkupila od delovnih organizacij za 930 milijonov vrednostnih papirjev in avalirala za 4.850 milijonov menic.

KREDITIRANJE STANOVANJSKO KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA

Z lanskim letom je v sklopu Pomurske banke začela poslovati Poslovna enota za stanovanjsko komunalno poslovanje z namenom, da pospešuje stanovanjsko in komunalno gradnjo ter varčevanje občanov in uporabnikov družbenih sredstev za stanovanjsko izgradnjo. Poslovna enota tako skupaj s samoupravnimi stanovanjskimi skupnostmi na našem območju sodeluje pri razreševanju problemov financiranja in investitorstva nadaljnje stanovanjske izgradnje.

Kako se formirajo sredstva

	1981	1982	Indeks
Dolgoročna sredstva			
— Uporabniki družbenih sredstev	903	1.008	112
— Sredstva občanov	401	490	122
Druge dolgoročna sredstva			
— Dopolnilna sredstva iz hranilnih vlog in TR občanov	413	412	99
— Komisijsko poslovanje	40	86	186
Kratkoročna sredstva	122	191	156
SKUPAJ	1.879	2.187	116

Sredstva uporabnikov družbenih sredstev za stanovanjsko izgradnjo se formirajo iz dela sklada skupne porabe, ki jih delovne organizacije namensko vežejo pri banki za pridobitev posojil. Na podlagi pravilnikov banke se iz teh sredstev odobravajo krediti za nakup družbenih stanovanj (blokovska gradnja) oziroma odobritev kreditov delavcem v teh delovnih organizacijah.

Sorazmerno visoko postavko predstavljajo namensko vezana sredstva občanov za pridobivanje stanovanjskega kredita. Ker banka odobrava večje zneske kreditov, kot so pa namensko privarčevana sredstva občanov, se del sredstev namensko usmerja iz hranilnih vlog in tekočih računov občanov, kar pomeni, da se privarčevana sredstva občanov vračajo v obliki kreditov.

Na osnovi zbranih sredstev je lansko leto banka kreditirala družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo v znesku 1.178 milijonov dinarjev, kar je 258 novih stanovanj in 51 združenih gradenj. 3073 občanov pa je prejelo 1.009 milijonov dinarjev za individualno stanovanjsko gradnjo.

Na osnovi teh števil lahko ugotovljamo, da je kljub zaostrenim pogojem na področju stanovanjske gradnje le-ta še vedno v razmahu, na kar delno vplivajo tudi delavci na začasnem delu v tujini, podpora delovnih organizacij pa tudi občani sami, ki si na podlagi varčevanja ustvarjajo sredstva za rešitev lastnega stanovanjskega problema.

NOVOROJENČKI

Starši novorojenčka prejmejo ob rojstvu otroka od banke čestitko in vrednostni bon z zneskom 100,00 din.

Tako se je odločilo za varčevanje že 4553 staršev in je na njihovih vlogah čez 9 mio din.

Posebno pozornost posveča banka varčevalcem v pionirskih hranilnicah. Na 35 centralnih osnovnih šolah naše regije varčuje okrog 7000 varčevalcev. Privarčevani znesek se bliža 6 mio din. Banka je tudi servis dijakov srednjih šol, saj preko nje prejema štipendije 2737 štipendistov.

SREDSTVA OBČANOV IN OSTALO KREDITIRANJE OBČANOV

Že v splošni tabeli formiranja sredstev banke je bilo prikazano, da predstavljajo sredstva občanov v bilančni vsoti pomembno postavko. V naslednji tabeli pa prikazujemo stanje posameznih vrst sredstev občanov:

	1981	1982	V MIO Ind.
A. Dinarska sredstva			
— Hranilne vloge	1158	1.540	129
— Žiro računi	35	53	153
— Tekoči računi	132	206	156
B. Devizna sredstva			
— Nevezana	1.861	2.826	153
— Vezana	612	906	147
C. Druga sredstva	464	486	101
SKUPAJ	3.483	4.852	151

Iz tabele lahko ugotovimo, da je varčevanje občanov kljub povečanju življenjskih stroškov še zmeraj prisotno in v nenehnem porastu. Ravno ta sredstva pa predstavljajo za banko precejšen vir sredstev za nadaljnje kreditiranje občanov in tudi gospodarstva.

Iz teh sredstev se namenjajo krediti:

- obrtnikom za opravljanje svoje dejavnosti
- za razvoj drobnega gospodarstva
- za razvoj zasebnega kmetijstva
- za potrošniške kredite itd.

Preostala sredstva občanov (cca 40 %) pa banka usmerja nazaj v gospodarstvo za razširjeno reprodukcijo, kar se odraža v novih delovnih mestih.

Na privarčevana sredstva je banka v lanskem letu izplačala občanom 315 mio dinarjev obresti.

Za še večjo stimulacijo pa so že določene višje obrestne mere, ki se gibljejo od 7,5 % do 28 %.

Nanizani podatki dokazujejo, da je Pomurska banka kot asociacija združenega dela s svojim delom in rezultati dobro opravičila svoj obstoj. S prilagoditvijo poslovanja in s tesnim sodelovanjem delovne skupnosti, članicami banke in družbenopolitičnimi skupnostmi je bila sposobna reševati vse pereče finančne probleme v regiji.

Čeprav so v letu 1983 nekateri ukrepi in razmere gospodarjenja še ostrejši, predvidevamo, da bomo tudi letos lahko podprli vsako zdravo proizvodnjo in vse investicijske potrebe, ki so v skladu s politiko ekonomske stabilizacije.

10 ljubljanska banka

Nova storitev v naši ponudbi

V svojo ponudbo storitev za občane uvajamo zanimivo novost: dinarske depozite z možnostjo vezave vloge za dobo nad 3 mesece po 12% letni obrestni meri oziroma za dobo nad 6 mesecev po 15% letni obrestni meri.

Vezava sredstev za čas, krajši od enega leta, pomeni privlačno ugodnost, saj so obresti precej višje od tistih, ki jih dobimo za vloge na vpogled. Te ostajajo še naprej nespremenjene in znašajo 7,5%.

Od 1. januarja 1983 dalje veljajo nove, višje obrestne mere za dinarske hranilne vloge, vezane nad 1 leto — 18%, nad 2 leti — 23%, nad 3 leta — 28%.

To pa pomeni, da se vaša hranilna vloga lahko podvoji že prej kot v treh letih! Sicer pa porast hranilne vloge lahko ponazorimo z naslednjim primerom. Izračunali smo, da vloga 50.000 dinarjev poraste:

	7,5%	18%	23%	28%
po 1 letu	53.750,00	59.000,00	61.500,00	64.000,00
po 2 letih	57.781,25	69.620,00	75.645,00	81.920,00
po 3 letih	62.114,85	82.151,60	93.043,35	104.857,60
po 4 letih	66.773,45	96.938,90	114.443,30	134.217,70
po 5 letih	71.781,45	114.387,90	140.765,25	171.798,65

Vabimo vas, da se o najugodnejši obliki varčevanja osebno pogovorite v svoji bančni epoti.

KOLESARSTVO

Holder državni prvak v ciklo krosu

Kolesarski klub Rog in KZ Jugoslavije sta v Poreču pripravila državno prvenstvo v ciklo-krosu za člane »C«. Na dirki so nastopili vsi najboljši tekmovalci te kategorije iz 12 jugoslovanskih klubov. Tekmovanja se je udeležil tudi član KK Pomurje iz Beltincev Janko Holer ter presenetljivo, vendar zaslužen, osvojil prvo mesto in naslov državnega prvaka. To je doslej daleč največji uspeh Holerja, ki je tako dokazal, da imamo v Pomurju kvalitetni kader, ki bi ob večji materialni podpori lahko dosegal boljše rezultate.

KONTROLNO TEKMOVANJE

KK Pomurje Beltinci — sekcija Tišina je po zimskih pripravah organizirala kontrolno dirko na 54 km dolgi krožni progi Tišina—Pétanjci—Gederovci—Tišina. Tekmovanja se je udeležilo 20 kolesarjev. Skupni zmagovalci dirke je bil Titan s povprečno hitrostjo 40 km na uro pred Čehom in Holerjem. To je vsekakor zelo dober rezultat, kar kaže, da so bile priprave uspešne v zimskem času, saj se bo sezona začela šele 17. aprila. Zmagovalci v posameznih kategorijah pa so bili: Člani: 1. Holer, 2. Stiblar; St. mladinci: 1. Titan, 2. Bertalanč; ml. mladinci: 1. Čeh, 2. Berden; Pionirji A: 1. Cigut, 2. Serec in pionirji B: 1. Gjergjek, 2. Baša.

— NAMIZNI TENIS — MRLZ

Sobočani za tretje mesto

V soboto in nedeljo se bo pričel drugi del tekmovanja v MRLZ in Sobočani bodo skušali obdržati tretje mesto, ki so si ga priborili po jesenskem delu tekmovanja. To pa ne bo lahko, ker jim v začetku ne bo pomagal najuspešnejši igralec Vinčec zaradi velikih študijskih obveznosti in bo zato vse breme ležalo na izkušenem Raku ob treh mladih Zalazniku, Kovaču in Močanu, ki pa jeseni niso popolnoma izpolnili pričakovanj. Pričakovati je, da so si po prvem delu že nabrali toliko izkušenj, da se ob dobri in zavzeti igri lahko zanesemo nanje. Sicer pa je bil po jesenskem delu tekmovanja najuspešnejši igralec Sobočanov Igor Vinčec, ki je imel scor 12:4 in je bil sedmi najuspešnejši igralec lige, Bojan Rak je imel scor 9:5 in je zasedel 12. mesto, Jernej Zalaznik je imel scor 16:11 ter je bil na 15. mestu,

Dušan Kovač je imel scor 8:7 in je bil na 18. mestu, Močan pa je s scorom 0:9 razočaral, saj nihče ni pričakoval, da bo v tej konkurenci ostal brez zmage. Že v soboto in nedeljo bodo Sobočani gostili doma četrti uvrščen Radnik in prav to srečanje bo derbi za tretje mesto, v nedeljo pa jim proti Pamučni industriji tudi ne bo lahko, saj so obe ekipi premagali v prvem delu z najtesnejšim izidom 5:4.

LESTVICA PO PRVEM DELU

Maribor	9 9 0 65:16 18
Bagat	9 8 1 57:24 16
SOBOTA	9 7 2 45:36 14
Radnik	9 5 4 45:36 10
Sloga	9 4 5 37:44 8
Pamučna indu.	9 3 6 38:43 6
Vitez	9 3 6 37:44 6
Jajce	9 3 6 42:39 6
Partizan	9 3 6 39:42 6
Sarajevo	9 0 9 0:81 0

M. U.

DOBRE UVRSTITVE POMURCEV

Tretji selekcijski turnir pionirjev in pionirk SV regije, ki je bil na Muti, je brez udeležencev republiških turnirjev zbral vse ostale, ki jih je regijski kapetan poklical na ta turnir. Tudi tokrat so imeli pomurski pionirji in pionirke največ uspeha, saj so poleg treh osvojenih prvih mest imeli še vrsto drugih dobrih uvrstitev.

V prvi skupini je Drozdek iz Radgone osvojil tretje mesto, Žitek iz Sobote pa 5. mesto. V drugi skupini je zmagal Fridrih iz Sobote, 4. mesto je zasedel Sabo iz Lendave, 5. Gerendaj in 6. Poredoš oba iz Sobote. V tretji skupini je zmagal Čurman iz Sobote in 4. mesto je zasedel Kovačič iz Radgone. Pri pionirkah je v prvi Nina Drozdek osvojila 3., Nataša Lah pa 6. mesto. V drugi skupini je zmagala Darja Trček pred Alenko Bratuš.

M. U.

— ROKOBORBA —

PODLESEK ŠESTI

V Bolgariji je bilo mednarodno tekmovanje v rokoborbi, na katerem je sodelovalo okrog 280 tekmovalcev iz 16 držav. V reprezentanci Jugoslavije je nastopil tudi član RK Pomurje iz Murske Sobote Franc Podlesek in v kategoriji do 68 kg zasedel šesto mesto. To je njegov prvi nastop v članski in tako močni konkurenci, zato predstavlja lep uspeh. Podlesek se bo udeležil priprav državne članske reprezentance za evropsko prvenstvo, ki bo v Budimpešti. Priprave bodo od 20. marca do 19. aprila v Radencih.

B. D.

NAJBOLJŠI SOBOČANI

V Mariboru je bil prvi turnir Slovenije v rokoborbi za mladince, na katerem je nastopilo 33 tekmovalcev. Sodelovali so vsi slovenski klubi razen Olimpije. Lep uspeh so dosegli sobočki tekmovalci, ki so ekipno osvojili prvo mesto ter tudi med posamezniki največ prvih mest. Zmagali so: Meničan (48 kg), Vogrinec (52 kg), Kranjc (56 kg), Vrbanič (60 kg), Fajš (65 kg), vsi Murska Sobota, Jagarinec (70 kg), Lukarečki (75 kg), Jagarinec (81 kg), vsi Lenart ter Ferenc (nad 81 kg) iz Maribora. Druga mesta so zasedli Hošpl, Fajš in Horvat, vsi iz Murske Sobote. Najboljša tekmovalca sta bila Vrbanič in Kranjc.

B. D.

SKL — ŽENSKE

Pomurje—Comet 63:46

Sobočanke so si zmago že zagotovile v prvem polčasu in kljub slabši igri v nadaljevanju so točki osvojile brez težav. Koše so dosegle: Šiško 18, Žitek 15, Koren 14, Kardoš 14, Benko 2. V naslednjem kolu igra Pomurje v Litiji.

Pomurje—Šentjur 80:73

V 13. kolu II. slovenske košarkarske lige vzhod za moške so murososobski košarkarji kljub vodstvu gostov ob polčasu zabeležili pomembno zmago. Strelci košev za Pomurje: A. Štihec 26, Rajbar 15, Sakovič 14, Juteršnik 13, Horvat 6, Sedonja 4 in Marinič 2. Pri gostih je bil najbolj učinkovit Škorjanc, ki je dosegel 26 košev.

V naslednjem kolu bo Pomurje igralo v gosteh s Stražo.

tg

ATLETSKI KLUB POMURJE

Dogovor za bodoče delo

Na letni skupščini AK Pomurje iz Murske Sobote so kritično ocenili dosedanje delo, hkrati pa se dogovorili o bodočih nalogah. Ugotovili so namreč, da atletika ne dosega takšnih rezultatov in množičnosti, kot bi to bilo potrebno za to prioriteto športno panogo. Na tekmovalnem področju so največ dosegli Vito Šiftar, Milan Balek in Alojz Flisar. Ugodno pa so ocenili ustanovitev občinske pionirske lige in se zavzeli za njeno uveljavitev. Prav tako so se zavzeli za boljše sodelovanje s srednjimi šolami, ki je nezadovoljivo. Ob tej priliki so podelili plakete Milanu Baleku za tekmovalne uspehe in Jožetu Gajšku za organizacijsko delo. Izvolili so tudi novo vodstvo. Za predsednika kluba so izbrali Jožeta Višda.

PKL

Radgona, Radenci in Mura

V nadaljevanju prvenstva v pomurski zimski rekreacijski košarkarski ligi so bili doseženi naslednji rezultati — I. skupina Klub mladit: Tišina 110:64. Vodi Radgona s 6 točkami pred Klubom mladit 4 in Tišino brez točke. II. skupina: Bakovci: Radenci 45:63 in Lindau: Polet 84:105. Vodijo Radenci z 10 točkami pred Poletom 70:6, Bakovci 4 in Lindauom brez točke. III. skupina: Mura: Konstruktor 46:40 in Potrošnik: Panonija 0:20. Vodi Mura pred Panonijo, obe ekipi imata po 6 točk. Sledijo PZC, Konstruktor in Potrošnik z 2 točkama. D. Dundek

OSZ MURSKA SOBOTA

Mura in Kovinar prvaka

V občinski strelski ligi Murska Sobota je bilo odigrano zadnje kolo. Medtem ko si je SD Kovinar iz Murske Sobote že prej zagotovila naslov prvaka v drugi ligi, pa se je borba za naslov prvaka v prvi ligi med Muro, Panonijo in Noršinci. S takšnim vrstnim redom na vrhu se je tudi končalo tekmovanje. Med posamezniki je bil najuspešnejši Balaško (Salovci), ki je s 3.981 krogi na prvem mestu pred Bukovcem (Tišina) 3.956, Horvatom (Mura) 3.941, Štefanecem (Kovinar) 3.936 in Turnerjem (Noršinci) 3.934 krogov.

I. Liga	
SD Mura	(15.367) 20
SD Panonija	(15.294) 20
SD Noršinci	(15.223) 18
SD Tišina I.	(15.193) 18
SD Grafičar	(14.883) 12
SD Cankova	(14.560) 12
SD Križevci	(14.440) 8
SD B. Kidrič	(13.961) 8
SD ABC Pomurka	(12.614) 8
SD Tišina II.	(14.260) 4
SD Brezovci	(14.223) 4
SD Skakovci	(7.598) 0
II. Liga	
SD Kovinar	(15.020) 22
SD Noršinci II.	(14.682) 18
SD Gančani	(14.451) 16
SD Cankova II.	(14.284) 12
SD Šalovci I.	(13.844) 12
SD Skakovci II.	(13.487) 12
SD Beltinci	(12.772) 12
SD Gederovci	(14.172) 10
SD Kančevci	(13.390) 4
SD Mura II.	(13.045) 4
SD Šalovci II.	(12.900) 4
SD 25. maj MS	(12.089) 4

MALI NOGOMET

Pokal Karioki

Občinska sodniška nogometna organizacija iz Lendave je pripravila turnir v malem nogometu, na katerem je nastopilo 38 ekip. Zmagala je ekipa Karioke iz Čakovca pred veterani Nafta in Kopo. F. B.

Sodelovalo 32 ekip

V Bakovcih je bil turnir v malem nogometu, katerega se je udeležilo 32 ekip. Zmagala je ekipa 03 trans pred Marofom in Starim Piščakom. Najboljši strellec je bil Husar. MŠ

ŠAH

Najboljši Partizan

V Bakovcih je bilo odprto prvenstvo krajevne skupnosti v šahu. Zmagala je prva ekipa Partizana s 7,5 točkami pred drugo ekipo, ki je osvojila 7 točk in Šalinci s 5,5 točke. R. J.

KEGLJANJE

Poraz

Radenske — Čarde

V tretjem kolu tekmovanja slovenske moške kegljaške lige je Radenska-Čarda iz Murske Sobote gostovala v Ljubljani in izgubila z ekipo Tekstil—Slovan z rezultatom 5.344:5.377 podrtih kegljev ali za 33 kegljev. Posamežno: H. Steržaj 898, Kovačič 905, Horvat 891, M. Steržaj 946, Smodiš 909 in Kocuvar 795 kegljev. V naslednjem kolu igra Radenska-Čarda z Gradisom.

ŠAH

Cigan že društveni prvak

Na družinskem šahovskem prvenstvu Radenske iz Murske Sobote so doslej odigrali šest kol, tako da je ostalo neodigrano le eno. Že sedaj pa si je naslov prvaka zagotovil Cigan, ki vodi s 5,5 točkami pred Borisom Kovačem 4,5, Bogdanom Harijem in Igorjem Kosom po 4 točke itd.

Radiškovič lendavski prvak

V Lendavi je bilo končano klubsko prvenstvo šahovskega društva, na katerem je sodelovalo 12 šahistov. Sodelovalo je 6 drugokategornikov, štirje igralci tretje in dva s četrto kategorijo. Vrstni red: 1. Radiškovič 8,5, 2. Božič 8, 3. Gerenc 7,5, 4. Strbad 7, 5. Žilavec 6,5, 6. Doma 6, 7.—8. Radovan, Šimič oba po 5,5, 9. Toplak 5, 10. Vičič 4, 11. Vugrinec 1,5, 12. Huzjan 1 točka. tg

MALI NOGOMET

Pomurski naslov SŠC

V organizaciji SSD na Srednješolskem centru v Murski Soboti je bilo pomursko srednješolsko prvenstvo v malem nogometu, katerega se je udeležilo 7 ekip. Zmagala je ekipa Srednješolskega centra Murska Sobota. Najboljši strellec pa je bil Radulovič, ki je dosegel 8 golov.

Rezultati: EŠ:G. Ljutomer 8:2, GS Radenci:ZŠ 1:3, SŠC MS:KS Rakičan 2:1, EŠ:KSC Lendava 5:4, EŠ:SŠC MS 2:4, ZŠ:EŠ 2:8 in SŠC:ZŠ 8:5. Vrstni red: 1. SŠC Murska Sobota, 2. EŠ Murska Sobota in 3. ZŠ Murska Sobota.

SMUČANJE

Vaško prvenstvo

Partizan in SSD Pionir Bakovci sta pripravila vaško prvenstvo v smučanju. Rezultati: ml. pionirji: 1. Jerič, 2. Rozmarič, 3. Meolič; st. pionirji: 1. J. Buzeti, 2. Horvat, 3. V. Buzeti; veterani: 1. Božič, 2. Rožman, 3. Vereš; ženske: 1. Brunec, 2. Vereš, 3. Zver. J. R.

NAMIZNI TENIS

Cven pokalni prvak

Zveza za telesno kulturo Ljutomer je bila organizator pokalnega tekmovanja v namiznem tenisu za občino Ljutomer. Presenetljivo vendar zaslužen je zmagala ekipa Cvena pred Kamenščakom, Partizanom, Bučkovci in Cvenom II. T. F.

Prvo mesto Žurmanu

Mladinska organizacija Martjanji je pripravila namiznoteniško tekmovanje, na katerem je nastopilo 29 igralcev. V ekipni konkurenci je zmagala ekipa Noršinci I. pred Černelavci in Kobiljem. Med posamezniki pa je prvo mesto osvojil Žurman (Negova) pred Veselinovičem (MS) in Meudcem (Kobilje). J. K.

PMNL

Turnišče prvak

Po prvem delu tekmovanja v pomurski mladinski nogometni ligi so imeli največ uspeha nogometaši Turnišča, ki so osvojili prvo mesto. Presenečenje predstavlja drugo mesto Črenšovec.

Turnišče	11 9 0 2 45:18 18
Črenšovci	11 8 0 3 40:14 16
Beltinka	11 8 0 3 36:17 16
Veržej	11 7 0 4 38:15 14
Dobrovnik	11 5 2 4 23:26 12
Horiza	11 5 1 5 42:30 11
Bakovci	11 5 1 5 35:26 11
Radgona	11 5 0 6 36:30 10
Lipa	11 4 2 5 34:29 10
Tišina	11 5 0 6 32:29 10
Tešanovci	11 1 0 10 11:56 2
Petiševci	11 1 0 10 12:85 2

JUDO — REP. PRVENSTVO ML. MLADINCEV

Vrdjuka republiški prvak

V Murski Soboti je bilo republiško prvenstvo v judu za mlajše mladince, ki ga je organiziral Judo Partizan Murska Sobota. Sodelovalo je 42 tekmovalcev iz 14 klubov. Od pomurskih tekmovalcev se je najbolje izkazal Dario Vrdjuka iz Murske Sobote, ki je v kat. do 53 kg prepričljivo osvojil prvo mesto in naslov republiškega prvaka. V finalu je premagal Stražišara iz Jesenice kar z 10:0, hkrati pa bil proglašen za najboljšega igralca na turnirju. Izkazala sta se tudi Tomo Koračič iz Lendave v kat. do 62 kg in Jože Vučko iz Murske Sobote v kat. do 83 kg, ki sta zasedla drugi mesti. Zlasti predstavlja prijetno presenečenje drugo mesto Vučka, ki se z judom ukvarja komaj pol leta. Tretja mesta so osvojili Lebar iz Ljutomera v kat. 53 kg, Jurak iz Ljutomera v kat. do 75 kg, Meničanin v kat. do 62 kg in Legen v kat. do 68 kg ter Muriš v kat. do 75 kg vsi iz Murske Sobote. Ficko, Embersič, Černela in Horvat, vsi iz Murske Sobote, pa so bili peti.

Od ponedeljka, 17. marca, dalje se bodo v Beogradu začele priprave državne mladinske reprezentance v judu, ki bo sodelovala na balkanskem prvenstvu v Beogradu. Med kandidati za sestavo reprezentance je tudi Sobočan Dario Šemen.

O. Šavš

MNZ MURSKA SOBOTA

Sprejeli koledar tekmovanj

Na delovnem sestanku s predstavniki nogometnih klubov, ki jih sklicala Medobčinska nogometna zveza Murska Sobota, so analizirali sensko tekmovanje v pomurski in medobčinskih nogometnih ligah. Kritično so ocenili nekatere slabosti in nešportne izpade na nogometnih igriščih ter menili da je potrebno tako oceno narediti v vseh okoliščinah ter prihodnje s še ostrejšimi kaznimi odpravljati negativne pojave. Vse to doslej je potrebno storiti pri vzgoji igralcev in gledalcev, hkrati pa tudi spremeniti vsebino dela v nogometnih organizacijah. Ker ima sodniška organizacija trenutno le 32 sodnikov, kar je daleč premalo, so se dogovorili, da mora vsak klub poskrbeti za dva kandidata, ki bosta obiskovali tečaj in na tekmah kot stranska sodnika. Prav tako bodo v kratkem klicali sestanek z vsemi izprašanimi nogometnimi sodniki, kajti ugotovili so, da jih je od 100 trenutno aktivnih le 32. Na tem sestanku naj bi tudi ugotovili vzroke za tako velik osip nogometnih sodnikov. Na sestanku so tudi govorili o pripravah na volilno konferenco MNZ Murska Sobota in reorganizaciji sodniške in trenerske organizacije. Dogovorili so se tudi, da se bo spomladanska sezona začela 3. aprila s pokalnimi tekmami, medtem ko se bo prvenstvo v pomurski in medobčinskih nogometnih ligah začelo 17. aprila.

STRELSTVO

LJUTOMER IN KAPUN REPUBLIŠKI PRVAKI

Na republiškem pionirskem prvenstvu v streljanju zračno puško, ki je bilo v Postojni, so sodelovali tudi mladi strelci iz Pomurja (15 pionirjev in 4 pionirke). Največ uspeha so imeli Ljutomerčani, ki so v konkurenci pionirjev ekipno osvojili prvo mesto in naslov republiškega prvaka s 515 krogi. Med posamezniki pa je republiški naslov osvojil Iztok Kapun iz Ljutomera s 177 krogi. Borut Filipič je bil deseti s 171 krogi. Med pionirkami pa je Manuela Rudolf iz Ljutomera s 161 krogi osvojila 12. mesto.

R. R.

Šinkova in Murska Sobota

Občinska strelska zveza Gornja Radgona je v počastitev dneva ženo pripravila tekmovanje v streljanju zračno puško za ženske. Tekmovanja so se udeležile reprezentance vseh pomurskih in ormoške občine. Največ uspeha so imele tekmovalke Murske Sobote, ki so zmagale v ekipni in posamezni konkurenci.

Rezultati — ekipno: 1. Murska Sobota 676, 2. Ljutomer 662, 3. Ormož 578, 4. Gornja Radgona 566 in 5. Lendava 437 krogov. Posamežno: 1. Milica Šinko (MS) 172, 2. Lidija Belac (Lju) 171, 3. Dragica Rumen (MS) 170, 4. Alenka Belšak (MS) 170 in 5. Manuela Rudolf (Lju) 169 krogov. Najboljša ekipa in posameznica sta prejeli pokala ObK SZD Gornja Radgona, ki je bila pokrovitelj tekmovanja, ostali pa diplome in značke.

II. BEDIČEV MEMORIAL

Murska Sobota in Balaško

V Murski Soboti je bilo regijsko tekmovanje v streljanju z zračno puško za II. Bedičev memorial. Jože Bedič je bil dolgoletni predsednik občinske strelske zveze Murska Sobota in eden najzaslužnejših za razvoj strelstva v sobočki občini. Najprej je tekmovanje potekalo v okviru družin, sodelovalo pa je 15 strelskih družin z 201 strelcem. Na občinskem tekmovanju je sodelovalo 14 družin z 48 strelci, na regijskem pa štiri občinske strelske reprezentance z 20 strelci. Ob tej priliki je delegacija položila venca na grob Jožeta Bediča v Murski Soboti, hčerka Tanja pa je najboljšim poletja pokal in priznanja.

V ekipni konkurenci je zmagala Murska Sobota z 2.735 krogi pred Ljutomerom 2.655, Gornjo Radgono 2.617 in Lendavo 2.343 krogov. Posamežno: 1. Štefan Balaško 557, 2. Branko Bukovec 555, 3. Janko Horvat 552 (vsj MS), 4. Ljubo Spindler (Lju) 547, 5. Janko Strgar (GR) 543, 6. Franc Štefanec 536, 7. Karel Turner 535 (oba MS), 8. Franc Rauter 534, 9. Dušan Spindler 532 (oba Ljutomer) in 10. Anton Kocbek (GR) 525 krogov.

NOGOMET

TEČAJ ZA NOVE SODNIKE

Medobčinsko društvo nogometnih sodnikov Murska Sobota organizira tečaj za nove sodnike, ki se bo začel v ponedeljek, 14. marca 1983, ob 17.00 uri v prostorih Partizana v Murski Soboti. Tečaj bo trajal ves teden v popoldanskem času. Organizator vabi vse, ki imajo veselje do sojenja nogometnih tekem, da se prijavijo pri Murski sobotni Medobčinski društvo nogometnih sodnikov Murska Sobota. Mladinska 3. Lahko pa se prijavijo tudi na začetku tečaja. Tečaj se lahko udeležijo tudi tisti, ki so že opravili tečaj za nogometnega sodnika na MDA.

CESTA TERJALA DVE ŽRTVI

28. februarja ob 5.20 uri je voznik avtobusa 42-letni Franc Črvič s Kamenšlaka peljal po ulici Nade Rajh in Ormoški cesti ter zavijal na levo prednostno cesto. V tem hipu je z njegove leve pripeljal po Ormoški cesti kolesar 46-letni Stanko Vogrinčič s Cubra, ki menda na kolesu ni imel prižgane luči. Voznik avtobusa ga ni opazil, zato je prišlo do trčenja. Kolesar je udaril v prednji del avtobusa in utrpel hudo poškodbo na glavi. Pripeljali so ga v soboški bolnico.

Prav tako 28. februarja ob 8.30 je 33-letni Jože Visočnik iz Dolge vasi vozil po magistralni cesti Murska Sobota

— Lendava. Ko je pripeljal do hiše številka 78 na Kapci, sta mu šla nasproti dva pešca: Irena Vrbančič iz Kapce 120 je šla po svoji levi, Štefan Kocet, star 72 let, pa je hodil po svoji desni strani. Pri domačiji številka 78 je Vrbančičeva zavila na dvorišče in Koceta opozorila na bližajočo se avto, vendar ta ni upošteval želje in je zavil čez cesto. Osební avto ga je zadell in zbil po cesti, pričemer je utrpel hude poškodbe. Umrli je še istega dne v soboški bolnici.

Voznik tovornega avta — cisterne Bojan Štangar, star 26 let, iz Ljubljane, Majaronova 8, se je peljal 2. marca po lokalni cesti v Trimlinih proti

kržišču ceste v Petišovcih. V kržišču ni upošteval prometnega znaka »ustavi«, zato je trčil s kombijem, ki ga je vozil 39-letni Ladislav Simon iz Petišovca 112. Simon se je telesno poškodoval, gmotna škoda pa znaša 50.000 dinarjev.

Franc Gonc, 42 let, iz Dobrovnika je 3. marca vozil med Mursko Soboto in Lendavo avtobus. V Gornjem Lakošu je začel prehitevatí pogrebni sprevoz. V tem hipu pa mu je nasproti pripeljala z osebnim avtom (taksi) 30-letna Olga Miholič iz Hotize. Zaradi neprimerne hitrosti je pri srečavanju z avtobusom zapeljala na desno bankino, nato pa v jarek, nakar je trčila v železen steber ograje. Voznica se je lažje poškodovala, gmotna škoda na vozilih, zlasti pa njenem avtu, znaša kar 300.000 dinarjev.

Marjan Bukovec, star 27 let, iz Gornje Radgone, Ljutomerska 7, je 5. marca peljal osebni avto iz Břanoslavca proti Cezanjevcm. V blagem levem ovinku vozila ni uspel izpeljati, zavil je na desno in nato na levo bankino, po njej vozil 18 metrov, nakar se je prevrnil v 2 metra globok jarek, v katerem je bilo 20 centimetrov vode. Na avtu se je razbilo steklo, razbita pločevina pa ga je močno stisnila in se ni mogel rešiti. Zadušil se je v vodi. Srečo pa je imel sopotnik Vlado Vunderli iz Banovec, saj se je le lažje poškodoval. Pomoč so mu nudili v soboški bolnici.

Promet v preteklem tednu je torej terjal dve žrtvi. Ker je v februarju umrla ena oseba za posledicami prometne nesreče, imamo v Pomurju torej že v dobrih dveh mesecih kar tri žrtve.

Nesrečo, ki se je zgodila 1. marca, sicer ne uvrščajo med

prometne nezgode, vendar jo kljub temu omenjamo. 15-letni Š. B. iz Mostja 46 se je tega dne »prostorčno« pripeljal s kolesom do vhodnih vrat domačije številka 91/a v Mostju. Tu ga je 23-letni Štefan R. iz Mostja »potrpaljal« po hrbtu, zato je padel in se hudo poškodoval.

V preteklem tednu je bilo na območju Pomurja spet veliko tatvin. 1. marca je nekdo sunil iz kletnih prostorov gradbišča na Lendavski cesti v Murski Soboti dve kovinski okni in tako povzročil za 5.000 dinarjev škodo.

V večernih urah 1. marca je osumljeni J. P., 22 let, iz Doline brez dovoljenja lastnika odpeljal iz garaže A. Malačiča iz Kančevca osebni avto zastava 101 in se z njim odpeljal v Mursko Soboto. Tu so ga miličniki prijeli, vozilo pa zadržali, dokler ga ni odpeljal lastnik. Storilca bodo prijavi-li.

Franc Ivanuša iz Globoke pogreša 9 kosov cevi. Oškodovan je za 2.500 dinarjev. Za storilcem poizvedujejo.

Iz suknjiča, ki ga je 12-letni Š. L. pustil v garderobni omarici na centru poklicnih šol, je nekdo pobral električno ročno uro z računalnikom. Učenec je oškodovan za 3.000 dinarjev.

2. marca je izbruhnil požar v Žepovcih. V stanovanju, kjer stanujejo delavci, je Ivan V. iz Brezja, polil mokra drva z bencinom. Bruhnil je ogenj, ki je zajel vhodna vrata, klop in posteljne vložke. Telesnih poškodb ni.

Nekomu so bili v »napoto« snežni koli in plastični cestni smerniki. Oboje je bilo zakoličeno na cesti med Stročjo vasjo in Presiko. Cestno podjetje je oškodovano za 3.100 dinarjev.

Š. S.

krvodajalci

ROGAŠOVCI — Jože Forjan (17), Borislav Holc (5), Vinko Prevolšek (4), Igor Klarič (5), Milan Gaber (24), Izток Trček (16), Karel Donoša (7), Stanko Mencinger (4), Darko Gavez (2), Anton Slekovec (5), Marjan Rep (6), Marjan Kikec (4), Anton Nemec (4), Alojz Marič (16), Franc Bohar (2), Francka Horvat (9), Alojz Škraban (3), Stanko Sever (4), Anton Holšedl (10), Karel Šinko (4), Štefan Žbül (13), Konrad Pisman (6), Aleksander Šarkezi (4), Karel Lapoša (7), Alojz Lapoša (6), Štefan Vogrinčič (6), Alojz Hari (9), Jože Graber (4), Geza Kisilak (7), Franc Bunderla (4), Franc Čurman (4), Anton Zagorc (2), Neža Baranja (6), Inga Čurman (2), Štefan Lang (2), Franc Holšedl (4), Jože Borovnjak (4), Milan Cener (3), Franc Vogrinčič (3), Jože Marič (9), Irena Kološa (3), Jože Cener (4), Karel Horvat (3), Irena Šarkezi (2), Mihael Šarkezi (1), Karel Šarkezi (5), Rozalija Šarkezi (2), Martin Zavec (4), Anton Fric (9), Ivanka Donša (2), Bela Baranja (3), Aleksander Cener (3), Jože Cener (4), Franc Baranja (5), Bela Baranja (2), Alojzija Šinko (11), Anton Contala (2), Anton Recek (7), Anton Rogan (5), Alojz Madjar (7), Marija Mekš (5), Viljem Rajbar (7), Franc Salamon (7), Karel Cener (4), Jože Hajdinjak (4), Alojz Bertalančič (9), Marija Holšedl (4), Zdenka Šarkezi (1), Jože Šarkezi (1), Nada Cener (1), Mihael Šarkezi (1), Miroslav Gašparič (1), Mihael Horvat (1), Anica Horvat (1), Alojz Hajdinjak (1), Franc Mencinger (1), Silvester Gomboc (5), Karel Pozman (2), Terezija Salamon (1), Drago Gomboc (1), Štefan Vidonja (1), Franiška Janič (1), Hilda Sever (1), Štefan Kološa (1), Zvonko Bohar (1), Jance Lang (1), Bernarda Troha (16), Daniel Gaber (6), Emil Benko (6), Marjan Marič (5), Drago Makovec (4), Marija Gomboc (2), Jože Mencinger (3), Jancez Nemec (2), Viktor Recek (26), Anton Janič (7), Živorad Pavlovič (44).

PANONIJA M. SOBOTA — Jože Horvat (5), Anton Vučko (6), Marjan Sever (6), Andrej Zadravec (7), Marjan Vuzen (5), Drago Gorza (2), Jože Štof (4), Aleksander Špilak (15), Vera Ciglar (3), Jancez Drvarič (12), Jože Kavaš (14), Drago Zver (2), Cvetka Kuhar (3), Ladislav Abraham (49), Franc Lukač (2), Jože Zadravec (1), Franc Zver (1), Jancez Ščančar (2).

GRAD — Marjan Bunderla (2), Stanko Celec (3), Viktorija Krpič (4), Angela Lang (4), Marija Hüll (2), Aranka Rajbar (5), Teodor Cvernjak (10), Andrej Krpič (2), Alojz Sukič (5), Helena Grah (3), Helena Šinko (2), Majda Škaper (5), Evgen Sijorto (2), Drago Vidonja (3), Marija Sukič (10), Štefan Straus (6), Alojz Špilak (9), Pavla Pozvek (6), Franc Makovec (4), Gizela Kranjec (3), Štefan Lang (1), Angela Končič (15), Kristina Gomboc (3), Milan Salamon (2), Terezija Drvarič (2), Hermína Kerec (2), Franc Knap (1), Marija Ferko (1), Lazar Haner (1), Rozina Sukič (1), Marta Celec (1), Anton Zohar (1), Anton Recek (3), Dragica Vagner (1), Ema Grah (2), Tončka Vrtič (5), Karel Makovec (1), Marjan Hüll (10), Anica Gomboš (1), Marjan Ficko (1), Anton Žekš (1), Branko Ribak (6), Metka Recek (5), Emil Bertalančič (7), Mihael Pozman (3), Helena Raudi (2).

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Marjana Ratnik (8), Olga Gjerek (8), Stanko Novak (4), vsi KIK Pomurka M. Sobota; Branko Kamničar (10), Jancez Obal (13), Štefan Lukač (5), Marjan Jakob (19), vsi Mura M. Sobota; Ciril Lilek (17), Tomaž Peterel (3), oba Kmetijski kombinat G. Radgona; Mirko Gorjup (18), Gradbeništvo Pomurje M. Sobota; Dominik Zver (4) Panonija M. Sobota; Zdravko Ambruš (17), Gorenje-Elrad; Franc Celec (14) in Liljana Gomboš (1), oba Pomurka M. Sobota; Slavko Šumak (17), Radenska Radenci; Terezija Novak (1), Križevci v Prekmurju; Albert Matoš (15), Kuzma.

DRAOVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

poroke

Drago ŠKERGET, orodjar, Bratonci 99 in Marica MESARIČ, likarica, Bratonci 102; Štefan MESARIČ, strojni ključavničar, Lipovci 60 in Marija HARTMAN, šivilja, Beltinci, Poljska pot 12; Vilko BALAZIC, strojni tehnik, Dokležovje 5/a in Milena PERDIGAL, dijakinja, Dokležovje 169; Venčeslav KAVAS, kmetovalec, Odranci 240 in Štefka TKALEC, kmetovalka, Lipa 159; Drago FORJAN, strugar, Lipovci 14 in Marija LOPERT, šivilja, Dokležovje 94; Štefan ŠTAUS, avtoprevoznik, Izakovci 64 in Stefanija MERTUK, administratorka, Izakovci 7.

Prispevki za kirurgijo

Družina Drvarič, Žitna 29, M. Sobota (namesto venca pok. Ane Bohar iz M. Sobote) — din 1.000,00; Matjaž Vučko, Trstenjakova 4, M. Sobota (namesto venca pok. Ane Pok) — din 1.000,00; Družina Nemec Franca, Puconci 52/a (namesto cvetja na grob pok. Vučak Helene iz M. Sobote) — din 1.000,00; Potrošnik M. Sobota OOS TO VVP (namesto venca na grob pok. materi od Pintarič Marte) — din 1.000,00; Martinec Marjan, Rakičan, Zvezna 21 (ob priliki rojstva sina) — din 500,00; Družina Močan Vladimirja, M. Sobota, Štefan Kovača 21 (namesto venca na grob pok. Sukič Jožeta, Mlajinci 21) — din 1.500,00; Ori Nežika, M. Sobota Trstenjakova 20 (namesto venca na grob pok. Sukič Jožeta, Mlajinci 21) — din 500,00; Družina Metličar iz Essna, ZRN (namesto venca na grob. Pok. Sukič Jožeta, Mlajinci 21) — din 1.500,00; Družina Kremer iz Essna, ZRN (namesto venca na grob Sukič Jožeta, Mlajinci 21) — din 1.500,00; Družina Reuter iz Essna, ZRN (namesto venca na grob Sukič Jožeta, Mlajinci 21) — din 1.500,00; Družina Borovšak dr. Miloša, M. Sobota (namesto venca na grob pok. Vučak Helena, M. Sobota) — din 1.000,00; Družina Špilak Jožeta, M. Sobota, Sevrčjeva 19 (namesto venca na grob pok. Vučak Helene, M. Sobota) — din 2.000,00; Kristina in Karel Kološa, M. Sobota Juša Kramarja 18 (namesto venca na grob Kerčmarjeve mame iz G. Petrovec) — din 1.000,00; Družina Norčič dr. Arpada, M. Sobota, Mladinska 2 (namesto venca na grob pok. Vučak Helene, M. Sobota iz Bojnec Marije, Strehovci) — din 2.000,00; Družina dipl. ing. Ljubomira Deškovič, M. Sobota (namesto venca na grob. Pok. Helene Vučak, M. Sobota) — din 1.000,00; Družina Zrinski — Glavač, Puconci 102/a (namesto venca na grob pok. Cigan Alojza iz Beltince;

Komisija za delovna razmerja pri TOZD OŠ Jože Kramar-Juš Lendava

RAZPISUJE prosta dela in naloge:

— **treh specialnih pedagogov za delo z duševno prizadetimi otroki** za nedoločen čas (začetek dela 1. 4. 1983).

— **specialnega pedagoga za delo z duševno prizadetimi otroki** za določen čas od 15. 4. 1983 do 2. 7. 1983 (nado- meščanje delavke med porodniškim dopustom)

POGOJI: končana PA, smer specialna pedagogika, opravljen strokovni izpit, znanje slovenskega in madžarskega jezika v skladu z 18. členom zakona o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov italijanske in madžarske narodnosti na področju vzgoje in izobraževanja.

— **mizarja — kurjača** za nedoločen čas s tri mesečnim poskusnim delom (začetek dela 15. 4. 1983).

POGOJI: končana poklicna šola — mizar in opravljen tečaj za kurjača.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v roku 8 dni po objavi razpisa na naslov: TOZD OSNOVNA ŠOLA JOŽE KRAMAR-JUŠ LENDAVA, Kovačeva 13, KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po sprejemu prijave.

TEMELJNO JAVNO TOŽILSTVO V MURSKI SOBOTI

Lani več gospodarskega kriminala

Čeprav obremenjeni z večjim številom zadev kot leto prej, saj se je lani pripad kazenskih zadev povečal za 6,5 odstotka, mladoletniških pa za 41 odstotkov (le pripad kazenskih zadev gospodarskih prestopkov je bil za 8 odstotkov nižji) — vsega skupaj so prejeli v obravnavo kar 1520 zadev — je bilo tožilstvo tudi v lanskem letu dokaj učinkovito; ob koncu leta je ostalo nerešenih le 31 ovadb. Od vseh (1520) ovadb jih je tožilstvo zavrnilo 294, po končani preskavi pa je odstopilo od pregona zoper 147 storilcev, zoper vse ostale pa so seveda vložili obtožbe na sodišču.

Javni tožilec Ludvik Gorenjec je na tiskovni konferenci povedal, da so si tudi lani v enakem obdobju na preventivnem področju. Po ameznim organizacijam in skupnostim so poslali več vlog, s katerimi so jih opozorili na razne kršitve. Tožilstvo je dobro sodelovalo tudi s službo družbenega knjigovodstva, inženirji in drugimi, kar je pripomoglo k uspešnejši razrešitvi posameznih zadev že v fazi odkrivanja kaznivih dejanj in odpravi nepravilnosti in ne- zakonitosti. Tožilstvo je bilo tudi soorganizator raznih posvetovanj. Sicer pa je delovalo dokaj učinkovito in racionalno.

Javno tožilstvo v Murski Soboti za lansko leto ugotavlja rahel vzpon gospodarskega kriminala. Še vedno je največ kaznivih dejanj tatvine in velikih tatvin na škodo družbenega premoženja. Lani so se zlasti povečali primeri gospodarskega kriminala, kot grabež, goljufija in zloraba pravic uradne ali odgovorne osebe. Manj pa je bilo poneverb, neupravičene uporabe družbenega premoženja in tudi število kaznivih dejanj izdaje nekritih čekov se je zmanjšalo (vseh je bilo le 12 primerov). Po drugi strani pa so se pojavila kazniva dejanja dajanje prednosti kupcem (nek srečnej je na primer od svojega trgovca dobil 30 kilogramov kave!), neupravičeno posredovanje ali zastopanje v zunanjetrgovinskem poslovanju, tatvine bencina iz avtomobilov, tihotapljenje kave in tehničnih predmetov. Težje oblike gospodarskega kriminala je sodišče obravnavalo kot prednostno nalogo, saj se je zavedalo, da sta pravočasno odkrivanje in hitrost postopka najučinkovitejši sredstvo za preprečevanje protipravnih dejanj. Temeljno javno tožilstvo lani ni obravnavalo nobenega primera v zvezi z odkupom kmetijskih proizvodov. Da je temu tako, gre nedvomno zahvala budnejši inšpekciji in organom za notranje zadeve. Po drugi strani pa na tožilstvu ugotavljajo, da

se povečuje število davčnih utaj in raznih oblik neizpolnjevanja finančnih obveznosti do družbenopolitične skupnosti.

»Kazniva dejanja ogrožanja cestnega prometa,« pravi Ludvik Gornjec, »zadnja tri leta upadajo; lani smo prejeli 313 ovadb, od tega je 216 oseb s svojim vedenjem v prometu storilo 216 lažjih prometnih nesreč, 78 hudih, 19 pa tragičnih; posledica je bila smrt. Prijave zoper storilce lažjih prometnih nesreč je tožilstvo zavračalo in predlagalo uvedbo postopka pri sodniku za prekrške.«

Na temeljnem javnem tožilstvu za lansko leto (na temelju prijav) ugotavljajo porast mladoletniškega prestopništva: leta 1981 je tožilstvo obravnavalo 125 mladih, ki so prišli navzkriž z zakonom, lani pa kar 176! Največ (60!) je učencev srednjih šol. Ne pravijo kar tako, da z mladino premalo delamo, vsaj na vzgojnem področju kaže, da ne dovolj. Mladi storilci so si najpogosteje hoteli prisvojiti razne modne oblačilne predmete v trgovinah.

Za lansko leto tudi ne moremo trditi, da bi kaj pridali naredili za večjo varnost pri delu. Torej je bilo nekaj več tovrstnih kaznivih dejanj. Pač posledica malomarnosti posameznikov in odstopanje od izvajanja predpisov s področja varstva pri delu oziroma

higiensko-tehničnih predpisov.

In kaj pravi javni tožilec o (ne)pravilnostih v športnih klubih oziroma društvih?

»V letu 1982 je tožilstvo obravnavalo tudi pojave raznih negativnosti v športu. Prejelo je tudi 3 ovadbe zoper športne oziroma nogometne klube v Murski Soboti, Lendavi in Ljutomeru, vendar je ovadbe zavrglo, čeprav so nogometni klubi storili več gospodarskih prestopkov. Prestopki so bili finančne in knjigovodske narave. Ker noben klub nima poklicnih finančno-knjigovodskih delavcev, ki bi opravljali ta dela, pregon ne bi bil umesten. Pri nogometnem klubu v Murski Soboti pa je bilo ugotovljeno, da v preteklosti (nekaj let nazaj) niso vodili evidence o prodanih tombolskih kartah in je takrat obstajala možnost zlorabe v korist posameznikov ali pa za črni sklad.«

Š. SOBOČAN

OKNA

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE LOGATEC 61370 LOGATEC, tel. (061) 741.333, telex 31656

„SOBOTA“
Podjetje za komunalne, gradbene,
obrtne in vrtnarske dejavnosti,
n. sol. o. Murska Sobota, Kopališka 2

objavlja v TOZD KOMUNALA

prosta dela in naloge

1. HIŠNIKA za stanovanjski kompleks Lendavska sever
2. SPREMLJEVALCEV NA POGREBU (nošenje zastave, vožnja vozička)

v TOZD OBRTNIŠTVO

3. OBRATNI ELEKTRIKAR
4. FRIZER MOŠKE STROKE

Poleg splošnih in z zakonom določenih pogojev, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pod 1.: KV obratovni električar, eno leto delovnih izkušenj,
pod 2.: nedokončana osemletka
pod 3.: VKV elektromehanik, dve leti delovnih izkušenj ali KV elektromehanik in tri leta delovnih izkušenj
pod 4.: poklicno šolo frizerske smeri, 1 leto delovnih izkušenj

Delovno razmerje pod točko 1, 3 in 4 se sklone za nedoločen čas, s polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 45 dni. Kandidat pod točko 1 dobi na razpolago družinsko stanovanje, v katerem bo moral stanovati.

Delo pod točko 2 je priložnostno, v popoldanskem času. Plačilo za en pogreb znaša 400,00 din.

Pismene prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejema kadrovske oddelke podjetja „SOBOTA“, Murska Sobota, Kopališka ul. 2, v 8 dneh po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po preteku roka objave.

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (3. marca) so rejci pripeljali na sejmišče v Turnišču nekoliko več pujskov kot teden dni prej, kljub temu pa jih ni bilo dovolj za vse kupce, kajti ponudba — 35 pujskov — je bila premajhna. Prodajne cene pa so se gibale od 4.800,00 do 5.500,00 dinarjev za par. Sejmišče odpira ob 7.00 uri.

V skladu z določili zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81), družbenega dogovora o skupnih osnovah za usklajevanje družbenoeconomičnih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS št. 15/81) in pravilnika Samouprave stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj solidarnosti in za delno nadomeščanje stanarin

razpisuje

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota

VIII. NATEČAJ

za pridobitev družbeno najemnih stanovanj solidarnosti v letih 1983—1985

Upravičenci za pridobitev solidarnostnih stanovanj so delovni ljudje, občani in družine z nižjimi dohodki, upokojeanci, invalidi, borci NOV, kmetje borci NOV, starejši in za delo nesposobni občani ter mlade družine zlasti tiste z večjim številom otrok in ki živijo v težkih materialnih pogojih, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da prosilec za stanovanje oz. kdo od članov njegove družine ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje ali lastnik primerne vseljivega stanovanja;
- da si prosilec oz. njegova družina ne more rešiti stanovanjskega vprašanja pri ožjih članih družine (zakoncu, starših, otrocih), ki so lastniki ali imetniki stanovanjske pravice več stanovanjske hiše, stanovanja ali stanovanj, ki presegajo stanovanjske normative;
- da prosilec oz. njegova družina doslej še niso imeli ustreznega rešenega stanovanjskega vprašanja;
- da ima prosilec oz. njegova družina stalno bivališče na območju občine Murska Sobota;
- da prosilec sam oz. z družino, ki se je na lastno željo vselil v manj ali neprimerno stanovanje, že najmanj dve leti pred natečajem stanuje v tem stanovanju;
- da prosilec oz. kdo od članov njegove družine ni lastnik počitniške hišice ali druge nepremičnine, katere prometna vrednost ob dnevu razpisa natečaja ne presega 50.000.— dinarjev;
- da prosilec ali za delo sposoben član družine ni neopravičeno nezaposlen;
- da dohodki na člana družine v letu 1982 ne presegajo:
 - a) 7.180.— din pri delovnih ljudeh in občanah z družinami,
 - b) 7.900.— din pri mladih družinah z otroki,
 - c) višina dohodka na člana družine upokojeincev, invalidov in borcev NOV ni omejitvev za pridobitev solidarnostnega stanovanja (če izpolnjujejo v celoti ostale razpisne pogoje);
- da upravičenec za pridobitev družbeno najemnega stanovanja solidarnosti vplača lastno udeležbo v višini, ki mu bo odmerjena v skladu z določili pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje družbeno najemnih stanovanj solidarnosti in za delno nadomeščanje stanarin.

Za mlade družine se štejeta zakonca z najmanj enim otrokom, če nobeden od zakoncev ni starejši od 30 let in če nobeden od zakoncev ne presega 7 let skupne delovne dobe.

Prosilci za stanovanje morejo v svoji vlogi za pridobitev družbeno najemnega stanovanja solidarnosti podrobneje opisati svoje družinske in stanovanjske razmere, k vlogi pa priložiti naslednja dokazila:

- potrdilo o premoženjskem stanju;
- potrdilo o dohodku prosilca in za delo sposobnih članov družine v letu 1982;
- potrdilo o številu družinskih članov;
- potrdilo o stalnem bivališču iz katerega mora biti razvidno, koliko časa stanuje v zadnjem stanovanju;
- eventualna zdravniška potrdila o primeru kronične bolezni prosilca ali članov družine;
- potrdilo o prijavi eventualne brezposelnosti za delo nesposobnih prosilcev ali za delo sposobnih članov družine;
- za mlade družine še: poročni list in potrdilo o skupni delovni dobi zakoncev (izpis iz delovne knjižice);
- mnenje o upravičenosti za pridobitev stanovanja, ki ga podajo:
 - a) za zaposlene — organizacija združenega dela,
 - b) za upokojeince — društvo upokojeincev,
 - c) za invalide — društvo invalidov,
 - d) za borce NOV in kmete borce NOV — občinska organizacija ZB NOV,
 - e) za zaposlene pri zasebnih delodajalcih — občinska sindikalna organizacija,
 - f) za druge občane — krajevna skupnost ali Center za socialno delo občine Murska Sobota,
 - f) za vse krajevne skupnosti.

Vloge z vsemi dokazili je nasloviti na „Samoupravna stanovanjska skupnost občine Murska Sobota, Trg zmage 4 v Murski Soboti“. Natečajni rok poteče 15. aprila 1983.

Nepopolne vloge in vloge prispele po poteku natečaja, ne bodo obravnavane!

O rezultatu natečaja bodo udeleženci seznanjeni v roku 7 dni po sprejemu prednostne liste s strani skupščine Samouprave stanovanjske skupnosti občine Murska Sobota.

V skladu z obstoječimi predpisi pokopališkega reda občine Gornja Radgona (Uradne objave z dne 17/12-1969)

obvešča

krajevna skupnost Apače vse, ki imajo svojce pokopane na pokopališču v Apačah, da bo krajevna skupnost po sklepu 9. seje sveta z dne 25. januarja 1983 izvajala naslednje:

1. Grobove, ki niso vzdrževani, uskrbovani ali so opuščeni, bodo izravnali in izbrisali iz nadaljnje evidence.
2. Prav tako bodo izravnali grobove, ki so oskrbovani in vzdrževani, vendar lastniki ne plačujejo določeno pristojbino — najemnino za grobove.
3. Rok za ureditev in plačilo je do 31. maja 1983.
4. Plačilo pristojbin se izvrši na tajništvo krajevne skupnosti.

KRAJEVNA SKUPNOST
APAČE

ZGEP „POMURSKI TISK“
n. sol. o.
TOZD POMURSKA ZALOŽBA
Murska Sobota, Lendavska 1

po sklepu založniškega sveta TOZD

razpisuje dela in naloge:

VODJA ODDELKA PRIPRAVE PODATKOV ZA AOP IN IZTERJAVO

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev določenih z zakonom izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- da imajo končano višjo šolo ekonomske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj

Kandidati naj prijave opremljene z dokazilom o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 8 dneh od objave razpisa na naslov: Splošno-kadrovska služba ZGEP „Pomurski tisk“ Murska Sobota, Lendavska 1.

Izbrani kandidat združi delo v delovno razmerje za nedoločen čas. Prijavljeni bodo o izidu razpisa obveščeni v roku 15 dni po opravljeni izbiri, izbira izmed prijavljenih na razpis pa se bo opravila v roku 30 dni po preteku roka objave razpisa.

V skladu z odlokom o pokopališkem redu za pokopališča na območju občine Ljutomer,

obvešča

KRAJEVNA SKUPNOST CEZANJEVCI vse, ki imajo pokopane svojce na pokopališču Cezanjevci, da je skupščina KS sprejela sklep o takojšnjem plačilu najemnine za grobove za dobo 10 let. Rok plačila je 30. april 1983. Po tem roku se bodo grobovi, ki niso vzdrževani in ni plačana najemnina izravnali, prostor pa bo oddan drugim interesentom.

Splošna bolnišnica Murska Sobota **objavlja**

javno licitacijo

za prodajo odpadkov hrane (pomij).

Licitacija se bo vršila v torek, dne 15. 3. 1983 ob 10.00 uri v sejni sobi na tajništvo bolnišnice v Murski Soboti. Izklicna cena bo predložena na licitaciji.

VESTNIK V VSAKO HIŠO

INA NAFTA LENDAVALA
Razpisna komisija pri delavskem svetu TOZD Rafinerije

razpisuje

v skladu s splošnimi samoupravnimi akti in sprejetim sklepom dela in delovne naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

1. TEHNIČNEGA VODJE TOZD

2. TEHNIČNEGA VODJE Rudarskega obrata

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo kemijske ali strojne smeri, pod točko 1 in višješolsko ali visokošolsko izobrazbo naftno-geološke smeri, pod točko 2
- strokovni izpit za tehnično vodenje rudarskega obrata
- da imajo najmanj 5 let delovnih izkušenj za opravljanje delovnih nalog, pod točko 1 in 3 leta, pod točko 2
- da imajo dokazane organizacijske in vodilne sposobnosti
- da imajo ustrezne moralno-politične kvalitete in izpolnjujejo pogoje po Družbenem dogovoru o temeljih kadrovske politike

Od kandidatov se pričakuje moralno-politične kvalitete in

Od kandidatov se pričakuje sposobnost organiziranja in vodenja ter aktivno zavzemanje za razvoj samoupravljanja.

Kandidati bodo imenovani za dobo 4 let.

Pismene ponudbe s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba INA Nafta Lendava, Rudarska c. 1 — z oznako „Za razpisno komisijo“, 15 dni od dneva objave.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku objave.

SVET OTROŠKEGA DOMA
„DANE ŠUMENJAK“
v Murski Soboti

OBJAVLJA

prosta dela in naloge v domu Dane Šumenjak v Baški za določen čas:

1. gospodinja doma (zdravstveni, socialni ali pedagoški delavec) z nekaj delovnih izkušenj na podobnih delih
2. 2 KV kuharici (kuharja) za samostojno pripravo jedil z nekaj delovnih izkušenj
3. 2 PK kuhinjski pomočniki z nekaj delovnih izkušenj
4. 1 PK perica — šivilja z obveznim znanjem šivanja
5. 3 NKV delavke v kuhinji (zaželeno vsaj nekaj delovnih izkušenj)
6. 2 čistilke za čiščenje prostorov (zaželeno nekaj izkušenj)

Dela in naloge objavljamo za določen čas od 20. 5. 1983 do 10. 9. 1983 odvisno od del in nalog. Pisme ponudbe pošljite v 15 dneh na naslov: Center za socialno delo Murska Sobota, Titova 20 z oznako Baška.

INA — NAFTA LENDAVALA

Razpisna komisija pri delavskem svetu TOZD Petrokemija

razpisuje

v skladu s splošnimi samoupravnimi akti in sprejetim sklepom dela in delovne naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

VODJE LABORATORIJA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo visokošolsko izobrazbo kemijske smeri in
- vsaj pet let delovnih izkušenj

Kandidati morajo izpolnjevati zahteve moralnopolitičnih pogojev v skladu z družbenimi dogovori o temeljih kadrovske politike.

Od kandidata se pričakuje sposobnost vodenja in organiziranja ter aktivno zavzemanje za razvoj samoupravljanja. Izbrani kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

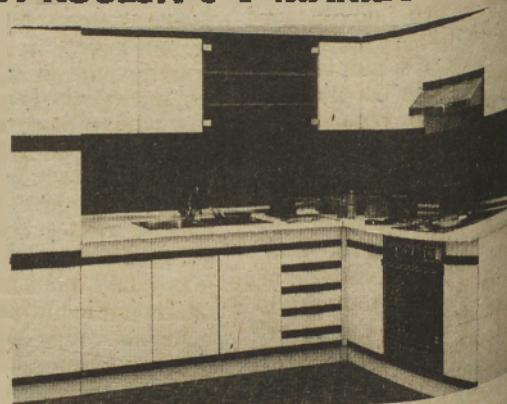
Pismene ponudbe s potrebnimi dokazili sprejema kadrovska služba INA — Nafta Lendava, Rudarska cesta 1 — z oznako „Za razpisno komisijo“, 15 dni od dneva objave. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku objave.

brest

OBIŠČITE BRESTOVO POSLOVALNICO
V ULICI KNEZA KOCLJA 6 V MARIBORU!

Posebej priporočamo nakup sestavljenih programov 3 x 3, MAJA in MIHA, s katerimi si lahko opremito dnevne sobe, spalnice in mladinske sobe. Na voljo tudi vse ostalo pohištvo. — 8% POPUST PRI NAKUPU Z DINARJI DEVIZNEGA PO-REKLAI

Kuhinja BREST 11

BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM, NEGLEDE NA ODDALJENOST KRAJA!

Vsa informacije po telefonu št.: (062) 21-495

Radijski in televizijski spored od 11. do 17. marca

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — Aktualno v petek, 11. marca, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 8.55 TV v šoli: TV kolektor, Francosčina, Odmor, Labod, TV gladišče, Poročila, 10.35 TV v šoli: Zgodovina, Risanka, Iz naših krajev, Prvaki v znanju-tehnikah, Risanka, Treteje stoletje, izobraževalna reportaža, Vedeži nevedneži (do 12.30), 17.25 Poročila, 17.30 Čez tri gore: Stara gorenjska ohceta, 17.55 ARABELA, češkoslovaška otroška nadaljevalka, 18.25 Obzorje, 18.40 Predstava, 18.55 Poročila, 19.00 Oddajniki II. TV mreže: 16.40 Helsinki: SP v umetništem drsanju — moški prosto, posnemek, 17.40 Poročila, 17.45 Plavica, otroška oddaja, 18.15 Znanstveni pogovori, 18.45 Zanimivo potovanje, 18.55 Helsinki: SP v umetništem drsanju — ženske prosto, prenos, 19.30 Zagrebški panorama, 21.50 Nočni kino: GERTRUD, danski film (do 23.20). TV ZAGREB 8.55 TV v šoli, 15.40 TV v šoli, 16.40 SP v drsanju, 17.40 Poročila, 17.45 Razlika, 19.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin, 18.45 Aktualno, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Galaktika, 21.00 Dobro večer, 21.45 Dnevnik, 22.00 Paleta, 23.30 Poročila. TV AVSTRIJA 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 TV v šoli, 11.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Dobro glej, 17.25 Halo, Spencer, 17.55 Španček Zaspalček, 18.00 Pn-optikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija — sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Čimer zbir, 21.15 Modni revij, 21.30 Sport. TV MADŽARSKA 8.00 Iz 12.45 Solška TV, 16.00 Pogovor, nadaljevalka, 17.25 Panonska kronika, spored tiskov, 17.30 Čas, 17.45 Čas, 17.55 Čas, 18.00 Čas, 18.15 Čas, 18.30 Čas, 18.45 Čas, 18.55 Čas, 19.00 Čas, 19.15 Čas, 19.30 Čas, 19.45 Čas, 19.55 Čas, 20.00 Čas, 20.15 Čas, 20.30 Čas, 20.45 Čas, 20.55 Čas, 21.00 Čas, 21.15 Čas, 21.30 Čas, 21.45 Čas, 21.55 Čas, 22.00 Čas, 22.15 Čas, 22.30 Čas, 22.45 Čas, 22.55 Čas, 23.00 Čas, 23.15 Čas, 23.30 Čas, 23.45 Čas, 23.55 Čas, 24.00 Čas. TV KOPER 11.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videoteleks, 17.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videoteleks, 17.30 TV šola, 17.55 TVD novice, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Pino Trani, 16.00 Boks: Smederovo: Beograjski zmagovalci, 17.30 Serijski film, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 Stičišče — tednik TV dnevnika, 20.15 Zbogom, Philippine — celovečerni film — Igrajo: Jean Claude Aimin, Stefania Sabatini — režija: Jacques Rozier, 22.00 Sedemdni, 22.15 Španske operne zvezde — zgodovina opere.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — Aktualno v soboto, 12. marca, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 17.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 8.00 Poročila, 8.05 Zverinice iz Režije: Volk išče drva v Črnem potoku, 8.25 Ciciban, dober dan: Dežela cvetličnih lončkov, 8.40 Mali odred, otroška nanizanka, TV Skopje, 9.10 ARABELA, češkoslovaška otroška nadaljevalka, 9.40 Vesolje: Na robu večnosti, 10.40 Bistre vode: Una, 11.05 Naši olimpijci: Hokejisti dokumentarna serija, 11.45 Kulturne diagonale: Pariz — 2. oddaja, 12.30 Ljudje in zemlja — ponovitev, 13.30 Poročila (do 13.35), 14.55 Vinkovci: PJ v nogometu Dinamo (Vinkovci): Radnički prenos, v odmoru, 16.50 Risanka, 16.55 Poročila, 17.00 PJ v košarki (play off), v odmoru, 18.30 Galaktika, ameriška nadaljevalka, 19.15 Risanka, 19.20 CIK CAK, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Sobotna TV križanka, 21.30 Nočni kino: CERRA, portugalski film, 22.55 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 12.55 Helsinki: SP v umetništem drsanju — plesni pari, prenos (do 16.00), 16.35 Otroška predstava, 17.35 Človek sam, ponovitev nadaljevalke, 19.00 Narodna glasba: Oktet slepih Louis Braille, 19.30 TV dnevnik, 20.00 TV kasete: Milo Hrnić, 20.30 Poezija: Slobodan Rakitić, 21.05 Poročila, 21.10 Prva predsednica delavskega sveta — Feljton, 21.50 Sportna sobota, 22.10 Mogočno morje: dokumentarna serija (do 23.00). TV ZAGREB 8.55 TV v šoli, 12.25 Zazdomec v Franciji, 13.55 Nogomet: Dinamo (V) Radnički, 15.35 Mali koncert, 17.00 Košarka, 18.30 Prsično vaši, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama v zraku (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 Dnevi jugoslovanske zabavne glasbe — Opatija, 23.30 Poročila. TV AVSTRIJA 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 11.05 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Dobro glej, 17.25 Halo, Spencer, 17.55 Španček Zaspalček, 18.00 Pn-optikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija — sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Čimer zbir, 21.15 Modni revij, 21.30 Sport. TV MADŽARSKA 8.05 Ponovitve, spored za otroke, 13.30 Mali nogomet, 14.30 Umetnostno drsanje, gala, 16.05 Mladost, Karla Marxa, 17.25 Kiparstvo, 1. del, 17.50 Madžarska pust, 18.15 Telerm, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Lovci na srečo, ameriški film, 21.55 Kodaly: Narodne, 22.05 Fišna in krik, madžarski film (Miklos Jancso), 23.15 TV dnevnik. TV KOPER 14.30 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Pino Trani, 14.55 Nogomet: Vinkovci: Dinamo — Radnički, 16.45 TVD novice, 16.55 Košarka — Jugoslovansko prvenstvo, 18.30 Umetnostno drsanje: Helsinki: Ples — Svetovno prvenstvo, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Mladi policaji — serijski film, 21.15 TVD danes, 21.30 OKO — TV drama.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232) TV LJUBLJANA 9.25 Poročila, 9.30 Živ žav, otroška matineja, 10.10 P. Turrini — W. Pevny: Alpska saga, avstrijska nadaljevalka, 11.40 625, oddaja za stik z gledalci, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Poročila (do 13.05), 15.05 San Remo '83 — 1. del, nastop italijanskih pevcev, 16.00 Poročila, 16.05 Zgodilo se je neke noči, ameriški film, 17.55 Naš kraj: Pišce, 18.10 Športna poročila, 18.25 Slovenci v zamejstvu, 18.55 Ne prezrite, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.23 TV in radio nocoj, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 G. Feher — S. Pavić: Mrtvi se ne vračajo, nadaljevalka TV Novi Sad, 21.10 Športni pregled, 21.40 Izvir: Zakon življenja, potopisna serija TV Zagreb, 22.00 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 11.00 PJ v odbojki — Mladost: Vojvodina, prenos, 12.55 Helsinki: SP v umetništem drsanju — zaključna revija, prenos, 16.30 Rokomet — Sloga: Medveščak, prenos, 18.00 Boks — Zmagovalec Beograda '83, vključitev, 18.25 TV esej, 19.10 Turistični vodič, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zagrebški sejem jazza '82, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Agatha Christie, serijski film (do 22.05). TV ZAGREB 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Park Biokovo, 13.30 Kruh skozi stoletja, 14.30 Ansambel Vilija Petriča, 15.00 Čas fresk, 15.30 Uživaj življenje Jerry (film), 17.05 V nedeljo, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Slike iz leta 1941 (dramska serija), 20.50 Cvetje vašem domu, 21.10 Športni pregled, 21.40 Potopis, 22.10 Poročila. TV AVSTRIJA 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Vedno ta TV, 15.10 Grof Monte Christo (film), 16.45 Moister Eder, 17.10 Don in Peter, 17.15 Tehnika za otroke, 17.40 Celadec, 17.45 Klub seniorev, 18.30 Avstrijska narodna glasba, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Česar Jožef in hčerka železnega čuvara (komedija), 22.00 Sport. TV MADŽARSKA 7.50 Spored za otroke, 10.55 Videoton-Ferencváros, prv. nogometna tekma, 12.45 TV mozaik, 12.55 Umetnostno drsanje, gala, 16.05 Tri pomladi, literarni mozaik, 17.00 Napoved sporeda, 17.25 Možgansko prvenstvo, 18.00 Delta, 19.00 Teden, 20.05 Nisem tisto, kar sem, amer. film, 21.55 Sport, 22.05 Poje Terez Harangozo, 22.25 Poročila. TV KOPER 15.50 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Pino Trani, 16.00 Boks: Smederovo: Beograjski zmagovalci, 17.30 Serijski film, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 Stičišče — tednik TV dnevnika, 20.15 Zbogom, Philippine — celovečerni film — Igrajo: Jean Claude Aimin, Stefania Sabatini — režija: Jacques Rozier, 22.00 Sedemdni, 22.15 Španske operne zvezde — zgodovina opere.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — Aktualno v ponedeljek, 14. marca, 17.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 8.35 TV v šoli: TV kolektor, O predvojnem delu delavcev, Materinsčina, Odmor, Pesmi in zgodbe za vas: S. Makarovič — Strašni volki: Zgodovinska pripovedka, Poročila, 10.35 TV v šoli: Jovan Sterija Popović, Risanka, Reke in rečne doline, Sola, Risanka, Alice v čudežni deželi, Na konicah prstov (do 12.35), 17.20 Poročila, 17.25 Mali odred, otroška nanizanka TV Skopje, 17.55 Sodobna medicina: Za prostor pod soncem, 18.25 Obzorje, 18.45 Mladi za mlade, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Goran Stefanovski: Diči, diči, diči, 21.05 Studio 2, 22.30 Poročila. Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Baš čelik, lutkovna serija, 18.00 Igračkanja, lutkovna serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Glasbena oddaja, 19.00 Športni grafikon, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Poteh spoznanj, 20.45 Zagrebška panorama, 21.05 Bolnišnica na koncu mesta, češkoslovaška nadaljevalka, 22.00 Festival italijanske zabavne glasbe v Veroni (do 22.45). TV ZAGREB 8.35 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Baš čelik, 18.00 Lutke, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin, 18.45 Telestart, 18.45 Jutranja poročila, 18.55 Kosačka, 18.15 Književnost, 18.45 Telestart '82, zabavna oddaja (za JRT), 19.30 TV dnevnik, 20.00 Folk parada, 20.45 Spomini: Bitka na Neretvi, 2. del dok. oddaja. TV AVSTRIJA 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Iluzija (film), 11.55 Cirkus na ledu, 12.25 Josef Matthias Hauer, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Španček Zaspalček, 18.00 Dick Turpin, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Postopek — prometna varnost, 21.05 Teledokument, 21.50 Oropni poljubi (film), 22.00 Drugi program. 17.45 Solška TV, 18.00 Usmeritev, 18.30 Proti vetru, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dunajske anekdote in glasba, 21.00 Pisarniške zgodbe, 21.05 Dallas, 21.50 10 pred 10, 22.20 Pred volitvami, 22.25 Klub 2. TV MADŽARSKA 9.05 Obietnica revolucije 1848, 9.30 Kratek film, 11.00 Aladin, lutke, 11.00 Petofi '73, madžarski film, 15.15 Znanstveno-fantastični film, 17.35 Naše mesto v svetu, 18.05 Kodaly, 18.10 Skupno delo, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Kot razvezan snop, nadaljevalka, 21.00 Studio 83, 21.55 Namenjam, za kroščenje v gospodarstvu, 22.30 Dnevnik. TV KOPER 13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videoteleks, 17.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videoteleks, 17.30 TV šola, 17.55 TVD novice, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 20.30 Inspektor Brusy — serijski film, 21.15 Italija z neba — dokumentarna oddaja, 22.00 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom JUGOSLAVIJA, 22.10 Ponedeljkov športni pregled, 22.25 TVD danes, 22.40 The Collaborators — serijski film, 23.30 Lepotna kirurgija — doktor rad bi bil lepši.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — Aktualno v torek, 15. marca, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Iz domačega glasbenega arhiva, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 9.05 TV v šoli: TV kolektor, Obznana, Odmor, Dnevnik, 10. Mačva, Poročila, 10.35 TV v šoli: Kemija, Risanka, Trije mladostni spomini, Mali program, Risanka, Glasba in živali, Mestece Beručac (do 12.35), 16.30 Solška TV: Poklicno usmerjanje, Gradbeništvo — začetna dela, Stroji, ki vodijo tovarne, 17.30 Poročila, 17.35 Zverinice iz Režije: Volk, Petelin in botra Lisica, 17.55 Nacionalni folklorni ansambel Venezuele: Danzas Maracaibo, 1. oddaja, 18.25 Pomurski obzorje, 18.40 Mali svet, otroška oddaja TV Zagreb, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Neporočena ženska, ameriški film, 21.00 V znamenju. Oddajniki II. TV mreže: 15.55 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevalka, 16.25 Nogomet — reprezentanca Jugoslavije: Selekcija novinarjev, 18.15 Kultura govora, 18.45 Glasba narodov: Indija, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Sportna sredi, 22.05 TV dnevnik (do 22.25). TV ZAGREB 9.25 TV v šoli, 15.50 Poročila, 15.55 Arabela, 16.25 Nogomet: Jugoslavija — selekcija novinarjev, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin, 18.45 Indijska glasba, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sportna sredi, 22.05 Dnevnik. TV AVSTRIJA 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.25 Grof Monte Christo (film), 12.10 Postopek, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.35 Španček Zaspalček, 18.00 Policijska postaja 1, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Skrivnostna ključavnica (film), 21.40 Novo od včeraj. Drugi program: Iz parlamenta, 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Proti vetru, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Imate radi klasiko?, 21.20 Kako vama je prihodnost naše bodočnosti?, 21.50 10 pred 10, 22.20 Pred volitvami, 22.25 Zadnja luknja (film). TV MADŽARSKA 8.05 Solška TV, 9.50 Ponovitve, 14.50 Solška TV, pon. 16.05 Doba sanjarenja, madžarski film, 17.45 Glasbeni film, 18.05 Za naše zdravje, 18.20 To je delavstvo, dokumentarni film, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Modra luč, 21.10 Vnuči ne bodo videli, 21.40 Gary Moore, koncert iz Dortmund, 22.10 TV dnevnik, 22.20 TV ogledalo, dr. Szecsko. TV KOPER 13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videoteleks, 16.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videoteleks, 16.30 TVD novice, 16.40 nogomet: Zagreb: SFRJ — SFRJ (novinarji), 18.15 Umetnostno drsanje: Helsinki: Zaključna revija, Svetovno prvenstvo, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 20.15 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom JUGOSLAVIJA, 20.25 KOŠARKA: Zagreb: Cibona — Crvena zvezda, Med odmorom — TVD danes, 22.15 Inspektor BLUEY — serijski film.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — Aktualno v sredo, 16. marca, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 9.25 TV v šoli: TV kolektor, Odmor, Zanke — uganke, M. P. Miškina, Poročila, 10.35 TV v šoli: Večni gozd, Risanka, Naše oči, Slike iz življenja, Risanka, Telesna kultura, Vedeži nevedeži (do 12.35), 17.05 Poročila, 17.10 Pedenžep: Narodne z Ladkom in Milanom, 17.35 Mladi virtuoz: Violončelo, 17.55 Naša pesem '82: Trboveljski in ptujski pevci, 18.25 Severno primorski obzorje, 18.40 Mostovi, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Neporočena ženska, ameriški film, 21.00 V znamenju. Oddajniki II. TV mreže: 15.55 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevalka, 16.25 Nogomet — reprezentanca Jugoslavije: Selekcija novinarjev, 18.15 Kultura govora, 18.45 Glasba narodov: Indija, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Sportna sredi, 22.05 TV dnevnik (do 22.25). TV ZAGREB 9.25 TV v šoli, 15.50 Poročila, 15.55 Arabela, 16.25 Nogomet: Jugoslavija — selekcija novinarjev, 18.15 TV kolektor, 18.25 Kronika občin, 18.45 Indijska glasba, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sportna sredi, 22.05 Dnevnik. TV AVSTRIJA 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.25 Grof Monte Christo (film), 12.10 Postopek, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.35 Španček Zaspalček, 18.00 Policijska postaja 1, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Skrivnostna ključavnica (film), 21.40 Novo od včeraj. Drugi program: Iz parlamenta, 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Proti vetru, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Imate radi klasiko?, 21.20 Kako vama je prihodnost naše bodočnosti?, 21.50 10 pred 10, 22.20 Pred volitvami, 22.25 Zadnja luknja (film). TV MADŽARSKA 8.05 Solška TV, 9.50 Ponovitve, 14.50 Solška TV, pon. 16.05 Doba sanjarenja, madžarski film, 17.45 Glasbeni film, 18.05 Za naše zdravje, 18.20 To je delavstvo, dokumentarni film, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Modra luč, 21.10 Vnuči ne bodo videli, 21.40 Gary Moore, koncert iz Dortmund, 22.10 TV dnevnik, 22.20 TV ogledalo, dr. Szecsko. TV KOPER 13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videoteleks, 16.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videoteleks, 16.30 TVD novice, 16.40 nogomet: Zagreb: SFRJ — SFRJ (novinarji), 18.15 Umetnostno drsanje: Helsinki: Zaključna revija, Svetovno prvenstvo, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 20.15 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom JUGOSLAVIJA, 20.25 KOŠARKA: Zagreb: Cibona — Crvena zvezda, Med odmorom — TVD danes, 22.15 Inspektor BLUEY — serijski film.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — Aktualno v četrtek, 17. marca, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 9.05 TV v šoli: TV kolektor, Radijsko šepetanje v veselju, Odmor, Kaj je potrebno za rast, Maksimum in minimum, Poročila, 10.35 TV v šoli: Kemija, Risanka, Ne razsipajmo, Poročila, Risanka, Gasilec, Mestece Perušac (do 12.35), 16.20 Solška TV: Poklicno usmerjanje, Gradbeništvo — začetna dela, Stroji, ki vodijo tovarne, 17.20 Poročila, 17.25 Vesolje: Vztrajnost spomina, angleška poljudnoznanstvena serija, 18.25 Podravske obzorniki, 18.40 Ogramba in samozasčita, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Tomaž Svete: Kralj Malhusa, opera, 21.25 Okamenela kultura, reportaža iz niza S poti po Indiji, 21.50 V znamenju. TV ZAGREB 9.05 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Nekega poletja, otroška serija TV Skopje, 18.15 Znanost, 18.45 Goli z Evropskih nogometnih igrišč, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Dramski večer, 21.15 Zagrebška panorama, 21.30 Povodi in sledi, oddaja iz kulture (do 22.00). TV AVSTRIJA 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Skrivnostna ključavnica (film), 11.55 Živalske zgodbe, 12.15 Klub seniorev, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Prometna vzgoja, 17.30 Minikini, 17.55 Španček Zaspalček, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kam pade ljubezen? (film), 21.15 ob 100-letnici smrti Karla Marxa, 22.30 Sport. Drugi program: 16.30 Iz parlamenta, 17.45 Solška TV, 18.00 Popotovanje po Avstriji, 18.30 Kaj naj delam z njim?, 18.30 Čas v sliki, 20.15 Iz dvanajst postane ena, 21.50 10 pred 10, 22.20 Pred volitvami, 22.25 Klub 2. TV MADŽARSKA 8.05 In 14.10 Solška TV, 16.00 Napačna zveza, poljski TV film, 16.50 Atomsko centrala Paks, reportaža, 17.10 Poštni predal 250, 17.45 Perpetuum mobile, preračunana zvest, 18.25 Tudi dati je treba znati, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Ključice Evansa, nadaljevalka, 20.55 Šestdesetdeset, 21.55 Janos Arany: Jesenske, 22.25 TV dnevnik. TV KOPER 13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videoteleks, 17.00 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev), Videoteleks, 17.30 TVD novice, 16.40 nogomet: Zagreb: SFRJ — SFRJ (novinarji), 18.15 Umetnostno drsanje: Helsinki: Zaključna revija, Svetovno prvenstvo, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 20.15 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom JUGOSLAVIJA, 20.25 KOŠARKA: Zagreb: Cibona — Crvena zvezda, Med odmorom — TVD danes, 22.15 Inspektor BLUEY — serijski film.

prodam

KOSILNICO BCS z obračalnikom prodam. Mitja Kralj, Lutverci 25, p. Apače. M-703

GOLF star tri leta, prodam. Bratovci 109, M-723

Trsne sadike laškega in renskega rizinga, šipona, semijona, b. burgundca, črne frankinje in druge vinske trte po 30 din (ne po 130) ter različne sadne sadike po 120 din lahko dobite pri Jožetu Videcu, G. Mihaljevec 38, 42306 Macinec, Medžimurje. 9 km od Štrigove, telefon 042 85-939. M-OP

RADIO »ITT« STEREO s kasetofonom (2 x 16 W) prodam. Anton Marič, Stara 1, Murska Sobota. M-768

KOMBI PEČ, novo, italijansko, prodam. Strukovci 52, p. Bodonci. M-771

ZASTAVO 101, registrirano do leta 1984, v dobrem stanju, prodam. Bakovci, Mladinska 28. M-772

KRAVO, vozno, brejo, prodam. Ignac Kramar, Velika Polana 129. M-773

MOTOR ZA ŠKODO 110 PRODAM. Stanko Vitez, Nemčavci 18. M-774

KRAVO, staro devet let, s telotom, kontrola A, prodam. Domanjševci 34.

AVTO RENAULT-12 PRODAM. Štefan Horvat, Moščanci 57. M-777

MLATILNICO MAVAG, železni okvir, kroglični ležaji, širina 93, prodam. Mačkoviči 19. M-778

STANOVANJSKO HIŠO V PREKMURJU, zgrajeno do tretje faze, prodam. Telefon 9949-7457-8421 ali naslov na upravi pod »GOTOVINA«. M-779

TRAKTOR URSUS C 335 s priključki prodam ali menjam za težjega. Tarča, Radoslavci 11, p. Bučkoviči. In-96

ZASTAVO 101, letnik 1976, obnovljeno, registrirano do julija, ugodno prodam. Embreuš, Dragotinci 26, p. Videm ob Ščavnici. M-789

ZASTAVO 101, letnik 1978, dobro ohranjeno, garažirano, registrirano do marca 1984, prodam. Matija Tibaut, Hotiza 157/A, telefon 75-070. M-790

BELO VINO (šmarnico) in rdeče, raznih sort, prodam. Domanjševci 11. M-791

ZASTAVO 101, letnik 1977, prevoženih 44.000 km, prodam. Poldauf, Mele n. h., p. Radenci. M-792

KARAMBOLIRANO SKOLJKO ZA ZASTAVO 101 PRODAM. Kupšinci 67. M-793

WARTBURG, dobro ohranjen, star dve leti, prodam. Melinci 170. M-795

NOVO HIŠO na 7,5-arski parceli v Lipovcih, novo naselje, ob asfaltni cesti, prodava. Interesenti se naj oglašijo v soboto, 12. marca 1983 od 9.—12. ure. Informacije tudi po telefonu št. 23-598 ali 22-312. M-794

HLEVSKI GNOJ, večjo količino, in lovsko puško z daljnogledom prodam. Franc Kar, Križevci 142 v Prekmurju. M-795

OPEKO BIBER PRODAM. Lendavska 37, Murska Sobota. M-796

HI-FI PHILIPS STEREO STOLP, 120 W, komplet z zvočniki in anteno, ugodno prodam. Krplivnik 24, p. Hodoš. M-797

KROŽNE BRANE, nove, po stari ceni prodam. Radovci 14. M-798

OPEL REKORD, letnik 1965, registriran do decembra 1983, po ugodni ceni prodam. Anton Kovarčič, Razlagova 9, Ljutomer. In-94

NEMŠKE OVČARJE Z RODOVNIKOM PRODAM. HILDA PLOHL, VERŽEJ 90. In-90

NSU 1200, tudi po delih, prodam. Stara Nova vas 46. In-91

NOVA VISOKOPRILNIČNA HIŠA (9,20 x 8,85 m), voda, trifazni tok, centralna kurjava, s takoj vseljivim enodružinskim stanovanjem in garažo ugodno naprodaj. Hiša je z ograjenim vrtom (1000 kv. m), 100 m od asfaltna ceste pri Gornji Radgoni, v obmejnem pasu. Točnejše informacije dobite po tel. številki (089) 78-67 84 BDR in iz Jugoslavije (994989) 78 67 84. Klicati od 19. do 21. ure. M-725

NAKLADALEC DALA BONA, primeren za nalaganje gnoja in gramoza, nosilnost 1500 kg, prodam. Naslov v upravi lista. M-759

BARVNI TV (oslabljen ekran), prodam. Benkič, Gregorčičeva 20/A, Murska Sobota. M-760

PROSO, večjo količino, prodam. Krog 79. M-762

ZASTAVO 750, registrirano, prodam. Ogled v Sebeborcih 126. M-763

ČRNO VINO, naravno, primerno za slabokrvne, tudi manjšo količino, prodam. Naslov v upravi lista. M-764

KORUZO NA STORŽIH ali luščeno, prodam. Naslov v upravi lista. M-765

AVTORADIO BLAUPUNKT, malo rabljen, prodam. Polana 38. M-766

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO PRODAM. Telefon 24-750, po 15. uri. M-860

OREHOVE HLODE PRODAM. Naslov v upravi lista. M-862

ZASTAVO 750, letnik 1973, registrirano do 25. 10., v dobrem stanju prodam. Milan Casar, Markovci 52, p. Šalovci. M-864

TELICO, kontrola A, brejo devet mesecev, prodam. Ulen, Rankovci 12. M-865

PRIKOLICO za prevoz živine in vrata za fiat 1300 prodam. Koloman Kozic, Ivanjševci 11. M-866

KVALITETEN GNOJ ZA VRTOVE in vinograde prodam. Sebeborci 107. M-868

FIAT 750 PRODAM PODELIH. Hodoš št. 67. M-869

KRAVO, dobro mlekarico, prodam. Satahovci 33. M-850

KOMBAJN DIESEL KODELBAUM PRODAM. Ivan Zamuda, Osluševci 39, p. 62273 Podgorci. M-OP

KOMBAJN UNIVERZAL PRODAM. Danijel Heric, Koričiči 24, p. Križevci pri Ljutomeru. In-102

ŠKODO 120 LS, prevoženih 25.000 km, prodam. Joško Slavič, Stara Nova vas 42, p. Križevci pri Ljutomeru. In-101

TRAKTOR SAME LEONE 70, pogon na štirih kolesih, prodam. Silvo Gaberšek, Benica 24. Le-91

OSEBNI AVTOMOBIL OPEL REKORD 1900, letnik 1975, prevoženih 87.000, karamboliran, poceni prodam. Ratko Šantl, Petanjci 95/A. M-MM

SEDEŽNO GARNITURO: dva kavča in mizo, po ugodni ceni prodam. Rudi Steici, Ciril Metodova 60, Murska Sobota. M-827

GUMI VOZ in prikolico za živino prodam. Krog 10/C. M-832

TRAKTOR STEYR, 18 KS s priključki, prodam. Zenkoviči 45. M-833

KOSO ZA TRAKTOR STEYR, 18 KS, prodam. Krog 185. M-834

DVE PLEMENSKI KRAVI PRODAM. Ključaroviči 30, p. Križevci pri Ljutomeru. M-836

ŠPORTNO ŠKODO in bikca, starega 7 tednov, prodam. Veščica 55. M-837

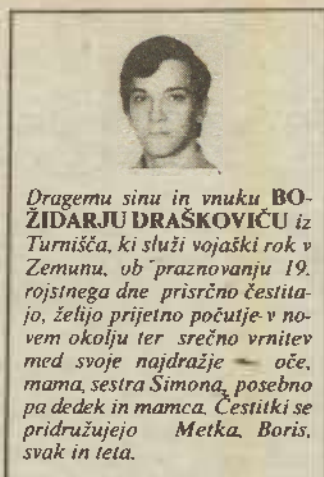
MLADO KRAVO s teletom prodam. Pečaroviči 93. M-838

LOVSKO RISANICO, KAL. WINCHESTER 300 MAG. ZASTAVA z daljnogledom HABITH 6 x 42 KEM KA MONTAŽA, prodam. Puška še z garancijo. Telefon dopoldne 21-801, popoldne 23-423. M-840

TRAKTOR FERGUSON 540, 500 delovnih ur, prodam ali zamenjam za manjšega fergusona. Ernest Počič, Panovci 11, p. Križevci v Prekmurju. M-841

DVOINPOLSOBNO STANOVANJE V CENTRU MURSKE SOBOTE, sončna lega, naprodaj. Informacije po telefonu 23-036, po 16. uri. M-842

TELEVIZOR ČRNO-BELI, radioaparati in razne druge predmete ugodno prodam. Dom upokojencev, stanovanje 17. M-843

Dragemu sinu in vnuku BOŽIDARJU DRAŠKOVIČU iz Turnišča, ki služi vojaški rok v Zemunu, ob praznovanju 19. rojstnega dne priručno čestitajo, želijo prijetno počutje v novem okolju ter srečno vrnitev med svoje najdražje — oče, mama, sestra Simona, posebno pa dedek in mamca. Čestitki se pridružujejo Metka, Boris, svaki in teta.

JABOLKA DELIŠES, lepa približno 3 tone, po 14 din za kg, prodam. Gostilna Šivan. Bodonci. M-825

ZASTAVO 750, registrirano do novembra, prodam. Lipovci 19. M-826

VINOGRAD (15 arov), južna lega, prodam. Marcel Zadravec, Krče 83, p. Štrigova. In-100

KRAVO, staro osem let, sedem mesecev brejo, prodam. Bogojina 124. M-844

TRAJNOGOREČO PEC, malo rabljeno in približno 500 kg kvalitetnega sena prodam. Petanjci 62. M-845

SENO PRODAM. Jože Zver, Lipa 52. M-847

KORUZO NA STORŽIH, približno 2 t, prodam. Naslov v upravi lista. M-848

MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 48. M-849

TV GORENJE AVTOMATIK, črno-beli, ugodno prodam. Konkolič, Kocljeva 6, telefon 24-017 — popoldan. M-850

PEC NA TRDA GORIVA KUPERBUSCH prodam. Rozalija Vrečič, Murska Sobota, Juša Kramarja 12. M-851

ŽITNI KOMBAIN EPLLE 250, dobro ohranjen, prodam. Naslov v upravi lista ali telefon 70-059. M-852

ZASTAVO 750 lux PRODAM. Lipovci 25. M-853

BREJO KRAVO PRODAM. Krajna 32, p. Tišina. M-855

POROČNO OBLEKO št. 40 s klobukom prodam. Petanjci 68/A. M-856

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (2 plin, 4 elektrika), ugodno prodam. Beltinci, Gregorčičeva 43. M-857

KRAVO, staro osem let, prodam. Serdica 10. M-858

TRAKTOR STEYR, 30 KM, z jermenico in koso, prodam. Vaneča 51, p. Puconci. M-806

TROBENTO WELTKLANZ — BARITON, prodam. Balažic, Renkoviči 128. M-807

OBRAČALNIK ZA BCS UGODNO PRODAM. Ivan Žnuderl, Spodnja Ščavnica 66, p. Gornja Radgona. M-809

SVINJO ZA ZAKOL, težko 220 kg, prodam. Bakovci, Panonska 18. M-810

PRALNI STROJ GORENJE in plinsko peč prodam. Velika Polana 45. M-811

ŠKODA 110 L. 1972, v voznom stanju, neregistrirana, naprodaj. Ivanovci 60. M-812

TRAKTOR ZETOR 2511 s koso in tridelno brano prodam. Gorica 2. M-814

PUJSKE PRODAM. Rakican, Panonska 2. M-816

VINOGRAD ŽLAHTNE SORTE, 12 km od Murske Sobotice, prodam. Naslov v upravi lista. M-817

SAMONAKLADALNO PRIKOLICO SIP ŠEMPETER, 16 m³, prodam ali menjam za večjo. Naslov v upravi lista. M-181

DROBILEC ZA KORUZO PRODAM. Selišči 22, p. Videm ob Ščavnici. M-819

VINOGRAD V DOBROVNIKU (šmarnica), letnik 1955, 1000 trsov ali 10 arov, primeren za gradnjo vinske kleti, prodam. Informacije. Dobrovnik št. 3 (na popovskem bregu). M-820

MALE PUJSKE PRODAM. Ivan Hoheger, Tišina 41. M-823

TAUNUS 12 M, registriran do februarja 1984, prodam. Solina 66, p. Rogasovci. M-830

KVALITETNO SENO, večjo količino, in žagan les za ostrežje (2. kom. 16/19/7, 2. kom. 16/19/6 in 3. kom. 16/19/4) prodam. Štefan Gomboc, Vučja gomila 20, p. Fokovci. M-780

KORUZO NA STORŽIH PRODAM. Šmidlehner, Rakičan, Tomšičeva 12. M-781

TELEVIZOR črno-beli prodam. Krog 158/B. M-782

MOTOKULTIVATOR HONDA NAPRODAJ. Dolenci 107, p. Šalovci. M-784

TELICO, kontrola A, primerno za pripustitev, prodam. Naslov v upravi lista. M-785

TELEVIZOR črno-beli, v dobrem stanju, ugodno prodam. Rankovci 11, p. Tišina. M-786

AVTO FIAT 125, italijanski, prodam. Informacije po telefonu 22-419 od 16. ure naprej. Bencak. Naselje 14, divizije 13, Murska Sobota. M-787

KAVČ in dvodelno omaro ter zastavo 1300 de lux prodam. Staneta Rozmana 6, Murska Sobota, stanovanje 34, telefon 24-736. M-788

PSICO — VOLČJAKINJO, brejo, prodam. Naslov v upravi lista. M-781 a

LADA SL, letnik 1977, naprodaj. Telefon 23-901. M-799

DVE BREJI KRAVI, stari 4 in 6 let, prodam. Domjan, Šalamenci 17. M-801

VINOGRAD S KLETJO V LENDAVSKIH GORICAH, GORNJI BENEČ, prodam. Gomilice 39. M-802

VINOGRAD V LENDAVSKIH GORICAH (spodnji avtomata), 7 arov, prodam. Velika Polana 162. M-803

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

TRAKTOR ZETOR ALI FERGUSON, 25-30 KS, kupim. Ivan Krampač, Trnje 25. M-775

PREDNJE STEKLO ZA ŠPORTNO ŠKODO KUPIM. Telefon od 7. do 15. ure: Toplak, 21-600. M-769

STAREJŠO HIŠO z njivo ali sadovnjakom, do 30 arov ali sadovnjak-vinograd s kletjo, v bližini Murske Sobotice, do 15 km, kupim. Naslov na upravi lista. M-805

GRADBENO PARCELO V BLIŽINI Murske Sobotice kupim. Herman Pelcer, Dolina 10, p. Puconci. M-808

GARAŽO V MURSKI SOBOTO KUPIM ali vzamem v najem. Predujem za eno leto. M. Plantan, Alija Kardoša 6, Murska Sobota, telefon popoldne (069) 22-564. M-831

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan, Smledniška 35, Kranj. M-871

MANJŠO STAREJŠO HIŠO ali stanovanje z nekaj zemljo ali brez kupim. Zdravko Modrijan

*Kličemo te, mož in oče!
A glas naš se zgublja v črni praznini!
Kaj iščemo naj zdaj še v življenju, o
mož in oče, v zameno za tvoje srce?
Nobeni zakladi draguljev ga ne odtehtajo,
ti si za nas bil vse.*

V SPOMIN

11. marca bo minilo najbridkejšo leto, odkar nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, stari oče in stric

Jože Semler

iz Moščanec

Ne solze ne čas ne ublažijo naše bolečine ob krutem spoznanju, da te ni več med nami in da te nikoli več ne bo. Tvoja smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano, a tvoj dragi lik ostane v naših mislih in srcih do konca dni. Hvala vsem, ki se ga še spominjate in obiskujete njegov grob.

Žalujoci: žena Helena, hčerke Danica, Helena in Marija z družinami ter Ana z možem Ludvikom in nečak Štefan z ženo Marico iz Kopra

ZAHVALA

Po težki bolezni nas je 10. februarja 1983 v 60. letu starosti zapustila draga žena in sestra

Terezija Markoč

roj. Hajdinjak
iz D. Slaveč

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji prerani poti. Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS tov. Šalamonu za poslovilne besede ob odprtem grobu. Iskrena hvala tudi vsem, ki so ji darovali vence in šopke ter sočustvovali z nami.

Žalujoci: mož, bratje in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustila draga mama, stara mama, prababica in tašča

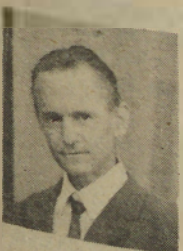
Marija Hašaj

roj. NEMEC iz Martjanec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste našo drago pokojnico spremljali do njenega poslednjega doma, ji poklonili številne vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje. Prisrčna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za besede slovesa ob grobu in družini Hari iz Martjanec za vso pomoč.

Martjanci, 21. 2. 1983

Žalujoci: VSI NJENI

V SPOMIN

1. marca je minilo pet let, odkar je prenehalo biti srce dragega moža, očeta, starega očeta, sina in brata

Alojza Lenarčiča

iz Lucove

Ne čas in ne solze ne ublažijo težke bolečine ob krutem spoznanju, kako težko nam je brez tebe. Tvoja mnogo prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano. S solznimi očmi gledamo tvoj grob in se zavedamo, da te ne bo nikoli več med nami, ostal pa boš v naših srcih in mislih do konca dni.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 87. letu starosti je nenadoma prenehalo biti utrujeno srce drage mame, stare mame, prababice in sestre

Terezije Cipot

iz Polane

Prisrčna zahvala vsem sorodnikom in sosedom za pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali prelepe vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Iskrena zahvala delovnemu kolektivoma Podjetje za PTT promet in Veletrgovina Potrošnik M. Sobota, predstavniku KS za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu, g. duhovniku Balažicu za pogrebni obred in cerkvenim pevcem za odpete žalostinke.

Polana, 6. marca 1983

Žalujoci: sin Štefan z ženo Jolanko, vnuk Bojan, vnukinja Irena z možem Dragom, sin Karel, hčerka Irena ter sinova Feri in Geza z družinami

V SPOMIN

17. marca mineva žalostno leto, odkar je mnogo prezgodaj umrl naš dragi mož in oče

Ciril Markovič

iz Borec pri Ljutomeru

Ta dan krute resnice bo ostal v naših srcih nepozaben. Odšel si tja, kjer ni trpljenja in ne bolečin. Ob preranem grobu stojim brez besed, zrem v cvetje in luč, ter le trpka bolečina, kot solza kane iz oči. Hvala vsem, ki se ga spominjate in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

V tihi žalosti: žena Marija, ter sinova Ciril in Rajko

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega očeta

Jožefa Giderja

iz Vanča vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom in sorodnikom za vso pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje.

Posebna zahvala zdravstvenemu osebju internega oddelka za vso pomoč in nego v času bolezni, duhovniku za obred in pevcem za odpete žalostinke. Iskrena zahvala delovnim kolektivom Mura, Pomurski tisk, šoli in vrtcu iz Kroga ter kolektivu internega oddelka soboške bolnišnice, predstavniku KS Vanča vas za poslovilne besede in gasilcem.

Vanča vas, 3. 3. 1983

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

SMRTI!

In jaz živim še, v ljubljenih osebah in predmetih, kakor živeli oni so z menoj v minulih letih; vsaj veš, čeprav izniči vse, kar nas na zemljo veže, do src globin in do ljubezni tvoja moč ne seže!

(Ada Škerl)

IN MEMORIAM

Izteka se deset let žalosti, od dneva, ko nas je 8. 3. 1973 nepričakovano zapustil naš dragi

Josip Nadai-Ernest

Že dolgo nisi z nami, zato prazen je naš dom, vendar tvoja dobrota, plemenitost, vedrina in iskrena ljubezen do vseh nas živi med nami in bo večno živela z nami.

M. Sobota, 8. 3. 1983

Meta in Metko, Aljoša in Alenka z družinami

*Solze se bodo posušile,
a srčne rane nikoli zacelile,
vse naše misli in dejanja
ti vsak izmed nas v spomin poklanja.*

V SPOMIN

19. marca mineva žalostno leto, odkar je kruta usoda iztrgala izmed nas dragega sina in brata

Franca Šnepfa

trgovca
z Gorice

Čeprav te ni več med nami, še vedno živiš v naših srcih.

Žalujoci: VSI TVOJI

ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa nas je v 30. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat, zet, svak in stric

Jože Hodnik

pismonoša
iz Žižkov 8

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih bolečine in žalosti stali ob strani. Prav lepa hvala vsem, ki ste darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Prisrčna zahvala č. g. duhovniku za cerkveni obred in poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, govorniku in predstavnikom PTT podjetja, gasilskim društvom, predsedniku KS za poslovilne besede in vsem, ki ste našega dragega Jožeta v tako velikem številu spremljali na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat — najlepša zahvala!

Žalujoci: žena Marija, sin Simon, hčerki Jožica in Janja, starši, bratje, sestre in ostalo sorodstvo

KROG

Kmalu spet nova bližnjica

Na novi brod so morali v Krogu čakati dolgo vrsto mesecev. Ta problem so rešili, naslednjega pa bodo, vsaj tako zatrjujejo, še pred pomladjo. Krajevna skupnost Krog mora namreč poskrbeti za dva kilometra ceste na drugi strani Mure, skoraj do Vučje vasi. Tam se konča katastrska občina.

Pri naložbi očitno ne bodo osamljeni, ker gre za pomembno bližnjico. Okrog 1500 kubičnih metrov gramoza bodo rabili, ob prevozu bodo rabili še druge stroje. Okrog 180 tisoč dinarjev bodo za te namene združili krožka in križevska krajevna skupnost, Vinogradniško gospodarstvo Kapela in vodno gospodarstvo. -js-

—APACHE—

Kviz mladih kmetovalcev

Konec tedna so se srečali v Apačah na preizkusu znanja mladi kmetovalci zadrugniki iz radgonske občine. V kvizu, na katerem so odgovarjali na vprašanja iz področja kmetijstva in poznavanja našega socialističnega samoupravnega sistema, so se pomerile štiri ekipe: mladi zadrugniki iz Vidma ob Ščavnici, mladi iz DSSS radgonskega kmetijskega kombinata, mladi delavci TOZD Kmetijstvo iz Črnca in predstavniki domače mladinske osnovne organizacije.

Na srečanju je zmagala ekipa mladih zadrugnikov iz Vidma ob Ščavnici, prireditev pa so popestrili s krajšim kulturnim programom še učenci osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh iz Apač.

vp

MEDOBČINSKO DRUŠTVO SLEPIH IN SLABOVIDNIH

TRADICIONALNO SREČANJE ŽENA

Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih je v ponedeljek pripravilo v Murški Soboti tradicionalno proslavo ob letošnjem 8. marcu. Na srečanju se je zbralo 58 članic,

ki so uvodoma spregovorile o svojem življenju, ostali del srečanja pa preživele v prijateljski družbi sovrstnic. Poudarile so, da so enakopravne članice naše družbe in se vključujejo v vse njene organe. Res pa je, da jim je težje, zato pa je potrebno toliko več trdnje volje.

Učenci osnovne šole Edvard Kardelj v Murški Soboti so za udeležence srečanja pripravili več recitacij in krajši skeč, znani glasbenik Geno Tinev pa je na instrumentih zvalil prijetne melodije. Vse udeležence proslave so prejele lepo darilo.

Š. S.

POPRAVEK

V 8. številki Vestnika smo na zadnji strani v članku Peselje boljše gospodarnost? pomenili o dogovoru med Agrotehniko, Poljoprivluno in Agroservisom. Sporočilo dopolnjujemo s pojasnilom, ki je v tem: posamezne trgovine so ne z dogovorom obvezane, da bodo skrbale za REZERVNE DELE za kmetijske stroje posameznih proizvajalcev, ne pa tudi za traktorje in druge kmetijske stroje, kakor smo napelili zapisati.

TOZD Beltinka Beltinca

POVEČALI IZVOZ

Tovarna pletenin Beltinka iz Beltinca, ki je TOZD DO Rašica in trenutno zaposluje 298 delavcev, se je tako kot sorodne delovne organizacije v lanskem letu srečevala s težavami, zlasti pri pravočasnem zagotavljanju osnovnega in pomožnega materiala za proizvodnjo. Težave pa so bile tudi s preusmeritvijo otroškega baby programa na odrasli program, ki so ga začeli uvajati v drugi polovici lanskega leta. Novi program je zahteval tudi uvajanje novih osnovnih in pomožnih materialov, ki so primanjkovali, zaradi česar je prihajalo do zastojev in izpadov v proizvodnji. Kljub vsem težavam, s katerimi so se srečevali v zaostrenih pogojih gospodarjenja, pa je Beltinka

iz Beltinca uspešno sklenila lanskoletno poslovanje. Celotni prihodek se je v primerjavi s prejšnjim letom povečal za 26 odstotkov, dohodek za 22 odstotkov, prav tako pa tudi čisti dohodek. Poslovni sklad so povečali za 9, akumulacijo pa za 6 odstotkov. V višini doseženih rezultatov poslovanja pa so se gibal tudi osebni dohodki zaposlenih, vendar v okviru družbenega dogovora.

Pomembne uspehe pa so dosegli tudi v izvozu na konvertibilno območje, saj so izvoz v primerjavi z letom poprej povečali za enkrat. Vse to pa so lahko dosegli le z dobro organizacijo dela in zavzetostjo celotnega kolektiva.

S težavami pa se v TOZD Beltinka iz Beltinca srečujejo tudi v letošnjem letu, saj prvi vtisi niso najboljši. Uvajanje odraslega programa proizvodnje, za katerega so se odločili v celotni delovni organizaciji Rašica, povzroča težave glede dobave osnovnih in pomožnih materialov, pa tudi kvaliteta teh materialov ni takšna, kot je bila v prejšnjih obdobjih. Po besedah direktorja TOZD Beltinka iz Beltinca Fete Ismajloviča pa upajo, da se bo stanje izboljšalo po prvem četrtletju in da bo proizvodnja lahko normalno potekala v okviru zastavljenih programov.

F. Maučec

INFORMATIVNI DNEVI ZA POMURSKO OSMOŠOLCE

Pouk se nekoliko razlikuje od tistega na osnovni šoli, so si bili enotni po ogledu pouka, in nekoliko bolj bo treba poprijeti za učenje.

pripravili dva informativna dneva in sicer enega dopoldan in enega popoldan. Tako so imeli osmošolci možnost, da se seznani z delom na večšolah hkrati, vendar vseeno nikjer

niso dobili odgovora na vprašanje, (velja predvsem za družboslovne usmeritve), kje po uspešno končanem šolanju dobiti zaposlitev.

Stanko Prelec

Po desetih letih spet pesem „Pleničke je prala“

Pri kulturnem društvu Miško Kranjec v Veliki Polani že deseto leto uspešno poje Kmečki oktet, ki je 5. marca proslavljal svoj jubilej. Tudi tokrat so pred dnevom žena, tako kot ob ustanovitvi, polanski pevci zapeli znano slovensko pesem Pleničke je prala, in doživeli buren aplavz poslušalcev do zadnjega kotička napolnjene dvorane. Ob tej priložnosti so v vaškem domu nastopili tudi učenci osnovne šole iz Velike Polane, pevci Kmečkega okteta pa so prejeli od republiške Zveze kulturnih organizacij Gallusovo priznanje. Na sliki so od leve proti desni: Jožef Gerič, Jožef Pucko, pevovodja Jožef Gerencar, Štefan Kolenec, Slavko Lebar, Jožef Tivadar, Jožef Hozjan in Štefan Žerdin. Tekst in foto: Š. Prša

Š. S.

V okviru mednarodne izmenjave in letovanj, ki jih organizirata občinska skupnost otroškega varstva ter center za socialno delo, je v času od 16. do 23. januarja v Tschachertschu na sosednjem Avstrijskem smučalo 39 naših otrok. Zanje so skrbeli štirje voditelji in v sedmih dneh k sreči poškodovali obolenj ni bilo, med mladimi smučarji pa so bili predvsem učenci 5. razredov osnovnih šol, ki imajo v okviru šolskega programa tudi smučanje.

Socialni faktor udeležencev je bil pri izboru posebej poudarjen, ker je za kar trideset otrok bila zagotovljena popolna smučarska oprema, za katero sta sredstva prispevali tudi telesno-kulturna in izobraževalna skupnost ter so tako rekreacijo omogočili tudi tistim malim smučarjem, ki jim starši v času zimskih počitnic ne morejo nuditi užitek na snežnih poljanah.

Letošnje smučanje je bilo v primerjavi z lanskim veliko ugodnejše (tako so preteklo sredo na skupnosti otroškega varstva poročali udeleženci) in gre pri tem pohvala organizatorjem in gostiteljem, med njimi predvsem zakoncema Wresar. bb

Oglasite se inšpektorjem!

Kaže, da so humoristično-satirične priloge na Radiu Murška Sobotica, ki so na sporedu vsako nedeljo nekaj minut pred 14.30, še kar odmevne med poslušalci. Mnogi jih vzamejo celo dokaj resno, čeravno gre malo za šalo — malo zares. Po tem, kar so prejšnjo nedeljo povedali Geza, Korl in Marko, in se zvezi z vezano trgovino in nerednim odvažanjem smeti, sta se oglasila v našem uredništvu tržni in sanitarni inšpektor iz Murške Sobotice ter zahtevali, da bosta poizkušala nepravilnosti razkriti. Pri tem pa lahko inšpekcijski službi veliko pomore vsakdo, ki je videl ali doživel to in ono nepravilnost, pomanjkljivost ... Zato bodo inšpektorji hvaležni, če se jim oglasite.

IZ PORABJA

Piše: JOŽE GRAJ

Srečanje z Andovčarko v Murški Soboti

Po naključju sem te dni srečal v Murški Soboti Casarjevo mamo iz Andovca. Bila je na obisku pri sorodnikih v Čepiču na Goričkem, v mesto pa je prišla po nakupih. In skorajda okarala me je, češ zakaj se nič ne oglašim pri njih, hkrati pa me je razveselila s pripovedovanjem, kako rada bere Vestnik in se posebej tole rubriko.

»Veste, odkar redno pišete iz naše krajine, vsakokrat najprej pogledam zadnjo stran.« Obljubil sem ji, da se bom v kratkem oglasil pri njih, saj vem, da so gostoljubni in prijazni ljudje. Vnučinja Valerija pa tudi rada poje slovenske pesmi in je v šoli sploh med najboljšimi pri pouku slovenskega jezika. V lanskih počitnicah je za nagrado — zelo dobro se je namreč odrezala na županijskem tekmovalstvu osnovnošolcev v deklamiranju — potovala na izlet na Jadransko morje. Menda je bilo to zanjo najlepše doživetje.

Andovci so sicer najmanjša slovenska vas v Porabju, saj štejejo le okrog 180 prebivalcev. Nekoč, denimo ob popisu leta 1930, so bili čisto vsi slovenske narodnosti, zdaj pa je tam že nekaj priseljenih Madžarov. To seveda ni nič slabega, kajti vsi se dobro razumejo. Starejši se med sabo pogovarjajo večinoma po slovensko, kadar pa so zraven mladi, pa skorajda avtomatsko začno govoriti madžarsko. Seveda ne povsod, marsikje pa je to že kar navada. Pri Casarjevih gojijo enakovredno oba jezika in še v rekatih družinah. Sicer pa večini šolarjev v nižjih razredih ose-

mletke — obiskujejo jo v Števanovcih — slovenska govorica ne gre in ne gre, tako da bi se lahko z njimi tekoče pogovarjali. Sicer pa ni le takih Andovcih, temveč tudi drugod v Porabju.

Vsi pričakujejo, da se bo stanje spremenilo, ko bodo otroci začeli obiskovati določeno osnovno šolo, ki jo načrtujejo v Porabju. Najprej je bil govor, da bodo takšno šolo zgradili v Monofnu, zdaj pa je moč slišati, da jo bodo morda postavili na Gornjem Seniku, kjer je že zdaj najmanjša šola v tem (slovenskem) delu Porabja. Prav gotovo bi dvajsetjezičen pouk, ki ga sedaj nimajo, lahko v marsikem pripomogel k boljšemu poznavanju mladih materinjskega jezika.

Andovci so sicer najmanjša slovenska vas v Porabju, saj štejejo le okrog 180 prebivalcev. Nekoč, denimo ob popisu leta 1930, so bili čisto vsi slovenske narodnosti, zdaj pa je tam že nekaj priseljenih Madžarov. To seveda ni nič slabega, kajti vsi se dobro razumejo. Starejši se med sabo pogovarjajo večinoma po slovensko, kadar pa so zraven mladi, pa skorajda avtomatsko začno govoriti madžarsko. Seveda ne povsod, marsikje pa je to že kar navada. Pri Casarjevih gojijo enakovredno oba jezika in še v rekatih družinah. Sicer pa večini šolarjev v nižjih razredih ose-

NAROČILNICA

Podpisani kraj

ulica in hišna številka pošta

Naročnino bom poravnal po prejemu položnice.

Podpis:

Izrežite, zalepite na dopisnico in pošljite na naslov:

VESTNIK, Titova 29/1, Murška Sobotica.

VESTNIK

V VSAKO HIŠO

inles kombivak

v akciji varčevanja z energijo

VESTNIK, 10. MARCA 1983

PREDSTAVLJAMO TEMELJNE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE

Kmetje naj imajo več vpliva

Temeljna zadruga organizacija Klas pri kmetijski zadrugi Ljutomer Križevci je organizacija, ki združuje kmete kooperante na tem območju. Vključenih je okrog 600 članov iz vse občine Ljutomer. O kmetijstvu v občini smo se poročali, predvsem o razdrobljenosti, neorganiziranosti in vseh tistih napakah, ki so prisotne. Zato je toliko pomembnejša pobuda, ki je prišla iz vrst kmetov kooperantov na nedavnem občnem zboru te temeljne zadruga organizacije. Zakaj gre? Če na kratko napišemo in citiramo to, kar so sprostili kmetje kooperanti:

»V razgovoru z več člani — kooperanti TZO »Klas« pri KZ Ljutomer-Križevci, nastaja vse več nezadovoljstva. Vzrok temu je predvsem v nesamoupravljanju in v vse manjšem sodelovanju članov. To je pripeljalo do predloga, da bi se naj po več letih razpravljanja glede delitve dela v pogledu kmetijstva v občini Ljutomer enkrat le sporazumeli. Tu mislim predvsem na enotnost družbenega in zasebnega kmetijstva. Ureditev tega vprašanja daje zasebnim proizvajalcem-kooperantom upanja, da po najkrajši poti pridemo do samoupravljanja in lastnih odločitev, glede katerih se dosedaj čutili močno odrinjeni.«

Ta predlog je podal na občnem zboru v imenu kmetov kooperantov Franc Vaupotič, kmet iz Lukavec in kooperant TZO. Obiskali smo ga na domu, da bi nam podrobneje razložil probleme in težave, ki jih omenja.

»Tovariš Vaupotič, na občnem zboru kmetov ko-

operantov, članov TZO Klas, ste v imenu kmetov kritično spregovorili o delu TZO in predlagali združitev kmetov v samostojno TZO. Kateri kmetje naj bi se vključili v novo organizacijo in za kakšne probleme gre?»

»Povedati moram, da je med kmeti kooperanti, člani TZO Klas veliko nezadovoljstva zaradi neurejenih razmer, zaradi samovolje nekaterih vodilnih v kmetijski zadrugi, zaradi nepravilnosti, ki se dogajajo. Zaradi vsega tega je že več velikih kmetov kooperantov izstopilo iz te TZO in se vključilo v DO Ljutomerčan. S tem je naša TZO bila tudi precej prikrašana.«

»Kako naj bi se kmetje po vaše organizirali?»

»Vsi kmetje kooperanti, tudi tisti, ki so kooperanti DO Ljutomerčan TOZD Kooperacija, bi se združili v novo samostojno zadruga organizacijo kooperantov. S tem bi si ustvarili pogoje za boljše delo, za večjo samo-

upravo in končno v njej bi kmetje kooperanti sami odločali o dohodku o proizvodnji in o vsem ostalem. Tudi v primeru ostanka dohodka bi odločali o tem, kam in kako z njim. V sedanjem položaju so vse te stvari o odločanju močno okrnjene. Kmetje sploh nismo seznanjeni s poslovanjem.«

»V uvodnem govoru ste omenili nekatere nepravilnosti. Za kaj gre?»

»Najprej bi omenili melioracijske in komasacijske postopke na območju našega katastra. Nepravilnosti so bile okrog melioracijskih postopkov, vse je šlo brez licitacije najboljšega izvajalca melioracij. Ko smo zahtevali tudi interno knjigovodstvo,

so nas člane melioracijske skupnosti zavrnili. Češ da leto ni potrebno. Ko bi moralo priti do komasacije, so zemljo po svoje razdelili ne da bi nam pustili ali dopustili sodelovanje o razdelitvi. Tudi dela pri melioracijah so bila slabo in nestrokovno opravljena. Še sedaj rešujemo probleme okrog melioracij in komasacij, seveda na sodišču.«

»So nepravilnosti pri melioracijah in komasacijah edine?»

»Nikakor ne, saj gre tu še za več problemov. Srečujemo se z izsiljevanjem, s težavami okrog sušilnice, ki so jo delno zgradili s sredstvi kooperantov, sedaj pa je sploh ne moremo uporabljati. Niti ne vemo, kaj in kako bo z njo — podobno se dogaja tudi z mostno tehniko in še več je takšnih problemov. Zato bi kmetje kooperanti bili najrajši, da bi sami upravljali s svojim delom v samostojni temeljni zadrugi organizaciji kooperantov v celotni občini Ljutomer.«

Ob vsem tem lahko zapišemo samo to: kmetje se prebujajo. Sami so zainteresirani za večji dohodek, za večjo proizvodnjo, za boljše delo. Saj se zavedajo, da je bitka za hrano pomembna za vse. In iniciativa, ki so jo podali, vredna vse pohvale.

Dušan Loparnik

Osušenih in zloženih 250 hektarov obdelovalnih površin

Radgonski kmetijci se uspešno vključujejo v prizadevanja za večjo proizvodnjo hrane. Za razvoj kmetijstva so namenili tudi največji del naložb v tem srednjoročnem obdobju. Prejšnji teden pa so ustanovili še novo melioracijsko skupnost, in tako bodo jeseni pričeli osuševati 250 hektarjev na območju Črešnjave, Orehovec in Boračeve ter v manjšem obsegu v Sratovcih in Meleh.

Medtem, ko posegajo v Apaški dolini (končujejo se melioracijska dela na 535 hektarjih) z agromelioracijskimi ukrepi predvsem v družbeni sektor, bodo v soglasju s podpisniki novo ustanovljene melioracijske skupnosti — 128 lastniki 640-ih parcel — osušili ter s tem izboljšali ter kasneje še strnili v glavnem njive in travnike, ki so v pretežni meri v zasebni lasti (tukaj ima radgonski kmetijski kombinat le 34 hektarov). Gre za precej zamočvirjeno območje, na katerem kmetje zaradi tega ne dosega močnih pridelkov. Za izboljšanje sistema osuševanja so že pred dvema letoma regulirali „Črešnjevske“ potok, kar je bila prva faza pred pričetkom melioracijskih del. Sicer pa so agromelioracijska dela na tem območju zajeta tako v srednjoročnem družbenem planu razvoja občine kot tudi v načrtih Zveze vodnih skupnosti Slovenije in raziskovalne skupnosti. Pričetek osuševanja bo v jeseni, vsa dela, vključno z zlozbo zemljišča, pa bodo končana do naslednje pomladi. Tako ne bodo kmetje izgubili niti enega kolobarja.

Tedajna zasnova za projekt je že narejena, pričeli pa bodo tudi z izdelavo samega projekta (ljubljanjski geodetski zavod). Seveda bo dobro, če se bodo vsi lastniki zemljišč v vse faze, kar se da tvorno in konstruktivno vključevali. V ta namen so izvolili tudi tri odbore, ki bodo skupno z občinsko komasacijsko komisijo in že omenjenim geodetskim zavodom poskušali najti za vse najustreznejše rešitve. Cilji agromelioracijskih del so več kot jasni: z odvodnjo izboljšati zemljišča, s komasacijo pa strniti obdelovalne površine v večje komplekse, ki

omogočajo racionalnejšo obdelavo, zmanjšanje stroškov in večje rezultate ter s tem večji dohodek. Vsak bo imel svoje površine v največ dveh kosih. Ob tem pa bodo urejene vse dovodne poti do vsake parcele, in tako ne bo več služnostnih poti, na katerih ni raslo takorekoko ničesar.

Zanimanje, in to precejšnje, kar je pohvalno, so izkazali tudi lastniki, izmed 158 se jih je sestanka oziroma ustanovitve melioracijske skupnosti udeležila večina. Ponovno se je izkazalo, da so radgonski kmetje za oživljanje še naprednejših oblik in načinov kmetovanja. Sicer je bilo tu in tam moč čutili določene bojazni, ki pa so posledice prelebe obveščenosti. Ob vprašanju možnosti zamenjave zemljišč na tem območju z radgonsko kmetijsko zadrugo (ta je v dosedanjih posegih pokazala pri tem obilo razumevanja) je bil v ospredju zanimanja kmetov način financiranja. Glavino stroškov bodo krila nepovratna republiška sredstva, ki jih zbirajo v te namene, manjši del pa bodo prispevali lastniki zemljišč v obliki bančnih sredstev. Čeprav cena še ni dokončno določena (v Lomanašah je bila okrog 10.000, v Slaptincih pa 14.000 dinarjev po hektaru), po zagotovilu investitorja — KZ Gornja Radgona — ne bo previsoka. Vsi kmetje — udeleženci pa bodo v naslednjih petih letih deležni precejšnje davčne olajšave; ne bodo plačali 80 odstotkov davka od katastrskega dohodka.

S tem pa posegi v izboljšavo zemljišč v občini Gornja Radgona še niso končani. Že v letu 1985 bodo pričeli s tovrstnimi deli na prvih 200 hektarjih površin v Ščavniški dolini. Kot je znano načrti za izboljšavo in osuševanje zemljišč na tem koncu občine zaostajajo. To pa zaradi tega, ker še vedno ni regulirana Ščavnica in tako odpravljen osnovni vzrok. Celotni kompleks na tem koncu radgonske občine — 2.000 hektarov — pa bodo spremenili z agromelioracijskimi posegi za sodobno kmetijsko proizvodnjo v naslednjem srednjoročnem obdobju.

V. Paveo

V Mesni industriji kaže na bolje

V sestavljeni organizaciji ABC Pomurka, ki združuje kmetijsko proizvodnjo, gozdarstvo, proizvodnjo živilsko-prehrabnih proizvodov, trgovino na veliko in malo, gostinstvo in turizem sedaj dodatkov o uspešnosti poslovanja v 39 delovnih organizacijah z 98 TOZD v 12 občinah v SR Sloveniji na nivoju sestavljene organizacije še nimajo. Kot ilustracijo naj navedemo, da je 11.000 zaposlenih in 15.000 združenih kmetov kooperantov tega giganta agroživilstva v letu 1981 ustvarilo 32,5 milijard celotnega prihodka. O uspešnosti poslovanja v letu 1982 pa smo povprašali pri članicah ABC Pomurka v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan, Mesni industriji in trgovski delovni organizaciji Potrošnik.

V KG Rakičan je 470 delavcev ustvarilo za 2 milijardi celotnega prihodka, kar je za 89 odstotkov več kot v letu 1981. V za kmetijske rekordni letini so tako presegli plan za 8 odstotkov. Ustvarili so 490 milijona dohodka, kar je za 90 odstotkov več kot v letu 1981 in ob tem beležijo 331 milijonov dinarjev čistega dohodka, kar je za 99 odstotkov več kot v letu 1981. Ob dobrih hektarskih donosih so proizvodnjo največ povečali na račun polnjenja nove farne prašičev v Nemščaku, saj so v letu 1982 vzredili že 75.000 prašičev, v letu poprej pa 2500.

Ob velikem povečanju dohodka pa so se pri izplačevanju osebnih dohodkov držali dogovora. Za OD so res namenili 31 odstotkov več sredstev kot v letu 1981, vendar znaten del na račun novih zaposlitve proizvodnih delavcev na novi farmi prašičev. Sicer pa je povprečni OD v KG Rakičan v letu 1982 bil 13.600 dinarjev. Počasnejše naraščanje OD od dohodka je omogočilo, da so poslovni sklad povečali za 180 odstotkov. Tako imajo v skladu, katerega sredstva so pogoj za gradnjo nove tovarne močnih krmil, nakup in izsuševanje zemljišč, 174 milijonov, skupaj s sredstvi amortizacije in rezervnega sklada pa 280 milijonov dinarjev. V letošnjem 1983. letu načrtujejo, da bodo proizvodnjo količinsko še povečali. Spatati nameravajo 100.000 prašičev, bojijo se le, da ob slabši vremenskih razmerah kot v letu 1982 ne bodo ponovili rekordnih hektarskih pridelkov. Dobro gospodarjenje pa kmetijem jamči, da se bodo njihovi osebni dohodki gibali v okviru dovoljenih povišanj.

V Pomurški Mesni industriji v M. Soboti pa je 1192 zaposlenim leta 1982 po 9 letih izgub do predložitve zaključnega računa uspešno pokrili vso izgubo, ki so jo „pridelali“ na račun disparitet cen med ceno živine in svežega mesa. Izgubo v višini 32.884 milijona dinarjev ob koncu leta so pokrili z 9.541 milijona rezerv znotraj Mesne industrije, SOZD ABC Pomurka, v katerega so združeni, je za kritje izgube primaknil 4.829 milijona, 3.520 milijonov je prispevalo KG Rakičan in 15 milijonov občina M. Sobota iz občinskih rezerv. Saniranje izgub pa je le pustilo posledice, ki bodo motile normalno poslovanje v letu 1983, saj v poslovni sklad razen v TOZD trgovina, ki ni posloval z izgubo, niso imeli kaj odvesti. Prazna je tudi blagajna sklada skupne porabe, tako da bodo tudi v letu 1983 delavci Mesne industrije sredstva za regres letnih dopustov prešli s solidarnostno združenih sredstev drugih članic SOZD ABC POMURKA. Tudi sicer se delavcem Mesne industrije, ki so v letu 1982 prejeli v klavnicah v povprečju 10.758, v TOZD Predelava pa 11.813 dinarjev, se ne obetajo rožnati časi. Že te nizke

OD so si izborili v dogovoru s skupščino občine, saj so vzroki za izgubo bili objektivne narave oziroma posledica neurejenih razmer na trgu z živino in mesom. V letu 1982 so namreč iskoristili predpis 153. člena ZZD, po katerem so zaradi izgub bili oproščeni plačevanja obveznosti do širše družbenopolitične skupnosti. Slednje in prazna blagajna poslovnega sklada, ki onemogoča razvoj predelave, pa delavcem ne jamči, da bi si v letošnjem letu pomembneje popravili višino osebnih dohodkov.

Prek tisočlanski kolektiv delavcev v trgovini DO Potrošnik je leta 1982 v nominalnem smislu dosegel „dobre rezultate, saj so dosegli celotni prihodek v višini 5,2 milijarde dinarjev, kar je za 31 odstotkov več kot v letu 1981. Gospodarjenje v skladu z načelom, da masa sredstev za porabo raste počasneje od rasti celotnega prihodka, je prispevalo, da se je dohodek v primerjavi z doseženim v letu 1982 povečal za 34 odstotkov, čisti dohodek, ki znaša 326 milijonov, pa za 30 odstotkov. Slednje kaže na vpliv višjih obrestnih mer, sprejetih v letu 1982. Poslovni sklad so v Potrošniku povečali za 33 odstotkov, vendar njegove nominalne vrednosti niso hoteli izdati. Poudarili so le, da podatki zaključnega računa kažejo na slabljenje reproduktivne sposobnosti trgovine predvsem zaradi pomembno spremenjenih razmer v naših trgovinah. Zaloga ob skokovitem naraščanju cen vežejo vse več denarja, tako bo poslovni sklad prešibak, da bi uresničili vrsto novih naložb oziroma izgradnjo trgovin za osnovno oskrbo.

Nemalo preglavic povzročajo tudi spremenjeni odnosi med proizvodnjo in trgovino. Če si trgovina želi zagotoviti blago, mora pogosto za več mesecev vnaprej plačati njegovo proizvodnjo, vse več pa je tudi zahtev za sodelovanje trgovine v proizvodne naložbe. Take zahteve pa trgovci ob dohodku, ki je vezan na založenost trgovin, vse težje zmagujejo.

V primeru, da se bo tudi v letu 1983 nadaljevala 1982. leta sprejeta politika zamrznjenih marž, se bo položaj trgovine poslabšal, kar bodo občutili delavci v tej panogi predvsem prek tanjših kuvert z osebnimi dohodki. Že v letu 1982 so OD zaposlenih v Potrošniku stali počasneje kot življenjski stroški, saj so bili v povprečju za 1.000 dinarjev nižji od republiškega povprečja zaposlenih v gospodarstvu. Rešili bi jih le izredni poslovni uspehi, ki pa jih v času pomanjkanja blaga in padanja kupne moči ni pričakovati, zato delavci v trgovini opozarjajo, da je zanje krivično načelo, da se OD lahko povečujejo le v skladu s porastom rezultatov dela. Rezultati njihovega dela so pač v veliki meri odvisni od zunanjih vplivov.

Boris Hegediš

Posebna dovoljenja za vožnjo traktorja

Traktor bo po 31. marcu letos smel voziti v cestnem prometu le tisti, ki ima ali bo imel posebno voziško dovoljenje za vožnjo traktorja. Voziški, ki imajo veljavno voziško dovoljenje za vožnjo motornih vozil B, C ali D kategorije, lahko zahtevajo do 31. marca 1983 izdajo voziškega dovoljenja za vožnjo traktorja na podlagi voziškega dovoljenja omenjenih kategorij. Zahtevki za izdajo voziškega dovoljenja za traktor je treba vložiti pri občinskem upravnem organu za notranje zadeve občine v območju stalnega prebivališča. Zahtevki prosilec predloži na posebnem obrazcu, ki ga izda omenjeni pristojni občinski organ za notranje zadeve. Poleg zahtevka mora prosilec priložiti še: fotografijo, ki ni starejša od šest mesecev; kolek za 68 dinarjev, veljavno voziško dovoljenje (na vpogled), osebno izkaznico (prav tako na vpogled), 18 dinarjev za obrazec dovoljenja za vožnjo traktorja.

Voziško dovoljenje za vožnjo traktorja velja 10 let. Osebe, ki dopolnijo 65 let starosti, pa morajo na ponovni zdravniški pregled.

In kaj z vozniki motornih vozil B, C in D kategorije, ki so po dosedaj veljavnih predpisih smeli voziti traktor? Ti vozniki smejo voziti traktor samo še do 31. marca 1983. Če si v tem roku ne bodo pridobili že omenjenega voziškega dovoljenja za vožnjo traktorja, želeli pa bodo voziti traktor, bodo morali pred pridobitvijo uspešno opraviti tečaj o varnem delu s traktorji in traktorskimi priključki.

Če bodo vozniki B, C ali D kategorije po 1. aprilu le sedli za volan traktorja in zapeljali po javni cesti, ne bodo pa imeli posebnega dovoljenja za vožnjo traktorja, bodo lahko kaznovani z denarno kaznijo od 500 do 3000 dinarjev ali s kaznijo zapora do 30 dni. Če bo s prekrškom povzročena neposredna nevarnost za druga udeleženca v prometu ali prometna nezgoda, bo znašala kazen od 800 do 4000 dinarjev ali zapor do 60 dni.

VPRAŠANJE TERJA ODGOVOR

Je bila škoda pravilno ocenjena?

Nisem zadovoljen z ocenitvijo škode po toči, saj so nekateri dobili več, kot pa je znašala dejanska škoda. Škoda na posameznih območjih je bila 10, 15, 20 in več odstotkov, pri ocenjevanju pa so vzeli tisto območje, kjer je bila škoda najmanjša. Sam se čutim oškodovanega.

V. L.

(Naslov v uredništvu)

V letu 1982 je bila kmetijska proizvodnja zasebnega sektorja v sobotški občini, predvsem osnovne proizvodne kulture, večji del zavarovana proti škodi po toči preko KZ Panonka Murska Sobota. Nasilje zavarovanja za svoje kooperante je bila temeljna zadruga organizacija.

Na območju TZO Cankova je toča poškodovala pridelke 7. 8. 1982. Po splošni prijavi škode po toči 12. 8. 1982, kjer so bile navedene samo vasi, ki jih je toča prizadela, se je dne 18. in 19. 8. 1982 na terenu sestala komisija za ocenitev škode na posevkih v sestavi: Ernest Kerec, direktor TZO Cankova, Janko Horvat, pospeševalec in Stefan Dominko, cenilec zavarovalnice v posameznih vaseh so pri ogledu in predenitvi sodelovali predstavniki kmetov zavarovancev, ki jih določijo TZO kot nosilce zavarovanja. Komisija je razdelila različne intenzivnosti padanja toče in zato različne škode na posevkih določila rajone, v katerih je bila približno ena-mošči dežanski škodi. Določitev rajonov je potrebna tudi zato, ker so in bi se rešev vsake posamezne parcele vlekla v nedogled. Lansko leto je toča padala v Pomurju 12 krat (od junija do oktobra) in bi bila podrobna v vseh prizadetih vaseh. Nekateri vasi so imele tako tudi 4 rajone.

V vseh prizadetih vaseh so bili s strani TZO določeni zastopniki kooperantov, ki naj bi na osnovi rajonizacije popisali škodo pri zavarovalnici. Popis škode je vseboval za vsakega kooperanta poškodovano površino pri kulturah in rajonih.

Pri ocenitvi odstotek škode tako zgodaj pred pospravlilom škode se določa, pač na se ugotovi razvojni stadij posevka, stanje in pospravljeni pridelki, ko se laže ugotove dejanske posledice toče (lahko se bili zmanjšani dostavljene zavarovalnici, je komisija 22. 9. 1982 izvršila določeni dokončni odstotki škode.

Za vas Ropca sta bila določena 2 rajona: 1. rajon 25 odstotkov škode, 11 rajon 15 odstotkov škode. Kmetu V. L. je po prvem seznamu bilo nakazano na TZO Cankova za škodo na 3 ha koruze v zrnu 28.350 din — 15 odstotkov škode za 11 rajon, kamor smo šteli njegove poškodovane parcele.

Dne 18. 11. 1982 smo dobili od TZO Cankova dodatni seznam škode po toči z kooperanti, ki so pri prvem popisu pomotoma izostali ali bili uvrščeni v napačen rajon. Vse te spremembe smo upoštevali. Tako smo v 11. rajon v znesku 18.900 din, smo nakazali na TZO dne 24. 12. 82.

Pri likvidaciji škode je bil razlika med rajonom, 10 zavarovanih vseh, uvrščenih v posamezne rajone, ki so ga sestavili predstavniki kooperantov. Dodatni seznam je poslal TZO na osnovi pritožb posameznih kmetov, ta je vseboval napake, ki so nastale zaradi izpustitve ali napačne uvrstitve v škodni rajon po prvotnem seznamu.

Cenilec za kmet. zavarovanja
Stefan Dominko

Srečanje s ptički

Bilo je lansko leto, ko smo imeli v šoli zimske počitnice. Preživela sem jih pri sestrični Kladiji v Murski Soboti.

Kladiji je očka naredil ptičjo krmilnico. Obesili smo jo na drevo. Odšla sem po ptičjo pogačo, ki jo je naredila teta. Ko sem prišla nazaj, sem jo položila v ptičjo krmilnico. Umaknili smo se in naskrivaj opazovali, kako so prileteli vrabčki in zobali pogačo. Dolgo so letali okrog. Čez nekaj časa smo šli pogledat in ptičje pogače ni bilo več. Nato sva s Kladijo šli k stari mami in jo prosili, naj nama da nekaj ajdovih zrn za ptičke. Dala nama jih je precej. Hitro sva odhiteli nazaj in natrosila sem jih lačnim ptičkom. In spet sva nekaj časa opazovali. Začelo naju je zebsti in odšli sva v hišo. Tako je bilo dan za dnem.

Premišljevala sem, da bom tudi jaz naredila ptičjo krmilnico. Toda to mi ni uspelo. Upam pa, da bom to storila sedaj, ko bo zapadel prvi sneg. Potem bom lahko vsak dan opazovala ptičke, kako bodo zobali.

SUZANA HORVAT, 5. b
OŠ Turnišče

Profesor kurje fizike

Zgodilo se je v četrtem razredu. Imeli smo petminutni odmor. Ena izmed deklic je položila očala na klop in odšla v gručo drugih deklic.

Simon je vzel očala s klopi in si jih nataknil na nos. S katedra je vzel učiteljsko palico. Naredil je dva koraka in dejal, da je profesor kurje fizike. Palico je držal z rokami na hrbtu, očala pa so mu visela z nosa.

Izbujil je oči in gledal čez naočnike. Začel je hoditi in nas poučevati o rojstvu človeka. Dejal je, da smo sesalci, ker sesamo materino mleko. Na tablo je narisal škorpiljona in nas poučil, da smo tudi mi lažili po štirih. Vsi smo se začeli smejati. Tedaj je stopila v razred učiteljica. Simon je zbrisal svoje umetniše in izginil kot kavra v klop.

Komaj smo čakali naslednji dan, da bo pred nami spet stal profesor kurje fizike.

Dopisniški krožek
OŠ Krog

P. S.: Ste ta prispevek napisali vsi učenci dopisniškega krožka ali pa je avtor eden sam? Drugič bi raje videl, da bo nekdo podpisan s polnim imenom in priimkom; pa tudi na razred ne pozabiti!

MATI — najlepša beseda, najljubša podoba,

(Misli iz prispevkov, ki ste jih poslali)

naj

Mati... Beseda, ki otroku prva privre iz srca; beseda, ki skriva v sebi veliko ljubezni, tiste ljubezni, ki ti more dati le materino srce in njene žuljave roke. (Milena Režonja, 7. b, OŠ Turnišče).

Materina podoba — to je moja najljubša podoba. Velikokrat pomislim nanjo in takrat začutim nekaj posebnega. To je majhna, sključena postava, lasje so se ji pobelili od let, polnih bridkih izkušenj. (Jožica Markovič, 6. b, OŠ Turnišče)

Moji mami je ime Olga. Zgodí se, da včasih pride domov slabe volje, vendar nam takrat zmerom pove, da je imela naporen dan v službi. Takrat vem, da moramo biti sestro Natašo in Ninopridne. Srečna sem, kadar se moja mama smeje. Tedaj vem, da je

srečna tudi ona. (Melita Kos, OŠ Krog)

Ona morda ne ve, kako srečen je moj obrazek, kadar me poboža po laseh, kakor veter, ki mi včasih boža lica in razpleta kite. Rada bi ji

olepšala jesen življenja, saj je mama veliko storila zame. (Suzana Antolin, 8. a OŠ Rogašovci)

8. marec je praznik moje mamice pa Tončkove babice in vseh žena na svetu, ki so dobrega srca. Mama mi pomeni vse. (Simon Rožman, 4. raz. OŠ Kapela)

Mnogo ljudi imam rad. To so moji prijatelji, sorodniki, znanci. Vendar imam najraje od vseh le eno: svojo mamo. Ona ne igra dame kot nekatere druge žene. Ne liči se ji ne maže z različnimi kolonjskimi vodami. Je skrbna mati. Služi denar, da imam jaz lahko nove čevlje, novo obleko. Pomaga moji mlajši sestri in je vsa srečna, ker je moj starejši brat uspešen v šoli. Hvaležen sem ji za njeno dobroto in čuvaj jo bom kot najcennejši zaklad. (Bojan Ferenc, 7. a OŠ Veržej)

VESELIM SE DELA Z LUTKAMI

Na naši šoli že vrsto let deluje lutkovni krožek, katerega član sem že od petega razreda.

Lutke dobimo iz vzgojnovarstvenega zavoda v Murski Soboti. Naša naloga je le, da se naučimo besedilo in pravilno ravnanje z lutkami. Z mnogimi vajami zjutraj ali popoldne je raslo naše delo. Tako smo se v petem razredu z lutkovno igrico Dežek uvrstili na republiško tekmovanje.

V šestem razredu nam igrice Kužek laja mijav, mijav... ni preveč uspeša. Lani pa smo naštudirali igrico Fidl-Fadl. Nastopali smo na občinskem srečanju v Murski Soboti, nato na področnem v Lenartu in zatem še na republiškem srečanju lutkovnih skupin v Ravnah na Koroškem. Tako je bil trud celega leta bogato poplačan z lepimi spomini, ki bodo ostali.

Letos pa smo za srečanje z dedkom Mrazom pripravili lutkovno igrico Zvezdica Zaspanka. Vendar to ni bil naš zadnji nastop. Rada delam pri tem krožku in se veselim vsakega uspeha.

Betka Grgurič, 8. a
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

NABIRALA SEM PRVE ZVONČKE

Bužal se je konec zimskih počitnic. Bil je skoraj pomladanski in sonce je sijalo. S prijatelji smo se domenili, da bova šli nabirati zvončke.

S kolesi sva se odpravili v Dokležovje. Pot je bila kar precej dolga. Končno sva se našli v bližini reke Mure. Od tam je zvončkov ni bilo videti in celo sva sem se, da sem se zaman trudila v Dokležovje. Ko pa sva prišli bliže, sem videla, da so že pokukali iz zemlje. Odločila sem se, da jih začela nabirati. Nabirala sem kar lep šopek zvončkov. Čez dan pa sva se odpravili domov. Zvončka sva se, da jih bova šli nabirati.

Zvončke sem doma dala v vazo. Vsak dan jim menjavam vodo in sedaj mi lepo cvetijo.

Renata Zabi, 5. c
OŠ Babinj

IZBRANA RISBA: »Moja starša« — Narisala Simona Marič, 6 let, otroški vrtec Odranci.

Paul
Busson

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOŠKE REVOLUCIJE)

Prevedel:
Vladimir
Komidar

17

»Laže!« je zaklinal eden iz trume. »Tisti, ki je nesel zastrupljeno hrano v bakreni škafli, leži zadaj na smetišču. Ustrelil ga je stari Knolb.«

»Jaz pa vam rečem pri božji milosti, da je bil z nami, in da mora tudi sedaj z menoj v stolp, potem pa na plesišče mojstra Harisena...« se je drl Frieder.

Od osuplosti mi je zmanjkalo besed:

»Dovolj je laži!« je vzrotil župan, obrnjen proti Friederu:

»Ti zlobni, peklenski in prokleti grešnik, ki bi si rad celo na robu svoje bedne smrti nakopal nedolžno kri, pomni, da je mladi gospod sedel z menoj v gostilni od opoldne, in da me je pošteno posvaril zaradi znakov, narisanih ob vznožju kamenitega znamenja. Zato se poberi za svojimi pajdaši v večno temo!«

Razbojnik se je zakrohotal, iz ust pa se mu je pocedila slina.

»To bomo še videli, strupeno, škrbasto kmečko teslo! Če mi že ni uspela šala, da bi poštenega tepca, ki ga svoj živ dan nisem bil videl, posadili z menoj na slamo, sem enako zadovoljen, čeprav mi mora zloba ostati brez začimbe.«

Sedaj me pa kmečki žrebci spoštljivo odpeljite v kletko in jutri izpostavite v mestnem stolpu, če vam ni žal poti!«

Zakrohotal se je in zarezel kot konj, da bi osmešil svoje čuvaje, ki so presenečeni poslušali njegovo ošabno pripovedovanje.

Stražarji so se obrnili k županu.

Ta pa se je kot črna senca približal ujetniku in na glas izpovedal:

»Friedrich Zabernikel, ali kakor ti je že ime, nam nista potrebna ne mestno sodišče ne stolp. Izmoli očenaš, potem te bomo obesili. To sodbo ti odmerim.«

Frieder je zarjul, da so mu izstopile oči, divjal v sponah in se zvijal med trdnimi pestmi, ki so ga držale. Kmalu pa se je pomiril in se strahopetno ozrl naokrog.

»Nimate pravice obsojati na smrt!« je blebetal. »Kje vam je trinožnik? Kje vam je pravica?«

»Mi vem«, je povzel sivolasi starešina, »da zločini opravičujejo marsikaj, kar ni zakonitega. Friedrich, čas je potekel. Zdaj hitro zmoli, če hočeš.«

»Meni ni treba moliti nobenega gospoda boga«, je kričal ustraševanec.

»Če hočete brezpravno ubijati, tedaj morite. Sam sem že marsikateremu pomagal na drugi svet. Naj vam kuga prežre napete trebuhe...«

»Nesramni gobec!«

Vaški kovač je s težko pestjo zažugal upadlemu nepridipravu.

»Imaš še kakšno prošnjo?« je vprašal starec.

Tedaj se je Frieder prešerno zasmejal.

»Ker so mi nekoč prerokovali, da bom moral umreti na

jablani, bi rad to napoved razveljavil. Poslednji skok bi rad izvedel s hruške...«

»Na Zeiterjevem vrtu...« je pripomnil nekdo iz gruč. Spreved se je v soju bakel premaknil. Zadaj so tekli ženske in otroci, meni pa so klečala kolena. V velikem sadovnjaku so vrgli vrv čez vejo starega drevesa, priredili zanko in dvignili zvezanega razbojnika.

»Molitev — molitev,« je hropel, da so prijemi popustili. Frieder je spačil obraz in zajecjal:

»Naj me sam zlodej usliši in vam, pasja zalega kakor vašemu semenu nanese gobavost in kugo, da se boste zvili, posušili in da boste počrnili.«

Naveličali so se njegovih kletev in mu spodnesli podstavke. Z nogami je zaokrožil po zraku, nato pa se je nekaj fantov obesilo nanj. Ko so popustili, je truplo s posinelim obrazom in rdečo čepico zabingljalo na (tenki) vrvi, ki je bila pritrdjena na grčavo vejo.

»Ali vidiš, Heiner,« je dejal neki fant svojemusosedu. »Obesili smo ga na jablano, čeprav si nam hotel pokazati hruško.«

»Prerokba se je potemtakem uresničila. Tolpo bomo na vsežgodaj zagrebli.«

»In sedaj mladi gospod,« je zini župan, stoječ poleg mene, »morate prespati strah. Jutri ne bo nihče več vedel za Friedera in njegove pajdaše, a tudi za vas bo bolje, če boste molčali o tem, kar ste bili videli.«

Prikimal sem in stopal poleg njega proti gostilni. Potem sem pa iznenada obstal, zgrabil župana za roko, mu pogledal v oči in rekel:

»Kje ste se pa vi naučili čitati znake na kamenitem znamenju?«

Z oken je lila luč. Slišati je bilo petje in smeh.

»Prijatelj!« je povzel z bridkim smehljajem, »pravico imate do tega vprašanja. Morebiti sem obiskoval isto šolo kakor vi. Uho mi je često prisluhnilo govoricu bednega grešnika, ki je ležal v zaporu na klopi. Nekoč mi je neka jetnica, naslonjena z glavo na prsi, zaupala skrivnost, katero so ji rdeče ustne podnevi zamolčale. Včasih se zgodí, da tudi nedolžen človek zabrede v verige in mora spati na trdi postelji kaznjence ter prisluhnuti govoricu na smrt obsojenih. Dovolj hrane imate za razmišljanje o meni. Če bi vam napisal potek svojega življenja in vam ga dal čitati, vam ne bi prav nič koristil. Pomnite, da nihče ne ve ničesar o bližnjem, čeprav mu je telesno brat ali sestra. Pojdite z menoj, da vam bom pokazal, kje se boste odpočili.«

24. RAZDEDINJEN NA ZAPUŠČENEM DOMU

Siednjič sem se z najdenimi zlatniki oblekel in opremil kot kavaler. Prišel sem domov in obstal pri vratih, pri katerih sem kot deček vstopal in izstopal, in skozi katera so mi pogrebci odnesli mater, starega očeta in Aglajo. Stal sem in strmel.

Kaj mi je dejal mož, ki mi je odprl? »Baron Dronte je lansko poletje jedel grozdje, pri čemer je použil oso, ki je trčala v eni

izmed grozdnih jagod. Razdražena žuželka ga je požiralnik, tako da se je zaradi otekline v vratu med hruškami bolečinami zadušil.«

Čeprav je s kretnjami zahteval, naj mu z nožem požiralnik pod jabolkom, si ni nihče upal tega storiti. Spodnja nega obraza je nečloveško vpil, bil z rokama okrog grozno zavijal oči, hropel, se davil in piskal, dokler se ni oči tako povečala, da ni mogel več dihati in je med premetavanjem telesa umrl. Hiša in dvor sta odslej posest gospoda Zochteja, ki pa se še ni vselil. Plemiška ustanova, ki ji je imetje pripadalo, je bila privolila, da se dediščino prodaja Zochteju.

Mož me ni poznal in me je verjetno smatral za nekdanjega očetovega gosta. Ko sem ga vprašal za baronovega sina Melhiorja, je skomignil s komolcema, rekoč, da je mladi gospod kot študent po vsakovrstnih nečastnih podvigih zašel v nabornikom, zaradi česar se je izgubil v množstvu vojakov, pa ni ali celo pobegnil. S plaho zvedavostjo sem ga vprašal za Phobusa. Izvedel sem, da je kot cesarski plemiški zastavnik padel med bitko s sovražniki. Ko me je zanimalo, kdo je urejal zapuščeno starega barona, mi je rekel, naj se obrnem na gospoda notarja Mechelde, ki ima svojo pisarno v mestu.

Zaobrnil sem konja in jezdit počasi ob zidu, pokril sem opeko, ki je obdajal park. Jaha sem mimo starih dreves, ki so šuštelja kakor nekoč, ob ribniku in ob gozdarjevi hiši. Sem zagledal ciprese na pokopališču.

Notar Mechelde me je s togim dostojanstvom sprejel v svoji sivi sobi. Sivi spisi, povezani v snope, so bili nakopani po stenah in na stropu.

Vse je bilo sivo: od slabotnega moža do sivoobrobjenih naočnikov, izpod katerih je mežikal. Ponudil mi je svoj pregledni list, edino listino, ki mi je še preostala, zatopil v knjige in mi potem razložil, da je blagopokojni gospod očel volil več kot polovico svojega premoženja plemiškim ustanovam in viteškim redovom, visok znesek je namnil na kupu orgelj za vaško cerkev, številne legate pa svojemu svojim najboljšim psom, tako da ostane zame, njegov edinega krvnega dediča petnajststisoč tolarjev, ki so na razpolago pri sodišču. Na mojo zahtevo mi je pokazal oporoko, zamazano polo, in mi pojasnil, da izvirajo madeži na papirju iz okolnosti, da je skušal umirajoči stari gospod s svojim prečrtati mesto, kjer je bilo govora o ponesrečenem Melhiorju, baronu Dronteju. Sredi poizkusa pa mu roka pomanjkanja zraka ni mogla več služiti, tako da je med kašljanjem opijeval svojo oporoko.

Med tem pojasnjevanjem je notar izstopil s svojimi pajkastimi prsti po pokrovu svojega pisalnega mize, sem sprevlel, kako malo mu pomeni moja družba. Ne glede na njegovo slabo vedenje in pomanjkljivo vljudnost, naj mi pove, kaj je mislil o meni, se je odločil, da vzravnal, se prodorno zazrl vame, z levico vrtel zlati prstan na svoji desnici in suhoparno dejal:

»Delo mi sicer ne dovoljuje, da bi posredoval izpolnjen strank.«

(Nadaljevanje prihodnjega

Honore de Balzac ŠAGRINOVA KOŽA

(Odlomek)

Proti koncu oktobra 1982. leta je ob uri, ko se odpirajo igralnice, kakor predpisuje zakon, ki štiti tako bistveno občutljivo strast, mlad mož stopil v Palais-Royal. Ne da bi se preveč obotavljal, se je povzpел po stopnicah v kvartirsko beznico s številko 36.

"Gospod! Klobuk, če dovolite!" mu je s suhim, godrnjavim glasom zaklical majhen, zelo bled stavec, ki je čepel v senci za nekako pregrajo in se je iznenada dvignil, da se je prikazal njegov prostaško oblikovani obraz.

Ko stopiš v igralnico, te zakon najprej olajša za klobuk. Je mar to kakšna svetlo-pisemska prispodoba — previdnost? Ali ni morda prej to neke vrste način, da sklenejo s teboj pekensko pogodbo, pri čemer zahtevajo, da ne vem kaj zastaviš? Ali pa je namen vsega tega, prisiliti te, da se spoštljivo vedeš do tistih, ki te bodo obrali? Morda hoče policija, ki potuhnjeno preži ob vseh družbenih kanalih, vedeti ime tvojega klobučarja ali tvoj naslov, če si si ga napisal na podlogo? Ali pa je nemara končni namen ta, da ti vzemo mero lobanje in nato sestavimo poučno statistiko o umski zmogljivosti kvartopircev?

O tem uprava dosledno molči. Toda pomni dobro, komaj stopiš za korak proti zelenemu suknu, že tvoj klobuk ni več tvoj, kakor tudi ti nisi več sam svoj, že si v igri ti, tvoje premoženje, tvoje poklinalo, palica in plašč. Ko boš odhajal, ti bo igra s kruto, tvoj dejanje spremenjeno domi-

slico dokazala, da ti nekaj le še pušča, ko ti vrača tvoje stvari. Če pa imaš nov klobuk, se boš v svojo škodo prepričal, da si je treba za igranje omisliti posebno nošo.

Začudenje, ki ga je pokazal mladi mož, ko je dobil listek s številko v zameno za svoj klobuk, čigar krajevci so bili na srečo malce oguljeni, je dovolj razodevalo še nedolžnega duha.

Mali stavec, ki je nedvomno že od mladega ždel sredi kipečih radosti kvartopirskega življenja, ga je ošinil z ugašlim, hladnim pogledom, v katerem bi bil modrijan videl vso bedo hiralnice, tavanje uničenih ljudi, grmade zapisnikov o samomorih, o obsojnih na dosmrtno prisilno delo, na pregnanstvo v Guazacoalco... Ta človek, čigar podolgovati bledi obraz je kazal, da se brani samo še z Darcetovimi žolčastimi juhami, je predstavljal živo podobno strasti, omejene na njen najpreprostejši izraz. V njegovih gubah so bili vidni sledovi starih muk, gotovo je zaigral svojo bomo plačo vselej še isti dan, ko jo je prejel. Podoben kljusetom, ki jih udarci z bičem ne zganejo več, ni ob ničemer vztrepetal in ostajal je vedno brezčuten ob zamolklem ječanju, nemih kletvah in zmedenih pogledih igralcev, ki so uničeni odhajali. Bil je utelešena igra. Ko bi bil mladi mož natančneje opazoval tega mrkega Cerbera, bi si bil morda dejal: »V tem srcu ni nič drugega več kot igra kart!« Toda neznanec ni poslušal tega živega opomina, ki ga je postavila tjaka

prav gotovo Previdnost sama, kakor je namestila tudi pred vrata vseh zloglasnih krajev gnus. Odločno je stopil v dvorano, kjer je zlato s svojim žvenketom zapeljivo mamilo čute, ki jih je razbičal pohlep. Mladega moža je najbrž gnal semkaj najdoslednejši vseh zgovornih stavkov Jean Jacquesa Rousseauja, ki izraža, menim, tole žalostno misel: »Saj razumem, da gre človek igrati, toda le takrat, ko med seboj in smrtjo vidi samo še svoj poslednji zlatnik.«

Zvečer diha igralnice le prav prostaško poezijo, ki pa ji je vendar zagotovljen učinek kakor dram, ki se kar cedi od same krvi. Po sobah se gnetejo gledalci in kvartopirci, siromašni starci, ki se tja hodijo greti, vse polno je tam razigranih obrazov, orgij, začeti pri vinu, ki se bodo končale v Seini. Čeprav tam prekipeva strast, ti preveliko število sodelujočih ne da, da bi opazoval demona igre iz oči v oči. Zvečer je prava skupinska igra, kjer celotna igralna družina kriči, kjer vsak instrument v orkestru gode svojo melodijo. Videl boš pa tam tudi mnogo časti vrednih ljudi, ki prihajajo iskat razvedrila in ga plačujejo, kakor bi plačali za zabavo v gledališču, za sladkosnednost ali kakor bi se povzpeli v podstrešnico, da si poceni kupijo bridkega kesanja za tri mesece. Razumete, koliko strasti in sile mora biti v duši človeka, ki nepotrpežljivo čaka, da bodo odprli kvartopirsko beznico? Med jutranjim in večernim igralcem je

razlika, kot med nebrižnim soprogom in ljubimcem, ki omedleva pod okni svoje ljubice. Samo jutraj prihajata drgetajoča strast in stiska v vsej svoji strašni nagoti. V tem času lahko občudujete resničnega igralca, igralca, ki ne je, ne spi, ne živi in ne misli, tako kruto ga biča besna strast; tako silno trpi, ker ga muči pohlep, da bi še enkrat poskusil s trente et quarante. Samo ob tej preletni uri najdete tam oči, ki vas zaradi svoje mirnosti navdajajo z grozo, obraze, ki vas pritegnejo z vso silo, poglede, ki privzdigujejo karte in jih požirajo. Zato so igralnice veličastne samo, ko se odpirajo.

Če ima Španija bikoborbe, če je imel Rim gladiatorje, se Pariz ponaša s Palais-Royalom, kjer za dražljivo mamečimi ruletnimi mizicami lahko uživaš ob pogledu na kri, ki teče v potokih, a vendar tako, da noge prisotnih niso nikdar v nevarnosti, da bi jim spodrsnilo. Le vstopite in si samo bežno ogledajte to areno! ... Kako je vse golo! Po stenah, do višine človeka opetih z oljnatim papirjem, ni opaziti nobene slike, ki bi mogla razveseliti duha. Niti žeblija ni nikjer, da bi se mogel človek obesiti nanj. Parket je odrsan, nesnažen. Na sredi dvorane stoji podolgovata miza. Revščina slavnatih stolov, na tesno razpostavljenih okrog sukna, ki pokriva mizo in je vse oguljeno od zlatnikov, kaže, kako čudovito malo je do razkošja vsem tem ljudem, ki prihajajo semkaj, da se uničijo za bogastvo in za razkošje. To za človeka tako značilno protislovje se kaže povsod, kjer se duh močno upira sam sebi. Zaljubljenec hoče ljubico odeti od nog do glave s svilo, jo obleči v mehko orientalsko tkanino, a jo po navadi objema na zaničrni slavnjači. Častihlepnež sanja o vrhuncih oblasti,

medtem ko se valja v blatu klečeplaznosti. Trgovci živonari v vlažni in nezdravi štacuni, obenem si pa zida prostran dvorec, od koder bo njegovega sina, ki bo prežgodaj podedoval premoženje, lastni brat z dražbo poglaval na cesto. Končno ali je še kaj bolj odbijajočega, kot so hiše naslade? Enkratno vprašanje! Človek je zmeraj v nasprotju sam s seboj, medtem ko s sedanjimi bolečinami vara svoje upe, svoje nadloge pa s prihodnostjo, ki še ni njegova, vtiska vsem svojim dejanjem značaj nedoslednosti in šibkosti. Tu na zemlji ni popolna nobena stvar razen nesreče.

Ko je mladi mož stopil v saloni, je bilo tam že nekaj igralcev. Trije plešasti starci so ravnodušno sedeli za zeleno mizo. Njihovi mavčevi bledi obrazi, neobčutljivi, kakršna so obličja diplomatov, so razodevali otopele duše in srca, ki so se že zdavnaj odvadila hitreje utripati, celo tedaj, kadar so stajali na kočko ženinoto doto. Na koncu mize je, oprt ob komolce, mirno sedel mlad črnolas Italijan olivne polti; zdelo se je, da prisluškuje glasu skrivnostnih slutenj, ki usodno kličejo igralcu: »Stavi! — Nikar!« Ta južnjaška glava je izžarevala zlato in ogenj. Sedem ali osem igralcev je stalo naokrog, da so sestavljali galerijo, čakaje prizorov, ki jim jih bodo nudili obrati sreče, obličja igralcev, trkljanje denarja in premikanje grabljic. Ti brezdelneži so postajali tam molče, negibni in pozorni, kot so ljudje na Grevskem trgu, kadar rabelj komu odseka glavo. Velik, suh možak v ponošeni obleki je v eni roki držal zapisnik, v drugi pa iglo, da je zaznamoval, kdaj je začela rdeča in kdaj črna. Bil je eden tistih modernih Tantalov, ki žive ob robu vseh užitkov svojega veka, eden sko-

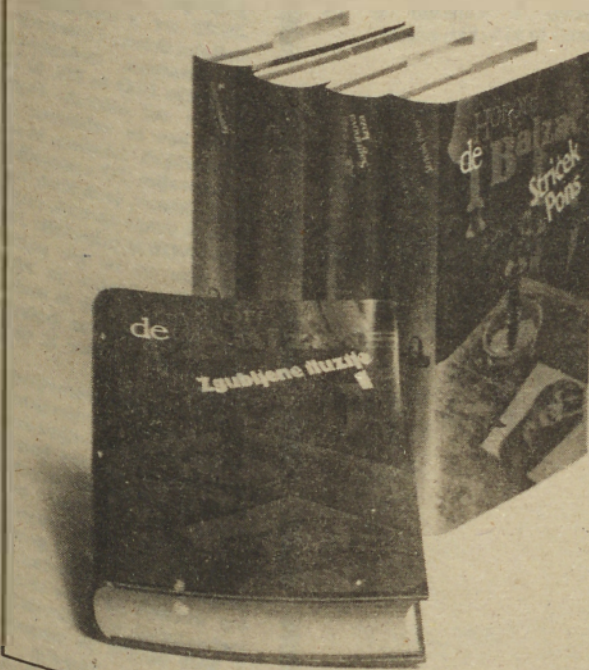
puhov brez zakladov, ki igrajo za namišljene stave; nekakšen razumen norec, ki išče utehe svojim revam v tem, da pestuje izrodek bolne domišljije, skratka človek, ki z izprijenostjo in z nevarnostjo ravna tako, kot mladi duhovnik z evharistijo, kadar bere novo mašo. Banki ravno nasproti sta sedela eden ali dva tistih sijajnih prebranih špekulantov, ki se spoznajo na vse možnosti igre in so podobni bivšim galijotom, ki se kaznilnice ne boje več; prišla sta semkaj, da tvegata samo tri stave in brez odlaganja odneseta verjetni dobiček, s katerim sta se preživljala. Dva stara služabnika sta se s prekrizanimi rokami malomarno sprehajala in zdaj pa zdaj pogledala skozi okno na vrt, ko da hočeta mimoidočim namesto izveska pokazati svoja plehka obraza.

Bankir in njegov pomočnik sta pravkar premerila igralce s tistim mrtvaško bledim pogledom, ki jih ubija in z rezkim glasom velela: »Stavite!«, ko je mladi mož odprl vrata. Tišina je postala še nekam globlja in iz radovednosti so se vse glave obrnile proti prišlec. Nezasišena stvar! Otopele starce, okostenele uslužbence, gledalce in celo fanatičnega Italijana, vse je ob pogledu na neznanca prevzel nekaj grozotnih občutek. Kajne, človek mora biti hudo nesrčen, da vzbudi usmiljenje, in hudo slaboten, da izzove sočutje, ali hudo klavnega videza, da zadrgetajo vsa srca v tej dvorani, kjer morajo bolečine ostali neme, kjer je revščina vesela in obup doslojen? No, vsega tega po nekaj je bilo v novem občutku, ki je pretresel ta oledenela srca, ko je vstopil mladi mož.

Toda ali se niso mar celo krivniki včasih zjokali nad plavalasimi devicami, katerim so na ukaz Revolucije morali odsekati glave? ...

BALZACOVA DELA V NOVI IZDAJI DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE

ZGUBLJENE ILUZIJE I.
ZGUBLJENE ILUZIJE II.
ŠAGRINOVA KOŽA
STRIČEK PONS
TETA LIZA

Francoski pisatelj Honoré de Balzac (1799–1850) sodi med najpomembnejše romanopisce vseh časov. V svojem glavnem delu ČLOVEŠKA KOMEDIJA, ciklu romanov, je opisal množico oseb iz najrazličnejših družbenih krogov ponapoleonske Francije. Življenje je opisoval z realistično natančnostjo, bil je mojster v slikanju mitjeja in prodoren razlikovalec družbenih tokov.

Ustvaril je celo galerijo nenavadno pristnih človeških portretov. To so ljudje, ki jih obseda strast, želja po bogastvu in čutnih užitkih ter hlepenje po oblasti in moči. Brezobzirno se ženejo za svojimi cilji in jih dosegajo na račun drugih, vzdigujejo se na vrhunce slave in strmoglavljajo v brezna obupa in propada. Balzacovi liki so globoka študija človeških značajev, ki so ohranili svojo veljavo vse do današnjih dni. To velja tudi za štiri romane, ki jih je Državna založba

Slovenije uvrstila v zbirko MOJSTRI.

Nova izdaja njegovih najpomembnejših del, ki smo jih že dalj časa pogrešali na našem knjižnem trgu, si bo zato nedvomno pridobila tudi nove bralce, ki jih bo Balzacovo mojstrstvo nagradilo z res-

ničnim umetniškim užitkom.

Zbirka petih vzorno opremljenih knjig, vezanih v platno s ščitnim ovitkom, ki je tik pred izidom bo stala v prednaročilu samo 3000 din. Vsem, ki bodo zbirko naročili do 31. 5. 1983, nudi založba možnost obročnega odplačeva-

nja v desetih zaporednih mesečnih obrokih po 300 din.

Naročila za zbirko sprejemajo vse knjigarne in zastopniki založbe, pismono pa jo lahko naročite na naslov: DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Knjižni oddelek, Mestni trg 26, 61000 Ljubljana.

Naročilnica
VESTNIK 3

Nepreklicno naročam zbirko BALZAC 1–5
(Prednaročniška cena 3000 din velja do 31. 5. 1983)

Priimek in ime naročnika: _____
Nastov: _____

Zaposlen pri: _____
Nastov zaposlitve: _____

Spol: ☐ moški ☒ ženski Reg. št. os. izk.: _____
izdane pri: _____

Plačati bom po prvemu računu in polotičju:
☐ v gotovini ☐ s povračilom ☒ v 10 zaporednih mesečnih obrokih po 300 din ☐ z _____

Prosimo, da označite plačilne pogoje, ki vam ustrezajo. Vse morebitne spore rešuje pristojno sodišče v Ljubljani.

Datum: _____

Podpis: _____

Državna založba Slovenije, Knjižni oddelek, Mestni trg 26, 61101 LJUBLJANA

KAKO POSLEJ: „TU SMO, VAŠI SMO?“

IZKUŠNJE S SAMOPRISPEVKI

Bolj malo je med nami tistih, ki se ob končnem dejanju referendumov o samoprispevku — obkrožili „za“ ali „proti“ — zamislijo, da vsakdanje glas „za“ pomeni hkrati „za“ za novo nalogo. Da torej vsak samoprispevek sproži nove izzive, da se gre za razvoj družbenega standarda, kar se ne more poznati pri produktivnosti in gospodarski rasti; da razvoj razbremenjuje gospodarstvo, saj ga plačujemo iz naših čistih osebnih dohodkov; da razvoj pogloblja solidarnost med ljudmi in izpolni vzajemnost tako v mestu kot na podeželju. Skratka, ne moremo se izogniti resnici, da se samoprispevek ne sklepe s tem, ko ljudje vplačajo svoj delež.

Razgledi po tradiciji

Med brskanjem po razpoložljivem gradivu smo v januarju 1981 v Sobotni prilogi Dela (31. januar 1981) našli na tole izjavo predsednika slovenskega izvršnega sveta Dušana Sinigoića: „V obdobju stabilizacije bi veljalo ljudem odkrito povedati, da samoprispevki in stabilizacijski načrti ne morejo hoditi z roko v roki. Na to smo sicer že opozorili pred dvema letoma v zakonu o svobodni menjavi dela, pa v skupščini, v planih družbenopolitičnih skupnosti občin in krajevnih skupnosti. Tudi v dogovoru o temeljih novega srednjeročnega plana je to poudarjeno. Referendumov za samoprispevek namreč ne gre razpisovati v nedogled, saj se z njimi združujejo sredstva za investicijsko porabo, nove investicije pa terjajo spet več denarja, da lahko novi objekti funkcionirajo. Ker je s tem na koncu koncev praznjenje osebnih standard, se v delovnih organizacijah na to pojavijo zahteve po zviševanju osebnih dohodkov.“ Misli so toliko tehtne, da jih je vredno pretuhtati in ovrednotiti z vidika naših, se pravi pomurskih razmer, kjer samoprispevek že dolgo ni več zgolj krajevna posebnost ali ponos.

Sicer pa je tovrstno združevanje sredstev pri nas, v naši republiki uveljavljeno ves čas po vojni. V obdobju od 1946 do 1965 je bil samoprispevek urejen z zveznimi in republiškimi predpisi, od leta 1973 pa v celoti z republiškim zakonom. Sprva so bila zbrana sredstva skorajda izključno za asfaltiranje cest, gradnjo vodovodov, ureditev električnega omrežja ali kanalizacije v določenem kraju oziroma krajevni skupnosti, kasneje pa so se jim pridružili še občinski in slednjič kar regijski samoprispevki. Tako je zrastle na stotine šol, zdravstvenih in varstvenih domov. Odkrivali so se takorekoč vsi: delavci, kmetje, obrtniki in upokojenici. Nihče ni hotel biti ob strani. Samoprispevki so s tem z leti prerasli iz dodatnih načinov zbiranja dodatnih sredstev v stalno obliko namenskega zbiranja denarja, kajpada po svobodni odločitvi občanov.

Pogled v zgodovino pove, da so prvi uradni referendum izvedli leta 1964 v Kranju, toda v Bogojini je ta čas že tri leta stala nova osnovna šola, ki so jo zgradili vaščani štirih vasi. Vse so naredili sami, tudi opako. Podobno primere pa bi lahko našli še marsikje drugje. Brez referendumov, brez obkrožanja „za“ na glasovalnih listkih, so ljudje dajali denar in še poprijeti zato, da so v vasi prišli do elektrike, spodobne ceste in drugih komunalnih ali sorodnih potreb. Do kakšnih pomislekov ali vprašani ni prihajalo. So na se pojavili v 70-ih letih po sprejetju ustavnih amandmajev. Prevladovalo je zlasti: ali samoprispevek sodi med davke ali ne? Konec leta 1971 je nanj odgovoril osmu-tek splošnega zakona o samoprispevku, ki je naglasil, „da samoprispevek po svoji vsebini ni davek, temveč specifična oblika neposrednega prispevka občanov za konkretno določene namene, ki so v njihovem neposrednem interesu.“ Drugače rečeno: samoprispevek ni davek, ki ga odtegnejo avtomatično. Zanj je potrebna kvalificirana večina, kar pomeni, da mora zanj glasovati večina vpisanih volilcev.

Kljub dovolj otipljivi pojasnilu, se poslej samoprispevek ni mogel več otrestiti slabši-

nega prizvoka nekakšne neprijateljnosti davčine ali — kot radi ponergajo nekateri — vzdevka „prostovoljni morati“.

Prišlo je leto 1973 in z njim republiški zakon o samoprispevku (Uradni list SRS, št. 3/73), ki je le še podčrtal, da je oblika odločitve občanov o samoprispevku referendum. Toda vnovič in kar kmalu je prišlo tudi do prvih nesporazumov.

Prepričevanja in obljube

„Večina vpisanih volilcev mora podpreti predlog za uveljibo samoprispevka, da ga je sploh mogoče začeti zbirati.“ (Tako zakon!) Vendar je to še vedno le polovica in nekaj ljudi zraven. Ali to zadostja, da smemo potlej govoriti o skupno sprejeti odločitvi ljudi v denimo neki krajevni skupnosti? Vprašanje. Podobno se ponuja: zakaj so ljudje pripravljeni prispevati denarna sredstva izključno iz lastnih žepov, spodleteli referendumu namreč opozarjajo, kako smo voljni odvezati mošnjčke, ko gre za nujne potrebe, a samo pod pogojem, če so programi gradnje določenih objektov dobro pripravljeni. (Kako je s tem v Pomurju, bi kazalo posebej preveriti!)

Dokazano je, da so le izpolnjene obljube pogoj nadaljnjega zaupanja in da je treba programe samoprispevkov razgrniti in do kraja pojasniti najširšemu krogu občanov. V nasprotnem se ti čutijo opeharjene in si je moč le stežka pridobiti epravljenost zaupanje. Geslo: „Tu smo, vaši smo!“ izveni v prazno, če se celo ne prelevi v ogorčen „proti!“

Posebej tenkočutni bi morali biti sestavljenci referendumskega programa do finančne konstrukcije, ki sta ji doslej tako radi zagodili inflacija ali vržnja podražitev gradbenega materiala. Saj, kdo pa bi v predračunskih stroških upošteval vse to in si — grdo povedano pljuval v lastno skledo, si skratka ogrozil lasten samoprispevek? Roko na srce torej in priznajmo, da smo tudi v Pomurju ubirali taka pota. Vendar pa se je samoprispevek kot možnost za razbremenjevanje gospodarstva počasi spreminjal v nasprotje, kajti njegov delež pri investicijah je bil po dograditvi določenih objektov veliko manjši, kakor je bilo prvotno predvideno. Sprito tega so programi gradnje objektov in naprav družbenega standarda sredi 70-ih let načrtovali dosti večji delež sredstev, zbranih s samoprispevkom kot v prejšnjem obdobju.

Kakšna je potem usoda novih, zdajšnjih in prihodnjih samoprispevkov? Prav gotovo ta, da se še povečuje njihov delež v skupnih investicijah. Drugače niti biti ne more. Kolikšen bo ta delež, predvidevajo letni in srednjeročni družbeni načrti (ali bi vsaj morali!), kjer so hkrati zajete (ali bi vsaj morale biti!) vse nove naložbe v krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih. Kajpada je treba pri tem igrati z odprtimi kartami in zapisati, kolikšen delež osebnih dohodkov bodo občani odrihali v ta namen.

Manj razviti več, razviti manj

Obremenitve, ki si jih ljudje naložijo z glasovanjem za samoprispevek, so na različnih območjih različne. Tako anahitiki slovenskega zavoda za statistiko vedno znova ugotavljajo, da so samoprispevki pogostejši na območjih, kjer pride na prebivalca manjši družbeni proizvod in da gre v ta namen tudi veliko več denarja kot drugje.

Leta 1980 so na primer v Ljubljani občanom dajali za samoprispevek 1,5 odstotka od neto osebnih dohodkov, medtem ko so kmetije v Pomurju plačevali precej višje vsote denarja. V občini Murska Sobota je bilo namreč deset let izplačevanih največ samoprispevkov v Sloveniji — kar okoli 170 — prebivalci pa so se v posameznih obdobjih zavezali, da bodo letno dajali v „skupno referendumsko blagajno“ kar po nekaj sto sto dinarjev. (Koliko je bilo v resnici „obremenjen“ s samoprispevkom bi lahko bil predmet zanimive in večstranske komisije raziskovalci!) Za večjo nazornost si pomagajmo z Uradnimi objavami št. 26 od 27. novembra 1980, kjer je — ob sklepu za razpis negiranskega referenduma za izvedbo kirurgije v Murski Soboti — uvedenih kar 27 sklepov o razpisu referenduma v posameznih krajevnih skupnostih vseh štirih pomurskih občin. Večina je bila razpisanih za pet-

Občina	1980	1981	Štev. prebivalcev
Gornja Radgona	18.712	24.889	20.961
Ljutomer	18.732	26.805	27.217
Lendava	18.339	27.878	18.952
Murska Sobota	51.489	67.555	65.362
Skupaj	107.272	147.127	132.492

Vir: Poročilo o izvajanju samoprispevkov in izvajanju zakona o samoprispevku, Priloga Poročevalca, št. 61 od 20. julija 1982. Razumljivo, da gre za okrogle zneske, ki ne morejo — pa bi včasih bilo dobro, če bi — zajeti vsi ti denarji izplačati in goriva, prevoznih stroškov in preganjanja ur, kakor tudi solidarnostnega denarja, peska ali podobnega materiala občanov.

Nedolžnost sprememb in dopolnitve

Da je po nekaj manj kot deset letih prišlo do zahtev po spremembah in dopolnitvah republiškega zakona o samoprispevku, ni presenetljivo. Kar nekajkrat določil je namreč razpisno posredovanje slovenskega ustavnega sodišča in druge podobne institucije, ponavadi zato, da so pojasnile, da more biti izvedljiva za uvajanje samoprispevkov samoupravni sporazumi o omejitvi plana krajevnih skupnosti. V praksi je bilo drugače: večidel razpisani niso izhajali iz celovitih in usklajenih programov in razvojnih načrtov.

Ob tem veljavni zakon ne omejuje višine in obsega za samoprispevek, saj je z ustavnega vidika vprašljivo, kaj je v našem družbenopolitičnem sistemu lahko predlog za plačevanje samoprispevka. Ali je to zgolj dohodek, ki ga delovni živeci in občan ustvarjajo ali je dohodek redno lastniško premoženje? Spomnimo se samo, kakšne temeljitosti je v tej zvezi imela krajevna skupnost Kapela v občini Gornja Radgona ali druge krajevnih skupnosti v drugih pomurskih občinah! „Vikendaši“ samoprispevkov preprosto niso hoteli plačevati, kar ustavno sodišče kategorizirano zavrača in meni,

letno obdobje, deleži pa so znašali približno takole:

— odstotek ali dva od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja, nadomestil in pokojnin, razen pokojnin z varstvenim dodatkom,

— od dva do štiri odstotke od katastrskega dohodka, nekje celo pet,

— dva odstotka od neto osebnega dohodka in davčne osnove od samostojnega opravljanja obrtnih, intelektualnih, drugih gospodarskih in negospodarskih dejavnosti,

— ponavadi do 800 dinarjev v pavšalnem letnem znesku od občanov, ki so na začasnem delu v tujini.

Tu in tam v sklepu o razpisu referenduma najdemo še delovno obveznost. Koliko so uspeli zbrati? Številke so izredno visoke, brez pretravanja rečeno: impozantne. Tabela zbranih sredstev samoprispevka po občinah je v tej zvezi več kot zgovorna:

Občina	1980	1981	Štev. prebivalcev
Gornja Radgona	18.712	24.889	20.961
Ljutomer	18.732	26.805	27.217
Lendava	18.339	27.878	18.952
Murska Sobota	51.489	67.555	65.362
Skupaj	107.272	147.127	132.492

da morajo tudi ti ljudje primakniti del svojega dohodka. Kljub temu ima glede tega zadnjo besedo občinska skupščina, pogoj pa je, da zanje ne bi veljala drugačna merila kot za stalne prebivalce določene krajevnih skupnosti. Ustavno sodišče se zavzema, naj bi bil samoprispevek le vir financiranja krajevnih skupnosti, utemeljen z njenim planom. Ako pa bi občani več krajevnih skupnosti ugotovili potrebnost zadovoljitve

Krog zavezancev za samoprispevek se razširja tudi na osebe, ki nimajo stalnega prebivališča v krajevni skupnosti, imajo pa tam nepremičnine, katerih raba se bo, sprito predvidene gradnje komunalnih ali podobnih objektov, izboljšala. V vsakokratnem aktu o razpisu referenduma za samoprispevek je treba določiti tudi sodelovanje v pripravljanih postopkih in način osebnega izjavljanja delavcev, ki so na začasnem delu v tujini.

Samoprispevek se ne more uvesti od: — z zakonom zajamčenega letnega zneska osebnega dohodka, ki ne presega zneska minimalnih življenjskih stroškov v smislu ustreznih predpisov,

— dohodkov od kmetijstva, ki ne presega letnega zneska osebnega dohodka iz prejšnje alineje,

— pokojnin, ki ne presegajo mejnega zneska najnižjih pokojninskih prejemkov,

— socialnih podpor, invalidnin, otroškega dodatka, štipendij učencev in študentov in

— nagrad, ki jih prejemajo učenci in študenti na proizvodnem delu oziroma na delovni praksi.

(Iz Tez za osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o samoprispevku.)

širših interesov, potlej bi se o tem zmenili z občani drugih krajevnih skupnosti in po tej poti zagotovili financiranje načrtovanih skupnih nalog. Sicer pa kaže še posebej dodati, da se bodo morali prebivalci posameznih območij že prej, preden začno zbirati sredstva za novo šolo ali otroški vrtec, sporazumeti, koliko denarja bodo dodatno prispevali za delovanje oziroma vzdrževanje novopostavljenih objektov.

Na pravkar razkrita spoznanja, izkušnje in usmeritve je uglasen

spremenjen osnutek zakona o samoprispevku, ki ga je slovenska skupščina pretesala in sprejela 9. februarja letos. Članu skupine delegatov za zbor občin skupščine SR Slovenije iz Murske Sote Janezu Kreftu, delavcu iz Bliska, se potemtakem ni bilo treba posebej oglašati, saj so bila stališča soboških oziroma pomurskih delegatov očitno enaka vsem ostalim, zbranim na skupščinskem zasedanju v Ljubljani. Preletimo jih le na kratko!

Za uvedbo samoprispevka ni potrebna dvotretjinska večina glasov občanov, dovolj je že navadna večina. Glede osebnega izjavljanja zdomcev naj bo tako kot doslej: vsaka krajevna skupnost na sebi ustrezen način rešuje vprašanje prispevkov zdomcev. Samoprispevek za izgradnjo določenega objekta se lahko uvede le, če je ta zajet v srednjeročnem načrtu krajevnih skupnosti ali izjemoma le takrat, če novozgrajen objekt ne bo povzročil dodatnih funkcionalnih stroškov. Osnova za samoprispevek naj bodo tudi nepremičnine, stroji in prevozna sredstva, če gre za samoprispevek, s katerim se izboljšujejo pogoji za uporabo nepremičnin oziroma navedenih sredstev. Nenazadnje je po osnutku zakona zavezanec plačila samoprispevka občan in ne več — kakor se je dogajalo doslej — gospodinjstvo. Zakon izrecno poudarja, da je to lahko le občan.

Ostaja: „Tu smo, vaši smo!“

Tradicija se bo torej nadaljevala, kar je toliko pomembnejše, če dodamo, da smo Pomurci — v mislih pa imamo vse štiri občine: Gornja Radgona, Ljutomer, Murska Sobota in Lendava — po številu samoprispevkov na vrhu

republiške lestvice. Posebna analiza je namreč pokazala, da smo imeli konec leta 1981 v Gornji Radgoni 15, Lendavi 32, Ljutomeru 24 in Murski Soboti kar 42 občinskih, krajevnih ali vaških samoprispevkov in da se je v regijski blagajni nabralo nič manj kot 147 milijonov in 127 tisoč dinarjev. To pa so že taka sredstva, s katerimi se da računati in ki veliko zdajo.

Priloga: Branko ŽUNEČ

Vaša solidarnost v Pomurju ne pozna — ali le redkokje! — sosedskih plotov ali zdrh. Ko gre, gre do viš! (Foto: J. Stokich)

Tudi mladi pripisujejo izobraževanju večji pomen

Spominja se potni pa ni nopolitizma. Izobraževanje je vsesplošno vse bolj priložnost v mladinski vrsti. V mladinskiški občini zajemajo razne izobraževalne oblike in metode del mladine, saj pomeni vedno bolj pomembno vlogo aktivnosti zveze socializacije mladine v vseh življenjskih obdobjih mladosti. K temu pa je tudi vsestranske obveznosti mladine in stalna izboljševanja mladinskih organizacij, na katerih je tudi poseben poudarek mladinski nopolitizma, skrajšanje organizacijskega in kadrovskega razdaljanja članstva.

Is treme bodo v mladinskih izobraževalnih sekcijah mladi in skupščinske občine razpisale vse skupne skrb? Spominja se na mladinski letni plan za leto 1982, ki je bil namenjen mladini, ki so se v njem le za mladostnike. V mladinskih sekcijah so tudi sodelovali mladostniki in sodelovali v mladinskih sekcijah. V mladinskih sekcijah so tudi sodelovali mladostniki in sodelovali v mladinskih sekcijah.

V programu idejnopolitičnega izobraževanja mladini iz mladinskih skupnosti so zlasti izpostavljene posveti s predsedniki in tajniki OO ZSMS, ki morajo v letošnjem letu, kot poudarjajo, postati najpomembnejši obliki idejnopolitičnega izobraževanja mladinskih organizacij.

Nit morda pozornost na večjih predavanjih in drugih oblikah izobraževanja v mladinskih organizacijah. Vse to je namenjeno mladini, ki so se v njem le za mladostnike. V mladinskih sekcijah so tudi sodelovali mladostniki in sodelovali v mladinskih sekcijah.

Uveljavila se je tudi nova oblika izobraževanja, ki je namenjena mladini, ki so se v njem le za mladostnike. V mladinskih sekcijah so tudi sodelovali mladostniki in sodelovali v mladinskih sekcijah.

Kot kaže samoprispevek ni vnaprejšnje postavljeno mladinskih predstavitev, ki so vlogi in pomeni mladostnikov po osnovnih in srednjih zvezah socializacije mladine. Pripravljeni so tudi razgovori, razgovori, filmi, kulturne in druge srečanja pa tudi srečanja vseh mladostnikov in mladostnic. V klub mladosti iz krajevnih mladinskih zlasti iz krajevnih mladinskih mest Murske Sote.

48. Dogovor o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljih družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1981—1985
49. Odlok o spremembi odloka o zagotavljanju sredstev za intervencije in pospeševanje kmetijstva v občini Lendava za obdobje 1981—85.
50. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava.
51. Odlok o zaključnem računu proračuna občine Lendava za leto 1982
52. Odlok o oplojevanju živali na območju občine Gornja Radgona
53. Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1983 na območju občine Ljutomer
54. Odredba o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah na območju občine Gornja Radgona
55. Sklep o razpisu referendumu za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Gorice pri Lendavi
56. Sklep o vskladitvi družbenih denarnih pomoči občine Gornja Radgona

48

DOGOVOR

O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH DOGOVORA O TEMELJIH DRUŽBENEGA PLANA OBČINE LJUTOMER ZA OBDOBJE 1981—1985

Podpisniki s tem dogovorom opredeljujejo spremembe in dopolnitve »Dogovora o temeljih družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1981—1985«

Izhodišča za spremembo in dopolnjevanje planskih aktov v občini Ljutomer za obdobje 1981—1985 so predvsem stališča za spremembo in dopolnjevanje aktov v SR Sloveniji za obdobje 1981—1985, ki jih je sprejela skupščina SR Slovenije (Ur. list SRS, št. 12/82), spremembe planskih aktov pri posameznih nosilcih planiranja v občini, dolgoročni programi stabilizacije, odločnejša usmeritev v izvoz na konvertibilno področje in izboljšanje zunanje likvidnosti, povečana pridelava hrane in surovin, predvsem za nadomeščanje uvoza ter povečanje produktivnosti in ekonomičnosti poslovanja. Spremenjeni pogoji gospodarjenja terjajo spremembo posameznih nalog in obveznosti, ki so jih podpisniki sprejeli z dogovorom o temeljih družbenega plana občine Ljutomer za obdobje 1981—1985 (Ur. objave občin Pomurja št. 11/81).

Naloge iz tega dogovora so sestavni del spremenjenih in dopolnjenih samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljih planov udeležencev tega dogovora.

GLOBALNI OKVIRI RAZVOJA

1. člen

S tem dogovorom sprejemamo podpisniki na osnovi skupnih interesov temeljne cilje in naloge razvoja ter opredeljujejo medsebojne odnose, pravice, obveznosti in odgovornosti za uresničevanje sprejetih ciljev.

2. člen

Za celovito obvladovanje procesov družbene reprodukcije in opravljanje pogojev za nadaljnje dograjevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov bo potrebno:

— dograjevati sistem neposrednega odločanja o ustvarjanju, razporejanju dohodka v TOZD, z doslednejšim uvelja-

vljanjem svobodne menjave dela med delavci delovnih skupnosti v gospodarstvu in delavci družbenih dejavnosti,

— razvijati samoupravno organiziranost delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih, temeljnih organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih z boljšo obveščenostjo delegatov in njihovo večjo odgovornost pri določanju tako, da se bodo posamezni cilji učinkoviteje usklajevali na temelju družbenega interesa.

3. člen

Uresničevanje skupnih interesov, ciljev in nalog družbenoekonomskega razvoja bo zagotovljeno v naslednjih materialnih okvirih:

- realna rast družbenega proizvoda 3,5 %.
- rast zaposlovanja 1,8 %
- rast produktivnosti 1,7 %.
- realni osebni dohodki ostanejo na nivoju leta 1980.

Delež produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda bo 48 %, zaposlovanje pa 52 %.

V teh materialnih okvirih bo prebivalstvo občine naraščalo po stopnji 0,5 %, kar pomeni rast od sedanjih 18.770 prebivalcev na 19.352 v letu 1985.

4. člen

Udeleženci tega dogovora soglašajo z usmeritvijo ljutomerskega gospodarstva za vlaganje v razvojno produktivnejša področja, ki so usmerjena predvsem v izvoz in v nadomeščanje uvoza, ki zagotavljajo gospodarno porabo energije in surovin ter so prostorsko in tehnološko sprejemljive.

Organizirala bi se naj proizvodnja, ki temelji na rasti produktivnosti in racionalnem zaposlovanju.

Intenzifikacija gospodarskega razvoja bo temeljila predvsem na povečani industrijski proizvodnji, pospešenem razvoju kmetijstva in drobnega gospodarstva z namenom povečati proizvodnjo in predelavo ob skupnih prizadevanjih združenih kmetov in delavcev v kmetijstvu, živilstvu, trgovini in obrti.

5. člen

Razvoj gospodarstva v občini zavezuje udeležence tega dogovora, da pri investicijskih in proizvodnih programih upoštevajo kriterije za prestrukturiranje gospodarstva sprejete v

dogovoru o spremembah in dopolnitvah dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 (točka 1. kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva in navedila za uporabo teh kriterijev).

Za investitorje na območju občine Ljutomer bodo upoštevane vse olajšave iz točke XVI. skladnejši regionalni razvoj (104. in 105. člen) zgoraj omenjenega dogovora.

Organizacije združenega dela predvidevajo investicijska vlaganja v predračunski vrednosti 2.135 mio din.

6. člen

Krepitev izvozne sposobnosti in zmanjševanje uvozne dejavnosti gospodarstva je ena izmed bistvenih postavk pri nadaljnjem razvoju. Zato se podpisniki tega dogovora zavezujejo, da bodo s samoupravnim povezovanjem (v okviru samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino, gospodarske zbornice, in drugih združenj) ustvarili pogoje za kvalitetnejšo mednarodno menjavo.

Organizacije združenega dela bodo sprejemale letne plane, v katerih se bodo obvezale izvoziti načrtovano količino blaga in storitev ter s tem omogočile realizacijo planirane letne rasti izvoza.

7. člen

Stanje na področju zunanje likvidnosti bodo udeleženci dogovora v okviru svojih pristojnosti spremljali ter sprejemali ustrezne ukrepe.

Z vsklajenim delovanjem bodo organizacije združenega dela kot osnovni nosilci planiranja in odgovorni za stanje zunanje likvidnosti ustvarjali pogoje za izboljšanje zunanje likvidnosti.

8. člen

Za stabilnejše gospodarjenje in obvladanje tokov družbene reprodukcije bo treba nadaljevati gospodarsko rast z večjim uveljavljanjem kvalitetnih dejavnikov razvoja predvsem produktivnosti, ekonomičnosti in izvoza na konvertibilno področje, tako da bo omogočena rast dohodka in povečana učinkovitost družbenih sredstev.

Dogovorjeni materialni okviri razvoja bodo doseženi pod pogojem postopnega izboljšanja razmerij v delitvi družbenega proizvoda. Sredstva za investicije bodo naraščala v skladu z rastjo dohodka, sredstva za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb počasneje od rasti dohodka, pri čemer se bodo realni osebni dohodki v posameznem letu gibali največ v okviru gibanja produktivnosti.

Razmerja v delitvi dohodka za posamezna leta bodo, glede na tekočo ekonomsko politiko, opredeljevali letni planski akti.

9. člen

Usmeritev v razvojno produktivnejša področja družbenega dela terja zaposlovanje, ki omogoča višjo produktivnost dela, večji dohodek, obenem pa večjo udeležbo strokovnega in ustvarjalnega dela. Zaradi tega se podpisniki dogovorijo za racionalno zaposlovanje in izboljšanje kadrovske strukture, ob tem pa tudi na neposredno pokrivanje celotnih družbenih stroškov ob novem zaposlovanju.

Število zaposlenih bo naraščalo po 1,8 % letni stopnji. Tako se predvideva povečanje števila zaposlenih v družbenem sektorju za okrog 500 novih delovnih mest, kar pomeni leta 1985 okrog 5.600 zaposlenih. Delež zaposlenega prebivalstva v občini Ljutomer se bo povečal od sedanjih 26 % na 29 %. V zasebnem sektorju bo koncem leta 1985 zaposlenih okrog 380 delavcev.

PREDVIDENI RAZVOJ PO PODROČJIH

1. Kmetijstvo in gozdarstvo

10. člen

Do Ljutomerčan, KZ Ljutomer—Križevci, Emona TOZD Agropod in DO Mlekopromet, bodo skupaj z združenimi kmeti in kmetijskimi skupnostmi zagotovili povprečno 4 — 5 % letno rast kmetijske proizvodnje ter uresničevali na območju občine enotno kmetijsko politiko predvsem za naslednje naloge:

— zagotovitev kmetijske proizvodnje kmetijskih površin, vodnje s porabniki hrane in uveljavitev fizične in dohodkovne povezanosti, kar bo zagotavljalo večjo ekonomsko stabilnost;

— samoupravno organiziranje kmetov z usmerjanjem kmetij ter nadaljnje poglobljanje, razširjanje in razvijanje kooperacijskih odnosov in organiziranje učinkovite strokovne službe za proizvodnjo.

— prevzemanje vseh razpoložljivih kmetijskih površin, ki bodo prvenstveno uporabljene za krepitev družbenih kompleksov oziroma za oblikovanje skupnih zemljiških kompleksov združenih kmetov,

— zagotovitev povečanja osnovne črede, ki bo zagotovila večjo prirejo mesa in mleka v družbenih pitaliških in na podlagi skupnih vlaganj v organizacije združenih kmetov,

— pospešitev uvajanja sodobne agrotehnike za povečano rastlinsko proizvodnjo pšenice, koruze, sladkorne pese, vrtnin, jagodičevja, sadjarstva in vinogradništva,

— zagotoviti, da bo v tem obdobju hidromelioriranih 1000 ha zemljišč in komasiranih 1.300 ha zemljišč,

— pridelke in proizvode iz primarne kmetijske proizvodnje morajo v čimvečjem obsegu pridelati v domačih predelovalnih obratih v gotove in polgotove prehrabene proizvode oziroma do take stopnje, da jih bodo ponudili direktno na trg,

— izvesti takšno samoupravno organiziranost kmetijske in živilske industrije, da bodo navedeni cilji realizirani in da bo omogočeno učinkovitejše povezovanje v občini in širše,

— delovne organizacije s področja kmetijstva bodo uresničevale temeljna izhodišča družbenega dogovora o temeljnih ciljih in o medsebojnih poslovnih odnosih ter izvajanju agrarne politike v občini Ljutomer in družbenopolitična izhodišča, ki so bila sprejeta na podlagi ocen izvajanja dosežanj dogovora in se nanašajo na ustvarjanje pogojev za hitrejši razvoj primarne kmetijske proizvodnje, živilske predelave, pospešeno vlaganje v zemljiške agrarne operacije in izvedbo takšne samoupravne organiziranosti ter delitve dela, da bodo ti cilji uresničeni in bo omogočeno učinkovitejše dohodkovno povezovanje v občini in širše.

Pri investicijah v kmetijstvu bodo upoštevani kriteriji, ki so opredeljeni v samoupravnem sporazumu o temeljih plana poslovnih skupnosti za razvoj kmetijstva in živilske industrije Slovenije, kjer imajo prednost predvsem investicije v pridobivanje novih zemljišč, povečanje tržno poljedelske proizvodnje in živilorejske proizvodnje, proizvodne usmeritve za povečanje domače oskrbe in izvoz, zagotovitev surovinske osnove za živilsko industrijo in modernizacijo obstoječih zmogljivosti pri prej naštetih namenih.

11. člen

Kmetijska zadruga »Ljutomer—Križevci« bo za potrebe družbenega in zasebnega kmetijstva zagotovila vlaganja v višini 200 mio din in sicer: za nakup zemljišč, melioracije, opremo in mehanizacijo, oskrbovalni center za združene kmete, vlaganja v zasebni sektor in druga manjša vlaganja.

DO »Ljutomerčan« bo v družbeni in zasebni sektor vložila 481 mio din in sicer: za rekonstrukcijo mesno-predelovalnega obrata Simentalka, rekonstrukcijo mešalnice močnih krmil, nabavo opreme in mehanizacije, transportnih avtomobilov, izgradnjo hlevov za vzrejo pujskov na Cvenu, obnovo vinogradov, melioracije in druga vlaganja.

Emona TOZD »Agropod« bo vložila v tem obdobju 85 mio din in sicer v opremo za polnilnico, izgradnjo hladilnice in za vlaganja v primarno kmetijsko proizvodnjo.

DO »Mlekopromet« predvideva vlaganje v višini 100 mio din in sicer v modernizacijo obstoječe proizvodnje, izgradnjo proizvodnih kapacitet za nadaljnjo predelavo sirotke v laktozo in sovlaganje za večjo proizvodnjo mleka v družbenem in zasebnem sektorju.

12. člen

Kmetijska zemljiška skupnost bo kot nosilec kmetijske zemljiške politike v občini predvsem skrbela za:

— pravilno rabo in obdelavo kmetijskih zemljišč,

— vsklajevanje prostorskih interesov kmetijstva z interesi drugih porabnikov prostora upoštevajoč sprejeti urbanistični program občine,

— vzpodbujanje različnih oblik sodelovanja med kmeti in kmetijskimi organizacijami združenega dela ter zagotavljanje

boljših pogojev za razvoj kmetijstva v hribovitem področju (regresiranje manj razvitih območij kmetijstva).

— nadaljevanje hidromelioracije na 1000 ha zemljišč (dolina Turje in Bukovnice, Razkrižje, Veščica, Pristava, Mota in zemljišče v porečju Ščavnice — Berkovci) in komasacij na površini 1.300 ha ter ureditev osnovne odvodnje na območju Virje.

Na teh površinah se uvaja intenzivna kmetijska proizvodnja najpomembnejših kultur (pšenice, koruze, sladkorne pese, krmnih rastlin in vrtnin).

Kmetijska zemljiška skupnost bo sprejela program racionalnega izkoriščanja in urejanja kmetijskih površin v občini in zagotovila njegovo izvajanje.

13. člen

Skupnost za pospeševanje kmetijstva bo skrbela za ureničevanje proizvodnih programov v občini in pospeševanje razvoja tržnega poljedelstva in živinoreje (regresi za semena, koruzo, pšenico, gnojila, ipd). Podpisniki tega dogovora sprejemajo obveznosti za delovanje te skupnosti, ki naj zagotovi skladnejši razvoj celotnega občinskega kmetijstva.

14. člen

TOK »Gozdarstvo« Ljutomer in TOZD Gozdarstvo iz Murske Sobote, ki gospodarita z gozdovi družbenega in zasebnega sektorja, bosta dosledno izvajala sprejeti 10-letni načrt gozdnogospodarskih del z območja občine. Fizični obseg proizvodnje se bo povečal po letni stopnji 11 %, povdarek bo dan zlasti obnovi, negi, varstvu in urejanju gozdov. Posekani lesni asortimenti v občini pa bodo služili kot surovinska osnova za lesno industrijo.

2. Industrija

15. člen

Industrija bo poleg kmetijstva še nadalje nosilec hitrejšega gospodarskega razvoja v občini. Z investicijami v nove zmogljivosti in z boljšo izrabo notranjih kvalitativnih dejavnikov bomo zagotovili 7—8 % letno rast fizičnega obsega industrijske proizvodnje.

16. člen

S prostorskega vidika bomo razvoj industrije usmerjali predvsem v industrijsko cono v Ljutomeru, saj bo najmanj 85 % delovnih mest v sekundarnih dejavnostih na ureditvenem območju mesta Ljutomer.

17. člen

Razvojne programe bomo obravnavali in sprejemali po kriterijih in sicer tako, da bomo najprej globalno preverili gospodarsko, ekonomsko in ekološko upravičenost projekta ter okvirno zagotovitev virov financiranja, šele na to bo možno pristopiti k izdelavi potrebne dokumentacije.

18. člen

Razvoj industrije bo temeljil na naslednjih investicijskih oziroma proizvodnih programih:

a) kovinsko predelovalna industrija

DO TEHNOSTROJ Ljutomer predvideva v naslednjem srednjeročnem obdobju nabavo visoko produktivnih strojev ter opreme, s katero bodo maksimalno izkoristili obstoječe proizvodne objekte. Zgradili bodo skladišče ter modernizirali avto-servisno dejavnost. Predračunska vrednost investicij znaša 351 mio din. Proizvodni program bodo dopolnili predvsem s proizvodnjo izdelkov za transport v kmetijske namene: priključna vozila, trosilniki, podvozja in sklopi.

Za večjo vključitev v širši slovenski in jugoslovanski prostor se bodo še tesneje povezovali z združeno industrijo kmetijskih strojev in opreme SOZD Agros, poslovno skupnostjo industrije traktorjev in kmetijske mehanizacije Jugoslavije ter v skupnost avtomobilske industrije pri ZIV TAM Maribor.

ELEKTROKOVINA Maribor — obrat Ljutomer ima v svojem programu proizvodnjo svetilnih teles, prav tako pa je že v izdelavi program nadaljnjega razvoja, v katerem naj bi bil povdaren še hitrejši razvoj elektrokovinske proizvodnje.

b) lesno predelovalna industrija

Zaradi zaostrenih razmer v lesni industriji, predvsem pri prodaji končnih izdelkov in oskrbi s surovinami ter repromaterialom bo v občini potrebno doseči večje medsebojno sodelovanje. Zaradi tega je potrebno v občini združiti obstoječe proizvodne kapacitete in to od razžaga hlodovine do proizvodnje finalnih izdelkov, saj bo na tak način dosežena boljša izkoriščenost proizvodnih in prostorskih kapacitet.

Z združitvijo Lesnine TOZD Mizarstvo, Marles TOZD Tovarna pohištva, in Ljutomerčan TOZD Les v eno temeljno organizacijo združenega dela v sestavi DO Marles, bodo v obstoječih proizvodnih in prostorskih kapacitetah razvijali naslednje programe: predelava hlodovine v polizdelke, proizvodnja kuhinjskega pohištva, spalnic, predsobnih elementov in podobno. V modernizacijo in razširitev proizvodnje in enostavno reprodukcijo bo vloženo 75 mio din investicijskih sredstev.

c) industrija gradbenega materiala

KRIŽEVSKO OPEKARNE predvidevajo v srednjeročnem obdobju 1981—1985 izgradnjo nove tovarne strešnikov v predračunski vrednosti 287 mio din.

Obrat v Lukavcih se bo preusmeril v proizvodnjo betonskih izdelkov.

IMGRAD Ljutomer bo povečal obseg proizvodnje kioskov, panelk in satovja vseh vrst z izboljšanjem obstoječih proizvodnih zmogljivosti v skupni predračunski vrednosti 150 mio din.

d) tekstilna industrija

MURA TOZD OBLAČILA Ljutomer predvideva modernizacijo strojne opreme, vlaganja v izboljšanje pogojev dela in drugo v predračunski vrednosti 79 mio din in sovlaganja v druge programe v občini.

MTT TOZD BOMBAŽNA TKALNICA Ljutomer predvideva povečanje proizvodnih prostorov v predračunski vrednosti 68 mio din.

e) usnjarska industrija

KONUSTOZD USNJARNA Ljutomer predvideva 69 mio din vlaganj v enostavno reprodukcijo, rekonstrukcijo proizvodnih prostorov in izgradnjo čistilne naprave.

f) farmacevtska industrija

Z novim obratom tovarne zdravil KRKA v Ljutomeru bo tudi naša občina prispevala svoj delež pri proizvodnji farmacevtskih preparatov za potrebe domačega in tujega trga. Osnovna naloga tega obrata bo v prvih letih obstoja osvojitve tehnologije in usposobitev kadrov za tovrstno proizvodnjo.

19. člen

3. Gradbeništvo

KOMGRAD in PGP bosta v sodelovanju zagotovila zadostne količine peska in gramoza za široko potrošnjo.

KOMGRAD Ljutomer bo v celoti pokrival potrebe po komunalnih storitvah, opremljanju stavbnih zemljišč, odvozu smeti in preskrbi z vodo. Investicijska sredstva v višini 36 mio din bodo namenjena predvsem za razširitev separacije ter zagotovitev zdrave pitne vode.

PROIZVODNO GRADBENO PODJETJE — izhajajoč iz dosedanjega razvoja delovne organizacije se bo PGP organiziralo tako, da se bodo iz sedanjih organizacijskih enot: gradbeništvo, kovinske delavnice, enote za projektiranje in uprave, organizirale temeljne organizacije ter delovno skupnost skupnih služb. Za izpolnitev najnujnejše opreme — mehanizacije, bo vloženo približno 3 milijone din.

20. člen

4. Elektrogosposdarstvo

TOZD ELEKTRO Gornja Radgona enota Ljutomer predvideva izgradnjo 45 transformatorskih postaj različnih tipov z ustrežno dolžino daljnovodov in omrežja nizke napetosti.

S tako izgradnjo elektroenergetskih objektov se bodo zboljšale razmere pri preskrbi z električno energijo.

Predvidena je tudi obnova in dograditev razdelitne transformatorske postaje v Ljutomeru v vrednosti 60 mio din.

TOZD Elektrogradnje in montaža Ljutomer bo vršil storitve in usluge s področja elektroinstalacij ter za dopolnitev te dejavnosti investiral 32 mio din za gradnjo skladišč, garaže in opreme na novi lokaciji.

21. člen

5. Trgovina in preskrba

Z namenom, da se izboljša oskrba občanov zlasti s proizvodi osnovne preskrbe in kmetijskimi pridelki, bo organizirana samoupravna interesna skupnost za preskrbo, ki bo skrbela zlasti za:

- pospeševanje samoupravnega povezovanja trgovine s proizvodnjo na podlagi združevanja dela in sredstev,

- predlagala bo združevanje sredstev za oblikovanje blagovnih in tržnih rezerv za stabilnejšo redno preskrbo in preskrbo v izrednih razmerah,

- sprejela bo program razvoja družbene prehrane v občini ter vzpodbujala samoupravno sporazumevanje o združevanju sredstev za izgradnjo objekta družbene prehrane,

- samoupravna interesna skupnost za preskrbo bo ob sodelovanju svetov potrošnikov spremljala problematiko preskrbe in predlagala ukrepe za njeno izboljšanje.

22. člen

V tem obdobju bomo zagotavljali sredstva za oblikovanje občinskih blagovnih rezerv ter za izgradnjo skladišnih prostorov v skladu z zakonom o blagovnih rezervah ter sprejetim programom občinskih blagovnih rezerv. Sredstva bodo zagotovljena iz proračuna ter s samoupravnim sporazumom o združevanju sredstev TOZD.

23. člen

Dosedanji nosilci družbene prehrane (DO Vesna, DO Ljutomerčan in Radenska TOZD Jeruzalem) bodo v tem obdobju:

- zagotavljali kvalitetno družbeno prehrano za delavce v TOZD (tople malice) ter poskrbeli, da bodo sedanje zmožljivosti ustrezno posodobili tako, da bodo pokrite potrebe povečanega števila zaposlenih v občini.

- pripravili bodo enoten program razvoja družbene prehrane v občini in predložili v sprejem vsem OZD v občini samoupravni sporazum o združevanju sredstev za izgradnjo objekta družbene prehrane.

- druge OTD se zavezujejo, da v tem obdobju ne bodo vlagale sredstev v razširjanje ali izgradnjo novih objektov družbene prehrane.

24. člen

DO VESNA Ljutomer bo kot nosilec preskrbe v občini vložila v obdobju 1981—1985 70 mio din za izgradnjo oskrbnega centra, razširitev blagovnice v Ljutomeru in manjša vlaganja v obnovo ostalih prodajaln v občini.

25. člen

OZD trgovske dejavnosti, ki imajo poslovne enote na območju občine (Agrotehnika, Borovo, Koloniale, Povrtina, Peko, Pomurska založba idr.) bodo sprejele programe nadaljnje izgradnje in modernizacije prodajnih površin, ob tem se bodo odgovorno vključevale v skupen program razvoja trgovine.

26. člen

6. Gostinstvo in turizem

Naravne kvalitete prostora (Ljutomerske gorice, termalno kopališče, lov, ribolov, vinska cesta, Železne dveri, tradicionalne prireditve in drugo) dajejo dobro osnovo za razvoj turizma, katerega nosilec je Radenska TOZD Jeruzalem. Da bomo te naravne danosti v celoti lahko ponudili gostom, ki prihajajo na naše območje, bo TOZD Jeruzalem povezal te interese v enotno turistično-gostinsko ponudbo.

TOZD JERUZALEM predvideva 130 mio din vlaganj za pokriti bazen, nudistični kamp in novi hotel v Banovcih, adaptacijo turističnih postojank ob vinski cesti ter druga vlaganja.

27. člen

7. Obrt

Nosilec obrti v občini je Obrtno združenje skupaj z Obrtno zadrugo »Prlekija«.

Obrtno združenje si bo prizadevalo zlasti naslednje:

- v okviru prostorskega plana bo skupaj s pristojnimi organi v občini zagotovilo poslovne prostore oz. zazidljive površine za deficitarne obrti,

- v okviru svojih rednih nalog bo skrbelo, da bodo na območju občine zastopane vse obrti, ki jih občani potrebujejo,

- zagotavljanje kreditnih sredstev za investicije v drobno gospodarstvo v predračunski vrednosti 37 mio din,

- za nadaljnjo zaposlovanje približno 140 delavcev, tako da bo v letu 1985 v obrti zaposlenih skupno 386 delavcev.

OZ »PRLEKIJ« bo organizirala in povezovala delo med TOZD in samostojnim osebnim delom, zlasti za skupno planiranje, organiziranje proizvodnje in storitev. Število aktivnih članov se bo v tem obdobju povečalo za 23 članov, tako da jih bo leta 1985 vključenih že 105.

Skupno število zaposlenih pri aktivnih članih bo okrog 430 delavcev.

Za vlaganja pri članih so predvidena sredstva v višini 24,4 mio din. Sredstva bodo zagotovljena iz naslednjih virov: 30 % udeležba kooperantov oz. samostojnih obrtnikov in 70 % združenih sredstev med zadrugo in banko za udeležbo katerih se bodo zadruga, banka in samostojni obrtniki posebej dogovorili. Obrtna zadruga bo usposobila proizvodne prostore lastne proizvodnje v skladu s samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev z LTH, ter organizirala dejavnost v okviru LTH Škofja Loka kot TOZD. V ta namen so predvidena vlaganja za dograditev proizvodnih prostorov v višini 29 mio din. Na novo bodo zaposlili 40 delavcev in bo leta 1985 skupaj zaposlenih v TOZD LTH Škofja Loka 57 delavcev.

UREJANJE PROSTORA, STANOVANJSKA GRADNJA, KOMUNALNO GOSPODARSTVO IN PROMET

28. člen

V prostorskem planiranju in gospodarjenju s prostorom bomo zagotovili dosledno uveljavitev načela, da se vsi posegi v prostor odvijajo na osnovi samoupravno sprejetih odločitev v TOZD, KS, SIS in občini.

Pri usmerjanju razvoja v prostoru občine Ljutomer bomo zagotavljali enotno urbanistično politiko, ki je sprejeta z urbanističnim programom občine in načrtom mesta Ljutomer.

Urbanistični razvoj občine bo sledil dolgoročni policentrični zasnovi z upoštevanjem prostorskih, ekoloških in ekonomskih pogojev ter kvalitetnih urbanističnih rešitev.

Vsak poseg v prostor bo preverjen tudi z vidika ekoloških učinkov, z vidika varovanja kmetijskih površin, zlasti območij podtalnice.

29. člen

V smislu varstva kmetijskih zemljišč bomo v agrokarto določili:

- območja, ki so trajno namenjena za kmetijstvo in se njihova namembnost ne sme spremeniti, zanje se določi način usposabljanja, izboljšanja, pa tudi način izkoriščanja,

- območja, ki se praviloma izkoriščajo le za kmetijsko rabo kot temelj za pridobivanje hrane, vendar se pod določenimi pogoji namembnosti lahko spremeni oz. se koristi tudi v druge namene.

- zemljišča, kjer je predvidena organizacija in izgradnja infrastrukturnih objektov izven naselij, pa je sedaj v kmetijski rabi, za nadomestilo se preskrbijo in se usposobijo nove kmetijske površine.

30. člen

Izgradnjo mesta in naselij bomo zasnovali tako, da bo zagotovljena sočasna in zaključena izgradnja posameznih naselij, kar bo zagotavljalo skladen razvoj posameznih predelov

mesta Ljutomer ter smotrno izrabo prostora, komunalne in ostale infrastrukture.

V celoti bo potrebno preprečiti stihijsko rast poselitve izven strnjenih naselij in zaselkov. Posebno družbeno skrb oomo posvetili organiziranosti družinske stanovanjske izgradnje, ki je danes največji in najbolj neracionalen porabnik prostora s tem, da bomo delovnim ljudem in občanom zagotovili zadostno število pripravljenih in dosegljivih lokacij.

Hitreje bo potrebno vršiti obnovo samega mestnega jedra ter na ta način zagotoviti primerno bivalne pogoje in izgradnjo poslovnih in drugih prostorov na tem območju.

31. člen

Smotrno urejanje prostora občine zahteva nadaljevanje izdelave naslednjih urbanističnih in geodetskih dokumentov:

- zazidalni načrt mesta Ljutomer,
- določitev mej urbanističnih redov ter ostalih naselij,
- geodetsko katastrske načrte na območjih, kjer se bodo izdelovali urbanistični načrti, dispozicijski načrti za območje urbanističnega reda,
- geodetsko komasacijske načrte na območjih kjer se bodo izvajale komasacije,
- kataster komunalnih naprav za območja, ki so že opremljena s komunalnimi napravami in območja, kjer so komunalne naprave v gradnji.

32. člen

Hitra družbenoekonomska rast regije ter posameznih občin v medobčinskem prostoru zahteva dogovor o usklajevanju izrabi gospodarskega in fizičnega prostora, zlasti o skupni izgradnji infrastrukturnih sistemov (cesta, železnica, PTT, gradnje HE, bolnišnica in drugo) in o drugih skupnih programih.

33. člen

Zagotoviti potrebno večjo skrb varstvu in urejanju okolja, ki postaja sestavni del tako parcialnih razvojnih načrtov kot celovitega srednjeročnega družbenega plana občine. Srednjeročni cilj je zmanjšati onesnaženje potoka Ščavnice in njenih pritokov, kar bomo dosegli z izgradnjo nove čistilne naprave.

34. člen

Potrebno je zavarovati in zaščititi območja z zdravo pitno vodo in jo zagotoviti v zadostnih količinah za potrebe gospodinjstev in industrije.

Organizirati je potrebno odvoz smeti ter zagotoviti dovolj odlagališč za smeti in odpadke za potrebe mesta in drugih urbanističnih središč.

35. člen

Prizadevati si bo potrebno za zagotavljanje boljših bivalnih pogojev tako na območju mesta in drugih naselij z zagotavljanjem pokrivanja potreb občanov po osnovni preskrbi kulturnih, obrtnih in drugih storitev ter površinah za športne in rekreacijske potrebe.

STANOVAJSKO GOSPODARSTVO

36. člen

Na območju stanovanjske gradnje bomo uveljavili dolgoročneje planiranje in vsklajevanje stanovajske graditve z drugimi uporabniki prostora, ki bo usmerjeno v družbeno stanovajsko gradnjo.

Z vključevanjem bodočih uporabnikov, izvajalcev in drugih kategorij udeležencev v stanovajski graditvi, bomo dosegli boljše samoupravno organiziranost in nadaljnje uresničevanje sovobodne menjave dela.

37. člen

Za nemoten nadaljnji razvoj mesta Ljutomer in občine predvidevamo, da bomo do leta 1985 zgradili okrog 290 stanovaj, od tega 140 družbenih in 150 zasebnih stanovajskih hiš.

Družbena gradnja se bo v glavnem izvajala le v mestu Lju-

tomer, delno pa le na območju ostalih krajevnih skupnosti, v kolikor bodo podane potrebe in bodo na voljo finančna sredstva.

KOMUNALNA IN CESTNA DEJAVNOST

38. člen

Podpisniki se zavezujemo, da bomo zagotovili takšen nivo storitev in uslug komunalnega gospodarstva, ki ga bodo narekovale širše družbene potrebe in v ta namen bomo združevali naslednja sredstva:

	zdržena sredstva v obdobju 1981—1985
— za vzdrževanje občinskih cest	6,4 mio din
— za rekonstrukcijo 25 km asfaltnih cest in modernizacijo	15,0 mio din
— za vzdrževanje komunalnih objektov skupne rabe	14,1 mio din
— za vodooskrbo	52,0 mio din
— izdelava načrtov za gradnjo čistilne naprave in kataster komunalnih naprav	4,8 mio din
— urejanje stavbnih zemljišč za potrebe stanovanjske in industrijske gradnje 25 ha	67, mio din
Skupaj:	159,3 mio din

Za realizacijo programov izgradnje vodooskrbe, projektov čistilne naprave, urejanja stavbnih zemljišč, rekonstrukcije asfaltiranja cest in za vzdrževanje komunalnih objektov skupne rabe bo potrebno pripraviti in sprejeti ustrezne samoupravne sporazume o financiranju in izgradnji.

39. člen

Republiška cestna skupnost bo prednostno realizirala neizvršeni program iz obdobja 1976—1980 ter izvedla rekonstrukcijo in večja vzdrževalna dela naslednjih cest in odsekov: Veržej—Križevci—Ljutomer, skozi mesto Ljutomer, Ljutomer—Stročja vas in Ljutomer—Žerovinci ter izvedla priprave za izgradnjo obvoznice mesta Ljutomer in v kolikor bodo podane možnosti z izgradnjo tudi pričela. Zgraditi bo potrebno tudi mostove na cesti Razkrižje—Bistrica.

40. člen

Poseben poudarek v naslednjem obdobju bo potrebno dati zbiranju in odlaganju vseh vrst odpadkov in smeti. DO »SUROVINA« iz Maribora, ki je nosilec zbiranja odpadkov surovin v naši občini, bo učinkoviteje organizirala zbiranje teh odpadkov v sodelovanju z organizacijami združenega dela in krajevnimi skupnostmi in jih vračala v predelavo v največji možni meri. Za izvedbo te naloge bodo pripravili poseben program in vskladili z nosilci planiranja.

VODNO GOSPODARSTVO

41. člen

V naslednjem srednjeročnem obdobju 1981—1985 bo usmeritev predvsem v vzdrževanje vodnogospodarskih objektov, varstvo pred vodami, regulacije vodotokov, oskrbi z vodo ter čiščenju odpadnih voda.

Območna vodna skupnost MURA bo nadaljevala z regulacijo Ščavnice gorvodno od Kokorič, zgradila zadrževalnik v Bolehnečicah; s kapaciteto 4 mio m³ vzdrževala že zgrajene vodnogospodarske objekte ter sofinancirala ureditev vodooskrbe v vzhodnem delu občine v skupni predračunski vrednosti 152 mio din. Od skupne predračunske vrednosti bo za nove naložbe porabljeno 91 mio din, za vodooskrbo 9 mio din ostalo pa za vzdrževalna dela in osnovno dejavnost. Ureditve ostalih potokov, to je Kozarice, Virje, Turje, Bukovice, Kostanjevice, Lipnice in Belejca se bo urejalo sočasno z izvajanjem hidromelioracij, ki jih predvidevamo na površini okrog 1000 ha. Pri tem bo dana prednost osnovni odvodnji, da bo preprečena

neposredna škoda na celotnem območju. Podrobno so naloge tega člena opredeljene v spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljnih plana območne vodne skupnosti »MURA« za obdobje 1981—1985.

PTT PROMET

42. člen

Na podlagi predvidenega gibanja družbenih potreb po posameznih vrstah in skupinah PTT storitev bo potrebno v naslednjem obdobju izboljšati zadovoljevanje potreb uporabnikov po vseh PTT storitvah, zlasti storitve telefonskega in telegrafskega prometa, prenosa podatkov, sodobnejše in kvalitetnejše dostave poštnih pošilk.

Da bomo predlagane izboljšave dosegli bo potrebno pro- učiti sedanjo organiziranost PTT službe ter jo kadrovsko okre- piti. Za naslednje srednjeročno obdobje so predvidena nasled- nja vlaganja: razširitev poštne zgradbe v Ljutomeru, telefonske centrale v Ljutomeru in v Križevcih, razširitev krajevne tele- fonske mreže, postavitev telefonskih govornic ter nabava nove opreme ter mehanizacije. Skupna vrednost investicij bo znašala 45 mio din.

PROMET IN ZVEZE

43. člen

Zagotoviti bo potrebno hitrejši pretok blaga od proizvodnje do potrošnika. V ta namen se predvideva izgradnja podaljšanja proge Ormož—Murska Sobota in povezava z Madžarsko ter izgradnja in ureditev skupnega skladiščnega prostora ob glavni železniški postaji v Ljutomeru, s čimer bodo tudi podani pogoji za izvedbo integralnega transporta.

Ljutomer bo potrebno sodobneje povezati na slovenski cestni križ preko takoimenovane severne magistrale, ki bo po- vezovala Lendavo—Mursko Soboto—Gornjo Radgono na av- tocesto Sentilj—Maribor—Ljubljana.

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

44. člen

Družbene dejavnosti se bodo razvijale v skladu s potrebami in interesi delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in občanov v krajevnih skupnostih.

Za uresničevanje teh nalog bodo udeleženci tega dogovora zagotovili:

- medsebojno povezanost in odvisnost družbenih in go- spodarskih dejavnosti v občini.

- funkcionalno povezovanje v samoupravnih interesnih skupnostih, kar bo omogočilo učinkovitejše zadovoljevanje skupnih potreb in reševanje skupnih nalog.

- racionalno investicijsko vlaganje.

Naloge na področju družbenih dejavnosti se bodo izvajale na osnovi usklajenih in sprejetih samoupravnih sporazumov in srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti.

45. člen

Za financiranje investicij na področju družbenih dejavnosti bomo podpisniki tega dogovora zagotavljali sredstva s samo- upravnimi sporazumi o temeljnih planov samoupravne interesne skupnosti na osnovi sprejetih programov, zagotovljene raci- onalizacije gradnje in večnamenske uporabnosti objektov.

V srednjeročnem obdobju bomo v skladu z referendum- skim programom zgradili na področju:

- zdravstva: kirurški blok v sestavi katerega bodo prostori s kirurškim, očesnim in ušesnim oddelkom z ambulantami ter patologijo v skupni vrednosti 378,59 mio din ter zdravstveno postajo v Bučkovcih v vrednosti 5,7 mio din; Občina sofinancira v celoti investicije 11,8 % oz. 32.874.00.— din. Sredstva bomo zbrali s prispevno stopnjo 0,67 % iz dohodka DO na osnovi BOD in 50 % občinskega samoprispevka.

— izobraževanje: v okviru zbranih referendumskih sred- stev za investicije na tem področju je potrebno zgraditi prizidek pri OŠ Branko Bernot-Aljaž v Križevcih, izgradnja prizidka pri OŠ Janko Ribič v Cezanjevcih in OŠ Ivan Cankar v Ljutomeru pa se bo pričela v kolikor bodo na voljo finančna sredstva oz. se naj izvedba teh del premakne v naslednje srednjeročno obdobje.

Sredstva za te namena se zbirajo na osnovi redne prispevne stopnje 0,55 % iz BOD, 50 % občinskega samoprispevka, za razliko pa so predvideni dolgoročni krediti republiških SIS.

46. člen

Z uresničevanje svobodne menjave dela in upoštevanjem sta- bilizacijske politike bomo zagotovili obseg sredstev za družbene dejavnosti, ki bodo rasla počasneje od rasti družbenega proizvo- da in sicer v skladu s tekočimi ekonomskimi gibanji v posameznih letih. Financiranje družbenih dejavnosti bomo zagotavljali s se- lektivno politiko, prednostno pa smo opredelili izobraževanje, zdravstveno varstvo in zaposlovanje.

47. člen

Udeleženci tega dogovora bodo vsak v okviru svojih pristoi- nosti zagotovili:

- da cene storitvam v družbenih dejavnosti v obdobju 1981—1985 ne bodo naraščale hitreje, kot bi smele na podlagi stroškovne strukture, dogovorjene s samoupravnimi sporazumi o temeljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti in ob upošte- vanju enotne metodologije za revalorizacijo programov,

- da se bodo spreminjali kriteriji in merila za ugotavljanje upravičenosti do socialnih dajatev in višina teh dajatev določenih v samoupravnih sporazumih ustreznih samoupravnih interesnih skupnosti, ter da se ne bodo širile obstoječe pravice ali uvajale nove,

- da se bodo ob zaključnih računih samoupravnih interesnih skupnosti dosledno ugotavljale in poračunavala vsa sredstva, ki bi ostala po izvršitvi dogovorjenih programov, določenih s samo- upravnim sporazumom.

48. člen

Financiranje storitev in dobrin družbenih dejavnosti bomo za- gotavljali v skladu s sprejetimi samoupravnimi sporazumi o teme- ljnih planov samoupravnih interesnih skupnosti iz bruto osebnega dohodka, iz dohodka, neposrednega prispevka občanov in nepo- sredne dejavnosti izvajalcev.

Racionalno uporabo sredstev bodo zagotovili izvajalci druže- nih dejavnosti s polnim koriščenjem delovnega časa, kadrov in opreme ter večjo disciplino in odgovornostjo za delovne naloge in opravila.

Samoupravne interesne skupnosti bodo višing prispevnih sto- penj za prvo peto petletnega planskega obdobja objavile: v svojih samoupravnih sporazumih, za naslednja planska leta pa jih bodo objavljale za vsako naslednje leto pred iztekom tekočega leta.

49. člen

Pri združevanju sredstev svobodne menjave dela v občinskih SIS bo dana prednost zajamčenim programom, kot jih opredelju- jejo zakoni, med dejavnostmi pa izobraževanju, zdravstvu in za- poslovanju. Ob tem bomo spreminjali normative in standarde v okviru možnosti financiranja.

DRUŽBENA VZGOJA IN VARSTVO PREDŠOLSKIH OTROK

50. člen

Na področju otroškega varstva bomo razvijali celovito družbeno skrb za otroke od rojstva do vstopa v osnovno šolo.

51. člen

Do leta 1985 bomo zagotovili vzgojo in varstvo za 900 otrok ali za 44 % predšolskih otrok.

Na novo bomo vključili otroke do 3 let starosti v varstvene družine, po potrebi bomo organizirali oddelek za razvojno mote- ne otroke.

Zagotovili bomo vzgojni program, ki obsega pripravo na os- novno šolo — mala šola v obsegu 120 ur.

52. člen

Pri nadaljnji investicijski dejavnosti bo potrebno, v kolikor bodo na voljo finančna sredstva, upoštevati hiter razvoj in pove-

čanje števila prebivalcev v mestu Ljutomer in zadovoljiti potrebe otroškega varstva.

53. člen

Skupnost otroškega varstva bo zagotavljala nadomestila osebnih dohodkov v času porodniških dopustov, nadomestilo kmečkim materam ob porodu, paket opreme za novorojenčka in otroški dodatek.

IZOBRAŽEVANJE

54. člen

Temeljna naloga na področju vzgoje in izobraževanja bo nadaljevanje procesa podružbljanja vzgojno-izobraževalnega dela na vseh ravneh.

V osnovnem izobraževanju bomo zagotavljali postopno izenačevanje pogojev. V skladu z materialnimi in kadrovskimi možnostmi bomo razvijali celodnevno osnovno šolo in sicer z vnašanjem elementov te oblike dela v vse osnovne šole. V razvoju celodnevne osnovne šole bomo dosegli 10 % zajetje učencev, v podaljšano bivanje pa 8 % zajetje učencev z elementom celodnevne osnovne šole.

Z uvajanjem sodobnih učnih oblik in metod, uvajanjem celodnevne osnovne šole ter izobraževanjem kadrovske strukture bomo izboljšali učni uspeh in znižali generacijski osip.

55. člen

Za dejavnost osnovne šole s prilagojenim programom bomo zagotovili program na osnovi zakonskih opredelitev.

Na področju glasbenega šolstva bomo zagotovili največ 10 % zajetja osnovnošolske generacije otrok v občini.

Delavska univerza bo preko svobodne menjave dela izvajala izobraževalne programe za odrasle in izobraževanje delegatov.

56. člen

Na področju srednjega usmerjenega izobraževanja bomo izobraževali tiste usmeritve, ki bodo v skladu z bodočim razvojem gospodarstva in v skladu s sprejetim programom usmerjenega izobraževanja v občini.

V prvih letih srednjega usmerjenega izobraževanja bomo vpisali v program družboslovne-jezikoslovne usmeritve dva oddelka. Srednji šoli usmerjenega izobraževanja „Fran Miklošič“ bomo zagotovili potrebne pogoje za verifikacijo.

57. člen

Za izvedbo programa izobraževalnih organizacij bomo sredstva združevali preko izobraževalne skupnosti.

RAZISKOVALNA SKUPNOST

58. člen

Raziskovalna dejavnost bo imela vlogo primarnega tvorca družbene reprodukcije. Na vseh ravneh v občini jo bomo razvijali z uresničevanjem samoupravnih odnosov in programov v okviru raziskovalne skupnosti, pravočasnim zagotavljanjem osnovnih potreb in interesov delovnih ljudi pri raziskovalnem delu, v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih, s prenosom raziskovalnih dogajanj v prakso, z zagotovitvijo pogojev dela in programov raziskovalnih organizacij, ki so pomembni za nadaljnji družbenoekonomski razvoj občine.

Zagotovili bomo večje uveljavljanje inovacijske dejavnosti v proizvodnji in na ostalih področjih.

ZDRAVSTVENO VARSTVO

59. člen

Uporabniki zdravstvenega varstva si bomo zagotavljali pravice, ki so opredeljene v samoupravnem sporazumu o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti. Prednostno je opredeljeno osnovno zdravstveno varstvo, izboljšanje kvalitete dela in organizacije dela. Planirani razvoj bomo dosegli ob ustreznem zaposlovanju zdravnikov v osnovni zdravstveni dejavnosti. Do konca

planskega obdobja bo delal en zdravnik na 1720 prebivalcev, en zobozdravnik pa na 2364 prebivalcev. Zaposlovanje drugih defavcev v zdravstvu bo potekalo v skladu s smernicami zaposlovanja v občini. Z ustrežno dogovorjeno kadrovsko politiko bomo povečali število negovalskega kadra v patronažni dejavnosti na domu.

Pri določanju materialnih obveznosti za potrebe zdravstvenega varstva bomo udeleženci dogovora upoštevali, da lahko v občini ta sredstva rastejo počasneje od rasti ustvarjenega dohodka. Pri tem bomo upoštevali prednostne naloge in skupne razvojne usmeritve.

60. člen

Prednostne naloge pri načrtovanju in izvajanju zdravstvenih dejavnosti so:

- hitrejši razvoj osnovne zdravstvene dejavnosti,
- razvijanje in širitev dela na področju zdravstvene vzgoje v vseh zdravstvenih dejavnostih,
- uvajanje in širjenje zdravljenja in zdravstvene nege obolenih na domu,
- širjenje dispanzerskih metod dela pri izvajanju zdravstvenega varstva delavcev,
- povečanje obsega specialističnih konziliarnih storitev opravljenih v osnovni zdravstveni dejavnosti,
- zmanjšan odstotek izostankov iz dela,
- zmanjšanje porabe zdravil,
- ustanovitev ambulante, ki bo istočasno tudi center za organiziranje službe nege bolnika na domu in dispanzer za borce in starostnike,
- dograditev splošne bolnišnice v Murski Soboti.

61. člen

Investicije bomo izvajali na podlagi referendumskega programa.

KULTURNA SKUPNOST

62. člen

Na področju kulture bomo z aktivnim delom občinske kulturne skupnosti povezovali izvajalce in uporabnike ter omogočili in vzpodbujali množičnost in kvaliteto kulturnega življenja delovnih ljudi in občanov.

63. člen

Občinska kulturna skupnost bo združevala in financirala dejavnost poklicnega in amaterskega značaja.

Skrbela bo za razvoj občinske matične knjižnice, muzeja narodne osvoboditve Maribor — oddelek NOB Ljutomer, spomeniškega in arhivskega varstva, Muzej taborskega gibanja na Slovenskem, amaterske dejavnosti in izgradnjo kulturnega prostora v občini.

Ustanovila bo kulturni center, ki bo povezoval dejavnost poklicnega in amaterskega delovanja: kulturna skupnost, oddelka muzeja, matična knjižnica, dejavnost ZKO Ljutomer in dom Kulture z galerijo Ante Trstenjak.

TELESNA KULTURA

64. člen

Na področju telesne kulture bomo izvajali množično telesno kulturo za vse starostne kategorije občanov, strokovno izobraževanje vadiateljev v telesni kulturi, vrhunsko oz. selektivno športno dejavnost, delo v šolskih športnih društvih, tekmovalne športe v okviru TVD Partizan in klubov v občini.

65. člen

Pri investicijskem programu bomo dali prednost gradnji več namenskim telesno-kulturnim objektom v krajevnih skupnostih, ki bodo zagotavljali pogoje za telesnokulturno dejavnost delovnih ljudi in občanov.

ZAPOSLOVANJE

66. člen

Na podlagi sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o temeljnih plana samoupravne interesne skupnosti in

sprememb in dopolnitev dogovora o temeljih plana občine bo v okviru razpoložljivih finančnih sredstev omogočena priprava za zaposlitev brezposelnim osebam v obsegu, kot ga bo predvidel dogovorjeni program priprave in usposabljanja v občinski skupnosti za zaposlovanje. V okviru tega programa mora zainteresirana organizacija združenega dela za vsakega delavca, ki se usposablja za njene potrebe, zagotoviti polovico potrebnih sredstev, kar je pogoj, da se program priprave v okviru interesne skupnosti za zaposlovanje tudi izvaja.

67. člen

Občinska skupnost za zaposlovanje bo, poleg zagotavljanja pravic brezposelnim osebam še poklicno usmerjala mladino, izvajala štipendijsko politiko in preusmerjala in strokovno usposabljala presežek delavcev, ki bodo nastajali v zvezi z načrtovanjem prestrukturiranjem gospodarstva.

Posebno skrb bo vodila za zaposlovanje nezaposlenih invalidnih oseb in za zaposlitev vračajočih se delavcev iz tujine.

SOCIALNO SKRBTVO

68. člen

Prednostne naloge v občinski skupnosti socialnega skrbstva ostane družbene denarna pomoč, kot edini vir ali dopolnilni vir za preživljanje in zavodsko varstvo ostarelih oseb in mladine.

69. člen

S preventivnimi ukrepi bomo zmanjševali število socialnih problemov in nudili pomoč otrokom iz socialno šibkih družin, otrokom in mladini prizadetih v telesnem in duševnem razvoju ter ostarelim in invalidnim ljudem. Dodatne naloge so:

- predzakonsko in zakonsko svetovanje ter spravni poskus,
- ustanovitev in delovanje posebnega sodišča združenega dela z drugimi skupnostmi v regiji ali republiki,
- sodelovanje pri organiziranju socialnih skrbstvenih aktivnosti.

70. člen

Z investicijskim programom se bomo vključili v razširitev Doma oskrbovancev v Lukavcih.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja bo v okviru izgradnje prizidka pri Domu oskrbovancev v Lukavcih s kapaciteto 124 postelj, sofinancirala izgradnjo 30 postelj.

SOCIALNO VARSTVO

71. člen

Skupnost socialnega varstva bo na podlagi sklenjenega samoupravnega sporazuma usklajevala in spremljala uresničevanje socialno varstvenega programa, dajala letno oceno izvajanja in zagotavljala:

- enotne in skupne kriterije in merila vseh samoupravnih interesnih skupnosti za ugotavljanje upravičenosti do socialnih dajatev,
- enotni sistem evidence prejemnikov socialnih dajatev in njihovega materialnega položaja.

POŽARNA DEJAVNOST

72. člen

Občinska skupnost bo skrbela za vzgojo članstva, mladine in pionirjev. Prav tako bo skrbela za izobraževanje vodilnega kadra v gasilskih društvih in organizacijah združenega dela.

Stanje požarne ogroženosti in požarne varnosti bo urejala po zakonu o varstvu pred požari.

73. člen

Občinska požarna skupnost bo skrbela za opremljanje gasilskih enot po prednostnem redu. Prav tako se bo izvajal investicijski program v okviru finančnih možnosti, prioriteta pa je izgradnja prizidka pri gasilskem domu v Ljutomeru.

TEMELJI RAZVOJA KRAJEVNIH SKUPNOSTI

74. člen

Podpisniki dogovora si bomo prizadevali za takšne krajevne skupnosti, v katerih bomo samoupravne socialistične odnose in delegatski sistem še naprej razvijali in poglobljali tako, da bomo delovni ljudje in občani v KS v večji meri sami reševali svoje interese in sodelovali pri sprejemanju vseh odločitev in pogojev ter rezultatov razvoja življenja in dela v krajevni skupnosti.

75. člen

Krajevna skupnost je glavni nosilec in pobudnik vseh družbenih aktivnosti, ki potekajo na njenem območju. O vseh nalogah se bodo krajevne skupnosti dogovorile z drugimi nosilci planiranja in med seboj tako, da bo dosežen skupen vpliv pri uresničevanju nalog na samoupravnem družbenoekonomskem in socialnem področju. Posebno vlogo pri izvajanju posameznih nalog bodo morale prevzeti tudi organizacije združenega dela v krajevni skupnosti in izven nje.

Še bolj bomo v naslednjem srednjeročnem obdobju poudarili solidarnost in vzajemnost med krajevnimi skupnostmi, kakor tudi reševanja skupnih problemov.

76. člen

Dodatni krajevni samopríspěvek za sofinanciranje občinskega referendumskega programa na področju izobraževanja za obdobja 1981—1985 je sprejelo 8 KS, obveznosti pa so prioriteto opredeljene v planih teh skupnosti.

77. člen

V skladu s politiko hitrejšega razvoja manj razvitih območij bomo udeleženci dogovora delovali tako, da bomo postopno odpravljali razlike v razvitosti posameznih območij. Hitreje bomo na teh območjih razvijali kmetijstvo, drobno gospodarstvo in kmečki turizem. Z izdelavo urbanistične dokumentacije in z razvojem infrastrukture (voda, elektrika, osnovna cestna povezava) ter oskrbovalnih funkcij na teh območjih, bomo zagotovili osnovne pogoje za razvoj različnih dejavnosti.

V naslednjem srednjeročnem obdobju bomo na področju razvoja krajevnih skupnosti zagotovili tudi primerne prostore za delovanje krajevne skupnosti.

78. člen

Za zadovoljevanje skupnih potreb in interesov v krajevnih skupnostih bo sprejet družbeni dogovor o osnovah in načelih planiranja in o financiranju nalog krajevnih skupnosti v občini za obdobje 1981—1985, s katerim se bodo podpisniki dogovorili o načinu zagotavljanja sredstev za funkcionalno dejavnost, delovanje delegatskega sistema, vzdrževanje objektov skupne rabe ter sofinanciranje razvojnih programov na manj razvitih območjih občine.

79. člen

Podpisniki samoupravnega sporazuma o mladinskih delovnih akcijah bodo skrbeli za izvajanje nalog za pripravo in izvedbo mladinskih delovnih akcij* pri izgradnji vodovoda v vzhodnem predelu občine, prometne infrastrukture, izgradnji šol, izgradnjo varstvenih domov, kulturnih in telesnokulturnih objektov, ki so pomembni za hitrejši gospodarski in socialni razvoj naše občine.

LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

80. člen

Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita sta neločljivi sestavini našega političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Delovni ljudje in občani bomo v tem srednjeročnem obdobju še nadalje razvijali, usposabljali in opremljali vse komponente splošne ljudske obrambe z namenom, da bodo vsi človeški in materialni potenciali sposobni in pripravljeni braniti pridobitev našega samoupravnega socializma in ozemeljske nedotakljivosti. Skupne programe ljudske obrambe bomo še naprej financirali iz sredstev družbenopolitične skupnosti v okviru obveznosti po zakonu in z združevanjem sredstev OZD, KS in SIS za tiste naloge, ki bodo opredeljene v samoupravnem sporazumu o financiranju ljudske obrambe. Pristopili bomo k izgradnji objektov, ki imajo obrambni značaj: skladišča in zaklonska za potrebe teritorialne obrambe, postaja milice, civilne zaščite, občinskega centra zvez pa tudi za potrebe občinskega upravnega organa.

Teritorialno obrambo bomo še naprej usposabljali in opremljali kot komponento neposrednega oboroženega odpora v sistemu splošne ljudske obrambe.

82. člen

Civilni zaščiti bomo dali pomembnejšo vlogo zavarovanja materialnih dobrin in človeških življenj. Da bo to svojo nalogo lahko izvajala v primeru elementarnih in drugih nesreč ter v času vojne jo moramo številčno ojačati, usposobiti njene pripadnike in materialno tehnično opremiti. Za zaščito prebivalstva in delovnih ljudi bomo skladno z urbanističnim razvojem gradili zaklonišča.

83. člen

Na področju civilnega sektorja je treba zagotoviti učinkovito delovanje delovnih in drugih organizacij, občinskih vodstev, družbenopolitičnega sistema, komiteja za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter ustvariti materialne pogoje za delovanje vseh sestavin ljudske obrambe v najtežjih vojnih razmerah. V tem smislu bomo razvili tudi partizansko bazo, ustvarjali blagovne rezerve in obrambno urejevali ozemlje naše občine.

84. člen

Na področju zvez si zastavljamo nalogo, da bodo vse krajevne skupnosti v naši občini dobile telefonsko povezavo.

Obstoječe enote zvez in centra za opazovanje in alarmiranje bomo kadrovsko okrepili in opremili s sodobnimi sredstvi zvez.

85. člen

Obrambna vzgoja vsega prebivalstva bo še v bodoče pomembna naloga pri krepitvi naše obrambne pripravljenosti. Posebno skrb bomo posvetili moralno politični in vojaško strokovni vzgoji izven šolske mladine, da bo čimbolj usposobljena za izvajanje vseh vrst nalog ljudske obrambe.

Družbeno samozaščito bomo razvijali naprej v vseh organiziranih skupnostih, da bomo pri občinskem občanu vzpostavili občutek, da bo v vsakodnevnem življenju in delu pripravljen varovati z ustavo in zakoni določen družbeni red in samoupravni sistem. V okviru družbene samozaščite bomo še nadalje usposabljali in opremljali pripadnike narodne zaščite.

KONČNE DOLOČBE

87. člen

Udeleženci tega dogovora pooblaščamo odbor podpisnikov družbenega dogovora pri izvršnem svetu skupščine občine:

- da spremlja in analizira uresničevanje nalog in obveznosti podpisnikov dogovora in predlaga ustrezne ukrepe,
- obravnava in daje pobude izvršnemu svetu za skupne in posamične ukrepe za zagotovitev izvajanja dogovora,
- redno obvešča izvršni svet in ostale udeležence o poteku uresničevanja skupno dogovorjenih nalog,
- zbira in oblikuje predloge za spremembe in dopolnitve dogovora.

PODPISNIKI DOGOVORA:

- Izvršni svet SO Ljutomer
- Organizacije združenega dela
- Samoupravne interesne skupnosti s področja materialne in nematerialne proizvodnje
- krajevne skupnosti
- LB — TPB Murska Sobota
- SZDL
- OS ZSS
- ZSMS
- Medobčinska gospodarska zbornica za Pomurje

IZVOŽNO-UVOZNA BILANCA V OBDOBJU 1981—1985

V 000 din.

OZD	IZVOZ		Skupaj 81—85	Letna stopnja rasti	UVOZ		Skupaj 81—85	Stopnja rasti 81—85
	1980	1985			1980	1985		
DO TEHNOSTROJ	3.200	126.140	279.533	—	2.800	4.800	19.280	11,4
DO IMGRAD	4.248	54.200	178.780	—	3.700	26.852	98.932	46,6
DO KRIŽEVSKO OPEK.	500	—	99.651	—	50	5.000	14.500	—
TOZD MIZARSTVO	22.000	58.750	227.210	24,0	1.500	4.000	13.800	20,0
TOZD MARLES	18.900	93.360	298.982	37,6	4.200	7.400	39.000	12,0
TOZD OBLAČILA	20.000	30.000	134.000	8,5	2.000	2.925	13.541	9,0
TOZD TKALNICA	20.800	21.000	112.000	1,9	22.500	17.500	98.000	4,9
DO LJUTOMERČAN	3.500	8.000	35.000	18,0	47.750	120.512	511.274	20,3
TOZD USNJARNA	226	22.200	71.921	15,0	15.923	22.000	99.774	8,00
KZ LJUTOMER—KRIŽ.	—	5.125	25.625	—	4.500	5.500	26.200	4,1
TOZD AGROPLOD	106.020	275.880	1.098.240	21,1	—	—	—	—
DO MLEKOPROMET	4.200	9.405	38.564	17,4	3.360	6.589	27.002	—
DO KRKA	—	81.971	494.766	—	—	180.165	772.071	—
SKUPAJ	203.594	826.681	3.094.272	34,0	108.283	403.243	1.734.194	20,0

Razmerje med izvozom in uvozom leta 1980 znaša 1,88, leta 1985 pa bi naj to razmerje znašalo 3,34.

KMETIJSKA PROIZVODNJA V LETIH 1980 IN 1985

Kultura	Merska enota	Proizvodnja 1980	Predvidena proizvodnja Indeks 1985
Pšenica	t	9.789	12.000 123
Koruza	t	11.020	13.800 123
Sladkorna pesa	t	13.000	39.000 300
Grozdje	t	3.360	3.600 107
Govedo	kom	6.500	9.000 138
Prašiči	kom	35.950	60.000 167
Mleko	000 l	13.040	16.000 123

Ljutomer, 28. 12. 1982

Predsednik skupščine
občine Ljutomer:
Emil KUHAČ, l. r.

Na podlagi 277. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave št. 37/81) je Skupščina občine Lendava na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti dne 24. 2. 1983 sprejela

O D L O K

o spremembi odloka o zagotavljanju sredstev za intervencije in pospeševanje kmetijstva v občini Lendava za območje 1982—85.

1. člen

V 3. členu Odloka o zagotavljanju sredstev za intervencije in posredovanje kmetijstva v občini Lendava v obdobju 1983—85 (Uradne objave, št. 14/82, z dne 29. aprila 1982) se stopnja 0,30 % nadomesti s stopnjo 0,50 %.

2. člen

Nova stopnja v višini 0,50 % se obračunava od osebnih dohodkov izplačanih po 20. marcu 1983.

3. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 402-8/82

Datum: 28. 2. 1983

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Mirko HAJDINJAK, l. r.

50

* Na podlagi 277. člena statuta občine Lendava (Uradne objave št. 37/81), 1. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Uradni list SFRJ, št. 33/72, 55/72, 28/73, 36/75, 7/77, 61/78, 26/79, 63/80 in 3/81) ter 3. členu zakona o spremembi zakona o posebnem republiškem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve ter o načinu, po katerem občani in zasebne pravne osebe obračunavajo in plačujejo davek od prometa proizvodov in storitev (Uradni list SRS, št. 45/82) je skupščina občine Lendava na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti dne 24. 2. 1983 sprejela

O D L O K

o spremembah in dopolnitvah odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava

1. člen

V tarifi posebnega občinskega prometnega davka, ki je sestavni del odloka o posebnem občinskem davku od prometa proizvodov in od plačil za storitve v občini Lendava (Uradne objave št. 2/79, 17/81 in 10/82), se odpravi posebni občinski prometni davek od prometa proizvodov po stopnji 3 % tako, da se tarifna številka 1 črta.

2. člen

Spremeni se tar. številka 8 tako, da se stopnja „10 %“ nadomesti s stopnjo „5 %“.

3. člen

Ta odlok začne veljati 8. dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 421-1/83-8

Datum: 24. 2. 1983.

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Mirko HAJDINJAK, l. r.

Na podlagi 276. člena statuta občine Lendava (Uradne objave št. 37/81) ter 35. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih (Ur. l. SRS, št. 39/74) je Skupščina občine Lendava na ločenih sejah zborna združenega dela, zborna krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora, dne 24. 2. 1983 sprejela

O D L O K

o zaključnem računu proračuna občine Lendava za leto 1982

1. člen

Sprejme se zaključni račun proračuna občine Lendava za leto 1982, ki obsega:

— skupne prihodke po bilanci proračuna	78.898.517
— skupno razporeditev prihodkov po bilanci proračuna	78.663.402
— presežek prihodkov nad odhodki proračuna	235.115
— skupne prihodke posebne partije žiro računa proračuna	17.754.754
— skupne odhodke posebne partije žiro računa proračuna	8.454.327
— presežek prihodkov nad odhodki posebne partije žiro računa proračuna	9.300.427

2. člen

Presežek prihodkov nad odhodki proračuna v višini 235.115 din se prenese kot prihodek proračuna za leto 1983. Presežek prihodkov nad odhodki posebne partije žiro računa proračuna v višini 9.300.427 din se prenese kot prihodek posebne partije žiro računa proračuna za leto 1983.

3. člen

Bilanca izvršitve proračuna za leto 1982 je sestavni del tega odloka.

4. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah Pomurja.

Številka: 400-3/83

Lendava, dne 28. 2. 1983

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Mirko HAJDINJAK, l. r.

52

Na podlagi 2. odstavka 7. člena zakona o ukrepih v živinoreji (Ur. list SRS, št. 17/78) in 205. člena statuta občine Gornja Radgona (Ur. objave, št. 41/81) je skupščina občine Gornja Radgona na seji zborna združenega dela in zborna krajevnih skupnosti, dne 21. 2. 1983 sprejela

O D L O K

o oplojevanju živali na območju občine Gornja Radgona

1. člen

S tem odlokom se urejajo posamezna vprašanja s področja uresničitve ciljev smotrnega izkoriščanja osnovne črede živali, upoštevajoč naravne in gospodarske razmere v občini Gornja Radgona, realizacije sprejetih rejskih ukrepov in preprečevanje nenačrtovanega parjenja v sorodstvu ter vprašanje zagotavljanja enotne cene oplojevanja živali na območju občine Gornja Radgona.

2. člen

Oplojevanje govejih plemenic na področju občine se vrši z umetnim osemenjevanjem in z naravnim pripustom.

Oplojevanje svinj se vrši z naravnim pripustom in umetnim osemenjevanjem.

Oplojevanje kobil se vrši z naravnim pripustom.

3. člen

Za oplojevanje s pripustom se smejo uporabljati samo odbrani in priznani plemenjaki.

Za osemenjevanje pa se sme uporabljati le seme, ki izvira od odbranih plemenjakov in mora biti preverjeno glede kakovosti in označeno s pasmo plemenjaka, njegovim imenom in številko.

4. člen

Odbiro plemenjakov, ki plemenijo v naravnem pripustu na področju občine (bike, meriasce) opravi vsako leto komisija, ki jo imenuje upravni organ za kmetijstvo občine Gornja Radgona. Za odbiro žrebcev je pristojen republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

5. člen

Osemenjevanje govejih plemenic se vrši na dveh krožnih progah, deloma na osemenjevalnih postajah, deloma pa na poziv pri rejcu v hlevu.

Pripust svinj in kobil se opravi na domu rejca plemenjaka. Plemenska žrebca sta v Zbigovcih in Spodnji Ščavnici.

Za organizacijo osemenjevanja govedi skrbi Živinorejsko-veterinarski zavod M. Sobota, Kmetijska zadruga G. Radgona in Vinogradniško gospodarstvo Kapela — TOZD Kooperacija.

Program oplojevanja za tekoče leto in poročilo o opravljenem oplojevanju in ostali problematiki varstva živali pred boleznimi, v zvezi z reprodukcijskimi motnjami, za preteklo leto pripravi Živinorejsko veterinarski zavod M. Sobota in ju predloži izvršnemu svetu skupščine občine G. Radgona, najpozneje do 31/5 za tekoče leto.

6. člen

Ob vsaki osemenitvi oz. pripustu plemenic izda osemenjevalec oz. rejec plemenjaka potrdilo, ki mora vsebovati podatke o datumu osemenitve, ime in številko plemenjaka.

7. člen

Cene osemenjevanja in naravnega pripusta za goveda se določijo na osnovi kalkulacije stroškov osemenjevanja organizacije, ki opravlja osemenjevanje in predloga Živinorejske poslovne skupnosti Slovenije. Cene potrdi republiška skupnost za cene SR Slovenije.

Ceno osemenjevanja in naravnega pripusta za svinje in kobile se določijo sporazumno z organizacijo, ki skrbi za osemenjevanje in pristojnim upravnim organom občine G. Radgona.

8. člen

Nadzor nad izvajanjem določb odloka in ukrepov, izdanih na njegovi podlagi, opravljajo medobčinski organi kmetijske in veterinarske inšpekcije.

9. člen

Za kršenje določil 3. in 6. člena tega odloka se kaznuje:

- organizacija združenega dela ali druga pravna oseba z 10.000 do 30.000 din
- odgovorna oseba pravne osebe pa od 1000 do 3000 din
- za vse pripuste nepriznanih plemenjakov se kaznuje posamezni lastnik, in sicer:
 - za nepriznanega merjasca od 1000 do 4000 din
 - za nepriznanega bika od 2000 do 5000 din
 - za nepriznanega žrebca od 3000 do 6000 din

10. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 320-9/82-IS

G. Radgona, februarja 1983

PREDSEDNIK

skupščine občine G. Radgona
Jože KOLBL

Na podlagi 3. odstavka 10. člena Zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS št. 17/77 in 2/78) in na podlagi republiške odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1983 (Uradni list SRS, št. 45/82) ter 212. člena Statuta občine Ljutomer (Ur. objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota št. 44/81) in 76. člena poslovnika o delu Izvršnega sveta skupščine občine Ljutomer je izvršni svet skupščine občine Ljutomer, dne 10. 2. 1983 sprejel naslednjo

ODREDBO O PREVENTIVNIH CEPLJENJIH IN DIAGNOSTIČNIH TER DRUGIH PREISKAVAH V LETU 1983 NA OBMOČJU OBČI- NE LJUTOMER

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Da se preprečijo oziroma ugotovijo v tej Odredbi navedene živalske kužne bolezni, morajo veterinarske organizacije, ki so po predpisih verifilirane za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni, opraviti v letu 1983 ukrepe zaradi ugotavljanja, odkrivanja, preprečevanja in zatiranja kužnih bolezni.

Posestniki živali so dolžni izvajati ukrepe iz te odredbe.

2. člen

Preventivne ukrepe iz te odredbe bo na območju občine Ljutomer v letu 1983 opravljal oddelk za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni (oddelek za eplzooziologijo) veterinarske postaje Ljutomer, razen v kooperacijskih rejah perutnine, last ABC Pomurka DO Agromerur, KZ Križevci, kjer bo iste opravljala obratna ambulanta že navedene organizacije.

Pred vsakim začetkom izvajanja ukrepov iz te odredbe morajo v prejšnjem odstavku navedene organizacije o tem obvestiti občinski organ veterinarske inšpekcije, po opravljeni akciji pa mu dati zaključno poročilo.

3. člen

Veterinarska postaja in obratna ambulanta, ki opravljata preventivna cepljenja in diagnostične preiskave, morata voditi evidenco o datumu cepljenja oziroma preiskave, o imenu in bivališču posestnika živali, o opisu živali, o proizvajalcu, o serijski in kontrolni številki cepiva ter o rezultatih cepljenja in preiskave.

4. člen

Organizacije iz prejšnjega člena morajo po uporabi biološkega preparata spremljati zdravstveno stanje živali in o tem obveščati pristojni občinski organ veterinarske inšpekcije.

II. PREVENTIVNI UKREPI

5. člen

Splošno preventivno cepljenje psov proti steklini se mora opraviti do 1. maja 1983.

Zaščitno cepljenje mladih psov proti steklini, se mora opraviti takoj, ko dopolnijo 4 mesece starosti.

Preventivno je treba cepiti proti steklini tudi domače živali, ki se pasejo brez nadzorstva.

Psi, ki se uporabljajo za lov, morajo biti dvakrat na leto zaščitno cepljeni proti steklini.

6. člen

Preventivno cepljenje kokoši in brojlerjev proti atipični ko-koški kugi se mora opraviti:

- v perutninskih obratih organizacij združenega dela,
- v obratih individualnih proizvajalcev, ki proizvajajo v kooperaciji z OZD,
- v naseljih, kjer so perutninski obrati OZD, ali večje reje individualnih proizvajalcev.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi z živo ali mrtvo vakcino in se opravi na način, ki ga za posamezno vakcino določi proizvajalec.

Cepljenje, določeno v tem členu opravi veterinarska postaja. V perutninskih obratih organizacij združenega dela, ki imajo

organizirano lastno veterinarsko službo, pa obratna veterinarska ambulanta.

7. člen

Pregled kokoši matičnih jat ABC Pomurka pri KZ Križevci na kokošji TIF opravi po metodi hitre krvne aglutinacije, veterinarska postaja v sodelovanju z ekipo obratne veterinarske ambulante.

Valilna jajca smejo izvirati le iz perutninskih jat, ki so zaščitno cepljene proti kužnemu tremorju perutnine in ki po 14. tednu starosti niso dobivale nitrofuranskih preparatov. Cepljenje proti kužnemu tremorju opravijo z registrirano AE vakcino, obratna veterinarska ambulanta.

8. člen

Proti prašičji kugi je treba preventivno cepiti prašiče v gospodarskih, ki imajo 10 ali več plemenskih svinj, oziroma najmanj 50 pitancev. Proti tej bolezni je treba preventivno cepiti tudi prašiče, ki se hranijo s pomijami ali odpadki živalskega izvora, ne glede na njihovo število v gospodarstvu.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi s sevom K — lapiniziranega virusa.

Cepljenje opravi Veterinarska postaja Ljutomer.

9. člen

Veterinarska postaja mora do 30. avgusta končati VI. splošno tuberkulinizacijo (preostalih 40 %) ter sanacijo vseh okuženih dvorčič.

Tuberkulinizacija se opravi v naslednjih naseljih: Zasadi, Bunčani, Lukavei, Ključarovec, Prečetinci, Drakovec, Bučkovec, Sitarovec in Kurčinci.

Tuberkulinizacija se opravi tudi pri osnovni goveji čredi DO Ljutomerčan, TOZD Živinoreja-poljedelstvo Ljutomer.

Tuberkulinizacijo osnovne goveje črede in goved v zasebni rejji opravi Veterinarska postaja Ljutomer.

10. člen

Na brucelozo je treba preiskati:

— z mlečno prstenastim preizkusom krav individualnih proizvajalcev enkrat na leto,

— z enkratnim serološkim pregledom krvi osnovne goveje črede in plemenske živali na prašičerejskih obratih v DO Ljutomerčan.

Mlečno prstenasto preiskavo opravi veterinarska postaja. V primeru sumljive reakcije je potrebno odvzeti kri živalim za pregled. Odvzem krvi v osnovni goveji čredi in krvi plemenskih živali na prašičerejskih obratih, opravi veterinarska postaja.

Laboratorijske preiskave krvi opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani.

11. člen

Na govejo levkozo je treba pregledati vsa plemenska goveda v družbeni lastnini.

Vzorci krvi odvzame veterinarska postaja. Preiskavo seruma s preizkusom v agar gelu opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani.

12. člen

Enkrat letno je treba pregledati na brucelozo osnovno govejo čredo pri DO Ljutomerčan.

Vzorci odvzame veterinarska postaja.

Preiskavo opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani.

13. člen

Čebelarje družine vzrejevalcev matice je treba preiskati na hudo gnilobo čebelje zalege, nosečnost, pršičavost in varoatozo.

Preiskave opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani.

Vzorci čebel je treba dostaviti organizaciji iz prejšnjega odstavka do 31. marca 1983.

14. člen

Na kužno malokrvnost kopitarjev je treba preiskati vse plemenske žrebce.

Vzorci krvi odvzame veterinarska postaja Ljutomer. Serološki pregled vzorcev krvi z gelprecipitinskim testom (Coggins test) opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehniške fakultete v Ljubljani.

15. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občinskih skupščin: Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

Štev.: 322-11/83-3

Ljutomer, 10. 2. 1983

Predsednik Izvršnega sveta
Skupščine občine Ljutomer
Anton KOSI, l. r.

54

Na podlagi 3. odstavka 10. člena zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS, št. 18/77 in 2/78) in na podlagi republiške odredbe o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1983 (Ur. list SRS, št. 45/82) ter 270. člena statuta občine G. Radgona (Ur. objave, št. 41/81) je izvršni svet skupščine občine G. Radgona na seji dne 14/2-1983 sprejel naslednjo

ODREDBO

o preventivnih cepljenjih in diagnostičnih ter drugih preiskavah v letu 1983 na območju občine Gornja Radgona

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Veterinarske organizacije, ki so verificirane za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni, morajo v letu 1983 opraviti vse ukrepe za ugotavljanje, odkrivanje, preprečevanje in zatiranje živalskih kužnih bolezni.

Posesniki živali so dolžni izvajati ukrepe, ki jih določa ta odredba.

2. člen

Preventivne ukrepe iz te odredbe bo na območju občin G. Radgona in M. Sobota opravljal oddelek za preprečevanje in zatiranje kužnih bolezni (oddelek za epizootologijo) Veterinarska postaja M. Sobota, razen v kooperacijskih rejah perutnine, last ABC Pomurka, DO Agromerur in PP Ptuj, kjer jih bodo opravljale obratne ambulante navedenih organizacij.

Pred pričetkom izvajanja ukrepov iz te odredbe morajo v prejšnjem odstavku navedene organizacije o tem obvestiti organe veterinarske inšpekcije pri Upravi za inšpekcijske službe občin G. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota, po opravljenih ukrepih pa posredovati zaključna poročila.

3. člen

Preventivna cepljenja se morajo opraviti tolikokrat, da so živali stalno zaščitene.

4. člen

Veterinarske postaje in obratne veterinarske ambulante, ki opravljajo preventivna cepljenja ali diagnostične preiskave, vodijo evidenco o datumu cepljenja ali preiskav, ime in bivališče posesnika živali, opis živali, podatke o proizvajalcu, o serijski in kontrolni številki cepiva ter o rezultatih cepljenja in preiskave.

Veterinarske postaje in obratne veterinarske ambulante morajo spremljati zdravstveno stanje živali po uporabi biološkega preparata in o tem obveščati občinski upravni organ, pristojen za veterinarsko inšpekcijo.

II. PREVENTIVNI UKREPI

5. člen

Splošno preventivno cepljenje psov proti steklini se mora opraviti do 1. maja 1983!

Zaščitna cepljenja mladih psov proti steklini se opravijo takoj, ko dopolnijo štiri mesece starosti.

Na okuženem in ogroženem območju je treba preventivno cepiti proti steklini tudi domače živali, ki se pasejo brez nadzorstva.

Cepljenje opravi veterinarska organizacija.

6. člen

Preventivna cepljenja kokoši, piščancev, brojlerjev in puranov proti atipični kokoši kugi se morajo opraviti:

- v perutninskih obratih organizacij združenega dela,
- v naseljih, kjer so perutninski obrati organizacij združenega dela ali večje reje individualnih proizvajalcev,
- v obratih individualnih proizvajalcev, kjer je reja perutnine pomembnejša gospodarska dejavnost.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi z živo ali mrtvo vakcino po programu imunoprofilakse.

Cepljenje, določeno po tem členu, opravi veterinarska organizacija, v perutninskih obratih organizacije združenega dela, ki imajo organizirano lastno veterinarsko službo, pa obratne veterinarske ambulante.

Cepljenje se opravi na način, ki ga za posamezno vakcino določi proizvajalec.

7. člen

Proti prašičji kugi se preventivno cepi prašiče v gospodinjstvih, ki imajo deset ali več plemenskih svinj, oziroma najmanj petdeset pitancev. Proti tej bolezni se mora preventivno cepiti tudi prašiče, ki se hranijo s pomijami ali z odpadki živalskega izvora ne glede na njihovo število v gospodarstvu.

Cepljenje iz prejšnjega odstavka se opravi s sevom K — lapiniziranega virusa. Cepljenje opravi Veterinarska organizacija, na družbenih prašičerejskih obratih, ki imajo organizirano lastno veterinarsko službo, pa opravi to cepljenje obratna veterinarska ambulanta.

8. člen

Veterinarska organizacija mora v letu 1983 končati VI. splošno tuberkulinizacijo (preostalih 40 %) ter sanacijo teh okuženih dvorišč.

Tuberkulinizirati se mora osnovna goveja čreda organizacij združenega dela in bika v osemenjevalnih središčih.

Tuberkulinizacijo osnovne goveje črede organizacij združenega dela opravi veterinarska organizacija.

Tuberkulinizacijo bikov v osemenjevalnih središčih opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehnične fakultete v Ljubljani.

9. člen

Glede na brucelozo mora opraviti preiskavo enkrat letno:

- krave v hlevih individualnih proizvajalcev z mlečno prstanastim preizkusom;
- osnovne goveje črede organizacij združenega dela s serološkim pregledom krvi;
- bika v osemenjevalnih središčih s serološko preiskavo krvi in laboratorijsko preiskavo semena, in sicer v presledkih šest mesecev med obena pregledoma;
- plemenske živali v osnovnih čredah na prašičerejskih obratih organizacij združenega dela s serološko preiskavo krvi;
- ovce v gospodarstvih z več kot 100 živalmi s serološko preiskavo krvi.

Vzorci mleka in krvi odvzame Veterinarska postaja.

Laboratorijske preiskave krvi in semena opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehnične fakultete v Ljubljani.

10. člen

Na govejo levkoso se morajo pregledati vsa plemenska goveda v družbeni lastnini, razen plemenskih goved v okuženih čredah.

Pregledati se morajo plemenjaki v osemenjevalnih središčih.

Vzorci odvzame pristojna veterinarska postaja. Preiskava semena s preizkusom v agar gelu opravi Klinika za prežvekovalce — VTOZD za veterinarstvo Biotehnične fakultete v Ljubljani.

11. člen

Plemenjake v osemenjevalnih središčih in v prirodnem pripustu je treba preiskati enkrat letno na mehurčasti izpuščaj pri govedu (IBR — IPV). Enkrat letno je treba pregledati plemenjake v osemenjevalnih središčih na vibriozo, leptospirozo, trihomoniozo; opraviti koprološki pregled ter opraviti bakteriološki pregled

na ~~okoliščinah~~ z ~~okoliščinami~~ bakterijami.

Vzorci odvzame pristojna veterinarska postaja.

Preiskavo vodi VTOZD za veterinarstvo Biotehnične fakultete v Ljubljani.

12. člen

Na kužno malokrvnost kopitarjev se mora preiskati vse žrebce plemenjake na območju občine.

Na kužno malokrvnost se mora pregledati novonabavljene kopitarje v okuženih hlevih.

Vzorci krvi odvzame pristojna veterinarska postaja, serološki pregled vzorcev krvi z gelprecipitinskim testom (Coggins-test) opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehnične fakultete v Ljubljani.

13. člen

Čebelje družine vzrejevalcev matic se morajo preiskati na hudo gnilobo čebelje zalege, nose mavost, pršičavost in varoatozo. Preiskavo opravi VTOZD za veterinarstvo Biotehnične fakultete v Ljubljani.

Vzorci čebel se dostavijo organizaciji iz prejšnjega odstavka do 31. marca 1983, preiskave pa morajo biti opravljene do 30. aprila 1983.

14. člen

Kršenje določb te odredbe se kaznuje po kazenskih določilih zakona o varstvu živali pred kužnimi boleznimi (Ur. list SRS, št. 18/77 in 2/78).

15. člen

Ta odredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 322-11/83-04

G. Radgona, dne 14/2-1983

PREDSEDNICA
izvršnega sveta
Dana SUKIČ

55

Na podlagi 8. člena Zakona o referendumu (Ur. list SR Slovenije št. 23/77) 2. člena Zakona o samoprispevku (Ur. list SR Slovenije št. 3/73) in 34. člena statuta krajevnne skupnosti Gorice pri Lendavi na seji dne 20. 2. 1983 sprejela

SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka za območje krajevnne skupnosti Gorice pri Lendavi.

1. člen

Za območje Krajevnne skupnosti Gorice pri Lendavi se razpiše referendum za uvedbo krajevnega samoprispevka za obdobje od 1. 5. 1983 do 30. 4. 1988, ki bo uporabljen za:

- delno asfaltiranje še ne asfaltiranih cest
 - za vzdrževanje že asfaltiranih in makadamskih cest
 - za vzdrževanje in čiščenje jarkov, kanalizacij in hudo-urnikov
 - za razširitev električnega omrežja in ulične razsvetljave
 - za finansiranje zaščitnega sloja na že asfaltiranih delih cest, kjer ni zaščitnega sloja
 - za razširitev telefonskega omrežja
 - za gradnjo skupne TV antene.
- Skupna predračunska vrednost del za katere se uvede samoprispevek znaša 3.830.935,60 din.
- S samoprispevkom se bo predvidoma zbralo 3.830.935,60 din.

2. člen

Referendum bo v nedeljo 3. aprila 1983 ob 7. do 19. ure, v vaškem domu za naselje Dolgovaške gorice in v prostorih

kmetijske zemljiške skupnosti v Lendavi, za naselje Lendavske gorice.

Za postopek o glasovanju se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah delegacij in delegiranju delegatov v skupščine družbenopolitičnih skupnosti in Zakona o samoprispevku.

3. člen

Pravico glasovanja na referendumu imajo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik ter občani, ki še nimajo volilne pravice, so pa v delovnem razmerju.

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki vsebuje naslednje besedilo:

Krajevna skupnost

Gorice pri Lendavi

Datum: 3. 4. 1983

GLASOVNICA

Referendum dne 3. 4. 1983 o uvedbi krajevnega samoprispevka za izvedbo programa dela Krajevne skupnosti Gorice pri Lendavi, za asfaltiranje cest, vzdrževanje makadamskih in asfaltiranih cest, za vzdrževanje komunalnih naprav, za razširitev telefonskega omrežja, za gradnjo skupne TV antene.

Samoprispevek bi znašal:

- 1,5 % od netto OD zaposlenih občanov
- 1,5 % od KD iz kmetijstva delovnih ljudi in občanov
- 1,5 % od pokojnin brez varstvenega dodatka
- 1,5 % od povprečja osebnih dohodkov v preteklem letu v občini Lendava za zaposlene v tujini, ki imajo stalno bivališče v Lendavskih in Dolgovaških goricah

— 1,5 % od obrtnikov in podobnih poklicev, letno
Zavezanci, ki imajo dohodek iz dveh ali več virov, plačujejo prispevek za vsak dohodek posebej.

Krajevni samoprispevek bi se razširil tudi na zunanje lastnike nepremičnin v območju KS Gorice pri Lendavi in sicer:

vsilastniki vinogradov in drugih kmetijskih zemljišč s kletjo ali vikendico, ki nimajo stalnega bivališča v Lendavskih in Dolgovaških goricah bi prispevali:

- 1.000,00 din v letu 1983
- 1.200,00 din v letu 1984
- 1.400,00 din v letu 1985
- 1.700,00 din v letu 1986
- 2.000,00 din v letu 1987

vsilastniki vinogradov in drugih kmetijskih zemljišč brez kleti ali vikendice, ki nimajo stalnega bivališča v Lendavskih in Dolgovaških goricah bi prispevali:

- 800,00 din v letu 1983
- 1.000,00 din v letu 1984
- 1.200,00 din v letu 1985
- 1.400,00 din v letu 1986
- 1.600,00 din v letu 1987

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec izpolni glasovnico tako, da obkroži besedo »ZA« če se strinja z uvedbo samoprispevka, oziroma obkroži besedo »PROTI« če se z uvedbo samoprispevka ne strinja.

4. člen

Nadzor nad sredstvi njegovi namenski uporabi ter nad izvajanjem del vrši svet KS Gorice pri Lendavi, ki najmanj

enkrat letno poroča zboru občanov o poteku del in porabi sredstev.

5. člen

S tem sklepom se razveljavi sklep o razpisu referenduma za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Gorice pri Lendavi za del naselja Dolgovaške gorice, za zaselke 5. rajon Dolac-Ujhegy od 1. 8. 1980 do 31. 7. 1984 leta.

6. člen

Ta sklep prične veljati 8 dan po objavi v Uradnih objavah Pomurskih občin.

Datum: 20. 2. 1983

Predsedni skupščine KS

Gorice pri Lendavi:

MAUČEC Štefan

56

Zbor uporabnikov skupščine občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona je na podlagi 60. člena Pravilnika o postopku za uveljavljanje pravice do materialnih pomoči in za valorizacijo materialnih pomoči v socialnem skrbstvu (Ur. list SRS, števil. 19/80) in 16. člena Statuta Občinske skupnosti socialnega skrbstva Gornja Radgona (Ur. objave občinskih skupščin v Pomurju, števil. 8/76) na 2. samostojni — ločeni seji v Gornji Radgoni, dne 16/12-1982 sprejel

SKLEP

o vskladitvi družbenih denarnih pomoči

1.

Zbor uporabnikov skupščine te občinske skupnosti uskladi s 1/8-1982 družbeno denarno pomoč kot edini vir za preživljanje socialno ogroženim občanom v občini Gornja Radgona tako, da jo zviša od višine 3.900,00 din mesečno na **4.300,00 din mesečno**.

2.

Center za socialno delo Gornja Radgona v ustanavljanju izplača upravičencem razlike denarnih pomoči do 31/12-1982. novo višino družbeno denarne pomoči pa redno od vključno meseca decembra 1982 dalje.

3.

Ta sklep velja z dnem sprejetja na seji zbora uporabnikov, občinska skupnost pa ga uporablja od vključno 1/8-1982 dalje.

4.

Ta sklep objavi zbor uporabnikov v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja.

Številka: 554-2/78-8

Gornja Radgona: 16. 12. 1982

PREDSEDNIK ZBORA:

Aleksander ŠKRILEC, l. r.